

10 ÉVES
A KÁRPÁTALJAI MAGYAR
MŰVELŐDÉSI INTÉZET

KMMI - Füzetek XXIII.

Sorozatszerkesztő:
Zubánics László
elnök

Készült a Bethlen Gábor Alap támogatásával

Minden jog fenntartva

© Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, 2019
© Dupka György, Zubánics László, 2013, 2019

Kiadja:
a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
90202 Beregszász, Széchenyi u. 59B
Telefon/fax: (03141) 4-28-15
www.kmmi.org.ua
E-mail: kmmintezet@gmail.com

Felelős kiadó: **Dupka György** igazgató
Szerkesztette: **Szemere Judit**
Műszaki szerkesztő: **Dupka Zsolt**
Nyomtatás szervezője: **Fuchs Andrea**,
Daniló Szergej magánvállalkozó
88 000 Ungvár, Petőfi tér 34/1.

KÁRPÁTALJAI MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET

KMMI-FÜZETEK XXIII.

10 ÉVES A KÁRPÁTALJAI MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET

(Összeállította: Dupka György, Zubánics László)

Ungvár – 2019

TÍZÉVES A KÁRPÁTALJAI MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET

A Beregszász székhelyű Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet több mint tíz évvel ezelőtti létrehozása azoknak az új igényeknek a jelentkezését jelezte, amelyek a kárpátaljai magyar szellemi élet teljessé tételét szorgalmazták, s új értéket jelentettek a szellemiség alakulásában és autonómmá válásában. A teljesség igényével jelölhetjük meg azt az új minőséget, amelynek célja a kárpátaljai magyar nemzeti közösséget már átfogó, a legtöbb esetben mozgalmi jellegű kulturális szerveződésekkel és ernyőszervezeteikkel közösen a kultúra és a tudományosság minden olyan területén, ahol önálló kisebbségi intézmények nem hozhatók létre (könyvtárak, múzeumok, levéltárak, műemlékvédelem), felvállalni ennek a munkának az irányítását, segítségét az egész régióra kiterjedő közművelődési tanácsadással és szolgáltatásrendszerrel.

Intézetünk igen széles palettán van jelen a kárpátaljai magyar közéletben, kiegyensúlyozott és független kultúrpolitikája révén sikerült egy olyan alkotói műhelyt létrehozni, amely a régió közéletének legjobbjait tömöríti. Tevékenységünket az alapító okiratban megfogalmazott célok megvalósítására irányítjuk, ezek:

1.) Közgyűjteményi részleg (Komjáthy Benedek Könyvtár) – a KMMI 2008 első felében létrehozott könyvtárának könyvvállománya meghaladja a 10 000 példányt, s ez folyamatosan gyarapszik részben adományok, részben pedig vásárlás útján. Elsősorban hungarikum jellegű kiadványokat gyűjtünk, ezen belül is prioritást élveznek a Kárpátaljával, az itt élő magyarsággal és más nemzetiségekkel kapcsolatos könyvek. A KMMI könyvtárának állománya többnyire magyar nyelvű, de megtalálhatóak ukrán, orosz, német és egyéb nyelvű kötetek is.

Az anyanyelvű írott kultúra és olvasás helyi igényeit és sajátosságait figyelembe véve fogalmaztuk meg állománygyarapítási feladatunkat. Gyűjtjük és

feldolgozzuk a trianoni döntés után, illetve 1918 után Kárpátalján megjelent valamennyi magyar nyelvű dokumentumot. A közgyűjteményi részlegen folyik a KMMI digitalizációs tevékenysége. Ennek keretében az intézet honlapjára (www.kmmi.org.ua) feltöltésre kerülnek az Intermix Kiadó által a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelentetett kiadványok (ezek az Országos Széchényi Könyvtárral megkötött szerződésnek megfelelően bekerülnek a Magyar Elektronikus Könyvtár állományába – www.mek.oszk.hu), az *Együtt* című irodalmi lap digitális változata (megjelenik 2002-től a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja kiadványaként). Az intézeti honlapon megtalálhatóak még a *Kárpátalja* (Miskolc), a *Beregi Hírlap* (Beregszász) és a *Kárpátaljai Hírmondó* (Beregszász-Budapest) különböző évfolyamai is.

Az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetével, illetve a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárral együttműködve évente több turnusban szakmai továbbképzéseket szervezünk a könyvtári munkatársak számára Kárpátalja-szerte. Ebben a programban kiemelkedő partnerünk a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete (KMKE).

2.) Közművelődési részleg – kárpátaljai művelődési portál létrehozása, gondozása, információs adatbank működtetése, szakmai információk gyűjtése, közérdekű felhasználásának elősegítése; közművelődési szakemberek képzése és továbbképzése; kulturális közösségfejlesztő rendezvények, településfejlesztő tevékenységek elősegítése; kapcsolattartás, együttműködés az ukrainai kisebbségek intézményeivel; kiadványok gondozása (*Kárpátaljai Magyar Krónika*, Évkönyv, KMMI-füzetek, *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális kéthavi folyóirat), könyvkiadás. Az intézmény társszervezője a magyar kultúra kárpátaljai központi ünnepeinek. Az intézet feladatkörébe tartozó területeken magyarországi és nemzetközi kapcsolatok ápolása. Az együttműködés lényege: közös, Magyarországon és az adott országokban is kompatibilis feldolgozási módszerek alkalmazása; a dokumentációs és az informatikai programok és fejlesztések kölcsönös elérhetősége, a keresőrendszerek egységesítése; közművelődési rendezvények, tanácskozások, konferenciák, fórumok, író-olvasó találkozók szervezése; tehetségkutató programok, felnőttképzés (a kulturális intézmények, klubok, hagyományörző együttesek stb. képviselőinek képzése).

3.) Tudományos kisebbségkutatási részleg – társadalomtudományi kutatómunka, a kulturális értékek társadalmi hatásának, a művelődési intézmények változásának vizsgálata, a művelődő közösségek tevékenységének elemzése, ezek fejlődését szolgáló kísérletek végzése. Néprajzi, történelmi,

helytörténeti, művelődéstörténeti kutatások, szociológiai kutatások stb. Közös kutatási programok, szakmai tanácskozások megszervezése a Kárpát-medencei intézmények között.

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet programjait a közművelődési, közgyűjteményi és tudományos tevékenység köré építette ki. A közművelődési tevékenység bázisául a különböző kulturális intézmények (klubok, művelődési házak) szolgálnak, illetve az intézet partnerintézményei. Ezek: a Beregvidéki Múzeum, a beregszentmiklósi várkastély, a Péterfalvai Képtár, a Tiszaháti Tájmuzeum, a Kárpátaljai Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum (Skanzen). Az elmúlt több mint egy évtized során szervezett kulturális programok száma meghaladja a kétezer-háromszázat. A kiállítások, bemutatók, szakmai fórumok, a magyar történelmi és kulturális múlt jeles eseményeinek méltatása mellett az Intézet hiánypótló tevékenységet is ellát, mivel továbbképzéseket szervez a kulturális szférában tevékenykedők részére. Az intézet alkotótáborokat is szervez az értelmiség számára, amelyek eredményeit évente több alkalommal kiállítások keretében tárják a nagyközönség elé.

A KMMI a tehetséggongozó programja keretében számos ifjú tehetséget indított el pályáján, számukra megjelenési és publikálási lehetőséget biztosít kiadványaiban (*Kárpáti Magyar Krónika*, KMMI-füzetek). A kárpátaljai magyar művelődési élet eredményeiről havonta több alkalommal szerkesztett hírleveleiben, illetve az intézet honlapján (www.kmmi.org.ua) számol be. Ez utóbbi egyben tárhelye annak a kutatómunkának is, amelyet részlegeiben végez. Mára elmondhatjuk, hogy honlapunk a közművelődési adatbázisok és a rendezvényajánlatok tekintetében az első helyen szerepel Kárpátalján, a KMMI márkanévvé alakult, amelynek rendezvényein szívesen vesznek részt az alkotók. Sajnos 2018 második felében a honlapunkat ismeretlen személyek feltörték, és gyakorlatilag tönkretették az elmúlt öt esztendő munkáját. Jelenleg a veszteségek pótlásán és egy új webfelület létrehozásán dolgozunk.

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet 2008-ban hozta létre a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség. Jogi formája: jótékonyági alapítvány. A kulturális rendezvények központi színtere: Beregszász, Európa–Magyar Ház (Beregszász, Széchenyi u. 59B).

Már a székházavatáskor színes program várta az érdeklődőket – a Kárpát-medencei Magyar Napok keretében erdélyi, vajdasági, szlovéniai, kárpátaljai művészek alkotásait felvonultató képzőművészeti és fotókiállításra, könyv-, illetve filmbemutatóra került sor. A frissen befejezett épületben, a több mint ötszáz négyzetméter alapterületű, négyszintes Európa–Magyar Házban több

kiállítóhelyiséget, könyvtárszobát, konferenciatermet alakítottak ki, helyet kaptak benne több magyar érdekvédelmi és szakmai szervezet irodái is. Ezzel az intézményátadással Kárpátalján – ha szimbolikusan is – megtörtént az egyetemes magyarságnak a határok megváltoztatása nélküli kulturális újraegyesülése, s mindez történik európai keretek között. Sajnos a testvéri magyar közösségektől a kárpátaljai magyarságot a schengeni határ továbbra is elszakítja, ezért is nagy a művelődési intézet és az Európa–Magyar Ház jelentősége, hiszen lépést jelent a határok lebontása felé.

Az elmúlt tíz év mérlege alapján jogosan állíthatjuk, hogy ma már Kárpátalján egy meglévő űrt töltött ki a KMMI, amely a határon túli magyar lakta területeken létesült rokon intézmények hálózatába illeszkedve hozzájárul az ukrainai magyarság intézményrendszerének erősödéséhez. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a tíz évvel ezelőtt megnyílt intézet és székháza, a kárpátaljai magyar kultúra, művészet, gazdaság központjaként működő Európa–Magyar Ház egyre jobban erősíti a helyi magyarság erkölcsi-szellemi tartását.

Az elmúlt években az intézet a nemzeti hagyományok ápolása és megőrzése mellett a kárpátaljai magyar kultúra, a szellemi élet szervezését tekintette fő feladatának. Kiállítások, előadások, hangversenyek, tudományos konferenciák, tanulmányi versenyek szervezésével szerteágazó tevékenységet fejtett ki a székhelyeül szolgáló beregszászi Európa–Magyar Házban és Kárpátalja-szerte.

Az intézet részt vett a tehetséges fiatal magyar művészek, költők, írók felkutatásában és felkarolásában, kulturális programok közönség-szervezésében. Támogatta a kárpátaljai magyar irodalmi alkotások kiadását és szoros kapcsolatokat ápol a határon túli testvérszervezetekkel.

Nagy elismerésnek számít, hogy 2012 februárjában a Kárpát-medencei magyarság megmaradását és fejlődését szolgáló más oktatási és művelődési intézményekkel egyetemben a KMMI is felkerült a *Nemzeti Jelentőségű Intézmények és Programok* sorába.

Jelenleg is futó programjaink

Kiadványok, honlapok, hírlevelek gondozása

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapja (www.kmmi.org.ua). *KMMI-Hírlevél* (elektronikus terjesztés), *KMMI-füzetek*. Szerkesztőségi helyiséget és infrastrukturális háttérrel biztosít az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális negyedévi (majd kéthavonta megjelenő) folyóiratnak.

A KMMI a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagja

Ebben a munkában közvetlen partnerei: az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, a Muravidéki Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, a Csemadok Művelődési Intézete. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjaként közreműködött különböző rendezvények programjának előkészítésében, lebonyolításában.

Településkutatás kérdőíven

110 település, ahol a magyarok száma meghaladja a 10%-ot. A kárpátaljai közművelődési intézmények felmérése (művelődési házak, könyvtárak stb.).

Regionális könyvtárosi és művelődésszervező képzés

Az OSZK Könyvtári Intézet (Budapest) és a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár (Nyíregyháza) szakmai hozzájárulásával. Az elmúlt években a beregszászi Európa–Magyar Házban, a Nagyszőlősi és az Ungvári Járási Központosított Könyvtárhálózatnál (Nagyszőlős és Téglás) sikeresen zajlott több kommunikációs tréning-tanfolyam, a továbbképzésen közel ötven könyvtáros, közművelődési szakember vett részt. A program nagy érdeklődést váltott ki. A közeljövőben további témakörökben lesznek továbbképzési tanfolyamok.

Honlap-szerkesztés, informatikai fejlesztések. Digitalizálási programok

A KMMI honlapját (www.kmmi.org.ua) illetően jelentős informatikai, tartalmi fejlesztést valósítottunk meg. A honlap naprakész információkat közöl a térség rendezvényeiről. Folyamatosan végezzük a kárpátaljai kulturális adatbázis adatainak frissítését, tematikus adatbázisokat állítunk össze. A megjelent kiadványainkat, könyveinket digitalizáljuk, és mindenki számára elérhetővé tesszük. E tekintetben jó együttműködés alakult ki az OSZK-hoz tartozó Elektronikus Periodika Archivum és Adatbázissal és a Magyar Elektronikus Könyvtárral, amely a KMMI honlapjáról az általunk digitalizált *Együtt* folyóirat számait és az Intermix Kiadó könyveit folyamatosan átveszi, tárolja, terjeszti.

Közművelődési feladatok ellátása

A MÉKK és a KMMI folyamatos rendezvényei, tennivalói. Közgyűjtésményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatványok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálá-

sa és lebonyolítása (képzőművészeti-, fotó-, könyv- és sajtókiállítások, író-olvasó találkozók, könyvbemutatók), szakmai tanácsadás, adatbázis-gondozás, kisebbségkutatási programok koordinálása, konferenciák, kerekasztal-találkozók stb. lebonyolítása.

Együttműködés a helyi magyarságintézményekkel

A KMMI védnökséget vállalt Kárpátalján a magyar kormány által korábban támogatott magyarságintézmények felett, segíti munkájukat, több közös rendezvényt bonyolítanak le. Ide tartozik a Péterfalvai Képtár, a Tiszaháti Tájélmúzeum, a Beregvidéki Múzeum, a Munkácsi Állami Egyetem Humánpedagógiai Koledzsének magyar tagozata, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete, a beregszentmiklósi Telegdy-Rákóczi-kastély, a Benei Faluház.

Tehetség gondozási program

A KMMI 2008–2013 között több tehetség gondozási alkotói pályázatot hirdetett vers, próza, műfordítás, grafika és fotó kategóriában. A legutóbbi pályázati felhívásban az értekező dolgozatok kategória is helyet kapott. A felhívásokra egyre több tehetség nyújtja be alkotásait. A zsűri által rangsorolt győztesek kihirdetésére, a díjak átadására a beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napján kerül sor. A legjobbnak ítélt műveknek publikációs lehetőséget biztosítunk. 2013-ban *Szárnypróba* címmel megjelentettük a pályakezdő fiatalok antológiáját is.

A KMMI KIVONATOS KRÓNIKÁJA 2008–2018 KÖZÖTT

2008

SZEPTEMBER

2008. szeptember 25–28. között jeles eseménysorozatnak adott otthont a festői szépségű Kárpátalja, itt rendezték meg hat régió küldötteinek részvételével a magyar kultúra egyik legrangosabb rendezvénysorozatát – a XIII. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokat. A programsorozat kiemelkedő eseményei: a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet felavatása Beregszászon, a XIX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál lebonyolítása az őszi munkácsi várban.

2008. szeptember 25. Beregszászon az egykori megyeháza (jelenleg egészségügyi koledzs) épületének dísztermében került sor a magyar napok ünnepélyes megnyitójára. A határon túli és kárpátaljai vendégeket Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének (MÉKK) elnöke, az UMDSZ ügyvezető alelnöke köszöntötte. A vendégek között üdvözölte dr. Kötő Józsefet, az EMKE főtanácsosát, Muzsnay Árpádot, az EMKE alelnökét, dr. Könczei Csongort, a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet igazgatóját, Hajnal Jenőt, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatóját, Sutus Áront, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet munkatársát, Köteles László parlamenti képviselőt, a Csemadok általános alelnökét, Huszár Lászlót, a Csemadok Dunaszerdahelyi Művelődési Intézetének igazgatóját, Fáber Tímeát, a Csemadok kassai titkárát, Kepe Lilit, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet igazgatóját, Pomogáts Béla irodalomtörténészt, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, Fejérdy Zille pedagógust, Szabó Vilmos parlamenti képviselőt, a Magyar Országgyűlés Külügyi és Határon Túli Magyarok Bizottságának alelnökét, Szabó Lászlót, a MeH Nemzetpolitikai Ügyek Főosztályának főtanácsosát, Szent-

györgyi Lajost, az E-magyar pontok kuratórium képviselőjét, Zán Fábían Sándort, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspökét, Gajdos Istvánt, az UMSZ elnökét, Beregszász polgármesterét, Kincs Gábor polgármester-helyettét, Halász Lászlót, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Osztályának vezetőjét. A megjelenteket elsőként Gajdos István köszöntötte. Szabó Vilmos parlamenti képviselő azon reményének adott hangot, hogy a kárpátaljai rendezvénysorozat családias hangulata végig megmarad, a mindazok, akik itt vannak, meg tudják mutatni a magyar kultúra értékeit. Zán Fábían Sándor optimista világszemléletre kérte a kárpátaljai magyarság képviselőit. Pomogáts Béla Széchenyi István szavaival indította beszédét, majd a nemzet szolgálatának és megtartásának fontosságára hívta fel a figyelmet. A köszöntőbeszédet követően sor került az Anyanyelvi Konferencia díszokleveleinek átadására, amelyeket minden évben olyan személyeknek ítélnék oda, akik sokat tettek a magyar nyelv és kultúra megmaradásáért. Ilyen oklevelet nyújtott át Pomogáts Béla Vidnyánszky Évának, az Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház Ficseri Gyermekstúdiója vezetőjének és Gajdos Istvánnak, Beregszász polgármesterének. Az ünnepélyes megnyitót a Ficseri Gyermekstúdió *Mikor Mátyás király...* című zenés irodalmi összeállítása zárta.

2008. szeptember 26. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet avató ünnepségét Dupka György, az intézet igazgatója és Kenyeres Mária irodavezető nyitotta meg. Beszédet mondott dr. Nagy Imre, a Szülőföld Alap igazgatója, Szabó Vilmos parlamenti képviselő, a Magyar Országgyűlés Külügyi és Határon túli Magyarok Bizottságának alelnöke, Gajdos István, az UMSZ elnöke, Pomogáts Béla, az Anyanyelvi Konferencia elnöke, Kálóczy Katalin, az Oktatási és Kulturális Minisztérium főtanácsosa és mások. Az avatószalagot Gajdos István és dr. Nagy Imre vágta át. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Bacskai József, a Beregszászi Magyar Konzulátus főkonzulja, Viczián Tamás, az Ungvári Magyar Főkonzulátus vezető konzulja, Szabó László, a MeH főtanácsosa, Szentgyörgyi Lajos és Nagy Ágnes, az E-magyar pontok kuratórium képviselői, Kulin Zoltán, a Kárpátaljai Megyei Televízió- és Rádiótársaság vezérigazgató-helyettese, Imre József, a Beregszászi Városi Tanács Kulturális, Ifjúsági és Sportfőosztályának vezetője. Közreműködött az Ivaskovics József zeneszerző által vezetett Credo verséneklő együttes.

2008. szeptember 26. A beregszászi Európa–Magyar Házban sor került a *Kárpát-medencei kulturális értékek szemléjére (Képzőművészeti, fotó-*

művészeti és könyvkiállítás, filmkaleidoszkóp). A tárlatok megnyitóján Filep Anita csapi verséneklő adott elő egy csokorra valót kárpátaljai magyar költők megzenésített verseiből. A vendégeket Dupka György és Kenyeres Mária köszöntöttek, majd megnyitották Fuchs Andrea grafikus és Lőrincz Katalin keramikus kiállítását. A képzőművészeket Benkő György beregszászi festőművész, a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának (RIT) oszlopos tagja mutatta be, az ungvári Lőrincz István fotóművész munkáit pedig Szajkó Tibor fotóművész, a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium igazgatóhelyettese méltatta. A rendezvény keretében Dér Livia, a KMMI Négy Égtáj irodalmi stúdiójának tagja magyar népdalokat énekelt, Mónus Dóra, a Négy Égtáj irodalmi stúdió tagja Vörösmarty Mihály: *Gondolatok a könyvtárban* című versének egy részletét szavalta el. A KMMI könyvtárhelyiségében hat régió legújabb kiadványait tekinthették meg az érdeklődők; a Reneszánsz Kolozsvár – Kolozsvár Társaság kiadványát dr. Kötő József főtanácsos mutatta be, ezután Láng Orsolya, a Sapientia Egyetem fotóművészet, filmművészet és média szakos hallgatója beszélt az erdélyi vendégek fotókiállításáról, dr. Könczei Csongor, a Romániai Kisebbségkutató Intézet kutatója ismertette a bemutatásra kerülő erdélyi kisfilmeket. A Felvidék szellemi kincseit Köteles László, a Csemadok általános alelnöke és Huszár László, a szervezet Dunaszerdahelyi Művelődési Intézetének igazgatója jellemezték. A továbbiakban a Vajdaság következett – Hajnal Jenő *Vajdasági Szép Magyar Könyv – 2007* címmel mutatta be a Fórum-, Zenta- és VMMI-könyveket. Sutus Áron irodavezető a vajdasági fotóművészetből, illetve filmművészetből adott ízelítőt. A muravidéki magyar műemlékeket megőrzítő fotókiállítást, a régió hírmzéseit, kiadványait, köztük Bence Lajos, Szúnyogh Sándor legújabb munkáit Kepe Lili mutatta be. A jelenlévők megtekintették ezenkívül a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus fotókiállítását, a régiók könyv- és fotókiállításait. A filmbemutatót Kulin Zoltán, a Kárpátaljai Megyei Állami Televízió- és Rádiótársaság vezérigazgató-helyettese nyitotta meg.

2008. szeptember 26. A beregszászi Európa–Magyar Házban tanácskoztak a Kárpát-medencei magyar kulturális szervezetek képviselői. Ezt követően, a filmbemutatóval párhuzamosan került sor *A Kárpát-medencei magyar művelődési intézetek jelene, jövője és kapcsolatai a civil társadalommal és más intézményekkel* elnevezésű kerekasztal-megbeszélésre, amelyen részt vettek a küldöttségek képviselői, valamint a kárpátaljai civil és szakmai szervezetek képviselői. A tanácskozást Dupka György nyitotta meg. Vitaindító előadást

tartott Vári Fábián László, a KMMI tudományos és kutatómunkáért felelős munkatársa, aki felvázolta azokat az elképzeléseket s az elvégzendő munkát, amely a közeljövőben az intézet keretében elkezdődik. A vitában részt vett dr. Kötő József, Muzsnay Árpád, dr. Könczei Csongor, Hajnal Jenő, Sutus Áron, Köteles László, Huszár László, Fáber Tímea, Kepe Lili, Pomogáts Béla, Fejérdy Zille, Kálóczy Katalin. Jelen volt Bacskai József, Kenyeres Mária, Pirigyi Béla, a Beregszászi Művészeti Iskola igazgatója, a BMKSZ elnöke, Szabó Tibor, az UMDSZ Közművelődési Szakbizottságának elnöke. Pomogáts Béla kezdeményezésére a tanácskozás résztvevői nyilatkozatot fogadtak el a határon túli magyar közösségek régióit egységesen érintő problémák orvoslásáról és a kölcsönös együttműködésről.

Az Európa–Magyar Ház udvarán megtartott bogrács-parti után a vendégek elsőként a Szolyvai Emlékparkot keresték fel, ahol Vass István, a Szolyvai Magyar Kulturális Szövetség elnöke fogadta őket, aki ismertette az Emlékpark történetét. Majd a Vereckei-hágóhoz kirándultak, ahol a közelmúltban avatták fel a magyar honfoglalási emlékművet. Mindkét helyen koszorúzásra került sor.

Az esti program keretében Kárpát-medencei kulturális műsorra került sor, amely lehetőséget biztosított úgy a határon túli vendégeknek, mint kárpátaljai vendéglátóiknak arra, hogy ízelítőt adjanak a helyi néphagyományokból (Szabó Tibor műsorvezetésével). A jánosi művelődési ház vendégeit Barta Márta polgármester köszöntötte, aki röviden összefoglalta a magyar község történetét és betekintést nyújtott a falu mindennapi életébe. A nap mulatsággal zárult a jánosi Találka étteremben, ahol a finom falatokat Bíró Tibor tulajdonos biztosította.

2008. szeptember 27. A rendezvénysorozat harmadik napján került sor a XIX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztiválra, ezúttal a munkácsi várban. A viski, az ugocsa, a beregvidéki, a beregrákosi, a nagydobronyi, a szürtei és az eszenyi kézművesek munkái, a népi gasztronómia termékei hangulatossá tették a Zrínyi Ilona várában zajló eseményt. Kultúránk és néphagyományaink legjelesebb emlékei igazi ünneppé emelték a Kárpát-medencei szintű rendezvényt. A magyar fesztivált megtisztelte jelenlétével Jurij Hleba, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának vezetője, Gajdos István, az UMDSZ elnöke, Beregszász polgármestere, Borbáth Erika, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus főigazgatója, Pomogáts Béla, az Anyanyelvi Konferencia elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke, Brenzovics László, a Kárpátaljai Megyei Tanács alelnöke, Mecseky Zoltán, a

Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Majnek Antal, a Kárpátaljai Római Katolikus Egyház püspöke. Ünnepi beszédet tartott Gajdos István és Brenzovics László, aki a Kárpátaljai Megyei Tanács nevében sokéves, a magyar kultúra ápolása és megőrzése érdekében kifejtett önzetlen munkája elismeréseképp oklevéllel jutalmazta Hidi Anitát, a nagydobronyi Hímes táncegyüttes vezetőjét és Ötvös Idát, a Viski Tájház létrehozóját. Köszöntötte a jelenlévőket Jurij Hleba is, aki a megyei közigazgatási hivatal nevében oklevéllel köszöntötte meg Kokas Károly péterfalvai zenetanár és Bagu Balázs nyugdíjas magyartanár hagyományörző és kulturális tevékenységét. A *Reneszánsz Év 2008* összmagyarságra gyakorolt szellemiségéről beszélt a jelenlévőknek Borbáth Erika és Pomogáts Béla. A magyar konzulátus nevében köszöntötte a résztvevőket Mecseky Zoltán konzul. Pomogáts Béla az Anyanyelvi Konferencia oklevelét nyújtotta át Mihajlo Beleny szobrásznak, a Munkácsy Mihály- és Petőfi Sándor-szobor, illetve a Hunyadi Mátyás-dombormű és a Turul-emlékmű alkotójának, valamint Ivaskovics Józsefnek, a Credo verséneklő együttes vezetőjének. Gajdos István átadta az UMDSZ Hollósy Simon Közművelődési Nívódíját, amelyet az idén Mihajlo Belenynek ítéltek oda a kárpátaljai magyar kultúra megőrzéséért és ápolásáért. Az UMDSZ oklevéllel ismerte el Hidi Anita, Bagu Balázs, Kokas Károly és Ötvös Ida munkáját is. Ugyancsak elismerő oklevelet kapott Lőrincz István fotóművész, Lőrincz Katalin keramikus, Fuchs Andrea grafikus és Fejérdy Zille pedagógus és könyvadományozó.

A folklórfesztivál első részében erdélyi, felvidéki, vajdasági, muravidéki táncegyüttesek, népdalénekesek és népzenezők léptek fel. A délutáni órákban kárpátaljai hagyományörző együttesek fokozták a hangulatot, gyönyörű visszhangot varázsoló várbéli vigasságot teremtvén: a derцени Gyöngyösbokréta (vezetője: Korolovics Zsolt), a nagydobronyi Hímes táncegyüttes (vezetője: Hidi Anita), a téglási énekkar (vezetője: Szikora Csilla), a beregszászi járási művelődési osztály Rozmaring hagyományörző együttese (vezetője: Halász László), az eszenyi Ritmus táncegyüttes (vezetője: Szabó Tibor), a Péterfalvai Művészeti Iskola népi zenekara (vezetője: Kokas Károly), a mezővári hagyományörző együttes (vezetője: Bárány József), a verbőci hagyományörző együttes (vezetője: Danka Gabriella), a csapi Harmónia együttes (vezetője: Balogh Enikő), a szalócai hagyományörző együttes (vezetője: Jónás Ernő) és mások. Valamennyi néptáncegyüttes emléklappal, Hidi Endre-kerámiával és DVD-lejátszóval térhetett haza.

2008. szeptember 27. A kárpátaljai és a határon túli küldöttségek vezetői harangzúgás közepette leleplezték Hunyadi Mátyás domborművét. Ünnepi

beszédet mondott Dupka György, az UMDSZ ügyvezető alelnöke, aki ismertette a dombormű elkészítésének történetét, valamint Mihajlo Beleny szobrászművész; a legigazságosabb magyar királyra Pomogáts Béla irodalomtörténész, Horváth Sándor költő és dr. Kötő József főtanácsos emlékezett. A beregszászi konzulátus képviselőjében köszöntötte a megjelenteket Pető János konzul.

2008. szeptember 27. A jánosi Találka étteremben megtartott búcsúest keretében valamennyi résztvevő emléklappal és ajándécsomaggal gazdagodva zárhatta a Kárpátalján megrendezett Magyar Napokat. A jelenlévő küldöttségek tagjai elfogadták a tanácskozás *Nyilatkozatát*, amelyet Dupka György, a KMMI igazgatója ismertetett. A *Nyilatkozás* értelmében a XIV. Kárpát-medencei Magyar Napokat 2009-ben a Csemadok szervezi a Felvidéken.

OKTÓBER

2008. október 6. Megnyílt Szajkó Tibor fotóművész kiállítása az Európa–Magyar Házban. A rendezvényt Kenyeres Mária irodavezető nyitotta meg, a művész munkáit Zubánics László, a KMMI elnöke és Gajdos István, az UMDSZ elnöke méltatta.

2008. október 12. Újabb kiállításnak adott otthont az Európa–Magyar Ház a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében: ez alkalommal Prófusz Marianna népművész legszebb munkái voltak láthatók. A rendezvényt Kenyeres Mária irodavezető nyitotta meg, a népművész munkáit Zubánics László elnök mutatta be.

2008. október 22. Immáron harmadszor került sor a Sütő Kálmán és Kecskés Béla tiszteletére rendezett szavalóversenyre Beregsomban. Szervezők: a KMMI, a MÉKK és az UMDSZ Beregsomi Szervezete. A rendezvényt Kenyeres Mária nyitotta meg, azt megtisztelte jelenlétével Bacskai József, a Beregszászi Magyar Konzulátus főkonzulja.

2008. október 24. Beregszászon az Európa–Magyar Házban a KMMI szervezésében a Négy Égtáj irodalmi stúdió'56-os zenés irodalmi emlékműsort adott elő. A rendezvényt Kenyeres Mária, a KMMI irodavezetője nyitotta meg. A rendezvényen részt vettek a beregszászi városi tanács képviselői, Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, Bacskai József, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának főkonzulja.

NOVEMBER

2008. november 19. „*Megalázni sikerült, de megtörni nem!*” – szavalóverseny az 1944-ben elhurcolt magyar férfiak emlékére a KMMI-ben.

2008. november 25. Cserniga Gyula festőművész és Imre Ádám ifjú grafikus-festőművész kiállítása az Európa–Magyar Házban. A rendezvényt Kenyeres Mária nyitotta meg, Soltész Péter festőművész, a Munkácsy Mihály Egyesület társelnöke pedig szakmailag méltatta a kiállított munkákat. Felszólalt Horváth Sándor költő, Dupka György, a KMMI igazgatója, az UMDSZ ügyvezető alelnöke. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Gajdos István, az UMDSZ elnöke, Kocsis Mária, a KAMOT elnöke.

2008. november 28–29. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia szakmai fóruma a Kárpát-medencei magyar művelődési intézetek tevékenységéről. A KMMI-ről tájékoztatót tartott Dupka György igazgató, a MÉKK elnöke.

DECEMBER

2008. december 3. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a MÉKK szervezésében irodalmi összeállítással emlékeztek a 71 esztendeje elhunyt József Attilára. A rendezvényen közreműködött Kenyeres Mária irodavezető és Bakos Kiss Károly költő. A Komjáthy Benedek Könyvtárban József Attila munkáiból nyílt kiállítás.

2008. december 5. Az Európa–Magyar Házban tartották a Bóbita Gyermekestúdió mesedélutánját és Mikulás-ünnepségét.

2008. december 12. Beregszászon *Ki mit tud?*-vetélkedőt tartottak a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a MÉKK szervezésében.

2009

JANUÁR

* Sátoraljaújhely-Széphalom adott otthont a magyar nyelv éve jegyében lezajlott *Dialógusok 2009* rendezvénysorozatnak, amelyet méltán neveztek el kis magyar–magyar kulturális csúcstalálkozónak. A rendezvényen a KMMI-t Dupka György elnök és Nagy Emese képviselték.

* Zentán a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben lezajlott a Kárpát-medencei magyar művelődési intézetek kerekasztalának fóruma. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Dupka György, Nagy Hajnal, Kocsis Mária és Fuchs Andrea képviselték.

* A magyar kultúra napja jegyében rendezték meg a budapesti Thália Színházban az Égtájak Iroda évadnyitóját. A népzenei és néptánc bemutatkozón Kárpátalját az eszenyi Ritmus táncgyűttes és a péterfalvai Kokas-ban-

da képviselte. Az ugyanitt megrendezett magyar művelődési intézetek tevékenységét értékelő kulturális fórum munkájában részt vett Zubánics László, a KMMI elnöke.

* A 2009. évi magyar kultúra napi ünnepségsorozat Munkácson, a várban Kazinczy Ferenc emléktáblájának megkoszorúzásával vette kezdetét. A megemlékezésen jelen volt Dupka György, a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Közösségének elnöke, Zubánics László, az UMSZ Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanácsának elnöke, Márky Zoltán, Magyarország ungvári külképviseletének konzulja, Scherczer Károly, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulja.

* A Munkácsi Állami Egyetem közel száz magyar tagozatos diákja ünnepi műsorral méltatta a magyar kultúra napját. A rendezvényt Tyahur László rektorhelyettes nyitotta meg. A vendégeket (Márky Zoltán konzult, Dupka Györgyöt, Zubánics Lászlót) Kótun Jolán, a magyar tagozat vezetője üdvözölte. Dupka György az írott magyar nyelvről és a 15 éves MÉKK kultúraszervező és értékmegővő tevékenységéről tartott előadást.

* Az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középiskolában az idén is megrendezték a Himnusz-mondó versenyt. A felső kategória győztese Jávorszky Szilvia lett, aki Simon Alexandrát és Sánta Erikát (mindannyian gimnazisták) előzte meg. A zsűri elnöke Pomogáts Béla irodalomtörténész, az Anyanyelvi Konferencia elnöke volt.

* A magyar kultúra napi rendezvénysorozat egyik kiemelkedő ünnepi eseménye volt a II. Ugocsa Napok megnyitója, amelynek keretében sor került a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete tagjainak és a tiszaháti plein air résztvevőinek, valamint baráti körének csoportos kiállítására az ungvári Néprajzi Múzeum kiállítótermében. Ezen a reprezentatív bemutatón legjobb munkáikkal jelentek meg a Péterfalvai Képtárhoz kapcsolódó ugocsa, beregi és ungvári alkotók: Harangozó Miklós, Soltész Péter, Soltész Gabriella, Réti János, Turák Angéla, Klisza János, Klisza Krisztina, Fuchs Andrea, Nigriny Edit, Lőrincz István, Lőrincz Katalin, Picur Zoltán, Beleny Mihály, Puhlik-Beleny Magda (Ungvár), Homoki Gábor, Gönczy Tivadar, Váradi Éva, Kutlán Pál, Marinics Sándor, Kerecsanyin Péter (Ugocsa), Cserniga Gyula (Beregszász), Asszonyi Krisztina (Budapest), akiknek az összesítő listáján 135 képzőművészeti alkotás szerepelt. A képzőművészeti alkotások mellett a kiállításon bemutatásra kerültek különböző kézművesipari termékek: Nagy Emese (gyöngyfűző), Nagy Margit (szövő), Engi Ilona (kukoricacsuhé-fonó), Fórizs Márta (hímző), Nyikolajeva Irén (tányérfestő), Máté Dezső (kosárfonó) munkái.

A nagyszámú közönséget a szervezők nevében Dupka György, a MÉKK elnöke és Angyal Gabriella, a múzeum igazgatója köszöntötte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Viczián Tamás, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának vezető konzulja, Czabán Sára, a MeH Nemzetpolitikai Ügyek Főosztálya főtanácsosa, Pomogáts Béla irodalomtörténész.

A kiállítás megnyitása és megtekintése után közvetkezett a népi gasztro-nómiai bemutató. A tiszahátiak nevében Borbély Ida és Jáger Katalin csapata a közel 300 fős vendégsereget bor- és szilvapálinka-kóstolóra, a tiszaháti táj-jellegű ételekkel megrakott asztalokhoz invitálták, miközben a Kokas-banda tagjai népzenevel szórakoztatták a jelenlévőket.

* A magyar kultúra napja alkalmából ünnepi gálaestre került sor az ungvári bábszínházban. Szabó Tibor felkonferálásában először Jávorszky Szilvia, az ungvári Drugeth Gimnázium diákja, az ungvári Himnusz-mondó verseny győztese lépett a színpadra, aki elszavalta nemzeti imádságunkat. A költemény elhangzása után közönség lelkesen énekelte el a *Himnusz*t, majd ünnepi köszöntőt mondott Pomogáts Béla irodalomtörténész és Horváth Sándor költő. Az est folyamán fellépett Filep Anita verséneklő, az Ungvári Zádor Dezső Zeneművészeti Főiskola hallgatója, a nagydobronyi Hímes táncgyűttes, az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes, a péterfalvai Kokas-banda. Dupka György bemutatta, majd átadta a Kokas-bandának a Credo Alapítvány és a MÉKK támogatásával megjelentetett első CD-jüket. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Czabán Sára, a MeH Nemzetpolitikai Ügyek Főosztálya főtanácsosa, Szuromi Antal, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának konzulja.

* A hagyományoknak megfelelően a posta falán található Kölcsey-emléktáblánál kezdődött Beregszászon a magyar kultúra napi rendezvénysorozat. Az egybegyűlteket Pirigyi Béla, a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség (BMKSZ) elnöke köszöntötte, majd Zubánics László történész, az UMSZ Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanácsának elnöke mondta el gondolatait, méltatta nemzeti imánkat, a *Himnusz* jelentőségét. Ezt követően a jelenlévő szervezetek képviselői megkoszorúzták a Kölcsey-emléktáblát.

* A magyar kultúra napja alkalmából összeállított ünnepi műsor bemutatójára került sor a Beregszászi Művészeti Iskolában. Pirigyi Béla igazgató üdvözölte a megjelenteket. Köszöntőt mondott Bacskai József, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának főkonzulja és Gajdos István, Beregszász polgármestere, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke. Ezután a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesületének énekkara, a Beregszász-

szí 3. Sz. Zrínyi Ilona Középiskola kórusa, valamint a Beregszászi Művészeti Iskola tanárai adtak színvonalas koncertet.

* Az Európa–Magyar Házban *Beregszászi Értelmiségi Fórum 2009* címmel tartottak tanácskozást, illetve méltatták a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) fennállásának 15. évfordulóját. A rendezvényen megjelent Czabán Sára, a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Főosztályának főtanácsosa, Bacskai József beregszászi főkonzul, Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMSZ elnöke, Lizanec Péter, az Ungvári Nemzeti Egyetem Humán- Természettudományi Magyar Karának dékánja, dr. Spenik Sándor dékánhelyettes, Fedák Anita módszerész, Pomogáts Béla, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, Szabó László, a MÉKK magyarországi támogató tagja, Petruska Márta, a Kárpátalja Szövetség elnökségének tagja, Kőszeghy Elemér, a megyei tanács elnökségének tagja, Revák István, a megyei közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának vezetője. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke üdvözlő szavait követően Pomogáts Béla irodalomtörténész részletesen beszélt a *Himnusz* születéséről. Mint hangsúlyozta, nemzeti imádságunk az összetartozást szimbolizálja, ezért kell méltónak maradnunk Kölcseyhez, méltónak maradnunk a *Himnusz*hoz. Továbbá szólt magyar nyelv intézményes védelméről.

* A rendezvénysorozat keretében mutatta be Dupka György és Nagy Zoltán Mihály a MÉKK kiadásában megjelenő *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat legújabb számát, valamint Weinrauch Katalin az Intermix Kiadó gondozásában napvilágot látott „... majd azt mondom neki...” című novelláskötetét. Az író nő később több mint félszáz könyvét dedikálta. Az eszenyi származású Kovács Sándor vetítéssel egybekötött előadást tartott, egyben bemutatta Kárpátalja várait és kastélyait tartalmazó kiadványát.

* A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége tizenöt évvel ezelőtti megalakulására emlékezve Dupka György elnök beszélt azokról a kezdeményezésekről, amelyeket az elmúlt másfél évtized során a közösség indított el és karolt fel. Mára a MÉKK a kárpátaljai magyar kulturális élet egyik fontos szervezője, értékeink őrzője lett. Emellett olyan programokat is szervez, s olyan civil kezdeményezéseket karol fel, amelyek további kulturális értékek létrejöttét segítik elő. A fórum résztvevői kézhez kapták a *15 éves a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége* című gyűjteményt.

A rendezvény résztvevői gyönyörködhettek az ungvári művészházaspár, Soltész Péter és Soltész Gabriella olajfestményeiben, valamint Kovács Sándor

és Szajkó Tibor vidékünk szépséges tájait, történelmi örökségét bemutató színes fotóiban.

* A Magyar Művelődési Intézetben tanácskoztak a Kárpát-medencei magyar művelődési intézetek kerekasztalának tagjai, amelyen a KMMI-t Szabó Tibor közművelődési részlegvezető képviselte.

FEBRUÁR

* Megtartotta tanácskozását a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus szervezésében. A megjelent intézményi képviselők elfogadták a 2009. évi cselekvési programot. Az ezt követő információs tanácskozáson az intézményi honlapok együttműködését és az Erikanet rendszerhez való kapcsolódásukat, a honlapkészítés aktuális kérdéseit vitatták meg. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Szabó Tibor, a közművelődési részleg vezetője képviselte.

* A Kárpátaljáról és Magyarországról 1944 őszén elhurcolt magyarok és németek tragédiáját kutató közös programról tartottak tanácskozást a beregszászi főiskolán a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre és a főiskola Lehoczy Tivadar Társadalomkutató Intézete szervezésében a témával foglalkozó szakemberek. A Kárpátaljáról elhurcolt magyar mártírok kálváriájáról, a levéltári anyagokról, az odahaltak emlékének megörökítéséről Dupka György helytörténész tartott előadást.

* Író-olvasó találkozó zajlott le a Badalói Polgármesteri Hivatal nagytermében, ahol a falu szülöttje, Ferenczi Tihamér költészetét mutatták be az érdeklődőknek. A találkozón a gróf Gvadányi József nevét viselő helyi iskola növendékei Ferenczi-verseket adtak elő.

* A *Magyar Nyelv Éve 2009* rendezvénysorozat keretében a Péterfalvai Képtár, valamint a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete és a KMMI szervezésében ugocsa magyar képzőművészek alkotásaiból nyílt reprezentatív kiállítás a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetben. A rendezvényt Zubánics László elnök nyitotta meg. A kiállított festményeket Cserniga Gyula művész mutatta be. A tárlaton Harangozó Miklós, Homoki Gábor, Várady Éva, Gönczy Tivadar, Kerecsányin Péter, Marinics Sándor, valamint Kutlán Pál munkái voltak láthatók. Zárszában Dupka György igazgató ismertette a tavaszi kiállítások és más rendezvények programját.

* Hagyomány és közművelődés témájú tanácskozás zajlott le a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus szervezésében. A péterfalvai hagyományörző munka tapasztalatairól Pál Lajos tanár szá-

molt be. A rendezvény munkájában részt vett Dupka György, a KMMI igazgatója is.

* Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kara diplomaosztó ünnepséget tartott ama határon túli kulturális intézmények képviselőinek, akik sikeresen befejezték tanulmányaikat, köztük friss diplomás lett Hajnal Jenő, a VMMI igazgatója, Dáné Tibor, az EMKE elnöke, Bodó Barna erdélyi professzor, Huszár László, a Csemadok Dunaszerdahelyi Művelődési Intézetének igazgatója, Fáber Tímea, a Csemadok kassai titkára, Dupka György, a MÉKK elnöke is.

MÁRCIUS

* *Hunyadi Mátyás és kora* címmel állandó kiállítás nyílt a Tiszaháti Múzeumban. A rendezvényt Borbély Ida igazgató nyitotta meg. Rajz Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettese mondott köszönetet a Beregszászi Magyar Konzulátusnak, személyesen Bacsikai József főkonzulnak az értékes és hasznos ajándékért. Zubánics László történész színvonalas tárlatvezetést tartott a megjelenteknek.

* A *Magyar Nyelv Éve – 2009* rendezvénysorozat keretében az ungvári művészházaspár, Mihajlo Beleny szobrász, grafikus és Puhlik-Beleny Magda festőművész, keramikus munkáiból nyílt kiállítás a KMMI és a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület szervezésében. Az eseménynek az Európa–Magyar Ház kiállítóterme adott otthont, a kiállítást az intézet elnöke nyitotta meg. A program első részében a nőnap tiszteletére Weörös Sándor *A nő* című versét Bakos Kiss Károly költő szavalta el.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban Dinnyés József daltulajdonos műsorát hallgathatták meg a jelenlévők. A KMMI vezetőségének nevében az előadóművészt Vári Fábián László költő mutatta be, röviden ismertette életútját, munkásságát.

* Az Európa–Magyar Ház adott otthont a művelődési házak, könyvtárak és művészeti együttesek szakmai fórumának. A rendezvényt Szabó Tibor, a KMMI közművelődési részlegének vezetője nyitotta meg. A rendezvényen előadást tartott Gyönyörű Zsigmond, a Kárpát-medencei vőfélytalálkozó szervezője is.

* Bökényi Anna alkotásaiból nyílt kiállítás Beregszászon a Bereg Alkotóegyesület szervezésében. A kiállítást Prófusz Marianna elnök nyitotta meg, majd Cserniga Gyula köszöntötte az ünnepeltet.

* A Kárpátaljai Szövetség szervezésében Budapesten lezajlottak a *Kárpátaljai napok*. A rendezvényt Katona Tamás elnök nyitotta meg. A kárpátaljai

magyarság nyelvi helyzetéről dr. Deák Ferenc egyetemi tanár tartott előadást. Dupka György, a MÉKK elnöke bemutatta a legújabb Intermix-könyveket, a KMMI tevékenységéről Zubánics László tartott előadást. A jelenlévők megtekinthették az ungvári Fuchs Andrea grafikai műveit, Zubánics László fotókiállítását is. A 70. születésnapját ünneplő Kutlán András festőművész jubileumi kiállítását Lator László Kossuth-díjas költő mutatta be. A rendezvényen fellépett Filep Anita verséneklő is.

* Szemán Ferenc-emlékkiállításra került sor az ungvári Boksay József Kárpátaljai Megyei Képzőművészeti Múzeumban a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága szervezésében.

ÁPRILIS

* A költészet napja alkalmából író-olvasó találkozót tartottak a KMMI és a MÉKK szervezésében. A beregszászi Európa–Magyar Ház konferenciatermében az egybegyűlték megismerkedhettek Lőrincz P. Gabriella az Intermix Kiadó gondozásában megjelent *Karcok* című verseskötetével (az ungvári Lőrincz Katalin munkáival illusztrált gyűjtemény), amelyet Bakos Kiss Károly költő mutatott be. Zubánics László Schober Ottó *A statisztika így kívánta* című kötetéről mondta el gondolatait, majd felolvasta Nagy Zoltán Mihály szerkesztő elemzését. Vári Fábián László az *Együtt* c. folyóirat külalakjában is megújított idei első számának tartalmáról számolt be. Ezután Felhős Szabolcs, a *Partium* c. folyóirat felelős szerkesztője beszélt munkásságáról, valamint az általa irányított irodalmi lapról. Dupka György ismertette az Intermix Kiadó idei terveit, majd a *Kárpáti Magyar Krónika* 2009. második, valamint a *Nyelvünk és Kultúránk* 2009. első számát ajánlotta az olvasók figyelmébe. Végezetül sor került Picur Zoltán ungvári fotóművész és dizájnerek kiállításának megnyitására. A rendezvény szervezői, az *Együtt* szerzői körének képviselői (Dupka György, Lengyel János, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella, Fuchs Andrea, Picur Zoltán, Felhős Szabolcs, Kődöböcz Attila) ezt követően felkeresték és felköszöntötték a Csonkapapiban élő hatvanéves Nagy Zoltán Mihály József Attila-díjas író.

* A csonkapapi könyvtárban író-olvasó találkozót szerveztek az irodalombarátok, amelyen a rendezvény díszvendégét, Nagy Zoltán Mihály író felköszöntötték 60. születésnapja alkalmából.

* Hagyományos locsolókeddet és tojásvasdászatot tartottak a Tiszapéterfalvai Önkormányzathoz tartozó Tiszaháti Tájmuzeumban. A rendezvényt Borbély Ida múzeumigazgató nyitotta meg. Ezt követően a Tiszapéterfalvai

Kölcsey Középiskola diákjai húsvéti hagyományokat elevenítettek fel. Hasonló rendezvény zajlott le Öregakliban Jáger Katalin, a Dél-Ugocsi Falusi Zöldturizmus Egyesület elnökének szervezésében.

* A Magyar Írószövetségben a *Csikófogat* című előadássorozat keretében sor került Bakos Kiss Károly költő estjére. Munkásságáról Vári Fábán László József Attila-díjas költő számolt be. Az est moderátora Erős Kinga, a *Magyar Napló* szerkesztője volt.

* A mezőkaszonyi klubban Bodnár Ilona könyvtáros szervezésében jó hangulatú, teltházas író-olvasó találkozó zajlott le, ahol a hatvanéves Nagy Zoltán Mihály író volt a meghívott vendég.

* Az ötvenéves Prófusz Marianna népművészeti munkáiból nyílt kiállítás az Európa–Magyar Házban. A művésznő pályafutásáról Zubánics László, a KMMI elnöke számolt be. Jubileumi születésnapja alkalmából köszöntötte a népművészt Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, Csizmár Béla, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, Imre József, a városi, illetve Halász László, a járási művelődési és turisztikai osztály vezetője, Bacsikai József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja, Géczy Tihamér, a Nagyberegi Középiskola igazgatója és még sokan mások. Mialatt a jelenlévők megtekintették a csodálatos beregi szötteket felvonultató kiállítást, a Beregszászi Művészeti Iskola pedagógusai és növendékei kedveskedtek nekik szebbnél szebb zeneszámokkal.

* A Budapesten élő, vidékünkéről elszármazott Újfalusi István festőművész kiállítására került sor a beregszászi Európa–Magyar Házban a KMMI és a Kárpátaljai Szövetség szervezésében. A tárlatot Zubánics László, az intézet elnöke nyitotta meg.

* Győry Dezső-szavalóversenyt tartottak a beregszászi Európa–Magyar Ház konferenciatermében, a rendezvény szervezői a KMMI és a BMKSZ voltak.

* Néptáncoktatók és énekkarvezetők számára indított továbbképzést a KMMI a beregszászi Európa–Magyar Házban. Az előadók régiókból és Kijevből érkeztek. A tanfolyamot Zubánics László, az intézmény elnöke és Szabó Tibor, a KMMI Közművelődési részlegének vezetője nyitotta meg.

* A Magyar Írószövetség klubjában Bakos Kiss Károly és Vári Fábán László bemutatta az *Együtt* c. folyóirat idei első számát.

MÁJUS

2009. május 3. A tiszabökényi könyvtár író-olvasó találkozót szervezett, amelyen Dupka György kárpátaljai költővel, íróval, Tiszabökény díszpolgá-

rál találkozhattak az olvasók. „A hit egyenlő az étellel. A hit adja meg egy ember gerincét; hit nélkül nem lehet tenni semmit, legfeljebb csak sodródni” – fogalmazott Dupka György. Illyés István polgármester megköszönte a lokálpatriótának a részvételt, és biztosította: bárhol is jár a nagyvilágban, Tiszabökényben mindig otthon lesz.

* A MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének aktivistái (Soltész Péter, Soltész Gabriella, Fushs Andrea és mások) majális plein airt szerveztek az ungvári járási András háza (Andrijivka) melletti tó partján.

* A Kárpát-medencében megrendezendő nyári kulturális programokat elemezte az Anyanyelvi Konferencia elnöksége májusi ülésén. Kárpátalján a *Magyar Nyelv Éve* jegyében Kazinczy-konferencia lesz a MÉKK és a KMMI szervezésében.

* Megrendezték a Vajdaságban az Énekelt Versek XIV. Zentai Fesztiválját, a rangos rendezvényen a KMMI-t Szabó Tibor közművelődési részlegvezető képviselte. Filep Anita csapi verséneklő különdíjban részesült.

2009. május 7. A Gáti Kovács Vilmos Középiskolában ismét megrendezték Kovács Vilmosnak, a település neves író-költőjének, a kárpátaljai magyar irodalom jeles személyiségének nevét viselő szavalóversenyt. A versenyen négy korcsoportban összesen 69 ifjú versmondó vett részt.

2009. május 15–16. XXI. Berzsenyi Helikon Napok Fonyódon a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság szervezésében. A fórumon Dupka György előadást tartott „A kárpátaljai *Együtt* című irodalmi folyóirat az egység szolgálatában” címmel.

2009. május 14. Az Ukrajnában elesett világháborús magyar és más nemzetiségű katonák, valamint munkaszolgálatosok végső nyughelyéül szolgáló központi katonatemető alapkövét tették le a kárpátaljai Dercenben dr. Szekeres Imre magyar honvédelmi miniszter és Volodimir Gyibrova ukrán védelmi miniszterhelyettes részvételével.

2009. május 13. Az Európa–Magyar Házban sor került a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet tehetséggondozó programja keretében meghirdetett alkotói pályázat nyerteseinek díjazására. A jelenlévőket Zubánics László, a KMMI elnöke és Bakos Kiss Károly költő, az *Együtt* című irodalmi lap munkatársa köszöntötte. Felszólalásában Zubánics László elismerően szólt az ifjú tehetségek alkotásairól. Kiemelte, hogy a beküldött pályamunkák a közeljövőben egy színvonalas kiadványban kerülnek bemutatásra, valamint a győztes alkotások az *Együtt* című irodalmi folyóiratban is helyet kapnak majd. Az irodalmi alkotásokat Bakos Kiss Károly, a grafika kategó-

riában benyújtott alkotásokat Zubánics László jellemezte. Értékeltek a műfordítói kategória alkotásait is. Ezt követően a legjobb alkotók átvehették a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet oklevelét és pénzjutalmát. A négy kategóriában az alábbi személyek nyerték el az első díjat: Délcegh Nikolett (vers), Nagy Géza (próza), Nagy Irén (műfordítás), Kárpáti P. Zoltán (grafika).

2009. május 28. Együttműködési szerződést írt alá Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és Bartos Éva, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete (OSZK KI) nevében, amely keretében a közeljövőben a kárpátaljai magyar könyvtárosok számára rendszeres továbbképzéseket tartanak. Az Európa–Magyar Házban tartott rendezvényen Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte Bartos Évát, az OSZK Könyvtári Intézet vezetőjét, Bartók Györgyit, az oktatási és humánerőforrás-fejlesztési osztály munkatársát és Vraukóné Lukács Ilonát, a Nyíregyházi Móríc Zsigmond Megyei Könyvtár munkatársát, valamint a megjelent kárpátaljai magyar könyvtárosokat. Megállapodás született arról, hogy szeptemberben néhány napos képzés során elsősorban csapatépítés, konfliktuskezelés, illetve informatikai ismeretek témakörben tartanak foglalkozásokat. Az OSZK KI az Oktatási és Kulturális Minisztérium „Határon túli magyar könyvtárak fejlesztési programja” című pályázata révén nagy értékű műszaki eszközöket (laptop, projektor, scanner) adott át a KMMI-nek használatba a továbbképzések lebonyolítására.

JÚNIUS

2009. június 4–6. 80. Ünnepi Könyvhét Budapesten. Az 1992-ben létrehozott Intermix Kiadó már több, párját rikító könyvvel hívta fel magára a figyelmet. Dupka György igazgató a kárpátaljai szerzők egy csoportjával az idén is részt vett a könyvhéten. A kiadótól 5 könyvcímet választott ki a budapesti bíráló bizottság, amelyek megjelentetését a Szülőföld Alap Iroda támogatta.

2009. június 17. Bartha Gusztáv *Flanc* című drámáját először vitték színre Ungváron Síp Okszana rendezésében. A színdarabot az Ungvári Közművelődési és Művészeti Főiskola végzős, rendező szakos diákjai államvizsgaként mutattak be a megyei bábszínházban.

2009. június 17. Budapesten az Égtájak Irodában tanácskoztak a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai. A kerekasztal résztvevői áttekintették és elfogadták a 2009. évi cselekvési tervüket, döntöttek arról

is, hogy a Csemadok megalakulásának 60. évfordulója ünnepségeinek keretében 2009. szeptember 16–20-án rendezik meg a XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokat.

2009. június 19–21. A 9. Budakalászi Találkozón a jelenlegi gazdasági helyzet miatt idén 8 országból – Bosznia-Hercegovina, Csehország, Horvátország, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Ukrajna – 68 civil szervezet képviselőjében 56 fő tudott részt venni. A résztvevők elfogadták a Kárpát-medencei Kisebbségi Magyar Közművelődési Civil Szervezetek Fórumának *Zárónyilatkozatát*.

2009. június 21. A Tiszapéterfalvai Képtárnak otthont adó egykori György Endre-kastély végre ismét régi fényében ragyog. A felújított épület avatási ünnepségén elsőként Borbély Ida, az intézmény igazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd megnyitotta az ugocsi képzőművészek rendhagyó tárlatát. A képtár falain az érdeklődők Gönczi Tivadar, Harangozó Miklós, Kutlán Pál, Marinics Sándor, Kerecsanyin Károly és Váradi Éva műveit tekinthették meg. Illyés István polgármester kiemelte, hogy a település jól ismert határon innen és túl, ami jelentős részben Bíró Andor tevékenységének köszönhető. A dicső múlthoz azonban sanyarú jelen társul, hiszen a közszégyen tanács költségvetése egyszerűen képtelen finanszírozni az intézményeket. Ezért is fontos, hogy a Szülőföld Alap támogatásával és Tóth Bálint, az Ukrán Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) nagyszülői járási szervezetének elnöke szervezésével megvalósulhatott az, ami önkormányzati forrásokból megvalósíthatatlannak tűnt. Dupka György, a MÉKK elnöke a felújított képtár állománygyarapításának programjáról számolt be. Zubánics László, az Ukrán Magyar Nemzeti Tanács elnöke köszönetet mondott az elvégzett munkáért. Kiemelten méltatta Tóth Bálint, valamint oklevelekkel ismerte el az építkezésen dolgozó szakembereket – Tóth Mihály, Zsombor Péter, Virág János és Nagy József – munkáját.

2009. június 24. Harangozó Miklós festményeiből nyílt kiállítás a beregszászi Európa–Magyar Házban. Munkásságát Zubánics László, a KMMI elnöke méltatta abból az alkalomból, hogy a salánki festőművészt az Ukrán Képzőművészeti Szövetség tagjai sorába választották.

JÚLIUS

2009. július 5. Hazaérkezett a Donyec-medencéből a pécsi Német Kör által szervezett (elnöke: Matkovits-Kretz Eleonóra), s nagyrészt az EU által finanszírozott *Utak a gyökerekhez* c. pályázat 23 tagú kutatócsoportja.

2009. július 12–18. A szórványban dolgozó magyar anyanyelvű óvoda-pedagógusok továbbképzése zajlott le Kisvárdán a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia szervezésében. A MÉKK közreműködésével az idén is 15 kárpátaljai magyar óvónő vett részt a továbbképzésen.

2009. július 15–17. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal munkatársai és vezetői részére művelődésszervező képzést szervezett Balatonalmádiban a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus. A művelődési intézetek megjelent képviselői megtárgyalták a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal stratégiáját; a közös adatbázis kialakítását; a település- és közösségfejlesztést. A KMMI képviseletében a rendezvény munkájában részt vett Dupka György igazgató, ifj. Juhász Sándor irodavezető, Nagy Evelin, Nagy Szabina művelődésszervezők.

2009. július 20. Az Égtájak Iroda immár 14. alkalommal rendezte meg a *Vendégségben Budapesten – Határon túli magyar fiatalok találkozóját*. 29 ország 730 fiatalja – tizennégytől huszonöt éves korig – volt 11 napig Budapest vendége, hogy a közös magyar származásból kiindulva együtt eleve- nítsék fel az azonos kulturális gyökereket, ami meghatározza és összeköti őket, sokszor a találkozó időtartalmán túl is: egy életre. Az ünnepélyes megnyitón részt vett Gajdos István, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) elnöke, illetve Zubánics László, a KMMI elnöke. Kárpát- alját Szabó Tibor szervezésében a csapi Arabeszk, a beregszászi Ludovika, a nagydobronyi Hímes táncegyüttes és az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes képviselte. A népművészeti és turisztikai bemutató mellett gasztronómiai kiállítás és kóstoló is volt.

2009. július 31. A Makkosjánosiban a Beregvidéki Borházban sor került Kovács Elemér *Szólészet, borászat Beregvidéken* c. könyvének bemutatójára. A kiadó nevében Dupka György igazgató köszöntötte a megjelenteket és mutatta be a kiadványt.

AUGUSZTUS

2009. augusztus 1. Soltész Péter kamarakiállítása az ungvári Váralja Kávézóban.

2009. augusztus 2. A zalaegerszegi nemzetközi alkotótábor közel 30 tagjának ott született munkáiból a Keresztury Dezső Megyei Közművelődési Központ és Nemes László festőművész, a művésztelep művészeti vezetőjének szervezésében Keszthelyen zárókiállítás nyílt. Kárpátaljáról a táborban részt

vevő Berecz Margit festőművész, Fuchs Andrea grafikus és Réti János festő munkáit állították ki.

2009. augusztus 7. Muzsnay Árpád, az EMKE alelnöke szervezésében a *Himnusz* költőjére emlékeztek Szödemenetén. Ezúttal nemcsak a megyéből, de Szilágyságból, Magyarországról és Kárpátaljáról is képviseltették magukat az önkormányzatok és kulturális szervezetek. A rendezvény fő szónoka Kiss Gy. Csaba irodalomtörténész volt. Vári Fábián László költő is méltatta Kölcsey irodalmi és közéleti tevékenységét. Az ünnepi megemlékezést hagyományos koszorúzás zárta, a KMMI nevében Zubánics László elnök helyezte el a megemlékezés virágait.

2009. augusztus 12–14. *Élő nyelv, élő irodalom – Hagyomány és kihívás* címmel rendezték meg a 37. Tokaji Írótabort, amelynek résztvevői idén Kazinczy Ferencre és Radnóti Miklósról is emlékeztek. A kárpát-medencei alkotók fórumának mintegy kétszáz résztvevője volt, akik aktuális irodalom- politikai kérdésekről cseréltek eszmét. A Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportját és az *Együtt* című folyóiratot Vári Fábián László József Attila- díjas költő, főszerkesztő és Dupka György lapigazgató képviselte.

2009. augusztus 13. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati és Közművelődési Intézet és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet határon átnyúló program kidolgozásában egyeztek meg, amely tartalmazza a kulturális örökségvédelem területén folytatott tevékenységek támogatását, valamint az e területen már kiépített együttműködések elmélyítését és intézményesítését segíti elő.

2009. augusztus 20. Szent István napja alkalmából a Péterfalvai Képtárban Borbély Ida igazgató és Illyés István polgármester megnyitotta Gönczy Tivadar helyi festő, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület tagjának egyéni kiállítását. Ünnepi beszédet mondott Sárközy Katalin pedagógus, Dupka György, a MÉKK elnöke, Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Osztályának módszerésze. Gönczy Tivadar munkáit Harangozó Miklós, az Ukrajnai Képzőművészeti Szövetség tagja elemezte.

2009. augusztus 20. Beregszászon a római katolikus templomkertben álló mellszobornál emlékeztek államalapító királyunkra. A megjelent állami és civil szervezetek képviselőit Pirigyi Béla, a BMKSZ elnöke köszöntötte. Ünnepi beszédet mondott Csobolya József történész, Bacs- kai József, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, Okszana Svec, a járási roma nőszövetség képviselője, Bohán Béla

beregszászi római katolikus plébános, Gajdos István, Beregszász polgármestere.

2009. augusztus 20. A MÉKK szervezésében zajlott le az ungvári ősi várban a Szent István-napi ünnepség, a megjelenteket Dupka Nándor, az UMDSZ ISZ elnöke köszöntötte. Ünnepi beszédet mondott dr. Ljáh Erzsébet, az UMDSZ ungvári városi szervezetének elnöke, Nagy Attila, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának vezető konzulja. Közreműködött Filep Anita versenklő és a téglási római katolikus vegyes kórus. Az ezt követő ökumenikus istentiszteleten a helyi református és római katolikus gyülekezet lelkipásztorai idézték fel Szent István szellemiségét.

2009. augusztus 28. Az ungvári Váralja Kávézóban tartotta meg nyárértékelő ülését a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete. A megjelenteket Rusznák György, a művészklub vezetője üdvözölte. A testület munkájában részt vett és kifejtette gondolatait Dupka György, a MÉKK elnöke, Soltész Péter, Soltész Gabriella, Réti János, Nigriny Edit, Fuchs Andrea, Danó Miklós képzőművészek, valamint Nigriny Szabolcs újságíró. Értékeltek a nyári kiállításokat, plein aireket, jóváhagyták az őszi képzőművészeti programokat.

2009. augusztus 30. Lezajlott az I. Tiszaháti Máléfesztivál a Tiszaháti Tájmúzeumban. Borbély Ida múzeumigazgató eredeti módon szervezte meg és bonyolította le a népi ételek kóstolóját, a népi gyermekjátékok készítését, helyi mesterek kiállítását. A jó hangulatot Kokas Károly és népi zenekara, valamint a hízai és novoszelicai hagyományörző együttesek biztosították.

SZEPTEMBER

2009. szeptember 7. Találkozó Aranka Siegal Beregszászból elszármazott amerikai írónővel a KMMI szervezésében. Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte az amerikai gyermekirodalom elismert képviselőjét, aki 65 év után először látogatott Kárpátaljára. Aranka Davidowitzot (ez az író nőleánykori neve) és családját 1944-ben deportálták a németek az auschwitzi haláltáborba. Kilencük közül csak ketten, Aranka és a nővére élte túl a borzalmakat. Az író-olvasó találkozón Aranka Siegal bemutatta három, a holokausztról Amerikában angol nyelven megjelent könyvét.

– A nyarak, a gondtalan gyermekkor emlékei megmaradtak benne és most a *Bábi* című írásában illetve a *Bűnbakok* című regényében ezeket meg írja – idézte fel Zubánics László történész, a KMMI elnöke. Az utóbbi kötetet

már lefordították magyar nyelvre, hamarosan nyomdába kerül és várhatóan néhány hónap múlva a magyar olvasók is kézbe vehetik.

2009. szeptember 16–20. XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok Mátyusföldön. A Csemadok Galántai Területi Választmányának szervezésében és Dunaszerdahelyi Művelődési Intézetének társszervezésében Galántán és a környező falvakban került sor a XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokra. Kárpátaljáról 9 fős kulturális küldöttség vett részt a rangos rendezvényeken. Pereden, a Csemadok megalakulásának 60. évfordulója alkalmából ünnepi közgyűlésre került sor, ahol Hrubík Béla elnök köszöntőjét követően kitüntették azokat a közművelődési aktivistákat, akik az elmúlt időszakban kiemelkedő köztevékenységükkel segítették a kulturális szervezet munkáját. A szlovákiai és magyarországi kormányzati tisztviselők köszöntői után a Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok programjainak résztvevői színvonalas műsorral kedveskedtek a közönségnek. A nézők vasappsal honorálták Filep Anita és a Dobronaki Nótázók produkcióját, akik Horváth Sándor megzenésített verseit adták elő.

A XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok programjait a Galántai Polgármesteri Hivatal aulájában nyitották meg, ahol a résztvevők ízelítőt kaptak a Csemadok 60 esztendő munkásságából. A megnyitó ünnepség a galántai Szent István király római katolikus templomban folytatódott, ahol Filep Anita „*Mert a haza nem eladó...*” kezdetű dalával sokak szemébe könnyeket csalt.

A kárpátaljai küldöttség tagjai valamennyi szakmai csoport munkájában részt vettek, illetve több kiállításon és előadáson is bemutatkoztak. Nagyfődémesen Réti János és Fuchs Andrea grafikáit mutatták be, Nemeskosúton Zubánics László *Kárpátalja ezredéves kincsei* című fotókiállítását, Felsőszelinen pedig Prófuszt Marianna beregi szötteit tekinthették meg a helyiek.

Filep Anita versenklő több helyszínen – Galántán, Jókán, Királyréven, Pereden – aratott nagy sikert. Zsigárdon bemutatták az ungvári magyar tévések dokumentumfilmjét is.

A szakmai programok és képzések munkájából kivette részét Szabó Tibor, a Ritmus táncegyüttes művészeti vezetője és tanítványai: Bajusz Richárd és Kiss Erika, akik több helyszínen is felléptek.

Ifj. Juhász Sándor és Nagy Szabina Alsószelinen az ifjúság közművelődési képzésének lehetőségeit tanulmányozták egy tudományos tanácskozás keretében.

Az ünnepség záró rendezvényén az északkeleti Felvidék (Kárpátalja) jókívánságait Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke és

Dupka György, a MÉKK elnöke tolmácsolták. A Csemadok fennállásának 60. évfordulója alkalmából számos szervezet, intézmény és magánszemély vehette át az országos szervezet díszoklevelét. Ebben a megtiszteltetésben részesült a Csemadok társszervezete, a MÉKK is.

Az ünnepség végén a szervezők úgy döntöttek, hogy a XV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokat 2010-ben Kolozsváron rendezik meg.

A program résztvevői nyilatkozatot fogadtak el.

„A közel másfél évtizedet felölelő rendezvény mára bebizonyította a létrehozók eredeti szándékának helyességét, hogy magyarként mindannyian szükségét érezzük nyelvi, kulturális és szellemi összetartozásunknak.

Ez a néhány nap nemcsak lélekben emelte fel a résztvevőket, de üzenetében is egyértelművé tette, hogy azok az értékek, amelyeket az egyes országokban élő magyar nemzeti közösségek képviselnek, éppúgy gyarapítják az egyetemes magyar kultúrát, mint az adott országok kulturális sokszínűségét, és hozzájárulnak az egymás mellett élő népek barátságához, józan emberi magatartásuk erősítéséhez.

Együttlétünk ideje alatt ismételten tudatosítottuk, hogy nemcsak a nyelvünkben és kultúránkban létező értékek kötnek össze bennünket, hanem azok a sérelmek és jogsértések is, amelyek közösségünk tagjait és csoportjait mind gyakrabban érik.

A résztvevő kulturális ernyőszervezetek képviselői minden történés ellenére egyértelműen kinyilvánítják, hogy saját és gyermekeik jövőjét továbbra is a szülőföldjükön képzelik el. Látják az itt élő népek egymásra utaltságát, és vallják, hogy csak egymás kölcsönös tisztelete és egyenjogúsága alapján képzelhető el a Kárpát-medence népeinek felemelkedése.

Meggyőződésünk, hogy a térség országaiban élő őshonos nemzeti kisebbségek problémája nemcsak az adott országok belügye, hanem összeurópai ügy.

A XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok résztvevői továbbra is vallják az európai kulturális sokszínűség fontosságát. A fentiek jegyében elengedhetetlennek tartják az érintett kormányok és az európai intézmények hatékony intézkedéseit” – áll az elfogadott nyilatkozatban, amelyet aláírtak:

Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület: Dáné Tibor Kálmán elnök

Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség: Dudás Károly elnök

Vajdasági Magyar Művelődési Intézet: Hajnal Jenő igazgató

Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége: Dupka György elnök

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet: Zubánics László elnök

Muravidéki Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet: Kepe Lili igazgató

Csemadok Művelődési Intézete, Huszár László igazgató

Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok: Hrubík Béla elnök.

2009. szeptember 24. – október 1. A Kárpát-medencei magyar művelődési intézetek ifjú szakembereinek találkozója Zentán. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal megbízásából, az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatásával és a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus szakembereinek közreműködésével szakmai tábort szerveztek Nyugat-Bácskában doroszlói helyszínnel. Cél: a résztvevők élményszerűen éljék meg a közösségfejlesztés és művelődésszervezés módszertani eljárásait. A résztvevők szakmai kirándulásokon ismerkedtek meg Nyugat-Bácska adottságaival és a Dunatáj fejlesztési programjaival. A tréningek és az előadások arról szóltak, hogyan történik a közösség tagjainak bekapcsolása a fejlesztési folyamatokba, illetve ebben a régióban milyen kiindulási pontok és helyzetek segíthetik ezeket az eljárásokat. A rendezvényen a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Juhász Sándor irodavezető képviselte.

2009. szeptember 26. A Rákócziak és Zrínyi Ilona sasfészkében első ízben rendezték meg a Munkácsi Várjátékokat az Ungvári Magyar Főkonzulátus, a Munkácsi Polgármesteri Hivatal és az Összefogás a Kárpátaljai Magyar Családokért Egyesület szervezésben. A munkácsi várban a Visegrádról érkezett Szent György Lovagrend tagjai és a miskolci keresztes templomos lovagok tartottak látványos íjászbemutatót, középkori közelharcot. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Zubánics László történész, a KMMI elnöke is.

2009. szeptember 27. A XX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál programjai az ősi ungvári Drugeth-vár melletti skanzenben (hivatalos nevén a Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum) zajlottak. A rendezvény szervezői, támogatói: a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztálya, Nemzetiségi Osztálya, a Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum, az Ungvári Városi Tanács, az Ungvári Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség, a Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. A rendezvény egyik fő támogatója a Szülőföld Alap volt.

A fesztivál hagyományosan a magyar történelmi régiók harangjainak zúgásával kezdődött, majd az ukrán és magyar himnuszok hangzottak el. A folklórfesztivált és a népi kézműves hagyományokat bemutató kiállítást és vásárt Szabó Tibor, az UMDSZ Országos Közművelődési Szakbizottságának elnöke, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közművelődési részlegének

vezetője nyitotta meg, aki üdvözölte a vendégeket és a résztvevőket. Az ünnepi megnyitót megtisztelték részvételükkel: Brenzovics László, a megyei tanács alelnöke, Revák István, a megyei állami közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának vezetője, Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, Szendi Csaba, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának munkatársa, Vaszil Marjuhnics, a megyei állami közigazgatási hivatal művelődési főosztályának helyettes vezetője, Oleg Murtazin, az Ungvári Városi Tanács művelődési főosztályának vezetője, Leontyin Lénárt, az Ungvári Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Főosztályának vezetője, Angyal Gabriella, a Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum igazgatója, akik egyben ünnepi beszédet is tartottak. Brenzovics László és Revák István a kimagasló közművelődési munka elismeréseként átnyújtotta a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal és a Kárpátaljai Megyei Tanács díszoklevelét Ignác Mária-nak, a téglási kultúrház vezetőjének és Szabó Tibornak, az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes vezetőjének.

A rendezvényt népművészeti kiállítás és vásár gazdagította, amelynek résztvevői: a viski kézművesek (vezetők: Ötvös Ida, a Viski Zöld Falusi Turizmus Szövetség elnöke és Pál Erzsébet csuhéfonó); a tiszaháti népművészek (vezetők: Borbély Ida, a Péterfalvai Képtár és a Tiszaháti Tájmuzeum igazgatója, Marosi Katalin hímző és Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal művelődési és turisztikai főosztályának módszerésze); a beregrákosi népművészek (vezető: Vass Jenő, a helyi önkormányzat képviselője, az UMDSZ-alapszervezet elnöke); a téglási népművészek (vezető: Ignác Mária, a téglási kultúrház vezetője); az eszenyi népművészek (vezető: Ráti Irén népművész); a nagydobronyi népművészek (vezető: Hidi Anita koreográfus, a helyi hagyományörző csoport vezetője).

A Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum kistermében Profusz Marianna, a Bereg Alkotóegyesület elnökének, a népművészet mesztérének beregi szötteseiből nyílt kiállítás, amelyet Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke nyitott meg.

A fesztiválon a magyar népzene, néptánc, népdal kincseiből adtak ízelítőt a műfaj jeles kárpátaljai képviselői: a Rózsa népdalegyüttes (Téglás, művészeti vezető: Szikora Csilla), a téglási kultúrház táncscsoportja (Téglás, művészeti vezető: Ignác Mária), a Hímes néptáncscsoport és a Virág táncscsoport (Nagydobrony, művészeti vezető: Hidi Anita), a Rozmaring hagyományörző együttes (Beregszász, művészeti vezető: Halász László), Fodor Beáta népdalénekes (Mezővári), a Mezővári Művészeti Iskola növendékei (Mezővári, mű-

vészeti vezető: Bárány József), a Ritmus néptáncgyűttes és a Bocskai táncgyűttes (Eszény, művészeti vezető: Szabó Tibor), a Barátság táncgyűttes (Tiszaújhegy, művészeti vezető: Boldog Melinda).

A színpadon 210 néptáncos, népdalénekes és népzene-sz lépett fel. Az itteni parasztházakban és udvaraikon 20 kárpátaljai magyar népművész munkája volt megtekinthető. A rendezvényről beszámolt a helyi magyar és ukrán sajtó, televízió és rádió is.

OKTÓBER

2009. október 4. Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács, illetve a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke vezetésével kárpátaljai delegáció vett részt a horvátországi magyar közösség kiemelkedő eseményén, a Drávaszögi Kulturális Napok rendezvényein, ahol fellépett az eszenyi Ritmus táncgyűttes (művészeti vezető: Szabó Tibor).

2009. október 12. Tatabányán lezajlott a magyarországi és határon túli magyar könyvtárosok fóruma az *Ariel program és az elektronikus dokumentumküldés* témakörben. A rendezvény fő szervezője az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humán erőforrás-fejlesztési Osztály volt. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Juhász Sándor irodavezető képviselte.

2009. október 20. *Beregi szöttesek* – Profusz Marianna kiállítása.

2009. október 21. Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak emléke előtt adózva szavalóversenyt rendeztek a két költő szülőfalujában, Somban. A verseny résztvevőit Kődöböcz Attila iskolaigazgató, Bacska József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja, Dupka György, a KMMI igazgatója, Juhász Sándor, a KMMI irodavezetője Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly beregvidéki költők köszöntötték. A verseny két fordulójában 59 versenyző vett részt. A rendezvény után a résztvevők megtekintették a helyi könyvtárban kialakított irodalmi múzeumot, valamint megkoszorúzták Beregsomban Sütő Kálmán, illetve a Csonkapapi Általános Iskolában Kecskés Béla emléktábláját. A rendezvény szervezője a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma volt.

2009. október 24. A Péterfalvai Képtárban a Profusz Marianna szövő- és hímzőmester munkáit bemutató tárlatot, valamint Réti János képzőművész grafikai kiállítását Borbély Ida alpolgármester, a képtár igazgatója és Dupka György, a MÉKK elnöke, a KMMI igazgatója nyitotta meg. A népművészet

mesterét tevékenységét egyengető férje, Pirigyi Béla, az UMSZ elnökségi tagja is köszöntötte. Klisza János, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének társelnöke Réti János grafikai munkásságát elemezte. Pohárköszöntőt mondott Bacskai József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Tóth Bálint járási képviselő, az UMSZ Nagyszőlősi Járási Szervezetének elnöke is.

2009. október 25. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében emlékműsorra került sor Fedák Sári primadonna születésének 130. évfordulója alkalmából. A kiállítás anyagának gazdája a Budapest Főváros XVIII. Kerület Pedagógiai Intézete és Helytörténeti Gyűjteménye. A Beregvidékről elszármazott híres primadonnáról filmes bemutatóval tűzdelt előadást tartott Zubánics László, az Ukrainai Magyar Nemzeti Tanács elnöke és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. Közreműködött dr. Nagy Petronella konzul, Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella költők. Kísérő rendezvényként az Intermix Kiadó Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatában megjelent új kiadványaiból is kiállítás nyílt. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Bacskai József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja.

2009. október 30. Budapest, BIENNÁLÉ. Fészek Művészklub, színházterem: *Történelmi kisvárosok* – a kárpátaljai Beregszász bemutatkozása az Égtájak Iroda és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. A tíztagú delegáció vezetője Zubánics László, a KMMI elnöke.

2009. október 1–31. Kárpátaljai magyar kulturális, művészeti napok, közművelődési rendezvények a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége szervezésében.

2009. október 1–25. Réti János grafikus kiállítása (Horváth Anna Művészklub, Európa–Magyar Ház).

2009. október 1–29. Kovács Sándor *Verecke. A honfoglalás kapuja* című filmjének bemutatása. Válogatás a határon túli magyar műhelyek dokumentumfilmjeiből (Európa–Magyar Ház).

2009. október 1–31. A Credo verséneklő együttes legújabb lemezének bemutatója.

2009 októbere folyamán:

Fotókollázsok – Picur Zoltán fotóművész kiállítása (Horváth Anna Művészklub, Európa–Magyar Ház). Picur Zoltán fotóművész, formatervező, képzőművész 1945-ben született Ungváron. Jelenleg Ungváron él. 1968–1972 között tanulmányait az Ungvári Iparművészeti Szakiskolában végezte.

te. 1972–1992-ben a Kárpátaljai Ukrortogreklam vezető dizájnere. 1983-ban rendezték első kiállítását az ungvári Fórum kávézóban. 1985-ben a *Kárpáti Igaz Szó* szerkesztőségében először mutatkozott be fotókollázs kiállításával. 1990-től tagja a kárpátaljai Ukrinterart képzőművészeti csoportosulásnak, továbbá 2008-tól tagja a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének. Állandó kiállítása van az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában. Több alkalommal vett részt csoportos és egyéni kiállításokon Ungváron, Kijevben, Budapesten, Huszton, Beregszászon.

Kárpátaljai festőművészek állandó tárlata, **Gönczy Tivadar** festőművész kiállítása (Péterfalvai Képtár).

Lőrincz István fotóművész állandó kiállítása (Kárpátaljai Nemzetiségek Kulturális Központja, Ungvár).

Magyarországi címergyűjtemény (Lehoczky Tivadar Helytörténeti Gyűjtemény, Európa–Magyar Ház).

A tiszaháti népi kultúra kincsei – állandó tárlat (Tiszaháti Tájmuzeum, Tiszabökény/Farkasfalva, Sevcenko u. 74.).

Ifjúsági tehetséggondozási program, II. pályázati felhívás.

NOVEMBER

2009. november 16. Az *Együtt* szerkesztőbizottsági ülése a beregszászi Európa–Magyar Házban. A Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében a beregszászi székhelyű Európa–Magyar Házban került sor arra a találkozóra, amelyen jelen volt a 75. születésnapját ünneplő Pomogáts Béla, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, valamint az *Együtt* szerkesztőbizottságának néhány tagja. A vendégeket Kocsis Mária, a KAMOT és Dupka György, a MÉKK elnöke köszöntötték. A továbbiakban Vári Fábián László József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztője ismertette az egyetlen kárpátaljai irodalmi és művészeti folyóirat szerepét, jelentőségét, és vázolta feladatait. Nagyra értékelte Nagy Zoltán Mihály lelkiismeretes munkáját, illetve szólt a fiatalokra váró feladatokról is. Dupka György a kárpátaljai hungarikumok megtalálásának, összegyűjtésének és megőrzésének fontosságát ecsetelte. A találkozón Pomogáts Béla könyvcsomagot adott át az Európa–Magyar Ház könyvtárának.

2009. november 16. A MÉKK és a KMMI kezdeményezésére irodalombarátok keresték fel az ősi a munkácsi várat, ahol egykor Kazinczy Ferenc raboskodott. A nagy nyelvújító születésének 250. évfordulója és a *Magyar Nyelv*

Éve alkalmából emlékbeszédet mondott Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke. Ezt követően Pomogáts Béla (AK), Dupka György író (MÉKK), Kótun Jolán pedagógus (Rákóczi Kör), Vári Fábán László (MIKICS), Kocsis Mária pedagógus (KAMOT) az általuk képviselt szervezetek nevében megkoszorúzták az egykori tömlőc falán elhelyezett emléktáblát.

2009. november 20. Megemlékezés a sztálinizmus kárpátaljai áldozatairól. A szomorú évforduló kapcsán Beregszászon az Európa–Magyar Házban kiállítással, könyv- és filmbemutatóval egybekötött konferenciára került sor. Zubánics László történész megnyitó beszédében arra emlékeztetett, hogy a málenykij robot következményei máig hatnak. Pocsai Vince református lelkész bibliai példán a zsidók egyiptomi rabságához hasonlította az 1944 novemberét követő időszakot. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke szólt a tizenöt évvel ezelőtt indult kezdeményezésről, a park létrehozásának körülményeiről. Lőrincz P. Gabriella néhány megindító lágerverset mondott el. A mártírokra emlékezett Scherczer Károly beregszászi magyar konzul, Kuzmányi István, a MeH kisebbség és nemzetpolitikai szakállamtitkársága nemzetpolitikai ügyek főosztályának tanácsosa. Idős Pocsai Vince túlélő a láger évekről, a megpróbáltatásokról beszélt. Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke az *Utak a gyökerekhez* elnevezésű eu-s projekt megvalósulásáról számolt be. A projekt lényege, hogy a Magyarországon és Kárpátalján élő fiatalok csoportja mélyinterjúkat készített a lágereket megjárt, főként német gyökerekkel rendelkező túlélőkkel, levéltárakban kutatott, majd egy 23 fős csapat a nyár folyamán ellátogatott a szenvedések egyik helyszínére, a Donyec-medencébe. Kizman Zoltán, a kárpátaljai németek Újjászületés elnevezésű megyei szervezetének elnöke arról szólt, hogy mennyire tarthatatlan és embertelen volt a kollektív bűnösség elve, amelynek alapján több ezer kárpátaljai németet hurcoltak meg ártatlanul. A kárpátaljai magyar nemzetrész legnagyobb tragédiáját az elmúlt két évtized során közel húsz kötetben sikerült feltárni – tájékoztatott Dupka György, a MÉKK elnöke, az Intermix Kiadó igazgatója. Ezek között több visszaemlékezés, lágernapló, dokumentumgyűjtemény, lágervers látott napvilágot.

Több mint élettörténetek, sorsok címmel az Európa–Magyar Házban megnyílt az a kiállítás, amelyet a pécsi Janus Pannonius Múzeum munkatársai állítottak össze, s amelyben a baranyai sváb asszonyok szólnak meghurcoltatásukról, a túlélésről és a szoros, megrendíthetetlen szolidaritásról emberek

és nemzetek között. Walterné Müller Judit igazgatóhelyettes, a kiállítás főszervezője Beregszászon beszámolt arról, hogy a kutatómunka során milyen emberi sorsok tárultak fel. A résztvevők ezután Havasi Jánosnak a málenykij robotról szóló dokumentumfilmjét tekinthették meg. Az MTV határon túli szerkesztőségének vezetője a film vetítése előtt beszámolt az előzményekről, s arról, hogy a helyszínen, tehát a Donyec-medencében a forgatócsoport nagyon jó fogadtatásban részesült.

2009. november 20. 20 éves a Ritmus néptáncegyüttes. Gálaest, szakmai fórum, kiállítás Eszenyben a KMMI támogatásával.

2009. november 25. A Benei Faluház kiállítótermében Dupka György, a MÉKK elnöke és Szuhán András polgármester megnyitották a benei Kutasi Xénia és Juhász László fiatal festőművészek kiállítását. Az érdeklődők megtekinthették Soltész Péter, Soltész Gabriella, Réti János, Klisza János, Nigriny Edit, Fuchs Andrea az alkotótáborban született legújabb munkáit is. Ezt követően író-olvasó találkozó zajlott le az ungi, beregi alkotó értelmiség képviselőivel. Ugyancsak bemutató kiállítás nyílt az Intermix Kiadó legújabb kiadványaiból. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet munkájáról Zubánics László elnök számolt be. Vári Fábán László József Attila-díjas költő az *Együtt* című folyóirat eddigi számait és az azokban szereplő kárpátaljai szerzők tevékenységét ismertette.

2009. november 27–28. Kolozsvár, Bethlen Kata Diakóniai Központ – Romániai Magyar Házak Találkozója az EMKE szervezésében. A konferencia munkájában Kárpátaljáról részt vett Zubánics László, a KMMI elnöke.

DECEMBER

2009. december 2–4. Budapesten művelődésszervező képzés zajlott le a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus (MMIKL), valamint a Hagyományok Háza szervezésében. A rendezvénysorozaton a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Dupka György igazgató, Juhász Sándor irodavezető, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella és Fuchs Andrea kulturális programszervezők képviselték. Az erdélyi, felvidéki, vajdasági, muravidéki művelődési intézetek munkatársai betekintést nyertek az MMIKL művészeti főosztályának munkájába, megismerkedtek sokrétű tevékenységével, az idekapcsolódó országos intézményrendszerrel.

2009. december 9. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a MÉKK szervezésében megnyílt Bartos József és Bartos Tatyjana képzőművészek (Beregszentmiklós) kiállítása, akik

tagjai a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének. Az *Adventi koszorú* elnevezésű kiállítást Dupka György, a KMMI igazgatója nyitotta meg. A sokakat vonzó megnyitón Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők adventi verseket szavaltak, Varga Katalin versénekklő egyházi dalokat adott elő. A Bartos házaspár képzőművészeti alkotásait Matl Péter szobrász mutatta be.

2009. december 11. Lőrincz István ismert fotóművész, vállalkozó, a képzőművészet nagy rajongója La Bella Italia elnevezéssel művészkávézót nyitott Ungvár központjában, alig öt percre a Petőfi tértől. A La Bella Italia létrehozását hathatósan támogatta Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke, Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének titkára, Dupka György, a Kárpátaljai Vállalkozásfejlesztési Központ vezetője és Bodnár József, az EKO ukrainai képviselőjének vezetője. A művészkávézó a közeli jövőben eladással egybekötött képzőművészeti tárlatoknak is helyet ad.

2009. december 23. A beregszászi Európa–Magyar Házban pályaműveket értékelő ülést tartott a zsűri (elnöke: Zubánics László, tagjai: Vári Fábian László, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella, Cserniga Gyula, Dupka György), amely áttekinti és minősíti a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet pályázati felhívására a Tehetséggondozási Program keretében beérkezett verseket, szépprózákat, grafikákat, valamint a fotókat.

2010

JANUÁR

2010. január 20–22. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége a magyar kultúra napja alkalmából Ungváron, Munkácson, Beregszászon több civil szervezettel közösen ünnepi rendezvénysorozatot szervezett.

A rendezvénysorozat Beregszászon a Kölcsy Ferenc-emléktáblánál kezdődött, ahol Zubánics László, a KMMI és az Ukrainai Magyar Nemzeti Tanács elnöke köszöntötte a megjelenteket. Ünnepi beszédet mondott: Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, Scherczer Károly, a beregszászi magyar külképviselet konzulja, Gajdos István, az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség elnöke, Beregszász polgármestere. Ezt követően egy beregszászi diák elszavalta Kölcsy *Himnuszát*. A költő emléktáblája előtt tisztelgett

és koszorúzott Kincs Gábor, a Kárpátaljai Magyar Szervezetek Fórumának (KMSZF) elnöke, Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnöke. A koszorúzást követően az egybegyűlték a Beregszászi Művészeti Iskolába mentek, ahol a tanintézmény növendékei és pedagógusai ünnepi koncerttel méltatták a nevezetes eseményt.

A délutáni órákban a beregszászi rendezvénysorozat az Európa–Magyar Házban folytatódott, ahol az *Értelmiségi Fórum 2010* eszmecsere keretében a felkért előadók a magyar nyelv jövőjéről fejtették ki gondolataikat. A találkozót díjak átadása, könyvbemutató és kiállítás tette még tartalmasabbá és színesebbé. Zubánics László köszöntötte a vendégeket, köztük dr. Szili Katalint, a Kárpát-medencei Magyar Képviselek Fóruma Állandó Bizottságának elnökét, Sőregi Éva főosztályvezetőt, Kerényi György főtanácsadót, Hottó István tanácsadót, Manzinger Krisztiánt, a Külügyi Hivatal munkatársát, Bacska József beregszászi magyar főkonzult, Revák Istvánt, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi Osztályának vezetőjét, Pomogáts Béla irodalomtörténészt, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, Gajdos Istvánt, Beregszász polgármesterét, az UMDSZ elnökét, valamint a civil szervezetek és intézmények vezetőit. Az eszmecsere előtt Bakos Kiss Károly költő előadásában elhangzott Kölcsy Ferenc *Himnusz*, Lőrincz P. Gabriella tolmácsolásában Kölcsy *Huszt* című verse. A csapi Filep Anita gitárkísérettel kárpátaljai költők megzenésített verseit adta elő.

Az elnöklő Zubánics László röviden bemutatta a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet eddigi sokrétű tevékenységét. *A magyar nyelv jövője a Kárpát-medencében* címmel vitaindító előadást tartott Pomogáts Béla, aki rámutatott: a magyar politika alig foglalkozott azzal, hogy magyarok nem csak a Magyar Köztársaság területén élnek. Ezt a mulasztást nagyon kevés politikus ismerte el. Eddig többnyire a kultúra emberei ismerték fel ennek súlyát, és próbáltak azon javítani. Gajdos István méltatta és értékelte a 2008 szeptemberében létrehozott Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet tevékenységét, amely védőbástyaként és megtartó erőként fogja össze a nemzetközösséget, s az eltelt rövid időszak alatt már bebizonyította, hogy a magyar kultúra itteni fellelővára. Előadásában dr. Szili Katalin többek között arra hívta fel a figyelmet, hogy a magyarországi politikusok feladata az, hogy támogatassák a kisebbségben élő magyarságot, de egyvalami csakis az itt élőkön múlik. „Önöknek kell magyarul beszélniük a mindennapokban, büszkének lenniük közös értékünkre, mindnyájunk közös örökségére, a magyar nyelvre” – mondta a politikus.

Kárpátalja viszonylatában a magyar nyelv jövőjéről fejtette ki gondolatait hozzászólásában Vári Fábián László József Attila-díjas költő, a KMMI kisebbségkutatási részlegének vezetője, az *Együtt* című folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. Zárszót Dupka György, a MÉKK elnöke, a megyei tanács képviselője tartott.

Az értelmiségi fórum második felében a különböző intézmények által alapított díjak, oklevelek átadására került sor.

Dupka György mint felelős kiadó bemutatta az *Együtt* című kiadványt, amely egyben a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata. Felhívta a figyelmet a *Kárpátaljai Magyar Krónika* legújabb számára (a KMMI hírlevele) és Bartha Gusztáv: *P pont, P pont P* című drámagyűjteményére, amelynek illusztrációit Matl Péter szobrász készítette. Továbbá megköszönte Barzsó Tibor olvasószerkesztő áldozatos munkáját.

Zubánics László elnök a magyar kultúra területén szerzett érdemeik elismerésül átnyújtotta a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Munkácsy Mihály Emlékplakettjét Matl Péter szobrászművésznek és Pomogáts Béla irodalomtörténésznek. A rendezvény befejező részében Zubánics László felkérte a fórum résztvevőit, hogy tekintsék meg Matl Péter kiállítását.

A magyar kultúra napja alkalmából emléktábla-avatására is került sor Beregszászon. A márványtáblán a következő felirat olvasható: „*Ebben a házban élt és munkálkodott dr. Forgón Pál, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke, a kárpátaljai lelkészképzés megalapítója és vezetője. Allíttatta az '56-os Dél-alföldi Vitézek Közössége*”. Avatóbeszédet Forgón Pál tanítványa, v. Pocsai Vince lelképásztor tartott. Az emléktáblát (a kisgejőci v. Csuka Béla munkája és adománya) dr. Szili Katalin és ifj. dr. Forgón Pál leleplezték le, rajtuk kívül koszorút helyezett el Gajdos István polgármester, Bacskai József főkonzul, Zubánics László, a KMMI elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke. Az avatóünnepséget megtisztelte jelenlétével Zán Fábián Sándor református püspök és Nagy Béla főgondnok is.

A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadásában William Shakespeare *Ahogy tetszik* című darabját tekinthette meg Beregszász és a Beregvidék közönsége a KMMI szervezésében. A látványos és sajátos felfogásban előadott színpadi mű díszleteit és jelmezeit Alekszandr Belozub tervezte. A darab rendezője Vidnyánszky Attila volt. A zsúfolásig megtöltött színházban a darab megtekintése előtt a magyar kultúra napja alkalmából ünnepi köszöntőt mondott Gajdos István polgármester, az UMDSZ elnöke, aki kihangsúlyozta: a magyar kultúra elképzelhetetlen a színházművészet

nélkül. Dr. Szili Katalin üdvözlő beszédében ugyancsak a kultúra összetartó erejéről, a nemzethez való tartozásról fejtette ki gondolatait, majd egy parlamenti érdemével és egy csengővel ajándékozta meg a színházat. Az ajándékot Balácsi József színházigazgató vette át.

Dr. Szili Katalin és kísérete meglátogatta a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsét. Az illusztris vendéget Ivan Kusnyir igazgató és a tanintézet pedagógusai, valamint magyar és ukrán népviseletbe öltözött tanítványai kenyérrel-sóval fogadták a tanintézmény halljában. Az itt rendezett kulturális programban Hasznyuk Veronika zenepedagógus Kálmán Imre *Csárdáskirálynő* című operettjéből Szilvia *áriáját* adta elő (zongorán Almási Viktória, hegedűn Dobos Szergej kísért). A tanítóképzősök tánccsoportja páros csárdásokkal lépett fel, ezt követően a vendégek megtekintették a magyar csoport tagjainak kiállított kézimunkáit. A konferenciateremben lezajlott találkozót Kótun Jolán pedagógus, az UMDSZ városi szervezetének elnöke nyitotta meg. Köszöntőt mondott Ivan Kusnyir igazgató, aki beszámolt az 1914-ben alapított intézmény múltjáról és jelenlegi helyzetéről, A mostani 745 diák 17 százaléka magyar nemzetiségű, illetve a magyar csoportokban 124-en tanulnak anyanyelvükön. A magyarországi díszvendégeket Dupka György mutatta be, aki Pomogáts Béla megbízásából átnyújtotta a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelét Hasznyuk Veronikának és Duliskovics Ilonának, a Szolyvai Vasárnapi Iskola oktatójának. Ezt követően dr. Szili Katalin beszédet mondott a magyar csoport hallgatóinak a magyar nyelv és kultúra megtartásáról, majd egy csengőt és könyvcsomagot adott át az intézmény igazgatójának. Zubánics László szintén köszöntötte az egybegyűlteket, és beszámolt a Magyar Nemzeti Intézménnyé nyilvánított kollégium eddigi támogatásáról, amelyet a KMOA-n keresztül a magyar állam nyújtott. Vass István, a Szolyvai Magyar Kulturális Szövetség elnöke a szórványoktatás helyzetéről számolt be. Végezetül a magyar csoport tagjai kulturális műsorral kedveskedtek a vendégeknek. Rajka Attila Kölcsey *Himnuszát*, Szabó József Vörösmarty *Szózatát* szavalta el, Molnár Éva, Biki Irén, Máté Adrienn Kölcsey írásaiból adtak elő részleteket, illetve egy népdalcsokrot énekeltek. Az ünnepi program után a vendégek Tyahur László igazgatóhelyettes vezetésével Munkács központjában felkeresték a város híres szülöttének, az egyik legnagyobb magyar festő emlékhelyét. Dr. Szili Katalin a jelenlévőkkel, köztük Sziklavári Vilmos ungvári főkonzullal együtt megkoszorúzta Munkácsy Mihály mellszobrát.

Az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában a KMMI, a MÉKK és az UMDSZ ISZ szervezésében sikeresen lezajlott a XII. Himnusz-mondó verseny, amelynek házigazdája és koordinátora Árpa Péter igazgató volt. Két korcsoportban 39-en vállalkoztak nemzeti imánk tolmácsolására. Az általános iskolások kategóriájában ifj. Héder János győzött, a két második helyezett Szabó Szilvia és ifj. Kovács Péter lett, a harmadik helyen Magnuc Nikoletta és Ivánik István osztozott. A 9–11. osztályosok között a versenyt Molnár Izabella nyerte Simon Alexandra, Gorzó Katalin, Metenkó György, Derenák Gabriella és Palkó Krisztina előtt. A zsűri elnöke Horváth Katalin nyelvész volt. Tagjai: Horváth Sándor költő, Dupka Nándor, az UMDSZ ISZ elnöke, Láver Katalin pedagógus.

Az ungvári Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum kiállítótermében sor került az I. Carpatica Art Expo elnevezésű tárlat megnyitójára. A több mint kétszáz fős közönségnek bemutatott 124 képzőművészeti munka (olajfestmény, pasztell, akvarell, grafika, fotómontázs, kompozíció, kerámia, kispasztika, köztéri szobormásolat) egyben válogatás volt a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete festőtáborainak anyagából. Kiállítók: Bartos József, Bartos Tatyjana (Beregszentmiklós), Beleny Mihajlo, Puhlik-Beleny Magda (Nevicke), Cserniga Gyula (Nagybereg), Harangozó Miklós (Salánk), Homoki Gábor (Péterfalva), Juhász László (Oroszi), Klisza János, Klisza Krisztina (Ungvár), Kutasi Xénia (Bene), Fuchs Andrea, Lőrincz Katalin, Nigriny Edit, Picur Zoltán, Réti János, Soltész Péter, Soltész Gabriella, Turák Angéla (Ungvár). A magyar kultúra napja alkalmából összeállított színvonalas ünnepi műsort ifj. Héder János, a XII. Himnusz-mondó verseny győztese indította, aki elszavalta nemzeti imánkat. Szabó Tibor, a KMMI közművelődési részlege vezetőjének felkonferálásában Nyíri Katalin népdalokat, Filep Anita gitárkísérettel megzenésített verseket énekelt. Az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes különböző tájegységek magyar néptáncaiból adott ízelítőt, az Eszenyi Középiskola Bocskai táncgyűttese pedig keringőt adott elő. A rendezvény második részében Dupka György, a MÉKK elnöke és Angyal Gabriella, a múzeum igazgatója magyarul és ukránul köszöntötték a díszvendégeket, köztük dr. Szili Katalint, a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma Állandó Bizottságának elnökét és küldöttségének tagjait, Sziklavári Vilmost, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának főkonzulját, Jurij Hlebát, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának vezetőjét, Borisz Kuzmát, az Ukrajnai Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai szervezetének vezető-

jét. A művészeket üdvözölte dr. Szili Katalin, kihangsúlyozva szerepüket a magyar kultúra megőrzése és továbbadása terén, továbbá Jurij Hleba, Mihajlo Beleny szobrász, Borisz Kuzma, Bársony András, Magyarország ukrajnai nagykövete. A helyi értelmiség tevékenységét értékelő oklevelek, nívódíjak átadására is sor került. Dupka György, a MÉKK elnöke átnyújtotta a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelét Szabó Tibor koreográfusnak, az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes művészeti vezetőjének, Majoros Mónikának, a Sislóci Dobó István Középiskola igazgatójának. Zubánics László Linner Bertalan Egészségügyi Díjat adott át dr. Csobey Istvánnak, a Novák Endre Megyei Klinikai Kórház sebészeti osztálya főorvosának, akiről laudációt dr. Ljah Erzsébet, az UMDSZ Országos Egészségügyi Bizottságának elnöke tartott. Hollósy Simon Képzőművészeti Díjban részesült Soltész Péter festőművész, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület társelnöke, az Ukrajnai Képzőművészeti Szövetség tagja. Soltész Péter festőművész a köszönő szavak elhangzása után egyik alkotását ajándékozta dr. Szili Katalinnak. A szervezők nevében Dupka György emléklapot és Profusz Marinna „Isten, áld meg a magyart” feliratú beregi szőttesét is átnyújtotta az elnök asszonynak. A rendezvény befejező részében a szervezők bemutatták a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület 20 kiállító tagját, akik szintén emléklapot vehettek át. Végezetül Szabó Tibor *A magyar kultúra napja* feliratú hatalmas torta megszegésére kérte fel az elnök asszonyt. A rendezvény az eszenyi népi konyha készítményeit bemutató, kulináris élvezeteket nyújtó fogadással fejeződött be.

Dr. Szili Katalin a sajtó képviselői számára tartott összefoglaló beszédében elmondta: a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnökeinek közös meghívását elfogadva kárpátaljai utazása a magyar kultúra napjának szentelt rendezvénysorozathoz kapcsolódott ugyan, de nem kevésbé fontos eleme volt a magyar egyházak és érdekvédelmi szervezetek vezetőivel való találkozás. Kárpátaljai látogatásának első napján Bacskai József beregszászi főkonzul kalauzolásával megtekintette a beregszászi konzulátust, felkereste a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát, ahol Orosz Ildikó elnök és Soós Kálmán rektor fogadták. A Kárpátaljai Református Egyházkerület Püspöki Hivatalában találkozott Zán Fábián Sándor püspök úrral. A találkozó végeztével Szili Katalin megkoszorúzta a mártír lelkészek a püspöki hivatal kertjében álló emlékművét. A beregszászi színházi program után az elnök asszony a jánosi Helikon Hotelben munkavacsorát adott a város és az UMDSZ ve-

zetőinek (Gajdos István elnök, Kincs Gábor és Kőszeghy Elemér alelnökök, Kocsis Marian hivatalvezető), valamint az értelmiségi fórum főszervezőinek (Zubánics László, Dupka György, Fuchs Andrea, Matl Péter). A munkavacsorán részt vett Bacskai József beregszászi főkonzul, Pomogáts Béla irodalomtörténész, Dr. Holló József tábornok, a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum főigazgatója. A második napon dr. Szili Katalin Beregszászon megbeszélést folytatott Bendász Dániellel, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye magyar esperesi kerületének főesperesével és Egressy Miklós parókussal. Munkácsi útját megszakítva dr. Szili Katalin megállt Dercenben, megtekintette és megkoszorúzta a Megbékélés a közös Európáért emlékművet. A munkácsi program keretében az elnök asszony Majnek Antal római katolikus megyéspüspökkel találkozott, majd felkereste Matl Péter szobrászt, megtekintette műtermét és a szoborparkot. A Latorca-parti város neves képzőművésze szeretett városáról készített grafikát nyújtott át az elnök asszonynak.

FEBRUÁR

2010. február 8. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet soros ülésén az irányító testület tagjai áttekintették és elfogadták az intézmény első félévi cselekvési programját. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus az ELTE-vel közösen felsőfokú képzést indít kulturális mediátor szakon. Kárpátaljáról Zubánics László, Kékesi Sándor, Kocsis Mária jelentkeztek. A KMMI a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus által indított középfokú akkreditált művelődésszervezői képzésre 5 főt delegálhatunk. Valamennyien a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet fő-, illetve részfoglalkoztatású programmenedzserei: Juhász Sándor, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella, Szabó Tibor, Fuchs Andrea (sajnos forráshiány miatt mindkét képzés elmaradt).

2010. február 21. Budapesten a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus székházában megtartották a Magyar Fotóművészek Világszövetségének közgyűlését, amelyen nyilvánosságra hozták a 2/2010. sz. Elnökségi határozatot, amely értelmében a benyújtott portfóliók megtekintése után új tagok felvételéről döntöttek: többek között Ukrajnából Picur Zoltánt (Ungvár) és Lőrincz Istvánt (Ungvár) vették fel tagjaik közé, akik a MÉKK-KMMI Fotókörének aktív tagjai.

2010. február 26–27. Az Európa–Magyar Házban az OSZK Könyvtári Intézet (Budapest), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a

nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár együttműködése keretében megnyílt az EuroTéka Szabadegyetem kommunikációs tréningje könyvtárosoknak, közművelődési szakembereknek. A több hétvégéből álló továbbképzés befejeztével a résztvevők megkapják az EuroTéka Szabadegyetem oklevelét. A megjelenteket Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte. A tanfolyamot Bartos Éva, az OSZK Könyvtári Intézet vezetője nyitotta meg. A foglalkozásokon előadást tartott Kőszegi Ágnes pszichológus (Budapest), Törökné Jordán Katalin könyvtáros (Budapest). A tanfolyam megszervezésben Szabó Tibor, a KMMI Közművelődési részlegének vezetője vállalt aktív szerepet.

2010. február 26. Az Európa–Magyar Házban megrendezésre került az I. Beregi Art Expo a KMMI és a MÉKK szervezésében, amelyet a szervezők nevében Dupka György igazgató nyitott meg. A kiállítókat köszöntötte Bacskai József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja, Halász László, a beregszászi járási, illetve Imre József, a városi művelődési osztály vezetője és Borbély Ida, a Péterfalvai Képtár igazgatója. Ezt követően Prófus Marianna, a Bereg Alkotóegyesület elnöke bemutatta a társaság tagjainak kiállított munkáit, alkotásait. Kiállító képzőművészek: Baráté Ágnes, Gogola Zoltán, Cserniga Gyula, Helj László, Imre Sándor, Zicherman Sándor (tiszteletbeli tag), Szakálas Olga, Szakálas Anatolij, Petenko Nyina, Veres Ágota, Bökényi Anna, Dancs Tünde, Czapovics Zsuzsanna; szövek: Prófus Marianna, Baráté Irén, Bakó Olga, Derceni Viola, Kovácsné Derceni Ibolya, Mester Irén, Ohár Katalin.

2010. február 26. A beregszászi Európa–Magyar Házban az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet *Nemzetiségi politikai és határ menti regionális együttműködés a Kárpát-medencében* témakörben nemzetközi tudományos konferenciát szervezett *A magyar–ukrán közös múlt és jelen* összekötő és elválasztó „*fehér foltjai*” címmel. Az eszmecsere magyar és ukrán történészek vettek részt, moderátor Zubánics László volt. A megjelenteket a szervezőbizottság nevében Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte. Megnyitó beszédet mondott Kincs Gábor, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség alelnöke, Bacskai József, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja. Előadást tartott: Botlik József PhD, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának docense (*Ruszin vagy ukrán? Bródy András és Avgusztin /Ágoston Volosin politikai pályájának összevetése*), Alekszej Korszun történész, a Rehabilitált Történelem Kárpátaljai Emlékkönyv szerkesztőbizottsága kiadói

csoportjának vezetője (*Bródy András és Avgusztin /Ágoston Volosin politikai rehabilitálásának folyamatáról*), Bicsák Péter, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának doktorandusza (*A Rongyos Gárda harcai Kárpátalján 1938–1939*), Bánszki Hajnalka, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának doktorandusza (*Szlovákia és Kárpátalja 1938–1939: hasonlóságok és különbségek*), Olekszandr Pahirja, a Kijevi Sevcsenko Nemzeti Egyetem doktorandusza (*A magyar–ukrán háborús kapcsolatok történetéből. Kárpátalja problematikája az Ukrán Felkelő Hadsereg vezetői és a magyar hadvezetők közötti tárgyalások tükrében 1943–1944-ben*), Dupka György helytörténész (*Kárpátaljai autonómiaötlemezek a megtorlások tükrében*), Zubánics László tolmácsi szerepet is vállaló levezető elnök ismertette Doma Istvánnak, a Kárpátaljai Pedagógus-továbbképző Intézet beregszászi kirendeltsége vezetőjének (*A kárpátaljai zsidóság XX. századi története*) és dr. Tóth Mihálynak, az Ukrán Tudományos Akadémia Koreckij Állam- és Jogtudományi Intézete tudományos főmunkatársának, a jogtudományok kandidátusának (*Kisebbségi jogok és nyelvhasználat a mai Ukrajnában*) előadását is, akik egyéb elfoglaltságaik miatt nem tudtak jelen lenni. A moderátor indítványára a jelenlévők megemlékeztek a kommunizmus üldözöttjeinek napjáról. Ezt követően a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet gondozásában megjelent könyvek bemutatójára került sor. A budapesti Singer Zsuzsa a jelenlévők figyelmébe ajánlotta a *Nyomok a lelkekben. A sztálini munkatáborok kényszerű öröksége* című tanulmánykötetét, amely a KMMI-füzetek sorozatban látott napvilágot. A résztvevők ugyancsak megismerkedhettek Tóth Gábor „*Az eltávolítás haladéktalanul végrehajtandó*”. *Deportálások Kárpátalján a második világháború idején* és Dupka György *Népünk temetője: Szolyva. A szolyvai gyűjtőtábor történetéből* című tanulmánykötetekkel.

A konstruktív vitákkal telített eszmecserén a magyar és ukrán történészek támogatták azt az indítványt, hogy a konferencia anyaga könyv alakban is kiadásra kerüljön ukránul és magyarul. Továbbá a KMMI keretében megalakították az ukrán–magyar történészek analitikai csoportját, amely az elkövetkezőkben folytatja a magyar–ukrán közös múlt és jelen összekötő és elválasztó „fehér foltjai”-nak feltárását, elemzését. Az ezzel kapcsolatos oknyomozó és analitikai tanulmányokat széles nyilvánosság elé tárják. A konferencia támogatói: a Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatala, a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség.

2010. február 27. A péterfalvai kultúrházban a Kokas zenekar megtartotta évi beszámoló koncertjét. Közreműködött a Péterfalvai Művészeti Iskola Örökség néptáncgyűjtése és a gyerekekből toborzott Csillagszem néptáncgyűjtés. Kokas Károly művészeti vezető megköszönte a szponzorok, köztük a MÉKK, a KMMI, az UMDSZ, a beregszászi konzulátus eddigi támogatását. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Osztályának módszerésze, Bokotej Olga, ugyanezen osztály turisztikai főfelügyelője, Dupka György megyei képviselő, a MÉKK elnöke, Tóth Bálint járási képviselő, az UMDSZ Nagyszőlősi Járási Szervezetének elnöke és Zubánics László, az UMDSZ Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanácsának elnöke, valamint a Beregszászi Magyar Konzulátus küldöttsége.

2010 februárja folyamán: A Tehetséggondozási Program tavaszi pályázatának meghirdetése. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a Tehetséggondozási Program keretében alkotói pályázatot hirdet vers, széppróza, egy vagy több kárpátaljai magyar irodalmi művet illusztráló grafika, valamint fotó kategóriákban.

MÁRCIUS

2010. március 19. A Kárpátaljai Szövetség Budapesten megszervezte a *Kárpátaljai Napok* rendezvényét, amelyen a kárpátaljai könyvkiadás helyzetéről Dupka György tartott előadást. Kiállítás nyílt Réti János grafikáiból. Pomogáts Béla irodalomtörténész közreműködésével bemutatásra került Czébely Gabriella *Holló hajam vánkosán* című verseskötete, Lengyel János *Halott ember karácsonya* című interjúkötete, Singer Zsuzsa. *Nyomok a lelkekben. A sztálini munkatáborok kényszerű öröksége* című tanulmánykötete. Az előbbi kettő az Intermix Kiadó, az utóbbi a KMMI gondozásában jelent meg.

2010. március 20. Budapesten a Kárpátaljai Szövetség XXI. közgyűlésén Zubánics László történész, a KMMI és a Kárpátaljai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke tartott előadást *Magyar érdekérvényesítés Kárpátalján és a magyar közösség jelenléte az ukrán közéletben* címmel. Közreműködött és hagyományörző műsorral lépett fel az Ungvári Közművelődési és Művészeti Koledzs magyar tagozata.

2010. március 23–26. Kárpátaljai irodalmi karavánt fogadott Székelyföld. A helyi értelmiségiek kárpátaljai írókkal találkoztak Csíkszeredában a *Székelyföld* című irodalmi folyóirat szerkesztőségénél, Sepsiszentgyörgyön a Bod Péter Megyei Könyvtárban, Kézdivásárhelyen a Bod Péter Tanítóképző-

ben, Brassóban a Reménység Házában. Az *Együtt* című folyóirat bemutató körútján részt vett Bakos Kiss Károly költő, a kritika rovat vezetője, Vári Fábián László József Attila-díjas költő, a szerkesztőbizottság elnöke, egyben a szépirodalmi rovat gondozója, Zubánics László történész, a tanulmány rovat vezetője és Dupka György író, a folyóirat felelős kiadója és lapigazgatója.

ÁPRILIS

2010. április 6. A Tiszaháti Tájélmúzeumban *Húsvéti szomszédolás, hagyományos locsolókedd és tojásvadászat* zajlott le a helyi önkormányzat, a KMMI és a MÉKK szervezésében. Illyés István polgármester a házigazdák nevében köszöntötte a megjelenteket. A Borbély Ida múzeumigazgató által levezenyelt hagyományörző rendezvény után rendkívüli író-olvasó találkozóra került sor a múzeum dísztermében. A kárpátaljai bemutakozó körúton résztvevő vajdasági író vendégeket Dupka György, a MÉKK elnöke mutatta be: Nagy Abonyi Árpád prózaíró, a zentai Gimnázium tanára, Orcsik Roland költő, műfordító, esszéíró, a Szegedi Tudományegyetem Szlav Tanszékének tanára, Szögi Csaba költő, író, a *Magyar Szó* ifjúsági mellékletének szerkesztője. A vendégek ezt követően megtekintették a helyi nevezetességeket, köztük a Péterfalvai Képtár állandó kiállítását, amelyet a napokban újítottak fel.

2010. április 7. A vajdasági magyar írók karavánja a beregszászi Európa–Magyar Házban folytatódott: a Zetna szerzői a kárpátaljai *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának tagjaival találkoztak. Az eszmecserén jelen volt Vári Fábián László, a folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke, Dupka György, Bakos Kiss Károly, Zubánics László szerkesztőbizottsági tagok, továbbá a kiadvány aktívabb szerzői: Fodor Géza, Lőrincz P. Gabriella, valamint az irodalom barátai, a beregszászi főiskola diákjai. Mindkét régió alkotói verseket, prózarészleteket olvastak fel, válaszoltak a jelenlévők kérdéseire, majd kötetlen beszélgetésre került sor.

2010. április 7. A vajdasági irodalmi karaván utolsó állomása a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium volt. A vendégeket Szabó Árpád igazgató köszöntötte. Nagy Abonyi Árpád, Orcsik Roland, Szögi Csaba írókat Dupka György mutatta be. A vendégek felolvasásait nagy érdeklődés kísérte, majd válaszoltak a diákok kérdéseire is. Közkíváncsi döntés született arról is, hogy a zentai és a beregszászi gimnázium között testvérintézményi kapcsolat jön létre.

2010. április 12. A magyar költészet napját is méltatva gazdag irodalmi műsor keretében emlékeztek Somban a 100 évvel ezelőtt született Sütő

Kálmán parasztköltőre a KMMI és a MÉKK szervezésében. A műsort a helyi iskolások prezentálták. A megjelenteket Deme Ibolya könyvtárvezető köszöntötte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Kádár Rozália, az UMDSZ Beregszászi Járási Szervezetének elnöke, Braun Béla, a szervezet ügyvezetője, a járási tanács elnökhelyettese, Kődöböcz Levente polgármester, Juhász Sándor, a KMMI irodavezetője. A találkozó befejtével a megjelentek megkoszorúzták Sütő Kálmán emléktábláját.

2010. április 15. A Dunaszerdahelyi Csemadok Művelődési Intézetében a Kárpát-medencei fotókaraván program keretében a MÉKK és a KMMI fotóklub tagjainak, köztük Zubánics Lászlónak, Lőrincz Istvánnak, Szajkó Tibornak és Fuchs Andreának munkáiból nyílt reprezentatív kiállítás Huszár László intézményigazgató szervezésében. A tárlatot Dupka György, a MÉKK elnöke, a KMMI igazgatója nyitotta meg. A kiállított közel félszáz munkát Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára mutatta be. A rendezvényt követően szakmai találkozóra és eszmecserére került sor.

2010. április 15. Budapesten Pomogáts Béla irodalomtörténész elnöklétével megtartották a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság – Anyanyelvi Konferencia szervezőbizottsági ülését abból az alkalomból, hogy 2010. augusztus 7–10 között a Beregszász melletti Jánosiban kerül megrendezésre a szervezet kongresszusa és tisztújító közgyűlése. A szervezési feladatok elvégzésére a MÉKK és a KMMI aktivistáit kérték fel. A szervezőbizottság helyi elnöke Dupka György, az AK elnökségi tagja. Az Anyanyelvi Konferencia az idén is lehetővé teszi, hogy 15 kárpátaljai óvodapedagógus részt vegyen a kisvárdai továbbképzésen.

2010. április 16–17. A beregszászi Európa–Magyar Házban sikeresen lezajlott az EuroTéka Szabadegyetem második kommunikációs tréning-tanfolyama, amelyen közel ötven könyvtáros, közművelődési szakember jelent meg. A nagy érdeklődést kiváltó oktatási programot az OSZK Könyvtári Intézet (Budapest), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár (Nyíregyháza) együttműködése keretében bonyolították le. A több hétvégéből álló továbbképzés záró tanfolyamát Zubánics László, a KMMI elnöke értékelte, aki megköszönte Kőszegi Ágnes pszichológus (Budapest), Törökné Jordán Katalin könyvtáros (Budapest) és más előadók munkáját. A tanfolyam résztvevői megkapták az EuroTéka Szabadegyetem oklevelét. További témakörökben még az idén, ősszel lesznek továbbképzési tanfolyamok.

2010. április 19–22. Az EMKE meghívására kárpátaljai irodalmi karaván kereste fel az erdélyi városokat. Az *Együtt* című folyóirat bemutató körútján részt vett és előadást tartott Vári Fábán László József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke és Bakos Kiss Károly költő, a kiadvány kritika rovatának gondozója. Fogadták őket Zilahon, Marosvásárhelyen és Kolozsváron.

2010. április 22–26. A Kolozsvár és környéki filmes, fotós napokon a KMMI fotótagozata is képviseltette magát. Zubánics Lászlónak a kárpátaljai épített örökséget megőrző felvételeiből nyílt kiállítását a marosvásárhelyi unitárius közösségi házban Vári Fábán László nyitotta meg.

MÁJUS

2010. május 6. Gáton az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) támogatásával lezajlott a IV. Kovács Vilmos-szavalóverseny.

2010. május 8. A Beregszászi Művészeti Iskolában megrendezték a Győry Dezső emlékének szentelt szavalóversenyt és irodalmi műsort az UMDSZ és a KMMI szervezésében. A szavalóversenyen harminc jelentkező adott számot tehetségéről. Kádár Rozália, az UMDSZ járási szervezetének elnöke üdvözlő szavait követően először a választott, majd a kötelező verseket hallgatta meg a zsűri. A grémium tagjai voltak Weinrauch Katalin író, költő, Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők. A versenyzők emléklapot és ajándékot kaptak. A dobogósok oklevélben részesültek, s indulhatnak a Vásárosnaményban sorra kerülő Váci Mihály-szavalóversenyen.

2010. május 7–9. A Kolozsvár melletti Tordaszentlászlón a Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetségének (MCSZESZ) szervezésében megrendezésre került a Kárpát-medencei Civil Egyeztető Fórum. Kezdeményezői: Társaság a Kárpát-medencei Magyarságért (Budapest), Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége (Kolozsvár), Csemadok (Kassa), Nyitott Távolatok Egyesület (Szabadka), Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (Ungvár). A Kárpátaljai Civil Egyeztető Fórumot Dupka György (MÉKK), Zubánics László (KMMI), Fuchs Andrea (KVK), Kékesi Sándor (KMOA) képviselte a tanácskozáson. A Kárpát-medencei Civil Együttműködési Fórum Közép- és Közép-Kelet-Európa magyar civil szervezetei közötti kapcsolattartási és érdekegyeztető fórum. A Fórumot 30 magyarországi, romániai, szlovákiai, szerbiai, ukrajnai magyar szervezet hozta létre azzal a céllal, hogy

a civil szféra meg tudjon felelni változó korunk kihívásainak, illetve betöltsen a kisebbségi helyzetben rá háruló közszolgálati feladatokat. A Fórum nyitott a belépni kívánó szervezetek számára. Alapító tagjai megállapodtak azon célkitűzésekben, amelyeket működésük során alapvetően fontosnak tekintenek. Az alakuló ülés résztvevői szükségesnek ítélik a kisebbségi civil együttműködés céljainak és gyakorlatának jelen helyzetben történő újragondolását, ezen belül a határon túli közösségeket érintő támogatáspolitikai prioritásainak, céljainak, eszközeinek és hatékonyságának alapos vizsgálatát.

JÚNIUS

2010. június 8. *Vedd, és vidd! Vedd észre, és vidd tovább...* e-Kultúra konferencia 2010. A budapesti rendezvény szervezője a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus volt. Annak keretében került sor a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal találkozájára is. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Dupka György igazgató és Fuchs Andrea programmenedzser képviselte.

2010. június 10. Lendván ünnepélyes keretek között megnyitották a Magyar Nemzeti Művelődési Intézet felújított Bánffy Központját. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Zubánics László elnök és Dupka György igazgató képviselte.

2010. június 11. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Baráti Társaság „*Túl a Tiszán van egy város: Beregszász*” (*Kilencven évvel Trianon után*) címmel civil fórumot szervezett Budapesten. Kárpátalja magyarságáról helyzetelemző előadást tartott Zubánics László, a KMMI elnöke és Dupka György, a MÉKK elnöke.

2010. június 17–20. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezésében Zentán és környékén zárult a *Kárpátaljai irodalmi és fotóművészeti karaván* programsorozata. A bácsfeketehegyi Kozma Lajos Könyvtárban Zubánics László, a KMMI elnöke nyitotta meg a *Kárpátaljai kaleidoszkóp* című fotóművészeti kiállítást, amelyen a jelenlévők Picur Zoltán, Lőrincz István, Fuchs Andrea (Ungvár), Szajkó Tibor, Zubánics László (Beregszász) alkotásait tekinthették meg. Ugyanitt, továbbá Csókán, a helyi művelődési házban, a zentai gimnáziumban, a zentai Alkotóházban az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóiratot, valamint az Intermix Kiadó legújabb kiadványait, szerzőit Dupka György felelős kiadó mutatta be. Zubánics László a kárpátaljai magyarság múltjával kapcsolatosan tartott előadást.

2010. június 17–20. Benében a Faluház melletti parkban felavatták a Hét vezér szoborcsoporthoz, Pintér László sárvári falfaragó alkotásait. A rendezvényt Szuhán András polgármester nyitotta meg. Avató beszédet mondott: Scherцер Károly, a beregszászi magyar külképviselet konzulja, Zubánics László történész, a KMMI elnöke és Dupka György, a MÉKK elnöke. A MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület nevében Fuchs Andrea titkár és Réti János társelnök egy festményt nyújtott át a település művészeti pártoló polgármesterének.

2010. június 24. Beregszászon az Európa–Magyar Házban Székelyföldi XI. Lármafa Találkozóra került sor. A csíkszeredai küldöttséget Beder Tibor történész, a Julianusz Alapítvány elnöke vezette. A MÉKK és a KMMI az Összetartozunk program 40 tagú székelyföldi közösségének képviselőit meghívta Kárpátaljára baráti kapcsolatok kiépítésére és a régió magyar emlékeinek a bemutatására. A rendezvényt Zubánics László, a KMMI elnöke és Dupka György, a MÉKK elnöke nyitotta meg. A zenés irodalmi műsor keretében fellépett Filep Anita versenklő. Az író-olvasó találkozón és könyvbemutatón részt vett Vári Fábán László (*Jég és korbács*. Versek 2002–2010. Írók szakszervezete, Budapest), Nagy Zoltán Mihály (*Fogyó fényben*. Regény. Intermix Kiadó), Bagu Balázs (*Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Kárpátalján*. Intermix Kiadó). A könyvek bemutatásában közreműködött Dupka György, Bakos Kiss Károly, Vári Fábán László, Zubánics László, Nagy Zoltán Mihály. Versekkel adott elő Bakos Kiss Károly, Juhász Sándor, Lőrincz P. Gabriella. Az eszmecsereben részt vettek a kárpátaljai magyar civil szervezetek, intézmények képviselői.

2010. június 25–26. A székely lármafások Munkácson találkoztak az értelmiség képviselőivel, megtekintették az ősi várat. A Szolyvai Emlékparkban megkoszorúzták a siratófalat. Pihenőt és multidézt tartottak a Vereckehágón, felkeresték az ungvári várat is. A vendégek idegenvezetője ifj. Juhász Sándor és Vass István volt.

2010. június 25. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus, valamint a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal által meghirdetett *A csoda benned van* pályázat vers (ifjúsági) kategóriájában a beregszászi Bojcsuk Zsannett harmadik díjat nyert, grafika kategóriában a mezőkaszonyi Kárpáti P. Zoltán második díjat kapott. A fiatalok Dupka György KMMI-igazgató közreműködésével jelen voltak az ünnepélyes díjátadáson.

JÚLIUS

2010. július 16–26. A felvidéki Farnad településen az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes is fellép az Égtájak Iroda szervezésében.

2010. július 17–24. Összetartozunk Kárpát-medencei ifjúsági tábor Velem településen a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet szervezésében. A kárpátaljai fiatalok csoportvezetője Juhász Sándor, a KMMI munkatársa.

2010. július-augusztus folyamán:

* Lőrinczi László *Világom* című fotókiállítását a beregszászi Európa–Magyar Házban.

* A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátussal (MMIKL) kötött szolgáltatási szerződés alapján a MÉKK és a KMMI aktivistái (Juhász Sándor, Bakos Kiss Károly, Fuchs Andrea) július első hetében befejezik vidékünkön a magyar lakta településkutatást az egyeztetett kérdőívben. A kulturális intézményeket (művelődési házak, könyvtárak stb.) felmérő adatbázisában 110 település szerepel, ahol a magyarok száma meghaladja a 10%-ot.

* A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus együttműködő támogatásának köszönhetően megújul a KMMI honlapja. A jelentős informatikai fejlesztések következtében digitalizálási programok valósulnak meg. A KMMI honlapja hozzájárul a Kárpát-medencei kulturális adatbázis adatainak frissítéséhez, tematikus adatbázisok szerkesztéséhez és beindításához.

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a KHÖT-tel együttműködve vállalta kétnyelvű címeres falunévtáblák felállítását Palágykomorócon (3), Kisszelmencen (2), Nagygejőcön (2), Kisgejőcön (2), Tiszaásványban (2), Izsnyétén (2). Eddig a program keretében összesen 62 tábla készült el, a további települések kivitelezés alatt van.

* Regionális művelődésszervező képzés keretében a MÉKK és a KMMI képző- és fotóművészek továbbképző alkotótáborát szervezi meg Tiszaökönyben és környékén. A foglalkozás célfeladata: a magas művészeti élet fenntarthatósága, értékeinek megőrzése és közkinccsá tétele.

* A KMMI által meghirdetett tehetség gondozási pályázatra beérkezett szépirodalmi, grafikai és fotóművészeti anyagok elbírálása.

AUGUSZTUS

2010. augusztus 7–10. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia 2010. augusztus 6–9. között rendezte meg Jánosiban XII. Anyanyelvi Konferenciáját és tisztújító közgyűlést, amelyen az anyaországból, Kelet-Közép-Európa kisebbségben élő magyar közössé-

geiből és a nyugati diaszpórából vettek részt a társaság tagjai. A fórumot Pomogáts Béla elnök nyitotta meg. A tanácskozáson vitaindítót tartott Dr. Szarka László *A magyar nyelv és kultúra a világában és a Kárpát-medencében (Helyzetkép és tennivalók)* címmel. Az ezt követő vitában felszólaltak az anyaországi, erdélyi, felvidéki, délvidéki, kárpátaljai, horvátországi, muravidéki, burgenlandi, valamint a nyugat-európai szóránymagyarság értelmiségének jeles képviselői. A rendezvényen jelen volt és felszólalt Elekes Botond kabinetfőnök (Nemzeti Errőforrás Minisztérium Kulturális Államtitkárság), dr. Pákozdi Csaba főosztályvezető (Külügyminisztérium), Csizmadia Róbert, a beregszászi magyar külképviselet vezető konzulja, Vári Fábián László költő, Zubánics László történész, a KMMI elnöke. A vendégek felkeresték a munkácsi várat, koszorúztak és ökumenikus szertartáson vettek részt a Szolyvai Emlékparkban és a Vereckei-hágón létesített emlékműnél. Megtekintették a Péterfalvai Képtár kiállítási anyagát, találkoztak az ugocsa-vidéki értelmiségiekkel, megismerkedtek a beregszászi Európa–Magyar Házban székelő Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet tevékenységével, részt vettek Kötő József és Zubánics László legújabb tanulmánykötetének bemutatóján. Végezetül megismerkedtek az Érke-parti város nevezetességeivel. Szervezők: a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, a MÉKK és a KMMI.

2010. augusztus 15. A Péterfalvai Pogármesteri Hivatal szervezésében a Tiszaháti Tájmuzeumban (Tiszabökény-Farkasfalva) tartották meg a II. Tiszaháti Máléfesztivált. A rendezvény fő programja: népi gasztronómiai szemle, málé (kukorica) alapanyagú ételfélék bemutatója. A nap folyamán hagyományörző együttesek, szólisták és műkedvelők szórakoztatták a közönséget. A rendezvényen jelen volt és felszólalt Dupka György, a MÉKK elnöke és Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke.

2010. augusztus 22–28. A MÉKK és a KMMI szervezésében Tiszabökényben és Tiszapéterfalván megtartották a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének IV. Alkotótáborát. A regionális művelődésszervező képzésen részt vettek: Soltész Péter, Soltész Gabriella, Réti János, Klisza János, Fuchs Andrea, Kutasi Xénia, Borbély Ida, Páva István, Bodnár Dianna, Bodnár József, Dupka György és mások.

A nyár folyamán:

* Az Égtájak Iroda által augusztus 15–25. között megszervezett, sorrendben immár tizenötödik *Vendégségben Budapesten* elnevezésű rendez-

vény mintegy hétszáz határon túli magyar fiatal látott vendégül, köztük csaknem száz kárpátaljai résztvevőt. Kárpátalját a beregszászi Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház, a csapi Arabeszk táncegyüttes, a beregszászi Ludovika táncegyüttes és az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes képviselte. A küldöttség vezetője Szabó Tibor, a KMMI művelődési bizottságának elnöke.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban megtekinthető a Bereg Alkotóegyesület kiállítása.

SZEPTEMBER

2010. szeptember 11. Budapesten, a Corvin téren és a Budai Vigadóban a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal szervezésében kerül sor a Kárpát-medencei Kulturális Napra, amelynek a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus volt a házigazdája. A nyolc régió egyikét, Kárpátalját az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes (művészeti vezető: Szabó Tibor) képviselte. Zubánics László, a KMMI elnöke saját fotóin kívül bemutatta a beregi szöttekeseiből összeállított kiállítást is.

2010. szeptember 24. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus együttműködő támogatásának köszönhetően megújult a KMMI honlapja (www.kmmi.org.ua). Célja egy minél teljesebb kárpátaljai digitális adathalmaz összegyűjtése, megjelenítése. Többek között a Könyvtár részlegben folyóiratok, könyvek, bibliográfiák, demográfiai és egyéb jellegű nyomtatott anyagok digitalizált változatai tölthetők majd le, így az *Együtt* című folyóirat legújabb számai és az Intermix Kiadó *Kárpátaljai Magyar Könyvek* sorozatának digitalizált kötetei.

2010. szeptember 28. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (Dupka György elnök), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (Zubánics László elnök) és az ungvári Duhnovics Társaság (Ludvig Filip elnök) képviselői részvételével koszorúzással egybekötött megemlékezésre került sor borostyánkői Egán Ede (1851–1901) egykori kormánybiztos börvingesi (Barvinok) emlékművénél.

2010. szeptember 29. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus tanácskozással invitálta a megyei közművelődési feladatellátó, valamint a Kárpát-medencei magyar intézetek vezetőit, hogy közös munkájuk eredményeiről, együttműködésükről és azok bővítésének lehetőségeiről, jövőbeli közös céljaikról számoljanak be. Kárpátalját Zubánics László, a KMMI elnöke képviselte.

OKTÓBER

2010. október 6. Ungváron a Váralja múzeum-kávézóban sor került a KMMI és a **MÉKK Kreatív alkotók, művészek klubja** (KAMK) második összejövetelére. Ezúttal is Filep Anita verseneklésével indult az irodalmi délután. Dupka György bemutatta Bagu Balázs *Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Kárpátalján* c. monográfiáját, amely a közelmúltban az Intermix Kiadó gondozásában látott napvilágot. A jelenlévők 60. születésnapja alkalmából köszöntötték Fodor Géza költőt, esszéíró, akit a jubileumon a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Munkácsy Mihály Emlékplakettjével tüntettek ki. Születésnap meglepetésként a KMMI-füzetek sorozatban erre a napra megjelent *„A való világ varázsainak mérnöke...”*. Hatvan éves Fodor Géza. Szemelvények, versek című gyűjtemény, amelyből Marcsák Gergely magyar szakos diák olvasott fel verseket. Csordás László irodalmár élő interjú keretében beszélgetett az ünnepelttel. A hallgatók közül is többen bekapcsolódtak a kérdezz-felelek műsorba. Zselicki József költő, a Forrás Stúdió egykori alapító-elnöke Fodor Géza pályatárs tevékenységét méltatta és értékelte. Magyarországi vendégek is érkeztek a művészklubba: Kaiser László és B. Horváth István költők, akik a Magyar Írószövetség nevében köszöntötték Dercen szülöttjét. Torta és pezsgő mellett fogadva a jókívánságokat Fodor Géza a fentebb említett KMMI-füzetben kívül a *Tükörszél* című, erre az alkalomra megjelent versgyűjteményét is dedikálta, amelynek kiadásában felesége, Maszkalik Aranka működött közre. Megtisztelte a rendezvényt Szalipszki Endre, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusán konzuli szolgálatát megkezdő külügyminisztériumi főtanácsosa is.

2010. október 14. A beregszászi Európa–Magyar Házban Vukics Ferenc, a Magyarok Szövetsége elnöke tartott előadást a szervezet céljairól, feladatairól.

2010. október 17. A péterfalvai művelődési házban Szabó Tibor, Zubánics László és Grigora Éva magyar és ukrán moderálásában lezajlott a XXI. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál, amelynek fő szervezője az UMDSZ és a KMMI volt. Jurij Huzinec, a megyei állami közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának vezetője a fesztivál szervezésében végzett aktív tevékenységéért a megyei közigazgatási hivatal és a megyei tanács oklevelét nyújtotta át Zubánics Lászlónak, az Ukrainai Magyar Nemzeti Tanács és a KMMI elnökének, valamint Fuchs Andreának, a Kárpátaljai Vállalkozás- és Területfejlesztési Központ irodavezetőjének. Köszöntötte a jelenlévőket Pető János, a Magyar Köztársaság beregszászi külképviseletének konzulja,

Vaszil Juhász, a nagyszőlősi járási művelődési és turisztikai osztály vezetője, Halász László, a beregszászi járási művelődési és turisztikai osztály vezetője, Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, aki átnyújtotta Borbély Idának, a Péterfalvai Képtár és a Tiszaháti Tájmuzeum igazgatójának a fesztivál jelképét, a szalagokkal feldíszített fából készült tulipánt, hogy házigazdaként az elkövetkezendő egy évben megőrizze. A tradicionális megyei seregszemlén több mint kéttucat hagyományörző együttes lépett fel: a Kokas banda (Péterfalva, vezetője Kokas Károly), az Aranykalász néptáncgyüttes (Nevetlenfalu, Kosztya Margit), a Hímes néptáncgyüttes (Nagydobrony, Hidi Anita), a Rózsa népdalegyüttes (Téglás, Szikora Csilla), a téglási kultúrház folklórcsoportja (Téglás, Ignác Mária), a beregrákosi citeraegyüttes (Beregrák, Mészáros Katalin), a beregvidéki művelődési dolgozók Rozmaring együttese (Beregszász, Halász László), Fodor Beáta népdalénekes (Beregszász, Halász László), a Mezővári Népi Együttes (Mezővári, Héder Lajos, Kricsfalusi Miklós), Kovács Sándor és népi zenekara (Mezővári, Kovács Sándor), Kovács Dániel és népi zenekara (Mezővári, Kovács Dániel), a Beregszászi Művészeti Iskola táncgyüttese (Beregszász, Mihajlovics Andzselika), a Beregszászi Művészeti Iskola népi zenekara (Beregszász, Pirigyi Béla), a Verbőci Művészeti Iskola növendékei (Verbőc, Molnár Judit, Jana András), a Péterfalvai Művészeti Iskola néptáncgyüttese (Péterfalva, Homoki Gábor), a Nagypaládi Művészeti Iskola néptáncgyüttese (Nagypalád, Tóth Edit, Oniscsenkó Zsuzsanna), az Eszenyi Középiskola Bocskai táncgyüttese (Eszeny, Szabó Tibor), a Ritmus néptáncgyüttes (Eszeny, Szabó Tibor), a Gyöngyösbokréta néptáncgyüttes (Dercen, Korolovics Viktor), a Tiszabökényi tánccsoport (Tiszabökény, Jakab István), az Örökség néptáncgyüttes (Tiszabökény, Csüry Szebasztián, Huszti Beáta), a Csepei néptánccsoport (Csepe, Jakab István), a péterfalvai Csillagszem néptánccsoport (Péterfalva, Görbe Angelika) és mások. A szervezők díjazták a csoportos és egyéni produkciókat, valamennyi fellépő az UMDSZ oklevelét és ajándékát kapta. Az elismeréseket Zubánics László, az UMNT elnöke nyújtotta át.

2010. október 21. A beregszászi Európa–Magyar Házban sor került Babják Zoltán *Részletek a Vérke történetéből* című kötetének bemutatójára. Ugyancsak Babják Zoltánnak, a Global Project Invest Lampertsas Kft. igazgatójának nevéhez kapcsolódó rendezvény, hogy Beregszászon, az egykori virágkertészet területén (Munkácsi út 190.) lerakták Ukrajna első európai szintű, termálvizet is hasznosító aquaparkjának alapkövét. A Thermal Maximus

nevet viselő komplexum, a Global Project Invest Lampertsas Kft. beruházásaként, a remények szerint a 2012-es labdarúgó EB kezdetére épül meg.

2010. október 24. A KMMI szervezésében a beregszászi református templomban *Ezeréves ámen* címmel Csobolya József adott műsort.

NOVEMBER

2010. november 18. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében Magyar Ari, a Bécsi Festők Kultúrköre magyar szekciója tagjának tárlatmegnyitójára került sor Beregszászon, az Európa–Magyar Házban. A kiállításon megjelent vendégeket Kocsis Mária, a KAMOT Jótékonyági Alapítvány elnöke köszöntötte. Az ismertetőt követően Pirigyi Gergely, a Beregszászi Művészeti Iskola növendéke klarinétját hallhatta a közönség, majd Lőrincz P. Gabriella felolvasta a művésznő *Adj szeretetet bőséggel nekem* című versét. Dupka György a KMMI igazgatójaként röviden ismertette a magyarországi alkotó életútját, pályáját, a Kárpát-medencéhez való kötődését. A kiállított képeket Matl Péter szobrászművész véleményezte, aki az alkotások színharmóniáját, emberközelségét hangsúlyozta ki. A szakmai értékelést követően Szabó Péter, a művészeti iskola diákjának tangóharmonika-előadása tette ünnepélyesebbé a megnyitót. Magyar Ari meghatódottságának adott hangot, és köszönetet mondott azért, hogy Szevasztopol és Kijev után Beregszászon is lehetősége van kiállítani a munkáit. Vári Fábián László József Attila-díjas költő az *Együtt* irodalmi folyóirat főszerkesztőjeként üdvözölte a művészt, és gratulált munkásságához. Röviden ismertette az *Együtt* folyóirat megalakulásának történetét, alap gondolatait. A megnyitó hivatalos részét Molnár József hegedűművész előadása zárta.

2010. november 19. „*Nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek*”. Ezt a címet viselte az a nemzetközi emlékkonferencia, amelyre a Pécsi Német Kör, a MÉKK, a KMMI és a Szolymai Emlékparkbizottság közös szervezésében került sor az Európa–Magyar Házban. A rendezvényen a túlélők és a lágerben elhunytak érdekeinek képviselői, kutatói tartottak előadást. A felszólalók a következő kérdésekre keresték a választ: Deportálás vagy népiirtás volt-e a Kárpát-medencei magyarok és németek elhurcolása a sztálini munkatáborokba? Mi történt Erdélyben, Felvidéken, Délvidéken, a Szovjetunióhoz csatolt Kárpátalján? Az emlékkonferencia nyitásaként Molnár József hegedűművész az alkalomhoz illő zeneszámokat adott elő, Lőrincz P. Gabriella felolvasott egy lágerverset. A résztvevőket, köztük a Magyarországról, Erdélyből, Felvidékről érkezett vendégeket, valamint Nagy

Andrást és id. Pocsai Vincét, a tragikus események túlélőit Dupka György, a MÉKK elnöke köszöntötte. Szólt a jelenlévőkhöz Tóth Mihály, a Szolymai Emlékparkbizottság elnöke is. Kincs Gábor, a Kárpátaljai Magyar Szervezetek Fórumának (KMFSZ) elnöke a második világháborús és málenyikij robotos emlékművek helyreállításáról számolt be. A magyar és német lakosság kényszermunkára való elhurcolásának körülményeiről, a kutatások nehézségeiről és eredményeiről, a történelmi tények elferdítéséről, a médiának az akkori események megvilágításában játszott szerepéről Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, Bartók Csaba felvidéki újságíró, a szlovákiai magyar televíziósok szövetségének alelnöke, Máthé Áron, a budapesti Terror Háza Múzeum kutatója, Menyey Ildikó, az erdélyi Humana Regun Egyesület képviselője, Singer Zsuzsa Gulág-kutató tartott előadást. Az elhangzottakat Dupka György összegezte, majd bemutatta a KMMI-füzetek sorozat ez alkalomra megjelent következő kiadványát, amelynek címe „... *Dobszóra elsöpört a fűvös zivatar*” a sztálini munkatáborokba, és Nagy András beregszászi túlélő visszaemlékezéseit tartalmazza. Délután az emlékkonferencia résztvevői ellátogattak a derceni temetődombra, ahol koszorúik elhelyezésével rótták le kegyeletüket a II. világháborúban elesett katonák emléke előtt. A derceni hegyen emelt katonatemető-park létesítéséről a jelenlévőknek Máté Gyula, Dercen polgármestere tartott tájékoztatót.

2010. november 23. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Községe, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma szavalóversenyt rendezett általános iskolás tanulók számára Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak emlékére. A rendezvényre a két költő szülőfalujában, Somban került sor. A versenyzőket, felkészítő tanáraikat, valamint a vendégeket Lőrincz P. Gabriella költő üdvözölte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével többek között Hegedűs Attila, Som polgármestere, Fejes Tibor járási tanácsai képviselő, Weinrauch Katalin, Bakos Kiss Károly, Csordás László költők, Felhős Szabolcs, a *Partium* című folyóirat felelős szerkesztője, Kádár Rozália, az UMSZ járási szervezetének elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke. A megmérettetésen a jelentkezők három korcsoportban indulhattak. A verseny két fordulóban zajlott. A díjazottaknak az UMSZ okleveleit, valamint az Intermix Kiadótól származó ajándék könyvcsomagokat Lőrincz P. Gabriella és Deme Ibolya, a somi könyvtár vezetője adták át. A rendezvény résztvevőinek egy csoportja

megkoszorúzta Sütő Kálmánnak szülőháza, illetve Kecskés Bélának a Papi Általános Iskola falán elhelyezett emléktábláját.

2010. november 30. Ungváron a Váralja múzeum-kávézóban ülésezett a *Kreatív alkotók, művészek klubja* a MÉKK és a KMMI szervezésében. Szent András napján az *Együtt* szerzői nevében az adventi koszorún gyertyát is gyújtottak. Az *Együtt* című irodalmi-művészeti folyóirat legújabb számát Dupka György felelős kiadó és Csordás László irodalmár, a kiadvány olvasószerkesztője mutatta be. Ezután Csordás László és Marcsák Gergely beszélgetése következett Brenzovics Marianna *Kilátás* című első regényéről. Zubánics László történész ismertette és bemutatta dr. Kiss Éva professzor *Magyarország útja a parlamenti demokrácia felé. Társadalompolitikai átalakulás Magyarországon* című monográfiáját, amely az Intermix Kiadó gondozásában jelent meg. Szólt Nagy András „... *Dobszóra elsöpört a fűvös zivatar*” a sztálini munkatáborokba címmel kiadott visszaemlékezéseiről, amely a KMMI-füzetek sorozatban jelent meg. Közreműködött Csákány Marianna, a Credo verséneklő együttes szólistája, aki adventi énekeket adott elő.

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a Tehetséggondozási Program keretében alkotói pályázatot hirdet vers, széppróza, egy vagy több kárpátaljai magyar irodalmi művet illusztráló grafika, valamint az épített örökségről készített fotó kategóriákban.

2011

JANUÁR

2011. január 1. Beregszászon is méltatták Petőfi Sándor születésének évfordulóját a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség (BMKSZ) szervezésében. Pirigyi Béla, a BMKSZ elnöke üdvözlő szavai után beszédet mondott Tóth István, a beregszászi magyar külképviselet újonnan kinevezett főkonzulja, Csobolya József történész, Zubánics László, a KMMI és az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke, Kincs Gábor, Beregszász alpolgármestere.

2011. január 11. A beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napja rendezvénysorozat nyitóprogramjaként került sor Simon M. Veronika Munkácsy-érmes, Aranyecset díjas, Kunst Mester festőművész (Székesfehérvár) kiállításának megnyitására. A vendégeket Zubánics László, a KMMI elnöke üdvözlölte. Simon M. Veronika egy Munkácsy Mihályt ábrázoló festményt ajándékozott a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetnek.

2011. január 13–14. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet szervezésében Új utakon címmel zajlott a *Dialógus–2011* nemzetközi konferencia, amelynek idén Ózdon az OMI Városi Művelődési Központ „Olvasó” intézménye adott otthont. *A kultúra, a magyarság megőrzésének eszköze* témakör felkért előadójaként megosztotta gondolatait a jelenlévőkkel Jankovics Marcell, az Nemzeti Kulturális Alap (NKA) elnöke és Zubánics László, a KMMI elnöke. A fórum munkájában Kárpátaljáról részt vett: Dupka György, Szabó Tibor, Brenzovics László, Orosz Ildikó, Szoboszlai István, Kovács Elemér, Kovács Erzsébet, Bárdos István.

2011. január 14–15. Hagyományosan a vajdasági Zenta városa adott otthont a magyar kultúra napja keretében rendezett Kárpát-medencei Közművelődési Fórumnak, ahol a jelenlévők megvitatták az idei esztendő kulturális stratégiáit. Ülést tartott a Kárpát-medencei Magyar Közművelődési Kerekasztal is, amely döntött a közösen bonyolítandó rendezvényekről: a Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok rendezvénysorozatát ebben az évben a horvátországi magyarság szervezi majd. A rendezvénysorozaton részt vett a KMMI küldöttsége is (Dupka György, Zubánics László, Szabó Tibor, Sipos Attila).

2011. január 17. *A hatodik síp – Kárpátalja bemutatkozik* címmel rendhagyó irodalomórára került sor a magyar kultúra napja alkalmából a berettyóújfalui Arany János Gimnáziumban, amelyen részt vett Kocsis Csaba énekmondó és író, Dupka György, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója.

2011. január 18. *A hatodik síp – Kárpátalja bemutatkozik* címmel Nagyrábén a magyar kultúra napja alkalmából irodalmi estre került sor. Dupka György, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója *A magyar művelődés intézményei és lehetőségei Kárpátalján* címmel tartott előadást, majd Vári Fábián László költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke *Határtalan irodalom* címmel osztotta meg gondolatait a jelenlévőkkel. Kocsis Csaba énekmondó, a rendezvény házigazdája Vári Fábián László megzenésített verseit adta elő, majd Dupka György bemutatta Profusz Marianna, a népművészet mestere beregi szöttesekből álló kiállítását. A kulturális programban közreműködött a Nagyrábéi Pávákör.

2011. január 20. A beregszászi Európa–Magyar Házban lezajlott a *Beregszászi Értelmisségi Fórum – 2011.* Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) vezetője, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke üdvözlölte a rendezvényt megtestesítő díszvendégeket, köztük Tóth Istvánt, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulját, Szalipszki

Endrét, a Magyar Köztársaság ungvári konzulját, Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, Kincs Gábort, Beregszász alpolgármesterét, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) alelnökét, a magyarországi Berekefűrdő dr. Hajdu Lajos polgármester vezette küldöttségét, köztük Czinege Béla alpolgármestert, Kocsis Csaba fotográfust, író és zeneszerzőt, számos magyar szervezet vezetőjét, az önkormányzati képviselőket, az alkotókat és a média képviselőit. A köszöntő beszédek elhangzása után a különböző díjak átadására került sor. Kocsis Csaba (Berettyóújfalu) Énfalum című kiállítását Dupka György, a MÉKK elnöke és Hajdu Lajos berekefűrdői polgármester nyitotta meg. Ezt követően a zeneszerző Vári Fábián László megzenésített verseit adta elő saját gitárkíséretében. Végezetül Kovács Sándor és zenekara előadásában népi muzsika csendült fel. A fórum két közérdekű bejelentéssel zárult. Lőrincz P. Gabriella, a KMMI irodalmi referense szeretettel meghívott mindenkit Vári Fábián László 60. születésnapja alkalmából tartandó irodalmi délutánra. Bakos Kiss Károly, a KMMI tehetségkutató programjának vezetője a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége által meghirdetett Együtt szavalóversenyről tartott rövid tájékoztatót. A versenyre a szervezők 14 és 25 év közötti fiatalok jelentkezését várják. A megmérettetés két korcsoportban kerül megrendezésre: 14–18 éves korig, illetve 19–25 éves korig. Kötelező versek: I. korcsoport – Vári Fábián László: *Mikor a gyerek* vagy Ítélet után; II. korcsoport – Vári Fábián László: *Magányomat magamra* vagy *Fekete eső* című verse, továbbá korcsoportonként egy-egy kárpátaljai magyar szerző szabadon választott költeménye.

2011. január 21. A Latorca-parti városban Munkácsy Mihály emlékművénél koszorúzást szervezett a MÉKK és a KMMI. Ezt követően a magyar kultúra napja alkalmából rendhagyó irodalomóra került sor a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatának diákjaival. A rendezvényt Kótun Jolán pedagógus, az UMDSZ városi szervezetének elnöke nyitotta meg. A vendégeket Dupka György, a MÉKK elnöke mutatta be, aki egyben beszámolt a KMMI és az Intermix Kiadó gondozásában legutóbb megjelent könyvekről, bemutatta az *Együtt* című folyóirat legújabb számát.

Kölcsy *Himnuszának* megírásáról Pomogáts Béla irodalomtörténész beszélt, majd átadta az Anyanyelvi Konferencia elismerő oklevelét Burkáló István zongoraművésznek, a tanintézmény zenetanárának. Az irodalomóra második részében a tanárok és a diákok ünnepi műsort adtak elő, kiemelve Munkács

városának helyét a magyar kultúrtörténetben. A küldöttség tagjai felkeresték a munkácsi várat, megtekintették az itteni magyar emlékhelyeket is.

2011. január 26. A *Kreatív alkotók, művészek klubjának* (KAMK) évnnyitói összejövetelét Ungváron, a Váralja múzeum-kávézóban tartották. Az üdvözlő beszédek elhangzása után Dupka György lapkiadó bemutatta az *Együtt* című irodalmi folyóirat legújabb számát, felhívva a jelenlévők figyelmét a folyóiratban debütáló Marcsák Gergely fiatal költőre, aki felolvasta néhány versét.

Ezután következett Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella fiatal költők estje, akiket Csordás László irodalmár mutatott be. „*Véred tinta / Lelkedben oldalak...*” címmel erre az alkalomra jelent meg válogatás két költő verseiből Csordás László összeállításában (a kiadvány KMMI-füzetek sorozat X. darabjaként látott napvilágot).

FEBRUÁR

2011. február 14. A Magyar Értelmiségeik Kárpátaljai Közossége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében az ungvári Váralja múzeum-kávézóban a *Kreatív alkotók, művészek klubjának* sorrendben ötödik foglalkozásán Balassi Bálintra emlékeztek a jelenlévők. A két intézmény szervezői *Borivóknak való...* című irodalmi programjukkal az európai Balassikultusz központja, a www.balassi.eu honlap pályázati felhívásához csatlakoztak, vállalva, hogy az „elamerikanizálódott” Bálint-napot hagyományos tartalommal töltik meg. A rendezvényt – amelyet megtisztelt jelenlétével Tóth István beregszászi magyar főkonzul és Szalipszki Endre ungvári konzul – a házigazdák nevében Dupka György közíró nyitotta meg, majd Marcsák Gergely, az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar szakos diákja olvasott fel Balassi Bálint verseiből.

A meghirdetett programnak megfelelően Csordás László, az *Együtt* című folyóirat olvasószerkesztője, irodalmár készített élő interjút Vári Fábián László költővel, a Balassi Bálint-emlékkard kitüntetettjével, aki többek között költői vallomást tett nagyra becsült példaképéről, annak vitézi tetteiről, szerelmeiről, végvári költészetéről, a katonadalokról és bordalokról. Vári Fábián László röviden beszámolt a Balassi Bálint-emlékkard történetéről, illetve annak kitüntetettjeiről.

Dupka György Zubánics László történészt faggatta Balassi Bálint koráról, a Balassikultusz kárpátaljai gyökereiről. Mint elhangzott, vidékünk jeles helytörténészei (S. Benedek András, Keresztyén Balázs, Gortvay Er-

zsébet, Szöllőssy Tibor és mások) tollából számos tanulmány látott napvilágot Balassi felvidéki „kalandjairól”, köztük a huszti várban töltött „tisztas fogságáról”. Ennek emlékére 2004-ben a MÉKK kezdeményezésére emléktáblát avattak a Tisza-parti városban, és a helyi magyar tannyelvű általános iskola felvette Balassi Bálint nevét. A beszélgetések elhangzása közben és után a jelenlévők „borivóknak való” tüzes vörös és fehér nedűvel adóztak a nagy költő emlékének, dicső tetteinek. Poharukat emelték a Balassi Bálint-emlékkard eddigi kitüntetettjeire és a mozgalom elindítóira, támogatóira. Döntöttek arról is, hogy ezentúl minden évben az ősi ungvári vár tövében lévő kávéházban emléknapot tartanak a Balassi-rajongók. Végezetül az idősebb korosztályt megjelenítő költők (Vári Fábián László, Fodor Géza, Dupka György) és pályakezdő fiatalok, illetve az irodalmi blogíró, a facebook-közösséghez tartozó nemzedék kárpátaljai képviselő (Bakos Kiss Károly, Csordás László, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely) felolvasták egy-egy versüket.

2011. február 18–20. A Kárpát-medencei testvértelepülések „kisparlamentjének” létrehozását előkészítő találkozóra került sor Bereksúdorf dr. Hajdu Lajos polgármester szervezésében. Kárpátalját Tóth Bálint, *Péterfalva polgármestere és Zubánics László, a KMMI elnöke képviselte.* A küldöttség tagjai ellátogattak a szomszédos Kenderesre is, ahol megkoszorúzták vitéz nagybányai Horthy Miklós sírját.

MÁRCIUS

2011. március 14. Az ungvári Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeumban a MÉKK és a KMMI támogatásával sor került Nigriny Edit ungvári festőművész jubileumi életmű-kiállítására. Az ünnepeltet köszöntötte Dupka György, Soltész Péter, Réti János, Angyal Gabriella, Zubánics László pedig átnyújtotta a KMMI Munkácsy Mihály-emlékplakettjét. Közreműködött ifj. Héder János szavaló, a Magyar Melódiák együttes (Nagy Anikó szólista, Kiss Gabriella énekes, műsorvezető, Lábik Klára szólista, Ukrajna népművésze, Bálint Andrea és Bálint István néptáncosok). Nigriny Edit és Dupka György a MÉKK nevében oklevelet adott át a 65 évvel ezelőtt alakult együttes jelenlévő tagjainak.

2011. március 17. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Humán-Természettudományi Magyar Kara szervezésében a PADIJUN szabadidőközpontban lezajlott a *Mr. és Miss Szépségverseny – 2011.* A zsűri tagjai között volt Zubánics László, a KMMI elnöke is.

2011. március 18. A MÉKK és a KMMI szervezésében *Együtt* irodalmi délutánt tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban Vári Fábián László József Attila-díjas költő születésének 60. évfordulója alkalmából. Az *Együtt* szerkesztőbizottsága és a KMMI nevében Zubánics László és Dupka György mondott köszöntőt, akik a költőnek Réti János festményét adták át. Üdvözltek a költőt megjelent barátai, alkotótársai, többek között Csordás László olvasószerkesztő és Tóth István beregszászi főkonzul, Zselicki József, Fodor Géza költő is.

2011. március 26. Végh Hajnal budapesti festőművész kiállításának megnyitójára került sor a beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. A rendezvényen részt vevő művésznő pályafutását Zubánics László, a KMMI elnöke méltatta, hangsúlyozva, hogy néhány héttel azelőtt a kijeji Pecserszka Lavrában lehetett megtekinteni Végh Hajnal munkáit. Ezt követően Medveczky Anna ungvári egyetemista tolmácsolásában Petőfi Sándor, Tarasz Sevcenko, Alekszandr Duhnovics egy-egy verse hangzott el eredeti nyelven és fordításban (ukránul, magyarul és ruszinul), míg Bakos Kiss Károly a hatvanéves Vári Fábián László *Illyés Gyula fejfája előtt* című népszerű költeményét szavalta el. Ezt követően a művésznő vallomása hangzott el, a jelenlévőknek egyebek mellett beszámolt eddigi képzőművészeti tevékenységéről és jövőbeli elképzeléseiről. A köszöntő virágcsokor átadása után a megjelentek gratuláltak a művésznőnek, akinek kalauzolásával megtekintették a kiállítást.

2011. március 26. A Kárpát-medencei Megbékélési Mozgalom keretében magyar–ukrán–ruszin nyilvános kerekasztal-fórumot szervezett dr. Surján László európai parlamenti képviselő a beregszászi Európa–Magyar Házban (a rendezvény helyi társrendezője a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet volt). A felvidéki Nagymegyer és a vajdasági Szabadka után a beregszászi fórum volt a sorrendben a harmadik. Az egybegyűlt résztvevők – egyetemisták, főiskolai hallgatók, alkotó értelmiségiek és civil szervezetek képviselői – előtt a *Megbékélés chartáját* három nyelven – ukránul, ruszinul és magyarul – is felolvasták. A *Legyünk közösen nagyok!* címmel tartott tanácskozás bevezető előadásában dr. Surján László hangsúlyozta: a beregszászi fórummal annak résztvevői hitet tesznek a megbékélés mellett. A magyar és ruszin nép több mint ezeréves békés egymás mellett élését hangsúlyozta Ludvig Filip, a Kárpátaljai Ruszin Néptanács alelnöke. Olekszandr Pelin, az Ungvári Nemzeti Egyetem Társadalomtudományi Tanszékének szociológusa szintén fontosnak tartja az ukrán, a ruszin és a magyar nép megbékélését. Dupka György

közíró, a KMMI igazgatója felhívta a jelenlévők figyelmét a Vereckei-hágón felépített honfoglalási emlékmű, a munkácsi turulos emlékoszlop és más úgynevezett „ukrán nemzeti öntudatot sértő” emlékmű kapcsán kialakult nyilatkozat-háborúra, amelynek mesterséges gerjesztői a radikális, újnáci szerepben fellépő ukrán nacionalisták, akik szeparatizmussal, elszakadási törekvésekkel vádolják a kárpátaljai magyarságot, a ruszinokat és más nemzetiségeket. Vári Fábán László József Attila-díjas költő hozzászólásában párbeszédet sürgetett az ukrán és magyar értelmiség között a történelmi sérelmek tisztázása és a két nép megbékélésének elősegítése érdekében. Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke az ukrán parlament elé terjesztett ukrán nyelvtörvény-tervezetre hívta a fel a figyelmet, amely garantálná a regionális nyelvek státusát mindazon nemzetiségek számára, akiknek a létszáma egy adott térségen belül eléri a 10 százalékot. Az ukrán–magyar megbékélés követendő példajaként mutatta be a két nyelven is megjelent *Kárpátalja 1919–2009 történelem, politika, kultúra* című nagymonográfiát. Matl Péter szobrász sajnálattal közölte, hogy a vereckei honfoglalási emlékmű elsődleges értelmezését, szimbolikáját, üzenetét a radikális ukrán csoportosulások teljesen félremagyarázzák, pedig végleges kialakításához a magyaron kívül ukrán és ruszin népi motívumokat is felhasznált. Kovács Elemér beregszászi újságíró az idegenforgalom fejlesztésének fontosságára hívta fel a figyelmet, rámutatva, hogy mind a kárpátaljai ukrán, mind az országos ukránjai médiában általában nagyon pozitív tudósítások jelennek meg a magyarországi és a kárpátaljai magyar turisztikai rendezvények, fesztiválok kapcsán.

Dr. Surján László tanulságosnak, gondolatébresztőnek és folytatásra méltónak minősítette a kerekasztal-fórumot. Aki támogatja a mozgalom szellemét, és szeretné aláírni a chartát, megteheti a világhálón a www.chartaxxi.eu oldalon, ahol nyomon lehet kísérni annak kibontakozását. A programot a péterfalvai Kokas-banda (művészeti vezető: Kokas Károly, szólista: Kokas Erzsébet) magyar és ruszin népzenei összeállítása zárta.

2011. március 30. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében került sor a *Kreatív alkotók, művészek klubjának* (KAMK) soros irodalmi összejövetelére. A rendezvény Csákány Marianna és Csákány Dóra, a kisgejőci kórusműhely szólistáinak versenklésével indult. Az *Együtt* új számának bemutatása után Tárczy Andor költővel, íróval, újságíróval Csordás László és Dupka György beszélgetett, majd köszöntötték a 65 éves Magyar Melódiák kamaraegyüttest. Végezetül a meghívott pályakezdő alkotók – Kovács Eleonóra, Marcsák

Gergely, Héder Ingrid és Csordás László – felolvasódélutánja következett. Az irodalombarátokon kívül a rendezvényen jelen volt Szalipszki Endre, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának konzulja is.

ÁPRILIS

2011. április 2–3. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Rákóczi-napok rendezvénysorozatának keretében Imre Ádám festő, a KMMI III. Tehetséggondozó Pályázatának első helyezettje mutatkozott be a nagyközönségnek.

2011. április 8. A magyar történelmi hagyományok ápolása és a kulturális értékek megőrzése érdekében a Nemzetközi Szent György Lovagrend Somogy és Zala Megyei Priorátusa a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézettel közösen megszervezte a „*Mert én magyarnak itt születtem...*” elnevezésű tehetségkutató versenyt a magyar tannyelvű általános és középiskolák diákjai (8–16 év között) számára. A verseny után a bíráló bizottság tagjai értékelték a produkciókat, felhívták a fiatalok és felkészítőik figyelmét az esetleges hiányosságokra. A verseny győztesei: a versmondók közül Vaskeba Hajnalka (Beregszászi Magyar Gimnázium/BMG), Salánki Judit (BMG) és Horváth Ákos (BMG); népdal kategóriában Baraté Edina (BMG), Halász Dóra (Mezővári Művészeti Iskola), Harangozó Dóra (BMG); a néptáncosok közül a mezőgecei kultúrház, a mezővári, illetve a gáti művelődési ház néptáncscsoportja. Elbírálták a beérkezett pályamunkákat is. Az esszék közül Beregszászi Ákos munkáját tartották a legjobbnak, őt Kopor Krisztián követte, a harmadik helyet Borbély Katalin szerezte meg, mindhárman a Beregszászi Magyar Gimnázium tanulói. Rajz kategóriában Kocsis Adrienn (BMG) érte el a legjobb eredményt. Különdíjban részesült Simon Alexandra (BMG), aki három kategóriában is kimagasló teljesítményt nyújtott. A nyertesek a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet okleveleit vehették át.

2011. április 11. A Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma, a községi könyvtár és az általános iskola költészet napi ünnepségüket a falu szülöttei, Kecskés Béla és Balogh Balázs költők 70. születésnapjának szentelték. A megjelenteket – írókat, költőket, könyvtárosokat, közéleti személyiségeket, érdeklődőket – Deme Ibolya, a könyvtár vezetője és Kovács Irma, az iskola szervezőtanára, könyvtárosa üdvözölte. A rendezvényt megtisztelték jelenlétükkel Balogh Balázs költő, újságíró és nővérei, Dupka György író, költő, valamint Kecskés Béla költő lánya családjával. Balogh Balázs életéről, munkásságáról Kovács András, a Nagyberegi Református Líceum tanára beszélt. Roják Vin-

ce, a Kaszonyi Középiskola tanára fényképekkel illusztrálva ismertette Kecskés Béla költő, történelemtanár életútját. Megosztotta a jelenlévőkkel ünnepi gondolatait Medvigy István, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének első helyettese, megyei képviselő és Varga Éva, a járási központosított könyvtárhálózat igazgatója is. Dupka György a kárpátaljai magyar irodalom jeles képviselőiről tartott előadást. A fiatal nemzedék képviselői – Lengyel János, Csordás László, Marcsák Gergely – saját verseiből olvastak fel. Végül a jelenlévők közösen elénekelték Dupka György *Levél* című megzenésített versét. Ezután a helyi temetőben elhelyezték a megemlékezés koszorúit, virágait Kecskés Béla és Sütő Kálmán sírjainál.

2011. április 14. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet székházában került sor az *Együtt* című irodalmi folyóirat szavalóversenyére. Az első fordulóban szabadon választott versek hangzottak el, többek között Sütő Kálmántól, Balla D. Károlytól, Kovács Vilmostól, Lőrincz P. Gabriellától, Bakos Kiss Károlytól. A második fordulóba jutott fiatalok az idén jubiláló Vári Fábián László József Attila-díjas költő verseit szavalták. A folyóirat szerkesztőiből és állandó szerzőiből álló zsűri a 18 év alatti kategóriában a Mezőváriból érkezett Lengyel Alexandrának ítélte az első helyet (felkészítő tanára: Bíró Irma). A második a nagymuzsalyi Kovács Adrienn, harmadik pedig Tóth Ferenc lett, mindketten a Nagyberegi Református Líceum diákjai (tanáruk: Kovács András). Különdíjban részesült a benei Bíró Dominika, a Beregszászi 4. Sz. Kossuth Lajos Középiskola tanulója (a Vidnyánszky Éva vezette Ficseri Stúdió tagja). A második kategóriában Marcsák Gergely, az Ungvári Nemzeti Egyetem diákja végzett az élen a II. Rakóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tanuló Szenyó Diana előtt, akit ugyancsak Vidnyánszky Éva készített fel. Marcsák Gergely már szerzőként is bemutatkozott az *Együtt*-ben. Az eredmények kihirdetését követően közös fotózásra került sor.

2011. április 15. A Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusa szervezésében az Európa–Magyar Házban sor került Darabán János és Bilák Marina rahói képzőművészek *Tavaszi ébredés – a természet dallama* című kiállításának megnyitójára. A rendezvény résztvevőit Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke köszöntötte, aki röviden ismertette Darabán János életútját. Az ünnepélyes hangulatról Lengyel Alexandra és Marcsák Gergely, az *Együtt* című irodalmi folyóirat szavalóversenyének győztesei gondoskodtak Vári Fábián László egy-egy versének elszavalásával. A konzulátus képviselőjében dr. Félegyházi Péter szólt a jelenlévőkhöz. Mihajlo Firka, a Rahói Járási Tanács elnökhelyettese a testület nevében köszönetet

mondott a konzulátusnak és a művelődési intézetnek a kiállításért, és egy-egy Rahót és környékét bemutató könyvet ajándékozott a szervezőknek. Elmondta, hogy Darabán János Rahó díszpolgára, alkotásai állandó kiállításon is megtekinthetők a járási tanács épületében. Bilák Marina, Darabán János unokája, tanítványa prágai tanulmányai miatt nem tudott jelen lenni a rendezvényen, őt Borbély Ida, a Péterfalvai Képtár igazgatója mutatta be. Ezután Darabán János önvallomását hallgathatták meg a jelenlévők. Befejezésül Marcsák Gergely, az UNE hallgatója gitárkísérettel Bakos Kiss Károly megzenésített versét, illetve egy magyar népdalfeldolgozást adott elő, majd a jelenlévők megtekinthették a kiállítást.

2011. április 22–23. Szent György napját kétnapos rendezvénysorozattal ünnepelte a Hajdú-Bihar megyei Nagyrábé közössége. Az érdeklődők előbb turisztikai konferencián vehettek részt. Gyarmati Sándorné polgármester és Koroknai Béla, a Hajdú-Bihar Megyei Falusi Turizmus Egyesület elnöke köszöntője után Élet a Velencei-tó árnyékában címmel Kurcz Mária polgármester mutatta be Vereb községet és értékeit. Frankó Pál, a Békés Megyei Falusi Turizmus egyesület elnöke a falusi turizmus marketingjéről tartott remek, gondolatébresztő előadást. Ezután egy kárpátaljai blokk következett, amely keretében Kocsis Csaba író, szerkesztő megnyitotta Zubánics László beregszászi történész *Kárpátalja ezredéves kincsei* című fotókiállítását. A falusi turizmus kárpátaljai törekvéseiről és eredményeiről Dupka György, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) igazgatója és Szuhán András, Bene község polgármestere számolt be az érdeklődőknek. Előadásukból kiderült: összefogással, megfelelő szervezéssel és marketinggel minden lehetséges. A programsorozat egyik meghatározó jelenete volt, amikor Szuhán András és Gyarmati Sándorné aláírták a testvértelepülési szerződést. Az egész napos konferencia Vereb község gasztronómiai bemutatójával zárult. Másnap az V. Sárrét Íze fesztivál és főzőverseny résztvevőinek a tiszapéterfalvai Kokas-banda játszott gyönyörű népzene.

2011. április 29–30. Az Európa–Magyar Házban az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete közreműködésével *A könyvtár mint közösségi színtér* címmel sor került a könyvtárosok, művelődési dolgozók továbbképzésére. A kétnapos program során a kistépelülések könyvtáraiban, művelődési házaiban dolgozók hasznos információkat kaptak intézményük korszerű felfogáson alapuló működtetéséhez. A rendezvényt Dupka György, a KMMI igazgatója nyitotta meg, egyúttal bemutatta Pilipkó Erzsébet legújabb kötetét. Vári Fábián László az *Együtt* című folyóirat legújabb számát

ismertette. A tanfolyamot Fehér Miklós, az OSZK Könyvtári Intézet munkatársa vezette.

MÁJUS

2011. május 3. Sopronban a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Nemzetközi és Regionális Gazdaságtani Intézete szervezésében megtartották a XI. Területfejlesztési Szabadegyetem égisze alatt a Kárpát-medencei régiók bemutatkozó napját. Kárpátaljával kapcsolatosan Zubánics László, a KMMI elnöke, Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke és Tarpai József, az Ukrán–Magyar Területfejlesztési Iroda elnöke tartott előadást.

2011. május 5–6. Pécsen a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány szervezésében lezajlott *A Duna régió közösségeinek kulturális öröksége. Európa jövője, a jövő kultúrája* című nemzetközi konferencia, amelyen többek között Zubánics László, a KMMI elnöke is előadást tartott.

2011. május 27–28. A KMMI, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete és a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete közreműködésével a beregszászi Európa–Magyar Házban *Könyvtári partnerkapcsolatok* témakörben könyvtárosok, művelődési dolgozók továbbképzésére került sor. Szakmai előadást tartott Vidra Szabó Ferenc, OSZK Könyvtári Intézet munkatársa.

JÚNIUS

2011. június 16–19. Lezajlott a Kárpát-medencei Kisebbségi Magyar Közművelődési Civil Szervezetek Fóruma – XI. Budakalászi Találkozó a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus és a Magyar Kolégium Alapítvány szervezésében. A fórumon 7 ország – Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Ukrajna – 80 magyar civil szervezetének 76 képviselője vett részt, a háromnapos tanácskozás eredményeként elfogadott egy nyilatkozatot is. Kimondja, hogy fontosnak tartja többek között a Nemzeti Kulturális Stratégia tervezetét és a hálózatépítést. A fórum munkájában részt vett többek között Kárpátaljáról Zubánics László, a KMMI elnöke is.

2011. június 24. A beregszászi Európa–Magyar Ház adott otthont a könyvtárosok nyári találkozójának, amely egyben az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete által bonyolított továbbképzés első félévi záró foglalkozása is volt. A közelmúltban lezajlott 82. Ünnepi Könyvhét

folytatásaként a fórumot író-olvasó találkozó nyitotta. Elsőként Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd felkérte Vári Fábián László József Attila-díjas költőt, szerkesztőbizottsági elnököt, hogy mutassa be az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat legújabb számát. Zubánics László *Tájba írt történelem* című könyvét ismertette. Az elsőkötetes Kurmai-Ráti Szilvia *Törekény szentek* című, meséket, tárcanovellákat tartalmazó könyvét bemutatva pályakezdéséről számolt be. Végezetül Dupka György *Fogyó, gyarapodó nemzetiségek, érdekképviselők Kárpátalján* című monográfiáját ajánlotta az olvasók figyelmébe. A bemutatott művek az Intermix Kiadó által gondozott Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban jelentek meg. A dedikálások után a könyvtárosok fórumát Vraukóné Lukács Ilona, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár igazgatóhelyettese nyitotta meg. Az olvasásfejlesztés új lehetőségeiről és gyakorlatáról Bajnok Lászlóné és Gosztonyi Enikő, a nyíregyházi könyvtár munkatársai tartottak előadást. A könyvtárosok, művelődési dolgozók a Szülőföld Alap támogatásával lebonyolított továbbképzésének megszervezésében részt vállalt a KMMI, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete, a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete, valamint a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár. A jelenlévők arról is döntöttek, hogy a könyvtárosok őszi fórumát október első felében tartják, a szakmai képzésben résztvevők a tanfolyam elvégzését igazoló okleveleket kapnak.

2011. június 30. A jánosi Helikon Hotelben a nyári szabadegyetem keretében megnyitották a *Magyar tájak – magyar kortárs irodalom – egységes, egyetemes magyar kultúrával a megmaradásért a Kárpát-medencében* elnevezésű fórumot, amelynek szervezői az Újnautilus Egyesület (az Újnautilus irodalmi és kulturális portál /www.ujnautilus.info/ fenntartója), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) voltak. A rendezvény részvevőit többek között üdvözölte Tóth István, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja, Kerekes Henrietta konzul, Dupka György, a MÉKK elnöke és Zubánics László, a KMMI elnöke. Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia díszoklevelével tüntette ki Fodor Géza, Szöllőssy Tibor, Bakos Kiss Károly, Csordás László, Seres Kristóf, Lőrincz P. Gabriella kárpátaljai alkotókat a kárpátaljai magyar kultúra fejlesztésében végzett áldozatos munkájáért.

A fórumon a kárpát-medencei írók, költők, irodalmárok tartottak előadást, illetve mutatkoztak be:

– az *Együtt* szerzői és baráti köre: Bakos Kiss Károly, Bartha Gusztáv, Csordás László, Dupka György, Felhős Szabolcs, Fodor Géza, Filep Anita, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Pomogáts Béla, Seres Kristóf, Szemere Judit, Szöllőssy Tibor, Vári Fábián László, Zubánics László;
– az Újnautilus szerzői, baráti köre, előadói: Balla Csenge Mikolt, Bánki Éva, Borbáth Péter, Borbély András, Csépké Csilla, Dobás Kata, Kondor Péter, Kránicz Gábor, Orbán Gyöngyike Enikő, Szegi Enikő, Vassányi Miklós, Vincze Ferenc.

JÚLIUS

2011. július 2. A beregszászi Európa–Magyar Házban Zubánics László és Dupka György a festő, grafikus születésének 90. évfordulója alkalmából megnyitották a *Kárpátaljai tájak* című Garanyi József-émlékiállítást. Beregszász egykori díszpolgára még halála előtt egy 34 képéből álló gyűjteményt adományozott Beregszász városnak, amelyből a Beregvidéki Múzeumban állandó kiállítás nyílt. Garanyi József pályafutásáról, munkáiról Kovács László kiállításszervező, a gyűjtemény tulajdonosa beszélt. A megjelent művészet- és irodalomkedvelőknek Zubánics László (*Tájba írt történelem*) és Dupka György (*Fogyó, gyarapodó nemzetiségek, érdekképviseletek Kárpátalján*) mutatta be és dedikálta legújabb könyvét.

2011. július végén: lovag Gondos Ferenc, a Nemzetközi Szent György Lovagrend Zala megyei priorja Kárpátaljára érkezett, hogy átadja a lovaggá avatásáról szóló oklevelet, a rend díszruháját és ékítményeit Nagy Bélának, a Kárpátaljai Református Egyházkerület Diakóniai Osztálya vezetőjének. Korábban Zubánics Lászlót, a KMMI elnökét és Nagy György nyugalmazott csetfalvai polgármestert vették fel a lovagrend tagjai közzé.

AUGUSZTUS

2011. augusztus 12. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében a *Szomszédoló szomszédok: „Verecke híres útján”* kirándulás keretében Kárpátalján vendégeskedett a Csemadok Galántai Területi Választmánya. A szlovákiai kulturális szervezet képviselői azzal a nem titkolt céllal keresték fel vidékünket, hogy szorosabbra fűzzék a történelmi Felvidék külön országokba szakadt részei közötti kulturális kapcsolatokat. A házigazdák nevében Zubánics László és Kocsis Mária üdvözölte a több mint 30 tagú delegáció

vezetőjét, Mézes Rudolfot, a Csemadok országos alelnökét. A felvidéki Csemadok-aktivisták megismerkedtek az intézet tevékenységével, az *Együtt* folyóirat szerkesztőivel is.

2011. augusztus 12. A beregszászi Európa–Magyar Házban Zubánics László elnök ünnepélyesen megnyitotta Homoki Gábor tiszapéterfalvai festőművész kiállítását. A művész eddigi alkotói pályáját Borbély Ida, a Péterfalvai Képtár igazgatója és Seres János, a Kárpátaljai Református Egyházkerület ugocsa-máramarosi esperese méltatta. A rendezvényen közreműködött a Kokas-banda.

2011. augusztus 14. A közelgő Szent István-nap tiszteletére Eszeny községben kétnyelvű, címeres falutábla avatásra került sor (kivitelezője Molnár Zsolt címerfestő, elkészítését a Kárpátaljai Határmenti Önkormányzatok Társulása /KHÖT/ támogatta). A falutábla leleplezésén jelen volt és beszédet mondott Dupka György, a KHÖT felelős titkára, Kovács Ferenc, Eszeny polgármestere, Szabó Tibor, a Micz-bán Hagyományörző Egyesület elnöke.

2011. augusztus 11–14. *Három ország egy színpadon* című rendezvénysorozat zajlott le Beregszászon, Mezőváriban és Eszenyben a Ritmus néptáncgyűttes szervezésében (vezetője Szabó Tibor). Eszeny község vendégei voltak a Csallóközi Néptáncgyűttes (Dunaszerdahely, Szlovákia) és a Szigetköz Táncgyűttes (Darnózseli, Magyarország) küldöttjei, tisztségviselői. Az eszenyi kultúrházban bemutatták a *Magyar ima „Fohász a magyarságért, táncban, énekben és versekben”* című táncprodukciót, ami nagy sikert aratott.

SEPTEMBER

2011. szeptember 14. Jánosiban a településeket felkereső turisták tájékoztatása érdekében kétnyelvű (ukrán és magyar) turisztikai információs táblát állítottak fel a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet által a Corvinus Zrt. támogatásának köszönhetően, Fuchs Andrea dizájner és Bartha Márta polgármester közreműködésével. A szövegben vázlatosan bemutatják a települést, lakosságát, társadalmát, nevének magyarázatát, múltját, gazdaságát, hitéletét, anyanyelvi intézményeit, emlékhelyeit és nevezetességeit.

2011. szeptember 22–25. A két évtizedes hagyományokkal rendelkező Határon Túli Magyarok Fesztiválja és az idén 10 esztendő Pannon Magyar Ház ismét tartalmas és értéket teremtő kulturális eseményekkel fogadta vendégeit Pécsen, Baranyában. Ezúttal a Határon Túli Magyarok XX. Fesztiválja keretében rendezték meg a XVI. Kárpát-medencei Magyar Kulturális

Napokat is. A megjelent vendégeket a házigazdák és szervezők nevében dr. Bokor Béla, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke fogadta és köszöntötte. A szakmai fórumon többek között részt vettek a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai, képviselői, köztük Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. Pécs legszébb és legtörténelmibb városrészében, a Dóm téren több száz néző előtt zajlott le a fesztivál legrangosabb és leglátványosabb eseménye, a néptáncgálaest, amelyen egyetlen kárpátaljaiként az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes is közönség elé lépett Szabó Tibor koreográfus vezetésével. Mohácson, a helyi Széchenyi Ifjúsági Központban „*Hazám, Abszurdisztán*” témakörben Dupka György kárpátaljai és Huncik Péter felvidéki íróval beszélgetett Sándor György Kossuth-díjas előadóművész, „humoralista”. A pécsi Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpontban *Magyar irodalom Kárpátalján* címmel beszélgetésre került sor Vári Fábán László József Attila-díjas költővel, műfordítóval, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának elnökével, az *Együtt* című folyóirat főszerkesztőjével. *Kárpátalja ezredéves kincsei* címmel Pécsen, a Pannon Magyar Házban megnyílt Zubánics László időszaki fotókiállítására.

OKTÓBER

2011. október 2. A beregszászi járási Mezővári község adott otthont a XXII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztiválnak, amelyre közel 30 néptánc-csoport, népi zenekar és szólóénekes nevezett be (a „zárszámadás” alapján elmondhatjuk, hogy a fellépők létszáma elérte a négyszázat). A mezővári óvoda kertjében felállított színpad körül a délelőtti folyamán valóságos kis sátorváros és kirakodóvásár kerekedett, ahol a népi iparművészet remekei mellett a vásáros portékák is megfértek az asztalkákon. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet hívó szavára a vidék valamennyi pontjáról érkeztek kiállítók, standjaikon kerámia-, szöttek, varrottas, csuhéból készült használati és dísz tárgyak egyaránt megtalálhatók voltak.

Kiállítók:

- az ugocsai kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: szöttek, hímzések, hímzett terítők, futók). Marazsi Katalin tiszabökényi hímző önálló kiállítási anyaggal mutatkozott be, amelyet a fesztivál szervezői oklevéllel jutalmaztak. A csoport vezetője Borbély Ida, a Tiszaháti Tájélmúzeum igazgatója;
- a mezővári kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szöttek, horgolt terítők, rongypokrócok, kukoricacsuhéból font alátétek, kenyere-

res kosarak stb.). A csoport vezetője Halász László, a járási művelődési osztály vezetője;

- a beregrákosi kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szöttek, hímzett díszpárnák, terítők, futók, lakodalmi kendők, színes rongyból szőtt pokrócok). A csoport vezetője Vass János Jenő képviselő;

- a téglási kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, horgolt terítők, szöttek). A csoport vezetője Szikora Csilla;

- az eszenyi kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szöttek, hímzett terítők, futók). A csoport vezetője Szabó Tiborné.

Nem hiányozhattak a bemutatóról a Bereg Alkotóegyesület hímző- és szövőasszonyainak csodálatos munkái sem. A jelenlévők Prófus Marianna, Ohár Katalin, Bakó Olga és Baráté Irén csodálatos kézimunkáit tekinthették és vásárolhatták meg. Dancs Hidi Tünde jóvoltából a kerámia szerelmesei is számos dísz tárgyat vásárolhattak meg.

A fesztivál résztvevőit köszöntötték dr. Gégeny Edmond (Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusa), dr. Kerekes Henrietta (Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusa), Vaszil Marjuhnics, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának helyettes vezetője, Kincs Gábor, az UMDSZ elnökhelyettese, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője, Bihari András, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, Halász László, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Osztályának vezetője, Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Osztályának helyettes vezetője. A szervezők nevében Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke átadta a fesztivál stafétáját Salamon Elemérnek, Mezővári polgármestere. A rendezvényen megjelent a tavalyi házigazda, Tiszapéterfalva nagyszámú küldöttsége Tóth Bálint polgármester vezetésével.

A fellépő kollektívák a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a MÉKK, az UMDSZ és a megyei közigazgatási hivatal oklevelét, valamint értékes ajándékokat vehettek át. A szervezők előzetesen úgy állapodtak meg, hogy a XXIII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált az Ungvári járásban bonyolítják le.

2011. október 4. A MÉKK, az UMDSZ és a KMMI aktivistái megkoszorúzták a 160 évvel ezelőtt született és 110 évvel ezelőtt meggyilkolt Egán Ede magyar kormánybiztos (1851–1901) emlékművét Börvingesen. A „hegyvidéki akció” atyjáról, a kárpátaljai ruszinság jótévőjéről Dupka György, a MÉKK elnöke tartott rövid emlékbeszédet.

2011. október 14. A Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium klubtermében rendhagyó irodalomóra keretében került sor az Intermix Kiadó új könyveinek, valamint az *Együtt* című irodalmi folyóirat legutóbbi számának bemutatójára. A jelenlévőket Szajkó Tibor igazgatóhelyettes köszöntötte. A megjelent szerzőket, szerkesztőket Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke mutatta be. Az *Együtt* idei harmadik számát Vári Fábián László, a szerkesztőbizottság elnöke ismertette. Mint mondta, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata lehetőséget ad a fiatal alkotóknak írásaik megismertetésére. A rendezvényen az irodalmi folyóirat állandó szerzői közül Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly olvasta fel egy-egy versét. Az Intermix Kiadó legújabb könyveit Dupka György, a kiadó vezetője mutatta be. Ismertette Ferenczi Tihamér *Tölgyből gerincet*, illetve Szalai Borbála *Mesevásár* című verseskötetét, valamint Zubánics László *Tájba írt történelem. Kultúrtörténeti időutazás Kárpátalja legmagyarabb városában és vonzásokörzetében* című kötetét. A rendezvényen a szerzők közül jelen volt Bartha Gusztáv író, akinek a közelmúltban látott napvilágot a *jelen-lét* című hetedik kötete. A kiadványt Csordás László olvasószerkesztő ismertette. A könyvismertetőket követően Vári Fábián László felolvasta Üzenet című versét, amelyet Takács Gyula kortárs magyar költő születésnapjára írt, valamint a *Mitosztöredék* című költeményét, amelyet Antall Istvánnak ajánlott. A rendezvényen elhangzott Csordás László *Nem eléggé* című szonettje is a szerző tolmácsolásában. A rendhagyó irodalomóra végén Dupka György egy válogatást adott át az Intermix Kiadó köteteiből Szajkó Tibor igazgatóhelyettesnek. A kiadványokat az osztályok legjobb tanulói kapják meg.

2011. október 15. Sztanyiszlav Arzsevitin parlamenti képviselő szervezésében az ökörmezői járási Alsókalocsán (Kolocsava) a Sztare Szelo (Régi falu) falumúzeum és skanzen területén került sor a *Magyar Kultúra Napja Alsókalocsán* című egész napos rendezvénysorozatra. A program keretében születésének 160., halálának 110. évfordulója alkalmából a skanzen központi épületének falán felavatták Egán Ede (1851-1901) egykori magyar kormánybiztos, a „felvidéki akció” szervezője, a ruszinok jötevője emléktábláját. Ugyanitt helyezték el Egán Ede lovas kocsiját, amelyet egy tiszaujlaki régiséggyűjtőtől szereztek be. A szervezők népszínmű keretében mutatták be a település XX. századi történetét az Osztrák-Magyar Monarchiától egészen napjainkig. Korhű kosztümökben felvonultak a jegyző, a csendőr, a kisbíró, a zsidó kocsmáros, a nincstelen favágó, az első és a második világháborúban

részt vett magyar és szovjet katona, a tutajosok, a betyárok, a földosztók. A „falugyűlés” apropóját az adta, hogy a településre látogatott Egan Ede kormánybiztos, hogy felmérje munkássága eredményét, illetve megküzdjön a ruszinságot a folyondár szívósságával fojtogató zsidóság képviselőivel. A hinton érkező, cilinderes, szivarozó Egan Edét házigazdánk, Sztanyiszlav Arzsevitin személyesítette meg. Tóth István, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja, Szalipszki Endre, a Magyar Köztársaság ungvári konzulja, Vaszil Scsur, az Ökörmezői Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetője meleg szavakkal emlékezett meg a „felvidéki akció” hősről, a ruszin nép életének jobbra fordítójáról. Sztanyiszlav Arzsevitin pedig felolvasta azon emlékbeszédét, amelynek szövege 2011 szeptemberében Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa szószékéről hangzott el eme nagyszerű ember tiszteletére. A közsgében a mai napig ápolják az I. és a II. világháborúban elesett ruszin, magyar és más nemzetiségű katonák sírjait. A megemlékezéseken a külképviseletek képviselői mellett elhelyezték a kegyelet koszorúit Sztaniszlav Arzsevitin, Vaszil Scsur, Ivan Jarema, az Ökörmezői Járási Tanács elnöke, Jurij Hlanta, Alsókaloca (Kolocsava) polgármestere, Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke, Dupka György, a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) elnöke, Fuchs Andrea, a MÉKK alelnöke, Kovács Elemér újságíró, útikönyvszerző és mások. A program az esti órákban az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes fergeteges folklórműsorával zárult, amelynek tagjai ezúttal magyar, ruszin, ukrán, szlovák, német táncokat adtak elő. A Szabó Tibor koreográfus vezetésével bemutatott népművészeti szemle KMMI és a MÉKK közreműködésével valósult meg.

2011. október 19. A Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma szervezésében Somban idén is megrendezték a Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóversenyt a két kárpátaljai költő emlékére, és egyben Kecskés Béla születésének 70. évfordulója alkalmából. A házigazdák nevében Deme Ibolya, a községi könyvtár vezetője üdvözölte a vendégeket, köztük Mihajlo Ljaskót, a járási állami közigazgatási hivatal vezetőjének első helyettesét, Hegedűs Attilát, Som polgármesterét. A tanulók vetített képek segítségével ismertették a két nagyra becsült költő életútját. Az ezt követő szavalóversenyt három korcsoportban, két fordulóban bonyolították le. Az első fordulóban a jelentkezők kárpátaljai költők szabadon választott versét adták elő; elhangzott többek között Kovács Vilmos, Füzesi Magda, Dupka György, Vári Fábi-

án László, Szalai Borbála, Balla D. Károly, Balogh Miklós verse. A második forduló résztvevői Sütő Kálmán és Kecskés Béla egy-egy versét szavalták el. A két forduló után a zsűrik elnökei – Weinrauch Katalin, Varga Éva, Bakos Kiss Károly – látták el hasznos tanácsokkal az ifjú szavalókat és tanáraikat.

A díjazottak oklevelet, valamint az Intermix Kiadó könyvcsomagját vehették át, ezúttal a felkészítő tanárok is kaptak könyvet, köztük a KMMI-füzetek sorozatban erre az alkalomra megjelentett válogatást Sütő Kálmán és Kecskés Béla verseiből. Az eredményhirdetés után Dupka György bemutatta az *Együtt* új számát, és megosztotta személyes emlékeit Som két híres szülőteréről. Marcsák Gergely, az UNE végzős magyar szakos diákja gitárkísérettel előadta az ünnepségen jelen lévő Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly egy-egy általa megzenésített költeményét. Rajta kívül verset olvasott fel Csordás László fiatal költő is. A rendezvény végén a résztvevők egy csoportja koszorút helyezett el Sütő Kálmán és Kecskés Béla sírján a helyi temetőben.

2011. október 19–23. Az *V. Alkotóértelmiségiek Találkozója: Együtt-fórum* a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezésében, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével az idén a Beregvidéken és Ugocsában zajlott. A program megvalósításából kivette részét az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerkesztőbizottsága és alkotóközossége, köztük Vári Fábián László, Csordás László, Dupka György, Bakos Kiss Károly, Zubánics László, Nagy Zoltán Mihály, Bartha Gusztáv, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Szemere Judit, Lengyel János.

A rendezvénysorozat több magyarlakta települést, magyarságintézményt érintett, ahol a szervezők a kultúra és az irodalom helyi barátaival közösen színes körképet nyújtottak Kárpátalja értékteremtő, -őrző és alkotóműhelyeinek munkájáról, a szavalóversenytől a kortárs irodalomig, az író-olvasó találkozóktól a rendhagyó irodalomórákig, az ismeretterjesztéstől a szép-irodalomig, a helyzetelemző irodalmi fórumtól az '56-os megemlékezéséig, a történelmi emlékhelyek felkeresésétől ezredéves értékeink számbavételéig.

Az első napon a kárpátaljai írók karavánja a Somi Általános Iskolába látogatott el, ahol a zsűrizés feladatát is felvállalva bekapcsolódtak a Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóversenybe.

Az irodalmi karaván délután Ugocsában folytatódott, ahol az alkotók a Tiszabökenyben működő Született Feleségek Körének vendégszeretetét élvezték a helyi könyvtárban. A jókedvű és hangulatos találkozón a vendégek fellépését Fóris Ibolya könyvtárvezető és Páva István, a Tiszahát Kultúrájáért Alapítvány elnöke köszönte meg.

Másnap a Tivadari Református Líceumban Brik Irma igazgató fogadta az *Együtt* szerzői közösségének tagjait, akik rendhagyó irodalomórát tartottak a négy osztályból egybesereglett mintegy száz diáknak. Ezt kövően Borbély Ida igazgató kalauzolásával megtekintették a Péterfalvai Képtár és a Tiszaháti Tájémuzeum állandó kiállításait, majd a Péterfalvai Művészeti Iskolában került sor találkozóra. Itt Homoki Gábor igazgató, festőművész jóvoltából tartalmas koncerttel köszöntötték az írókat, költőket, Kokas Károly zenetanár vezetésével fellépett a Kokas-banda, valamint a tanárokból és diákokból szerveződött iskolai zenekar, akik klasszikus zenei műveket és népdalfeldolgozásokat adtak elő. Az írócsoport nevében Dupka György könyvcsomagot adott át az művészeti iskolának, Vári Fábián László szerkesztőbizottsági elnök bemutatta az *Együtt* folyóirat legújabb számát, majd Marcsák Gergely megzenésített verseket adott elő saját gitárkíséretében.

A Dupka György elnökletével délután megtartott fórum keretében a jelenlévő írók, költők komoly eszmecserét folytattak az *Együtt* című folyóiratról, értékelték a szerzők munkáját, a publikációk színvonalát, illetve szóltak a kiadvány határon túli kapcsolatairól stb. Ebben a tárgykörben Vári Fábián László, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke a folyóirat-műhely szerkesztési elveiről, értékmegőrző, értékgyarapító és értékterjesztő feladatairól tartott vitaindító előadást. A témához kapcsolódva Csordás László *Irodalom, élet, vita Kárpátalján*, Bakos Kiss Károly *Verspublikációk az Együtt 2009–2011 évfolyamaiban*, Zubánics László *Tanulmánypublikációk az Együtt 2009–2011 évfolyamaiban* címmel olvasta fel korreferátumát. Dupka György a könyv- és folyóirat-kiadásról, a *Kárpátaljai Magyar Könyvek* sorozatról számolt be. Nagy Zoltán Mihály *Két költő 70. születésnapján (Kecskés Béla, Ferenczi Tihamér)* című dolgozatát ismertette, Lőrincz P. Gabriella a tehetséggondozási programról tartott tájékoztatót. Az eszmecsere folyamán megállapítást nyert, hogy a közel 20 éve beindított *Kárpátaljai Magyar Könyvek* sorozat és a közel tíz éve folyamatosan megjelenő *Együtt* folyóirat és szerzői közösen szolgálják az egyetemes magyar kultúra ügyét.

A fórum résztvevői Vári Fábián Lászlót újra megerősítették a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja elnöki tisztségében, támogatták Bartha Gusztáv hétközetes író tagfelvételi kérelmét a Magyar Írószövetségbe. Az *Együtt* című folyóirattal kapcsolatosan arról is döntöttek, hogy az évi négy szám helyett öt, majd 6 számra emelik a megjelenés gyakoriságát, előfizetőket toboroznak az irodalombarátok körében, pályázatot írnak ki a folyóirat külsejének megújítására. Támogatást nyert az a javaslat is, hogy ezentúl a MÉKK

nevében az „Alkotó” szó is jelenjen meg, amely egyértelműen kihangsúlyozza az egyesület szakmai irányultságát. A civil szervezet teljes megnevezése a jövőben így hangzana: Magyar Alkotóértelmiségiek Kárpátaljai Közossége. A fontosabb tennivalók között szerepel az is, hogy a jövőben gyakrabban szerveznek *Együtt*-forumokat, felkeresik a magyarlakta települések iskoláit, közép- és felsőfokú tanintézményeit, ahol rendhagyó irodalomórák keretében a kortárs magyar irodalom megismertetésére helyezik a hangsúlyt.

Tájékoztató hangzott el a MÉKK és a KMMI szervezésében 2011 november és 2012 márciusa között lezajló irodalmi, művészeti karavánok programjáról is.

A rendezvénysorozat harmadik napján az írók, költők felkeresték a Péterfalvai Polgármesteri Hivatalt, ahol Tóth Bálint polgármesterrel találkoztak, informálódtak a több mint ötezer lakosú önkormányzat (Tiszabökény, Farkasfalva, Péterfalva, Tivadar, Forgolány) kulturális, szociális életéről. A megbeszélést követően átvonultak a helyi középiskola udvarára, ahol az 1956-os forradalom és szabadságharc 55. évfordulójára emlékeztek. A forradalomnak helyi kötődései is vannak, hiszen a községből származott el Kiss Ferenc irodalomtörténész, aki aktív résztvevője volt a forradalmi eseményeknek, ezért Kádár börtönét is megjárta. A megemlékezést Dupka György, Tiszabökény díszpolgára nyitotta meg, aki köszöntötte a meghívott vendégeket, az iskola diákjait, külön kiemelve Borbély Idát, Kiss Ferenc unokahúgát. Ünnepi beszédet mondott Vári Fábán László József Attila-díjas költő és Tóth István, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja. Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella az alkalomhoz illő verseket szavaltak. Végezetül a jelenlévők elhelyezték a tisztelet és a megemlékezés koszorúját Kiss Ferenc emléktáblájánál.

A forradalomra emlékeztek azon a rendhagyó irodalomórán is, amelyre a továbbiakban került sor a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskolában. A délutáni órákban az értelmiségi fórum résztvevői történelmi emléktúrára indultak a Nevetlenfalu – Csepe – Feketeardó – Királyháza – Nagyszőlős – Tiszaújlak – Tiszabökény útvonalon, amelynek során Dupka György kalauzolásával megtekintették Tiszahát emlékhelyeit, épített örökségét.

2011. október 25–30. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével megrendezte az V. Munkácsy Mihály Alkotótábort, amely tartalmas programmal várta a bejelentkezett képzőművészeket. Az idei táborban Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartos József, Bartos Tatyjana

(Beregszentmiklós), Kalitics Erika, Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács), Fuchs Andrea, Réti János, Klisza János, Soltész Péter, Soltész Gabriella (Ungvár) a tiszaháti plein air keretében lelkesen kapcsolódtak be a természetet figyelő és ábrázolását megvalósító barangolásba. A *Magyar képzőművészeti napok a Tiszaháton* című rendezvénysorozat több magyarlakta települést (Tiszabökény, Péterfalva, Farkasfalva, Tivadar, Forgolány, Aklihegy, Szőlősgyula, a királyházi Nyaláb-vár), illetve magyarságintézményt (tiszbabökényi könyvtár, Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola, Péterfalvai Polgármesteri Hivatal, Művészeti Iskola, Péterfalvai Képtár) érintett, ahol a rendhagyó művészeti órákra ellátogatók találkoztak a képzőművészekkel, a magyar kultúra és művészet barátaival. A helyi magyar értelmiség képviselőivel történt találkozón a művészeket üdvözölte Tóth Bálint polgármester, Homoki Gábor festő, a Péterfalvai Művészeti Iskola igazgatója, Páva István, a Tiszahát Kultúrájáért Alapítvány elnöke, Fóris Ibolya könyvtáros és mások.

Természetesen a festőknek arra is maradt idejük, hogy a késő őszi, Tisza menti tájat és az itt élő embereket megörökítsék vásznaikon. A művészek elhelyezték a megemlékezés koszorúit a sztálinizmus áldozatainak tiszabökényi és péterfalvai emlékművénél. Újfalusi Irén, a Kölcsey középiskola igazgatójának meghívására rendhagyó művészeti órát tartottak a középiskolás diákoknak.

A képtárban rendezett vasárnapi szakmai találkozón Borbély Ida igazgató örömeinek adott hangot, hogy a közel 25 éve beindított Péterfalvai Képtár (1986. augusztus 10-én Bíró Andor, a Határőr Agrárcég elnöke kezdeményezésére nyílt meg) és a mellette életre hívott alkotótábor az egymást váltó képzőművészek itt született és kiállított munkáikkal együtt szolgálhatják az egyetemes magyar kultúra ügyét. A rendszerváltás után a helyi önkormányzat tulajdonába került galéria jelenlegi közel 200 darabos kiállítási anyagát csupán a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum előzi meg. A rendezvényen Matl Péter szobrászművész *Van-e a magyar festészetnek nemzeti karaktere itthon és a határon túl?* címmel tartott előadást. Az eszmecserén a jelenlévők áttekintették a magyar képzőművészeti élet helyzetét Kárpátalján, döntöttek az egyéni és csoportos kiállítások megrendezéséről, internet-galéria létrehozásáról, képzőművészeti album kiadásáról. A szakmai fórumon Dupka György, a MÉKK elnöke tartott zárszót, aki tájékoztatta a plein air résztvevőit a 2012 januárjában tervezett nagyszabású kiállításról, a felvidéki, erdélyi, délvidéki és muravidéki művészeti karavánok programjáról, amelyek a MÉKK és a KMMI szervezésében valósulnak meg. Az alkotótábor zárásaként a képzőművészek összesen 11 alkotással gyarapították a

Péterfalvai Képtár gyűjteményét, amely fölött a továbbiakban is védnökséget vállaltak. A művészek a a tiszabökényi római katolikus közösség vasárnapi szertartásán is részt vettek, ahol Jónás atya celebrált misét. A V. Munkácsy Mihály Alkotótábor a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósult meg.

NOVEMBER

2011. november 17. Lendván befejeződött a *Bánffy Napok* elnevezésű rendezvénysorozat, amely idén a muravidéki magyar irodalom ötven évének megünneplése jegyében zajlott. A rendezvényen Kárpátaljáról Zubánics László, a KMMI elnöke, az *Együtt* szerkesztőbizottságának tagja vett részt.

2011. november 18. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Szolyvai Emlékparkbizottság, a MÉKK, a KMMI és a pécsi Német Kör szervezésében *Ez volt a végállomás* címmel nemzetközi emlékkonferenciát rendeztek a sztálini táborokba elhurcolt Kárpát-medencei magyarok és németek emlékére. A Pécsi Német Kört Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, Schmidt Antal és Bencze Zsolt alelnökök képviselték. Pocsai Vince református lelkész imával emlékezett az a sztálinizmus áldozataira. A fórumon a lágerélet kutatói tartottak előadást, köztük Matkovits-Kretz Eleonóra, dr. Bognár Zsolt történész, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának tanszékvezetője, Dupka György Gulág-kutató, Korszun Alekszej ungvári hadtörténész. A fiatal kutatók közül sikert aratott Csordás László A „*málenyikij robot*” megjelenése Nagy Zoltán Mihály A *sátán fattya című regényében* című dolgozata.

A könyvbemutatón ezúttal Kurmai-Ráti Szilvia *Málenyikij robot a túlélők visszaemlékezéseinek tükrében* című kötete szerepelt, amely a KMMI-füzetek sorozat 14. kiadványaként a Szolyvai Emlékparkbizottság támogatásával jelent meg. A beregszászi író nő mélyinterjút készített a beregardói id. Pocsai Vincével és a búcsúi Nagy Andrással. A közel száz oldalas kiadványhoz Zubánics László történész, felelős szerkesztő írt előszót. A rendezvényen Kurmai-Ráti Szilvia a 92 éves id. Pocsai Vincével a lágeréletről folytatott érdekes beszélgetést. A konferencia résztvevői bejelentették, hogy 2012-ben egy európai uniós pályázati támogatásnak köszönhetően felkeresik a szibériai Ufához közeli légerek helyszínei, és az ott tapasztalatról könyvet írnak. A konferencia munkájában részt vett és előadást tartott Schercher Károly, a Magyar Köztársaság beregszászi külképviseletének konzulja is.

2011. november 24. A KMMI rendezésében a Beregszászi Művészeti Iskolában Liszt-emlékkoncertet adott **Érdi Tamás** Prima Primissima díjas (2010) budapesti zongoraművész.

DECEMBER

2011. december 2. *Ukrajna függetlenné válása és a kárpátaljai autonómia* törekvések címmel az ungvári Druzsba Hotelben a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) tudományos konferenciát szervezett az 1991. december 1-jei népszavazások 20. évfordulója alkalmából. A konferencián előadását tartott Jevhen Zsupan, a Kárpátaljai Ruszin Néptanács elnöke, Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnöke, a KMMI igazgatója, Milován Sándor, a KMKSZ volt alelnöke.

2011. december 3. Az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában az intézmény fennállásának 65. évfordulójára emlékeztek a KMMI támogatásával.

2012

JANUÁR

2012. január 13–14. A magyar kultúra napja alkalmából Zentán, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben sor került a Kárpát-medencei Közművelődési Fórumra, amelyen a KMMI küldöttsége (Zubánics László, Szabó Tibor, Sipos Attila) is részt vett. Az ülésen döntés született azokról a feladatokról, amelyeket a 2012. esztendőben szeretnének megvalósítani.

2012. január 19–21. A magyar kultúra napja alkalmából a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) Ungváron, Munkácson, Beregszászon több civil szervezettel közösen ünnepi rendezvénysorozatot szervezett.

2012. január 19. A beregszászi Kölcsey-emléktáblánál a koszorúzással egybekötött megemlékezést a szervezők nevében Zubánics László, a KMMI elnöke nyitotta meg. Ünnepi beszédet Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke tartott. Ezt követően többek között Tóth István, Magyarország beregszászi külképviseletének főkonzulja, Dupka György, a MÉKK elnöke, Kincs Gábor, Beregszász alpolgármestere, a KMSZF elnöke, Bobály István, a Beregszászi Művészeti Iskola igazgatója, Imre Margit, a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesületének elnöke, Veres Péter, az UMDSZ beregszászi szervezetének elnöke helyezték el a tisztelet koszorúit az emléktáblánál.

A beregszászi Európa–Magyar Házban lezajlott a *Beregszászi Értelmiségi Fórum – 2012*. Zubánics László történész, a KMMI és az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke üdvözölte a rendezvényt megtisztelő díszvendégeket, köztük Tóth Istvánt, Magyarország beregszászi főkonzulját, Pomogáts Béla irodalomtörténészt, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, Kincs Gábort, Beregszász alpolgármesterét, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) alelnökét, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetének küldöttségét (Bartos Éva nyugalmazott igazgatót, Bánkeszi Katalin megbízott igazgatót, Vraukóné Lukács Ilonát, a nyíregyházi Móríc Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár igazgatóhelyettesét), számos magyar szervezet vezetőjét, az önkormányzati képviselőket, az alkotókat és a média képviselőit. *Az értelmiség szerepe a jelenben és a jövőben* címmel vitaindító előadást tartott Pomogáts Béla. Ezt követően kitüntetések, díjak átadására került sor. Az OSZK Könyvtári Intézet képviselői azon 68 kárpátaljai könyvtárosnak, akik tavaly részt vettek a szakmai továbbképzésen, okleveleket nyújtottak át. Az értelmiségi fórum keretében könyv-, kézműves és képzőművészeti kiállítás volt megtekinthető, valamint az ugocsai Kokas-banda hangversenye szórakoztatta a jelenlévőket.

2012. január 20. Az Ungvári Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban Megrendezésre került a III. Carpatica Art Expo, amelyet Dupka György, a MÉKK elnöke és Angyal Gabriella, múzeum igazgatója nyitott meg. Ünnepi beszédet mondott Ivan Kacsur, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettese, Balogh Dénes, Magyarország ungvári külképviseletének konzulja, Jurij Huzinec, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi Osztályának vezetője, Jurij Hleba, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának vezetője, Borisz Kuzma, az Ukrán Nemzeti Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai tagozatának elnöke, Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. Az ünnepi műsorban közreműködött Kovács Péter szavaló, Marcsák Gergely verséneklő, a Magyar Melódiák kamaraegyüttes (művészeti vezető: Stefko Antal). A jelenlévők a Micz-bán Hagyományörző Egyesület (elnök: Szabó Tibor) közreműködésével megismerhették az eszenyi népi gasztronómia remekeit.

Az ünnepség résztvevői megtekinthették a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete festőtáborainak anyagaiból összeállított válogatást. A közel száz képzőművészeti alkotás (olajfestmény, grafika, akvarell,

tempera, batik, fotókollázs, kispasztika, szobor, beregi szöttek) 26 kiállítója oklevélben részesült.

FEBRUÁR

2012. február 9. Dupka György, a KMMI igazgatója megbeszélést folytatott dr. Hajdu Lajossal, Berekfürdő (Jász-Nagykun-Szolnok megye) polgármesterével közös nyári kulturális programok megrendezéséről.

MÁRCIUS

2012. március 11. Tiszapéterfalván a helyi kultúrházban a község neves népzenei formációja, a Kokas-banda szervezésében télbúcsúztató ünnepségre került sor. A Kokas-banda népzenei koncertjén kívül a helyi Napsugár hagyományörző gyermekcsoport növendékei is felléptek. Az ünnepség résztvevőit Homoki Gábor, a Péterfalvai Művészeti Iskola igazgatója és Gyurin Miklós, a beregszászi magyar külképviselet vezető konzulja köszöntötte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Zubánics László, a KMMI elnöke, Tóth Bálint, Péterfalva polgármestere és dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármestere.

2012. március 14. Nemzeti ünnepünk alkalmából az Ungvári Nemzeti Egyetem Humán-Természettudományi Magyar Karának diákjai zenés irodalmi műsorral emlékeztek az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 164. évfordulójára. A második és harmadik évfolyamos történész hallgatók felidéztek a forradalom kitörésének körülményeit, fontosabb eseményeit, jelentőségét. Zubánics László, a Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék adjunktusa méltatta a szabadságharc felvidéki történéseit, kiemelve, hogy bár vidékünkön a podheringi ütközet kivételével alig volt számottevő hadi esemény, honfitársainkat a szabadságharc szinte minden döntő ütközetében megtaláljuk. A bensőséges megemlékezést követően a KMMI és a MÉKK szervesében az egyetemen megnyílt Réti János grafikus *Teremtő élet a romok felett* című tárlata, valamint Zubánics László Kárpátalja épített örökségét bemutató fotókiállítása. Dr. Spenik Sándor dékánhelyettes köszöntőjét követően dr. Horváth Judit Barbara konzul felolvasta Orbán Viktor miniszterelnöknek a határon túli magyarokhoz intézett levelét. A kiállítás anyagáról Zubánics László beszélt, majd Dupka György, a MÉKK elnöke a tízéves *Együtt* című irodalmi lap legújabb számát, illetve szerzőit mutatta be.

2012. március 14. A Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetsége (KMDFKSZ) *Ihletés...* című programja keretében az ungvári Váralja múzeum-kávézóban megnyílt Gogola Zoltán beregszászi művész egyéni tár-

lata. Turányi Tánya, a KMDFKSZ elnöke és Szilágyi Sándor, az ArtTisza Művészeti Egyesület elnökének köszöntő szavait követően a művészről és az általa közvetített gondolatiságról Michels Antal beregszászi plébános és Zubánics László, a KMMI elnöke beszélt.

ÁPRILIS

2012. április 21. Az ArtTisza Művészeti Egyesület tagjainak alkotásai, valamint *Az én kis világom* és *Az én hazám* című rajzpályázat pályamunkái kerültek bemutatásra a beregszászi Európa–Magyar Házban. Elsőként Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte a művészeket és a közönséget, méltatta az alkotásokat. Tóth István, Magyarország beregszászi külképviseletének főkonzulja ünnepi köszöntőt mondott. Az ArtTisza Művészeti Egyesület nevében Szimkovics Okszana és Szilágyi Sándor szólt az ifjabb nemzedékhez. A díjazottaknak átadták az ArtTisza és a KMMI ajándékait, majd az érdeklődők megtekinthették a kiállított alkotásokat. A művészeti egyesület tagjai közül a kiállításon Baráté Ágnes (Mezőkaszony), Cseh József (Nagyszőlős), Dobai István (Beregszász), Elek István (Asztély), Gergely István (Csetfalva), Gogola Zoltán (Beregszász), Görög Mihály (Beregszász), Hidi Endre (Nagydobrony), ifj. Hidi Endre (Nagydobrony), Imre Ádám (Beregszász), Juhász László (Sárosoroszi), Kalitics Erika (Munkács), Lizák Alex (Beregszász), Molnár Sándor (Csetfalva), Muszka László (Ungvár), Pénzel Tamás (Ungvár), Replik István, (Beregszász), Simon Tibor (Beregszász), Szilágyi Sándor (Beregszász), Tokár József (Beregszász) alkotásait tekinthette meg a közönség.

MÁJUS

2012. május 5. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az ArtTisza Művészeti Egyesület szervezésében az Európa–Magyar Házban került megrendezésre az *Irodalmizációs kísérlet* címet viselő irodalmi délután. A rendezvény célja az irodalom egy nem szokványos, modernebb formájának bemutatása volt, amely keretében írással, költészettel foglalkozó tehetséges fiatalok olvastak fel műveikből, beszélgettek az irodalom jelenlétéről, jelentőségéről a hétköznapiakban, a kreativitás kifejezéséről. Horváth Attila, a rendezvény szervezője (egyben moderátora) kezdte a felolvasást, majd Kalinyina Krisztina, Marcsák Gergely és Kertész Dávid vers- és prózakavalkádöt kialakítva adták egymásnak és tovább a résztvevőknek a szót.

2012. május 11. Határkutatáshoz kapcsolódó nemzetközi konferencia zajlott le Budapesten a Közép-Európai Egyetemen a TÁRKI Társadalomku-

tatási Intézet Zrt. szervezésében. A rendezvényen a MÉKK-et és a KMMI-t Dupka György képviselte.

2012. május 18–19. Több helyszínen, így Szatmárnémetiben és Beregszászon is megemlékeztek a százöt évvel ezelőtt született Dsida Jenő költőről az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Országos Elnöksége (EMKE OE) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. A Szatmárnémetiben lezajlott irodalmi tanácskozást Muzsnay Árpád, az EMKE OE tagja és Kereskényi Gábor, Szatmárnémeti alpolgármestere nyitotta meg. Üdvözlő beszédet mondott Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottságának alelnöke. A tanácskozáson jelen volt, és *Beregszász az első világháború idején* címmel előadást tartott Zubánics László, a KMMI elnöke is.

2012. május 23. *Kulturális töke* – társadalmi haszon címmel nemzetközi konferenciát tartottak a húszéves pécsi Határokön Túli Magyarsáért Alapítvány (HTMA) szervezésében. A határon túli magyar képviselők és civil szervezeti vezetők hagyományos találkozóján a KMMI-t Zubánics László elnök képviselte. A tanácskozás keretében a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet a HTMA Nemzetért Díjával tüntették ki.

JÚNIUS

2012. június 1. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében megrendezésre került az *Irodalmi karaván Kárpátalján* elnevezésű író-olvasó találkozóorozatot, amelyen ezúttal felvidéki és vajdasági írók és költők vettek részt. A Tiszabökenyi Művelődési Házban kezdődött program a beregszászi járási könyvtárban folytatódott. A rendezvényt Varga Éva igazgató, a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesületének (KMKE) elnöke nyitotta meg. A vendégeket Dupka György mutatta be. A felvidéki Hizsnyai Zoltán és Hodossy Gyula, illetve a vajdasági Csík Mónika, Sándor Zoltán és Szabó Palócz Attila költők és írók röviden beszámoltak eddigi pályafutásukról, munkáikból egy-egy írást olvastak fel. A könyvbemutatón régiókat Nagy Zoltán Mihály, Weinrauch Katalin és Füzesi Magda képviselte.

2012. június 1. Az irodalmi karaván vajdasági, felvidéki és kárpátaljai tagjai felkeresték a beregszászi Európa–Magyar Háza, ahol kerekasztal-beszélgetés zajlott le az *Együtt* című folyóirat szerkesztőségi tagjaival, szerzőivel, a KMMI tehetséggondozási programjának résztvevőivel. A rendezvény moderátorai Zubánics László, a KMMI elnöke és Vári Fábán László, az

Együtt folyóirat szerkesztőbizottsági elnöke voltak. A kerekasztal-beszélgetésen jelen volt Tóth István magyar főkonzul is.

2012. június 1. Az irodalmi karavánt a gáti könyvtárban is fogadták. Előbb Kovács Vilmos (1927–1977) költőre emlékeztek születésének 85. évfordulója alkalmából. A költő, író, polgárjogi harcos életpályáját Király Katalin, a helyi középiskola magyartanára idézte fel, majd az egykori Forrás Stúdió tagjai (Vári Fábián László József Attila-díjas költő, Zseliczky József költő és Tóth István, Magyarország beregszászi főkonzulja) szóltak Kovács Vilmosról. Miután elhelyezték a tisztelet és az emlékezés koszorúit a kultúrház falán lévő emléktáblánál, megemlékezésre és író-olvasó találkozóra került sor a helyi könyvtárban (vezetője Kacsó Irén). Heé Gizella, Kárpátalja Gizi máma is tisztelettel adózott a költőnek Újra szülőfalumban c. költeményének előadásával. A vendégeket Dupka György, a MÉKK elnöke mutatta be, akik egy-egy saját művük felolvasásával ajándékozták meg a jelenlévőket, majd a kárpátaljai magyar irodalom jelenlévő képviselői – Lőrincz P. Gabriella, Vári Fábián László, Nagy Zoltán Mihály, Csordás László, Bakos Kiss Károly és Zubánics László – is felszólaltak. Kovács Vilmos megjelent könyveiből kiállítást rendeztek a gáti könyvtárban.

2012. június 2. Az irodalmi karaván résztvevői a Nagyszőlősi Járási Központosított Könyvtárban is bemutatkoztak, ahol Vaskeba Katalin igazgató-nő üdvözölte az egybegyűlteket. Dupka György bemutatta a vendégeket, és átadta a szót az íróknak, költőknek, akik meséltek életükről, pályafutásukról, irodalmi élményeikről, felolvastak műveikből, amelyeket a közönség nagy figyelemmel hallgatott. Hudák Elvira helytörténész bemutatta a jelenlévő vendégeknek kiadványait, kultúrtörténeti jegyzeteit, mesélt a *Pánsíp* című lapról. Dupka György bemutatta legújabb, éppen a nyomdából kikerült *A mi Golgotánk* című könyvét, amely az 1944–1947-es elhurcolásokat mutatja be a dokumentumok tükrében. Lovas Ilona a Beregszászi Magyar Konzulátus nevében üdvözölte az egybegyűlteket.

2012. június 5–7. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus támogatásával a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében Kárpátalján megrendezték a művészeti karavánt – a Vajdasági Magyar Filmnapokat. A rendezvényen részt vett Siflis Zoltán, az Európai Palicsi Filmfesztivál Tanácsának tagja, az *Új magyar filmek* program szelektora (a Magyar Nemzeti Tanács tagja), valamint az 1968 óta forgató Vicsek Károly filmrendező, aki 1970-ben az első délvidéki filmdrámát rendezte. A beregszászi Európa–Magyar Ház-

ban és tiszabökényi kultúrházban az érdeklődők többek között megtekinthették *Az édentől délre* című portréfilmet (Deák Ferenc dráma- és filmíró munkásságáról), a *Fajkuttyák ideje* (rendező Vicsek Károly), valamint a *Szabadkai anziksz* című filmet, illetve Siflis Zoltán *Tolja a szél a szekeret* című dokumentumfilmjét a vajdasági tanyaszínházról. A vajdasági rendezők ellátogattak a Tisza-1 Televízió magyar szerkesztőségébe, ahol találkoztak a szerkesztőség munkatársaival.

2012. június 15–17. Az Égtájak Kulturális Egyesület szervezésében került sor a XVII. Kalászi Vigasságokra Budakalászon. Kárpátalja magyarságát az Arabeszk együttes (Csap), a Ritmus néptáncegyüttes (Eszény), a Ludovika együttes (Beregszász) képviselte. A rendezvényen bemutatásra került a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet beregiszorttes-gyűjteménye is.

2012. június 21–24. Június első hetét követően újabb négynapos kulturális programsorozat (művészeti és irodalmi karaván) zajlott le Ugocsa, a Felső-Tisza-vidék, a Bereg- és az Ung-vidék magyar lakta településein a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. Első állomása a nagyszőlősi járási Péterfalva volt, ahol az érdeklődők a helyi képtárban a Nagybányai Képzőművészeti és Kulturális Egyesület képzőművészeivel, valamint erdélyi írókkal találkoztak. A vendéglátó szervezet nevében Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte a magas kultúra jeles képviselőit: Véső Ágoston festőt, a Nagybányai Képzőművészeti és Kulturális Egyesület elnökét és további két tagját, Filcz Leopold festőt és Madarassy Zsolt István fotóművészt, valamint az erdélyi irodalom képviselőit: Király Zoltán költőt, műfordítót, az Erdélyi Magyar Írók Ligájának ügyvezető elnökét, Karácsonyi Zsolt költőt, műfordítót, színház- és irodalomkritikust, a kolozsvári *Helikon* című irodalmi folyóirat főszerkesztő-helyettesét. A vendégek Homoki Gábor és Gönczy Tivadar helyi festőművészek kalauzolásával megtekintették a Péterfalvai Képtár több mint 200 képzőművészeti alkotást tartalmazó gyűjteményét. Az állandó tárlatnak otthont adó György-kastély múltjáról dr. Minya József, a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület elnöke tartott tájékoztatót. Dr. Szöllőssy Tibor művelődéstörténész a kárpátaljai festőiskola kimagasló alakjait, Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára és Réti János grafikus, festőművész a Tiszaháti Alkotótábor eddigi tevékenységét, a legfiatalabb festőnemzedék munkáit mutatta be.

Az erdélyi irodalmi karaván első útja a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárba vezetett, ahol Varga Éva igazgató köszöntötte az Erdélyi Magyar Írók Ligájának küldöttségét, a kárpátaljai magyar írókat és az

egybegyűlt olvasókat. A rendezvény moderátora Csordás László költő, az *Együtt* című folyóirat olvasószervezője volt, aki bemutatta Király Zoltán és Karácsonyi Zsolt erdélyi költőket. Szűkebb pátriánkat Vári Fábián László, Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella képviselte. A vendégek röviden szóltak a hagyományokról, az ottani fiatalságról. Vári Fábián László mesélt a közelmúltban az Intermix Kiadó gondozásában megjelent *Vannak ringó bölcsők* című balladagyűjteményéről, majd bemutatta az *Együtt* legfrissebb számát. Végül minden jelenlévő felolvasta két-három versét. A rendezvényt a sárosorosi gyerekek énekei és szavatai tették színesebbé.

Az erdélyi és kárpátaljai irodalmárok délután Téglás községben, az Ungvári Járás központi könyvtárában találkoztak az olvasókkal. Az irodalmi karaván tagjait és az irodalomkedvelőket Bodák Erzsébet, a Tégláson székelő Ungvári Járási Könyvtár módszerésze köszöntötte. Csordás László moderátor kérdéseire válaszolva Király Zoltán és Karácsonyi Zsolt szólt eddigi munkásságáról. A szűkebb pátriánkat képviselő Marcsák Gergely költő megzenésített verseket adott elő.

A művészeti karaván képzőművész tagjai – Véső Ágoston és Filcz Leopold festő, Madarassy Zsolt István fotóművész – Técsőt keresték fel. A református templom előtti téren Hollósy Simon festőművész mellszobránál az emlékünnepeket Dupka György nyitotta meg. A nagybányai festőiskola alapítójáról és a Hollósy-életműről az utódok, tanítványok szemével Véső Ágoston elnök tartott ünnepi beszédet. Hollósy Simon técsői kapcsolatáról, életének itt töltött utolsó napjairól v. dr. Szöllősy Tibor, a Hollósy Simon Kör elnöke tartott emlékbeszédet. Ezt követően a vendégek és a civil szervezetek képviselői megkoszorúzták a festőművész szobrát, majd dr. Szöllősy Tibor kalauzolásával megtekintették a jelenleg magántulajdonban lévő Hollósy-házat, amelyen kétnyelvű emléktábla hirdeti, hogy itt élt és alkotott korának egyik legelismertebb festője. Végezetül Ambrus Pál igazgató bemutatta a Hollósy nevet viselő középiskolát és a Técsői Református Líceumot.

A képzőművészeti karaván kárpátaljai és erdélyi résztvevői Viskén, a tájházban találkoztak a helyi magyar értelmiség képviselőivel. A vendégeket a házigazdák nevében Ötvös Ida, a tájház vezetője üdvözölte, majd Dupka György, a KMMI igazgatója mutatta be a karaván résztvevőit. A vendégek részéről Véső Ágoston megnyitotta a nagybányai képzőművészek vándorkiállítását. A helyi értelmiség nevében Czébely Lajos költő, helytörténész köszöntötte meg a szomszédból érkezett művészek bemutatkozását. A házigazdák a viski kultúrházba invitálták a vendégeket, ahol az egykori koronaváros profi

festőinek, öntevékeny művészeinek és népművészeinek munkáiból állandó kiállítás működik. A Viski Galéria megálmodója és létrehozója, Miklós Béla (sz. 1939) 1963-ban szerzett képesítést az Erdélyi Képzőművészeti Koledzsben. Saját portáján külön Miklós-galériát tart fenn a műgyűjtők számára is. Közel húsz tanítványa van, akiknek a munkáiból most állandó kiállítás nyílt. Rajta kívül Stec Miklós szobrász és festő faszobrait csodálhatták meg az idelátogatók.

A négy napon át tartó művészeti és irodalmi karaván utolsó állomása Ugocsa vármegye egykori székvárosa volt. Nagyszőlősen a járási könyvtárban Vaskeba Katalin igazgató üdvözlő beszéde után Dupka György elnökletével közös fórumot tartottak, amelynek során Révész Imre (1826–1945) életkép-festőre, illusztrátorra és Kutlán Istvánra (1894–1969), a Tisza festőjére emlékeztek, illetve a jelenlévők megismerkedtek a kortárs erdélyi irodalommal, kisfilmeket tekinthettek meg a felvidéki magyarokról. Az irodalmi karaván résztvevői – Király Zoltán és Karácsonyi Zsolt – Erdély kulturális, irodalmi életének ismertetése után versfelolvasást tartottak a résztvevőknek.

Ezután a művészeti karaván meghívott tagjai – Véső Ágoston és Filcz Leopold festő, Madarassy Zsolt István fotóművész – vándorkiállítása és az általuk képviselt képzőművészeti egyesület bemutatása következett. Hudák Elvira nyugalalmazott franciatanár, művelődéstörténész, Kutlán István fancsikai festőművész unokája előadásában párhuzamot vont a nagybányai, a técsői és a fancsikai nyári művésztelepek működtetői és résztvevői között. Hudák Elvira rávilágított a Nagyszőlőshöz kötődő Révész Imre és Kutlán István kapcsolatára is. A találkozon megjelent nagyszőlősi kortárs képzőművészek – Harangozó Miklós, Kutlán Pál, Popovics Vjacseszlav – bevallásuk szerint a Hollósy-, Révész- és Kutlán-hagyományok bátor folytatói, akik az említett művészek stílusát ötletesen alkalmazzák saját alkotásaikban is.

Ezt követően a felvidéki dokumentumfilm-szerzők következtek: Kendy Éva, a Szlovák Televízió magyar adásának szerkesztő-riportere és Farkas Péter, a Szlovák Televízió magyar adásának operatőre. A tévés házaspár közös munkáikból a nagy vihart kavart Esterházy-riportfilmet és a Bodrog folyóról készített, nagy elismerést kiváltott kisfilmjüket mutatták be. A találkozó után a résztvevők megtekintették az ugocsai festők kamarakiállítását és a nagybányai tájképfestő telep képzőművészeinek vándorkiállítását.

A rendezvény után a művészeti és irodalmi karaván résztvevői a házigazdák kíséretében a nagyszőlősi temetőben felkeresték és megkoszorúzták Révész Imre sírját, majd ellátogattak Hudák Elvira otthonába, ahol megtekintették Kutlán István és más kárpátaljai festők képzőművészeti alkotásait.

Az alkotóértelmiségi fórum munkájában részt vett Lovas Ilona, a Magyar Köztársaság beregszászi konzulátusának képviselője is. Az irodalmi és művészeti karaván tagjai kirándulás keretében felkeresték Kárpátalja magyar nevezetességeit, köztük a munkácsi várat, a szolyvai emlékparkot, a vereckei honfoglalási emlékművet.

2012. június 30. A II. Magyar Világtalálkozó nyitórendezvényének helyszíne Balatonlelle volt, a program közéleti konferenciával folytatódott a budapesti Uránia Filmszínházban. A tanácskozáson Kárpátalja magyarsága és az anyaország kapcsolatrendszereinek alakulásáról Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke tartott előadást.

JÚLIUS

2012. július 26–29. A péterfalvai Tisza stadionban lezajlott a Kárpátaljai Könnyűzenei, Képzőművészeti és Táncfesztivál. A négynapos rendezvényt Zubánics László, az UMSZ UMNT elnöke nyitotta meg. A zárás előtt Gajdos István, az UMSZ elnöke is üdvözölte a fiatalok igen népes táborát.

2012 júliusának folyamán:

Ötvennégy országból mintegy huszonötezen vettek részt a II. Magyar Világtalálkozó nyolcnapos rendezvénysorozatán. Budapest mellett hat másik településen – Szegeden, Balatonlellén, Fonyódon, Nyírbátorban, Máriapócon és Örkényben – uralkodott a „határtalan összefogás” szelleme. A Panoráma Világklub szervezte program a kapcsolatteremtés és együttműködés lehetőségét kínálta a civil szerveződések számára. Emellett Magyarország népszerűsítését és kapcsolatainak építését is szorgalmazta szerte a nagyvilágban, zömmel a magyar–magyar kapcsolatok révén. A találkozón kárpátaljaiak is részt vettek, mégpedig a Panoráma Világklub beregszászi, técsői és nagyszőlősi társklubjainak képviselői. A kárpátaljaiak standján turisztikai látványosságokról szóló anyagokat, valamint a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet jóvoltából irodalmi kiadványokat állítottak ki. A Magyarok a nagyvilágban nevet viselő előadóteremben és a nagyszínpadon sorra követték egymást a színvonalas előadások és a művészeti bemutatkozások. Többek között a beregszászi születésű Serbán Attila színész, musicalénekes is fellépett.

AUGUSZTUS

2012. augusztus 2–5. *Szomszédoló szomszédok: „Verecke híres útján”* – Csemadok-kirándulás Kárpátalján a KMMI szervezésében. A Csemadok

Galántai Területi Választmányának tagjai ezúttal még szorosabbra fűzték a történelmi Felvidék külön országokba szakadt részei közötti kulturális kapcsolatokat. Útvonaluk: Makkosjánosi – Beregszász – Beregszentmiklós – Szolyva – Vereckei-hágó – Munkács – Makkosjánosi – Ungvár volt. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetben találkozóra került sor, moderátorok Mézes Rudolf, a Csemadok országos alelnöke, a Csemadok Galántai Területi Választmányának elnöke és Zubánics László, a KMMI elnöke voltak.

2012. augusztus 4. A beregszászi Európa–Magyar Házban Zubánics László, a KMMI elnöke nyitotta meg Fényes András munkácsi festőművész kiállítását.

2012. augusztus 10. Művészeti karaván zajlott le Dunaszerdahelyen a Csemadok Művelődési Intézet szervezésében, amelyen többek között Dupka György és Fuchs Andrea prezentálásában a kárpátaljai magyarságról készített kisfilmek vetítésére és beregi szöttek bemutatójára került sor.

2012. augusztus 19. A III. Asztélyi Percfesztivált rendezték meg a beregvidéki településen. Az ünnepségen jelen volt Zubánics László, a KMMI elnöke is.

SZEPTEMBER

2012. szeptember 29. Eszenyben került megrendezésre a XXIII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál, amelynek a Micz-bán Hagyományörző Egyesület és a Ritmus néptáncgyűttes volt a házigazdája. Fő támogatója a MÉKK és a KMMI közreműködésével a Nemzeti Kulturális Alap és a Bethlen Gábor Alap volt. A rendezvényen közel húsz együttes képviselőjében mintegy 350-en léptek fel: a nagygyeji Férfikar (karmester: Gerber Anzselika), az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes (művészeti vezető: Szabó Tibor), az eszenyi Bocskai néptáncgyűttes (Kovács Emese), az eszenyi Napsugár óvoda (Molnár Livia, Jónás Gabriella), az eszenyi KisRitmus (Ferkó Béla), a téglási Dalárda (Ignác Krisztián), a Margaréta énekcsoport (Ignác Mária, Szikora Csilla), a Csalogány asszonykórus (Ignác Mária, Szikora Csilla), a Cimborák népzeneke (Bernáth Ferenc), az Orchidea táncsoport (Ignác Mária), a Rózsa népdalegyüttes (Szikora Csilla), szalócai Tiszahát népzeneke (Bíró Anikó, Nagyné Fekete Zsuzsa), a nagydobronyi Hímes néptáncgyűttes (Torma István), az ungvári Dayka Gábor középiskola néptáncgyűttese (Jakab István), a derceni Gyöngyösbokréta népi együttes (Korolovics Zsolt), a gecsei kultúrház néptáncsoportja (Szatmári Viola és Botos Viola), a BorzsaVári népi zenekar (Kovács Sándor), a péterfalvai Kokas-banda (Kokas Károly,

Szilágyi Csaba), a Verbőci Művészeti Iskola táncegyüttese (Molnár Judit), a Verbőci Művészeti Iskola táncegyüttese (Danka Gabriella), a kolozsvári Szarkaláb néptáncegyüttes (Pilich Balázs), a pellérdei Mezősél táncegyüttes (Bodai Tiborné).

A résztvevők értékes ajándékokat és oklevelet kaptak, amelyeket a MÉKK, a KMMI, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztálya, illetve Művelődési Főosztálya ajánlottak fel. Az Ungvári Magyar Főkonzulátus különdíját az eszenyi óvoda kis növendékei vehették át.

A hagyományoknak megfelelően népművészeti kiállítás is színesítette a folklórfesztivál programját. Az érdeklődők a Bereg Alkotóegyesület (csoportvezető: Prófusz Marianna) szövőasszonyainak beregi szőttéseit, Dancs (Hidi) Tünde népi kerámiáit, téglási népi hímzéseket (csoportvezető: Ignác Mária), eszenyi népi hímzéseket (csoportvezető: Szabó Jolán) tekinthettek meg. Emellett Molnár Zsolt magyarországi címerfestő magyarlakta települések címereit és pecsétjeit bemutató kiállítás is látható volt, amelyet az egykori eszenyi Kastélydomb területén talált régészeti leletek egészítettek ki. Természetesen nem maradhatott ki a képzőművészet sem: az eszenyi kultúrház előcsarnokában Bartos Tatyjana (Beregszentmiklós), Matl Péter (Munkács) grafikáit, Zubánics László (Gut) fotóit, illetve Magyarország kulturális értékeit bemutató kiállítást (Magyarország Ungvári Főkonzulátusának jóvoltából) tekinthette meg a nagyérdemű közönség.

A folklórfesztivál a fellépő együttesek szüreti bálba hívogató felvonulásával kezdődött, amelynek résztvevői szekereken és gyalogosan zenével-énekekkel vonultak végig a település főutcáján.

A több mint négyórás műsort Szabó Tibor és Leszja Dubenko vezette. Az ünnepséget a házigazdák jogán az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes nyitotta meg. A rendezvényen jelen volt és ünnepi köszöntőt mondott Kovács Ferenc, Eszeny polgármestere, Viski János vezető konzul, Andrej Szerbajlo, a Kárpátaljai Megyei Tanács alelnöke, Vaszil Kovács és Volodimir Szmolanka megyei képviselők, Gajdos István, az UMDSZ elnöke, Jurij Huzinec, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának vezetője, Zubánics László, a KMMI elnöke (aki átadja a fesztivál stafétáját az eszenyieknek), Dupka György, a MÉKK elnöke, Kőszeghy Elemér, a *Kárpáti Igaz Szó* főszerkesztője. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével dr. Márta Csaba, Döge alpogármestere, Bodai Tiborné, Pellérd alpolgármestere és a település küldöttsége. Az eszenyi népi

gasztronómiából Szabó Erzsébet és Batykó Ella adott ízelítőt. A rendezvény zenés táncmulatsággal zárult.

OKTÓBER

2012. október 6. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében Beregszászon, az Európa–Magyar Ház udvarán lévő emlékoszlopánál gyűltek össze az aradi vértanúkra emlékezők, akiket Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntött. A megemlékezésen jelen volt és beszédet mondott Herczog Edit európai parlamenti képviselő, Gajdos István, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke. Mielőtt a jelenlévők elhelyezték volna a kegyelet koszorúit az emlékoszlopnál, Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők szavaltak egy-egy alkalomhoz illő verset.

2012. október 14–23. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével Tiszabökényben megrendezte a VI. Munkácsy Mihály Alkotótábort, amelyen részt vett Berecz Margit, Kalitics Erika, Kutasi Xénia, Fuchs Andrea, Réti János, Klisza János, Soltész Péter, Soltész Gabriella. A tábor végén a képzőművészek legjobb alkotásaiból kiállítást rendeztek a Péterfalvai Képtárban. A művészek nevében Dupka György, a MÉKK elnöke a képtárnak felajánlott gyűjteményt Borbély Beátának, a Péterfalvai Képtár igazgatójának adta át. Beszédében hangsúlyozta, hogy a továbbiakban is gyarapítani fogják a Péterfalvai Képtár állományát, amely fölött védnökséget vállaltak.

2012. október 24–27. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megrendezte a VI. Kárpátaljai Alkotóértelmiségiek Találkozóját. A program idei témája: 10 éves az *Együtt* folyóirat. Meghívott résztvevői az *Együtt* szerkesztőbizottságának tagjai és aktív szerzői: Vári Fábán László, Dupka György, Csordás László, Bakos Kiss Károly, Zubánics László, Botlik József, Bartha Gusztáv, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Szemere Judit. A rendezvénysorozat (író-olvasó találkozók, rendhagyó irodalomórák stb.) több magyarlakta települést, magyarságinézményt, könyvtárat és iskolát érintett (Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium, Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat, tiszabökényi kultúrház, Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola, Nagyszőlősi Járási Központosított Könyvtárhálózat, Péterfalvai Képtár, Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola, Karácsfalvai Sztójka Sándor Líceum). Az író-tábor résztvevői megkoszorúzták Kiss Ferenc irodalomtörténész péterfalvai emléktábláját,

illetve a sztálinizmus áldozatainak tiszabökenyi és péterfalvai emlékművét. A fórum résztvevői méltatták a tízéves *Együtt* folyóirat értékteremtő és -örző tevékenységét, alkotóműhelyének munkáját és megemlékezéseket tartottak a történelmi és irodalmi emlékhelyeken.

NOVEMBER

2012. november 14. Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóverseny zajlott Somban. A MÉKK, a KMMI, a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak haláluk 15. évfordulója alkalmából szavalóversenyt rendezett a két költő szülőfalujában, Somban. Zubánics László, a KMMI elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke, Füzesi Magda költő és Deme Ibolya főszervező, a községi könyvtár vezetője köszöntő szavai után az egybegyűltek megismerkedhettek a két költő életrajzával, munkásságuk jellemző vonásaival. Ezután Lőrincz P. Gabriella *Fényhiány*, illetve Bakos Kiss Károly *Része még* című új verseskötete került bemutatásra. Ezt követően a beregvidéki falvakból érkezett iskolások három korcsoportban mérték össze tehetségüket. A győztesek értékes könyvjutalomban és oklevélben részesültek.

2012. november 16. A Szolyvai Emlékparkbizottság, a MÉKK, a KMMI és a pécsi Német Kör szervezésében Beregszászon, az Európa–Magyar Házban *Ez volt a végállomás III. – Időutazás az Urálba, a magyar és német rabok nyomában* címmel nemzetközi konferenciára került sor a sztálini táborokba elhurcolt Kárpát-medencei magyarok és németek emlékére.

A konferencia résztvevőit Zubánics László köszöntötte. A KMMI elnöke elmondta: az *Idegen ég alatt* című dokumentumfilm (szerzői: Havasi János, Jurkovich János) készítői megpróbálták nyomon követni azt az utat, amelyet a Kárpát-medencéből, így Kárpátaljáról is 1944–1945-ben elhurcolt német és magyar férfiak, nők és magyar hadifoglyok megtettek. A pécsi Német Kör és egy kisebb kárpátaljai csoport a nyáron elindult Szibériába, és végigjárták a még meglévő fogolytáborokat, temetőket. Dupka György, aki a Szolyvai Emlékparkbizottság titkáráként vett részt az expedícióban (rajta kívül Kárpátaljáról Fusch Andrea és Alekszej Korszun nyugalmazott ezredes utazott Szibériába), röviden beszámolt a kutatóút állomásairól, majd a filmkockákat követve egyenként bemutatta a helyszíneket. A kutatóútról egy több mint 200 oldalas szociográfiai kötet is íródott, amely a napokban látott napvilágot az Intermix Kiadó gondozásában. Stumft Bálint és neje,

Ilona a pécsi Német Kör képviselőiként vettek részt az eseményen, és mint az uráli zárándokút résztvevői szintén beszámoltak ott szerzett élményeikről. Pocsai Vince református lelkész, illetve a 93 éves édesapja, id. Pocsai Vince is eljött a rendezvényre.

2012. november 20. Az ArtTisza Művészeti Egyesület megtartotta *Havasi gyopár* című képzőművészeti kiállítását az Európa–Magyar Ház kiállítótermében. Ezúttal a Gyertyánligeten megrendezett alkotótábor során készült munkák kerültek bemutatásra. A családi hangulatú rendezvényt Zubánics László, a KMMI elnöke és Dudar Fanni, Magyarország beregszászi konzulja nyitotta meg.

2012. november 21. Teltházas konferenciát tartottak Budapesten a közművelődés változásairól. A fórum záróeseményeként került sor a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus és stratégiai partnerei között létrejövő együttműködési megállapodások ünnepélyes aláírására. A tanácskozáson felszólalt L. Simon László, az EMMI kulturális államtitkára, Beke Márton, az államtitkárság közművelődési főosztályának helyettes vezetője, Závogyán Magdolna, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus főigazgatója, Dr. Kaposi József, az Oktatáskutató és Fejlesztési Intézet főigazgatója, Dr. Eperjesi Tamás, a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet főigazgató-helyettese. A konferencián régiókat Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke képviselte.

DECEMBER

2012. december 11. Író-olvasó találkozó és könyvbemutató volt a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán, valamint a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat beregszászi könyvtárában. Az előbbi helyszínen Kótun Jolán magyar szakos tanár, az utóbbin Varga Éva igazgató üdvözölte a vendégeket. Mindkét intézményben Bakos Kiss Károly *Része még* és Lőrincz P. Gabriella *Fényhiány* című új verseskötetének, az *Együtt* 2012/5. számának és Dupka György *„Hova tűnt a sok virág”* című könyvének, valamint az *Idegen ég alatt* című dokumentumfilm (szerzői: Havasi János, Jurkovich János) bemutatójára került sor a KMMI szervezésében.

2012. december 14. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében az Európa–Magyar Ház Munkácsy Mihály kiállítótermében sor került Harangozó Miklós festőművész jubileumi kiállításának ünnepé-

lyes megnyitójára. A megjelenteket Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte. A Beregszászi Művészeti Iskola tanárai és diákjai műsorral kedveskedtek az ünnepeltnek: Majoros Alexandra fuvolaelőadásával, Kiss Julianna virtuóz harmonikajátékával, Holozsi Imre csodálatos énekhangjával kápráztatta el a közönséget. A művész életútját, munkásságát Kovács László műgyűjtő, kiállításszervező ismertette. A KMMI képtára ez alkalommal is egy újabb alkotással gyarapodott, Harangozó Miklós Ősz a Kárpátokban című festményével, amit Kovács László adott át Zubánics Lászlónak. További alkotói sikereket kívánva köszöntötte a születésnapját ünneplő festőművészt Tóth István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja is. Harangozó Miklós megköszönte a szívből jövő jókívánságokat.

2012. december 18. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében Beregszászon vendégszerepelt a miskolci Anima vonósnygyes. A koncert a Beregszászi Művészeti Iskola dísztermében került megrendezésre. Az együttes tagjait, valamint a komolyzene kedvelőit Bobály István igazgató köszöntötte. Az Anima vonósnygyes 2000-ben alakult a Miskolci Szimfonikus Zenekar tagjaiból.

2012. december 23. A Péterfalvai Képtárban *Karácsonyt várva* címmel ünnepi rendezvényre került sor a KMMI, a MÉKK és a péterfalvai önkormányzati hivatal támogatásával. A vendégeket Borbély Beáta képtárigazgató köszöntötte, majd Varga Katalin karácsonyi és istenes énekeket adott elő.

2013

JANUÁR

2013. január 24. A magyar kultúra napja alkalmából a Vérke-parti városban hagyományosan ünnepi rendezvényt szerveztek Kölcsey Ferenc emléktáblájánál. A megjelenteket – akik között ott volt Tóth István, Magyarország helyi külképviseletének főkonzulja – Zubánics László köszöntötte. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke a nyelvhez való kötődést, a kultúra éltetését a legfontosabb feladatként határozta meg. Ünnepi beszédet mondott Babják Zoltán, Beregszász első alpolgármestere, Pomogáts Béla, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság – Anyanyelvi Konferencia tiszteletbeli elnöke. A civil szervezetek képviselői (UMDSZ, KMMI, MÉKK, AK stb.) megkoszorúzták a Kölcsey-emléktáblát.

2013. január 24. Beregszászon, az Európa–Magyar Házban értelmiségi fórumot tartottak. A rendezvényt Zubánics László, a KMMI elnöke nyitot-

ta meg, aki üdvözölte a vendégeket. Ünnepi köszöntőt mondott Tóth István, Magyarország beregszászi főkonzulja. *A kulturális nemzetegyesítés rögös útján* címmel Pomogáts Béla tartott vitaindító előadást. – Amikor elgondolkodtam azon, hogy miről is beszéljek, az első gondolatom az volt, hogy rámutassak: érdemes a magyar kultúrát egyesíteni – hangsúlyozta. – Hogy amit gondolunk, ami a kezünkben van, ami a szívünkben él, és ami feladatként előttünk magasodik, azzal érdemes törődni, mert olyan értéket jelent, amely nemcsak számunkra, magyarok számára fontos, hanem az európai nemzetek és az egyetemes emberiség számára is fontos kell hogy legyen.

Az ünnepségen oklevelek, elismerések átadására is sort kerítettek, sőt, gazdára talált az *Együtt* című folyóirat idei Nívódíja is. A rangos szakmai elismerést Lőrincz P. Gabriella költő vehette át. A kitüntetettet Zubánics László és Vári Fábián László, József Artilla-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke méltatta. A magyar kultúra napjára látott napvilágot az Intermix Kiadó gondozásában a KMMI Tehetséggondozási Program keretében 2007–2012 között meghirdetett alkotói pályázaton részt vett pályakezdők *Szárnypróba* című antológiája. A kötetről Dupka György kiadó és Csordás László szerkesztő szólt, majd a szerzők közül Hájas Csilla, Kovács Eleonóra és Marcsák Gergely olvasták fel egy-egy írásukat. Az értelmiségi fórum keretében az érdeklődők Kocsis Csaba fotóművész *Szabad-e sírni?* című, Kárpátalja településein (Munkács, Tiszapéterfalva, Makkosjánosi, Bene) készült fotóiból és fotógrafikákból álló kiállítását megtekinthették, amelyet dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármestere nyitott meg. A nívós rendezvényen fellépett a Kovács Sándor által vezetett BorzsaVári zenekar, illetve Kocsis Csaba, aki megzenésített verseket adta elő.

2013. január 25. Ungváron, a Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban megnyílt a IV. Carpatica Art Expo, amelyen 27 alkotó (Asztalos Éva, Bálint Livia, Baráté Ágnes, Bartos József, Bartos Tatyjana, Beleny Mihajlo, Berecz Margit, Fényes András, Fuchs Andrea, Harangozó Miklós, Homoki Gábor, Kalitics Erika, Klisza János, Kurucz Adriána, Kutasi Xénia, Lőrincz István, Lőrincz Katalin, Matl Péter, Nigriny Edit, Puhlik-Beleny Magda, Prófsz Marianna, Réti János, Soltész András, Soltész Gabriella, Soltész Péter, Sütő Miklós, Szkakandij Olga, Turák Angéla, Varga Tarzícusz) műveit láthatta a közönség. A képzőművészeket a MÉKK és a KMMI oklevelével tüntették ki. A tárlat a Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület és más műhelyek tagjainak anyagaiból áll. Az ünnepséget Dupka György, a MÉKK elnöke és Angyal Gabriella, a múzeum igazgatója nyitotta meg. Ünnepi beszédet

mondott Balogh Dénes, Magyarország ungvári főkonzulátusának konzulja, Vaszil Marjuhnics, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Fosztályának helyettes vezetője, Borisz Kuzma, az Ukrán Nemzeti Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai tagozatának elnöke, Soltész Péter és Beleny Mihajlo képzőművészek, Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. Az ünnepi műsorban közreműködött Kácsor Enikő szavaló (Ungvári Drugeth Gimnázium), Marcsák Gergely és Kocsis Csaba verseneklők, a BorzsaVári zenekar (vezetője Kovács Sándor).

2013. január 25. Kocsis Csaba berettyóújfalui fotóművész *KOR-KÖR-KÉP* c. tárlatának (magyar kortárs írók portréi) megnyitójára került sor a Péterfalvai Képtárban, ahol a vendégeket Perduk Beáta igazgató üdvözölte. A tárlatot dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármestere nyitotta meg. Az általa képviselt település Péterfalvával áll testvértelepülési kapcsolatban. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Tóth Bálint, Péterfalva pogármestere és Vári Fábián László, az *Együtt* c. folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. Zubánics László, a KMMI elnöke és Dupka György, a MÉKK elnöke okleveleket nyújtott át a magyar kulturális élet tevékeny képviselőinek. Végezetül Kocsis Csaba megzenésített költeményeket adott elő gitárkísérettel. Az ünnepségen közreműködött a Kokas-banda (művészeti vezetője: Kokas Károly).

FEBRUÁR

2013. február 6. Budapesten, a Magyarság Házában került sor a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal (KKK) ez évi első találkozására. A tanácskozáson a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Zubánics László elnök képviselte.

* Hetedik alkalommal rendezték meg Gáton a Kovács Vilmos szavalóversenyt a költőről elnevezett középiskolában.

MÁRCIUS

2013. március 2. A Szemeretelepiek Baráti Köre meghívására háromfős küldöttség (Dupka György közíró, Gulág-kutató, Zubánics László történész, a KMMI elnöke, Nagy György) járt Budapest Főváros XVIII. kerületében, ahol bemutatták az Intermix Kiadó gondozásában a közelmúltban napvilágot látott *Szolyva, a mi Golgotánk* és *„Hová tűnt a sok virág...”* című, a málenykij robot szörnyűségeit bemutató köteteket, illetve Jurkovics János és Havasi János *Idegen ég alatt* című filmjét, amely az Urál vidékére civilként

elhurcolt málenykij robotosok és hadifogságban meghalt katonák emlékére szervezett utazásról készült.

ÁPRILIS

2013. április 11. A KMMI támogatásával a magyar költészet napját ünnepelte az Ungvári Nemzeti Egyetem (UNE) magyar filológiai tanszéke Horváth Sándor költő, író és újságíró társaságában.

JÚNIUS

2013. június 29. *Otthonom* címmel kiállítás nyílt a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Munkácsy kiállítótermében. Bemutakoztak az ArtTisza Művészeti Egyesület tagjai, illetve az *Otthonom* ifjúsági képzőművészeti pályázat díjazottjai.

JÚLIUS

2013. július 25. Az ungvári Magyar Házban Dupka György és Zubánics László az aktivistákkal megbeszélést tartott a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösség őszi programjainak megvalósításáról, amelyeket a Bethlen Gábor Alap támogatásban részesített. Kiemelt rendezvénynek nevezeték meg a XXIV. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált, amely ezúttal Dercenben, szeptember 21-én lesz megtartva. Továbbá lebonyolításra kerül a szépírók és a festők őszi tábora, lesz több író-olvasó találkozóval egybekötött *Együtt* folyóirat- és könyvbemutató, képzőművészeti tárlat és az alkotóértelmiségi mozgalmat elemző fórum is.

AUGUSZTUS

2013. augusztus 2–5. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével, Zubánics László történész kalauzolásával a Csemadok Galántai Területi Választmányja szervezésében kárpátaljai honismereti kirándulás valósult meg, amelyen a Csemadok vezetői, járási és megyei elnökei, titkárai, vettek részt. Útvonalukon a következő településeket, emlékhelyeket keresték fel: Makkosjánosi, Beregszász, Beregszentmiklós, Szolyva, Vereckei-hágó, Munkács, Makkosjánosi, Ungvár. A közel félszáz fős delegáció vezetője Mézes Rudolf, a Csemadok országos alelnöke, a Csemadok Galántai Területi Választmányának elnöke, a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségének elnöke volt.

SZEPTEMBER

2013. szeptember 13–15. A balatonföldvári Riviéra Park Hotelben lezajlott a kárpátaljaiak XX. balatonföldvári találkozója és Kárpátaljai Szövetségi rendkívüli vezetőségi választó közgyűlése. A kárpátaljai ArtTisza Művészeti Egyesület tagjainak kiállítását Kutlán András nyitotta meg. Zubánics László a MÉKK és a KMMI kultúraszervező, könyv- és folyóirat-kiadási tevékenységét, Lőrincz P. Gabriella az *Együtt* folyóirat legújabb számát ismertette.

2013. szeptember 20. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében író-olvasó találkozót rendeztek a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban. A megjelent hazai és határon túli szerzőket, szerkesztőket Dupka György, a MÉKK elnöke mutatta be. A vendégek közül elsőként Póka Ferenc konzul tolmácsolta a beregszászi magyar külképviselet üdvözlését. A továbbiakban irodalmi előadások hangzottak el. Elsőként Marcsák Gergely költő, az ungvári Dayka Gábor középiskola szervezőtanára gitárkísérettel előadta Bakos Kiss Károly *Cím nélkül* c. versét, majd Halmosi Sándor erdélyi származású matematikus, költő szólt röviden munkásságáról. Az immár nyolc kötetet megjelentető szerző műveiért 2003-ban elnyerte a Prima Verba díjat. Önvallomásában kiemelte, hogy, bár élete során sok helyen megfordult, évekig élt Németországban is, leginkább a Kárpát-medencében érzi jól magát. Csordás László irodalomkritikusként Brenzovics Marianna *Kilátás* című regényéről írt paródiájából olvasott fel részletet. Lőrincz P. Gabriella költő verseiből olvasott fel, majd a KMMI tehetséggondozó programjára hívta fel a diákok figyelmét. Füzesi Magda költő a Kárpátalján íródott *Akác*, a Budapesten született Árnýék a hóban (Egy karácsonyi képeslapra), valamint az Erdélyben papírra vetett *Alulnézetből* című verseit olvasta fel. Muzsnay Árpád tanár, újságíró, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) elnökségének tagja Bethlen Gábor Szatmárnémetihez való családi kötődéséről és munkásságáról tartott előadást. Gubcsi Lajos író, költő, a Magyar Művészetért Alapítvány kuratóriumi elnöke az *Ismét Vereckénél* című Rákóczi-ballada DVD-jét adta át Szabó Árpád igazgatónak. A rendezvény zárásaként Marcsák Gergely felolvasta *A fogoly* című kisprózáját és az *Internet előtt* című versét. Végezetül Dupka György bemutatta az idén megjelent *Magyar művészet Kárpátalján* című kiadványt, amelyből egy tiszteletpéldányt átadott a magyar gimnázium számára. A rendezvény után a megjelentek koszorúkat helyeztek el Bethlen Gábor mellszobránál.

2013. szeptember 20. Ünnepi rendezvényt tartottak a beregszászi székhelyű Európa–Magyar Házban, ahol a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) ünnepelte létrejöttének évfordulóját. A tisztségviselők erre az alkalomra brosúrákat is megjelentettek, amelyben negyven oldalon összegzik MÉKK kultúraszervező tevékenységét, fontosabb eseményeit az elmúlt két évtized során. Az ötesztendős KMMI-t is bemutatják, amely három fontos területen, a közgyűjtemény, a közművelődés és a tudományos kisebbségkutatás terén fejt ki tevékenységét. Kárpátalja számos településéről sereglettek össze a beregszászi Európa–Magyar Házba mindazok, akik osztozni szeretnek volna a közös örömben. Zubánics László adjunktus, a KMMI elnöke köszöntötte a megjelenteket, köztük Balogh Dénes és dr. Póka Ferenc konzul urakat, akik Magyarország ungvári főkonzulátusát, illetve beregszászi konzulátusát képviselték, Muzsnay Árpádot, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnökségi tagját, a szatmárnémeti Kölcsény Kör elnökét, dr. Gubcsi Lajost, a Magyar Művészetért Alapítvány elnökét, Halmosi Sándor budapesti költőt, műfordítót. Ezután Lőrincz P. Gabriella költő, a KMMI munkatársa elszavalta Weöres Sándor Öreges című versét, majd Marcsák Gergely versénekklő, a Dayka Gábor középiskola szervezőtanára Bakos Kiss Károly egyik költeményét énekelte el saját megzenésítésében, gitárkísérettel. Elsőként Zubánics László tájékoztatta az egybegyűlteket a KMMI fél évtizedes tevékenységéről, majd Dupka György elnök számolt be a MÉKK-ben folyó munkáról. Örömdetes, hogy az egyesület két évtizeden keresztül pártsemleges és politikamentes tudott maradni, olyan közösség, amely a közös célok megvalósítása érdekében olykor-olykor össze tudja hangolni a sajátos eléggé megosztott kárpátaljai magyar szervezetek tagjainak törekvéseit. A legfontosabb fegyvertények közül említésre méltó, hogy az Intermix Kiadó jóvoltából eddig 227 könyv látott napvilágot, a társaság által patronált két alkotóműhely (a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja és a Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület), illetve a MÉKK és a KMMI támogatásával megjelenő *Együtt* folyóirat személyválogatás nélkül minden alkotó embernek lehetőséget ad tehetsége megmérettetésére. Nem maradt el a megérdemelt elismerés sem: 2003-ban a MÉKK magyar állami kitüntetés, Kisebbségeért Díjat kapott. A beszámoló után Kiss Julianna, a Beregszászi Művészeti Iskola pedagógusa harmonikán adott elő néhány zeneművet. Ezután Gubcsi Lajos beszélt az általa képviselt alapítvány törekvéseiről, különös tekintettel a határon túli magyarságképviselői érdemeinek elismerése

terén kifejtett tevékenységről. Ex Libris Díjjal tüntette ki Nagy Bélát, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főgondnokát, továbbá a MÉKK és a KMMI közösségét. A laudációkat Borbély Ida, a MÉKK főtítkára olvasta fel. Gubcsi úr szövegíróként átadta Zubánics Lászlónak az *Ismét Vereckénél* című Rákóczi-ballada ungvári és munkácsi bemutatójáról készült DVD-t, és kérte, hogy a másolatokat juttassa el valamennyi magyarlakta település művelődési házába, iskolájába. Az ünnepi összejövetelen szervezési kérdéseket is megvitattak. Zubánics László a MÉKK tiszteletbeli elnöki posztjára (amely Barzsó Tibornak, az Intermix Kiadó szerkesztőjének elhunytával megüresedett) Füzesi Magda költőt, a Magyar Művészeti Akadémia tagját, az elnöki és a főtítkári feladatok további ellátására Dupka Györgyöt, illetve Borbély Idát javasolta. Az elnökség tagja lett Zubánics László, Szabó Tibor, Ráti József, Fuchs Andrea. Az egybegyűltek egyhangúlag bizalmat szavaztak nekik, és a szakbizottságok eddigi vezetőit is megerősítették posztjaikon. Az ünnepség befejezéseként Benkő György festőművész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanára megnyitotta Réti János grafikus, festő és Klisza János építész, akvarellista közös tárlatát.

2013. szeptember 21. A munkácsi járási Dercen adott otthont a XXIV. Kárpátaljai Magyar Folklorfesztiválnak, ami a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében valósult meg. A kultúrház előterében népművészeti és népi iparművészeti kiállításon mutatkozott be a téglási kultúrház (Ignác Mária), a derцени kultúrház (Korolovics Valéria), az eszenyi könyvtár (Szabó Tibor), illetve a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. A megjelenteket a szervezők nevében Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte. Ünnepi köszöntőt Gajdos István parlamenti képviselő, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke mondott. Eduárd Duda, a Munkácsi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetője is köszöntötte a résztvevőket, majd átadta Máté Gyula polgármesternek a közigazgatási hivatal és a járási tanács oklevelét. Sutanics Natália, a Kárpátaljai Megyei Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának megbízott vezetőjének üdvözlő szavai után Máté Gyula polgármester vette át a szót. Méltatta többek között a Gyöngyösbokréta néptáncegyüttes tevékenységét. Munkájukat több fórumon is elismerték, köztük idén augusztus 20-án a magyar kormány Külhoni Magyarokért Díjjal tüntette ki őket. Dupka György, a MÉKK elnöke az elmúlt 24 esztendő eseményeit elevenítette fel: a kezdeti nehézségektől egészen a derцени találkozóig. Mint elmondta, nem volt felesleges az „alapító atyák” igyekezete,

hiszen a mai kárpátaljai népi kultúra levedlette a korábban ráaggatott szállagokat, és visszatért gyökereihez, a tiszta forráshoz. Zubánics László átadta a stafétát Máté Gyula polgármesternek, amelyre a derцени Gyöngyösbokréta együttes tagjai kötötték fel a fesztivál szalagját. A több mint három órára sikeredett seregszemlén fellépett a derцени Gyöngyösbokréta népi együttes, a Kovács Sándor által vezetett BorzsaVári népi zenekar és a nyolcéves Kovács Abigél szólista, a téglási Rózsa népdalegyüttes, a nagydobronyi Hímes néptáncegyüttes, a nagylucskai Muzsikások folklóregyüttes, a mezőegcsei Kékviola néptáncsoport, a tiszacsomai Bokréta hagyományörző csoport, Krón Melinda népdalénekes, az eszenyi Ritmus néptáncsoport, a csantavéri (Vajdaság) művészeti központ Mendikus tamburazenekara, a Nagypaládi Művészeti Iskola citerazenekara, a nagybégányi Krisztina táncsoport, az eszenyi Kis Ritmus, a téglási kultúrház Orchidea táncsoportja, a tiszapéterfalvai Kokas-banda, a nagydobronyi Virág folklóregyüttes, a gáti Fortuna táncsoport, a téglási kultúrház Cimborák népzenekeara. A fellépők száma meghaladta a 350 főt. A fellépők az UMDSZ, a KMMI, a MÉKK, illetve a megyei közigazgatási hivatal okleveleit és ajándékait vehették át.

OKTÓBER

2013.október 2–6. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) fő szervezésében és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) közreműködésével megrendezték a VII. Együtt Írótabort és résztvevőinek felolvasó körútját. Az egyhetes, eseményekben gazdag rendezvénysorozat különböző állomásaihoz az *Együttben* publikáló kárpátaljai írók, költők, helytörténészek, kritikusok illetve újságírók, pályakezdő alkotók csatlakoztak. A meghívott szerzők között volt Ámorth Angelika (Nagyszőlős), Bartha Gusztáv (Nagybereg), Czébely Lajos (Visk), Csordás László (Eszény), Dupka György (Ungvár–Tiszabökény), Kovács Eleonóra (Szalóka), Lőrincz P. Gabriella (Beregszász), Marcsák Gergely (Kincseshomok), Pák Diána (Karácsfalva), Szöllősy Tibor (Técső–Nyírmada), Vári Fábán László (Mezővári), Zubánics László (Gut), Zselicki József (Kisgejőc), Zselicky Zoltán (Kisgejőc–Beregszász). A tiszabökényi állomáshelyükről kirajzó irodalomárok 9 tanintézményben tartottak felolvasást: a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán, a Szent István Római Katolikus Líceumban, a Nagyberegi Református Líceumban, a Viski Kölcsey Ferenc Középiskolában, Técsőn a református líceumban és a Hollósy Simon középiskolában, a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskolában, a Karácsfalvai

Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceumban és a Péterfalvai Református Líceumban. Ezenkívül Péterfalván, Tiszaújhelyen, Nagyszőlősen a helyi könyvtárakban író-olvasó találkozón vettek részt. Útjuk során több száz fiatal és felnőtt olvasóval találkoztak. Az eseménysorozatról a helyi magyar írott sajtó és az elektronikus média, több hírlevél, blog folyamatosan hírt adott. Az író-olvasó találkozók, a rendhagyó irodalomórák a szerzők felolvasták legújabb írásaikat, beszéltek eddigi pályafutásukról, irodalmi tevékenységükről, közéleti szerepvállalásukról, válaszoltak az olvasók kérdéseire. Ezen belül bemutatták a MÉKK kiadásában 2002-től megjelenő *Együtt* folyóirat értékteremtő, -őrző és alkotóműhelyének munkáját, a KMMI által elindított tehetséggondozó programot, ecsetelték kapcsolatukat az anyaországi irodalmi élettel, írókkal, folyóiratokkal stb. Dupka György minden intézményben átadott egy-egy válogatást az Intermix Kiadó legutóbb megjelent kötetéből, az *Együtt* újabb számaiból. Ezenkívül a résztvevők megemlékezéseket tartottak a történelmi és irodalmi emlékhelyeken. Az írótábor résztvevői a Nagyberegi Református Líceum ünnepi rendezvényén találkoztak Jókai Anna Kossuth-díjas írónővel és Zombori Ottó csillagással is.

2013. október 24. A MÉKK, a KMMI, a Somi Általános Iskola tanterülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére szavalóversenyt rendezett a két költő szülőfalujában, Somban. Deme Ibolya főszervező, a községi könyvtár vezetőjének eligazító szavai után az egybegyűlték megismerkedhettek a két költő életrajzával, munkásságuk jellemző vonásaival. A zsűri munkájában részt vett Lőrincz P. Gabriella, Bakos Kiss Károly, Marcsák Gergely, Weinrauch Katalin. A beregvidéki falvakból érkezett iskolások három korcsoportban mérték össze tehetségüket. A győztesek értékes könyvjutalomban és oklevélben részesültek.

NOVEMBER

2013. november 15. Nemzetközi konferenciát rendeztek a beregszászi Európa–Magyar Házban a málenyikij robotra elhurcolt és a lágerekben odavesztett magyar állampolgárok emlékére. Témája: *A sztálini rezsím által a Kárpát-medencében végrehajtott magyar és német népirtás 70. évfordulója elé. „Egyetlen bűnünk a származásunk volt...”*. A Kárpát-medencei magyarok és németek internálási és deportálási folyamata 1944–1955 között. A rendezvényt Zubánics László történész, a KMMI elnöke és dr. Tóth Mihály, a Szolymai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. Pocsai Vince református

lelkész a mártírokra emlékezett, és megáldotta a konferencia résztvevőit. Alkalomhoz illő lágerverset olvasott fel Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költő. Előadást tartottak: Matkovits-Kretz Eleonóra (a pécsi Német Kör elnöke), Máthé Áron (történész, szociológus), Dr. Bognár Zsolt (történész, egyetemi docens, Károli Gáspár Református Egyetem), Bíró Bence (Budapest, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem történész hallgatója), Walterné Müller Judit (a Baranya Megyei Múzeumok megbízott igazgatója), Molnár József, Dupka György kutató, Alekszej Korszun kutató, Zubánics László történész és mások. A 94 éves túlélő, id. Pocsay Vince az elhurcolt sorstársaira emlékezett. Zárszávaiban Dupka György, a Szolymai Emlékparkbizottság titkára összefoglalta az elmúlt év eredményeit, hangsúlyozta azonban, hogy szükség van továbblépésre. Kiemelte: „Tiszteljük, hogy a magyar kormány fontosnak tartja a zsidó holokausztra való megemlékezést, ám meg kéne érteniük, hogy ugyanennyire fontos a málenyikij robot áldozatairól való emlékezés, amelynek ráadásul szintén épp jövőre lesz a hetvenedik évfordulója.” Dupka György indítványára a konferencia résztvevői felhívást fogadtak el, amelyben arra kéri a magyar kormányt, hasson oda, hogy a málenyikij robot jövőre esedékes 70. évfordulójáról méltóképpen emlékezzenek meg szerte a Kárpát-medencében. A rendezvény után a résztvevők elzarándokoltak a beregszászi emlékműhöz, és bekapcsolódtak a koszorúzási emlékünnepségbe, amelyet a beregszászi polgármesteri hivatal szervezett.

DECEMBER

2013. december 12. A beregszászi Európa–Magyar Házban megtartották az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat idei 6. számának bemutatóját. Vári Fábán László, a szerkesztőbizottság elnöke bevezetőjében szemlélte a folyóiratban idén megjelent műveket, valamint ismertette a körvonalazódó főbb tendenciákat. Ezt követően a jelenlévők közül Zubánics László, az *Együtt* tanulmány rovatának szerkesztője, Csordás László, a lap olvasószervezője, valamint Bartha Gusztáv író és Kurmai-Ráti Szilvia meseíró vetette fel a folyóirattal kapcsolatos meglátásait. Felmerült többek között, hogy szükség lenne egy új stílusú borítóra, illetve az sem elhanyagolható, hogy a digitálisan elérhető változat még nem egészen tökéletes, mert a pdf-formátumban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapjára felkerülő szöveg másolhatatlan valamiféle konvertálási hiba miatt. Kiderült, hogy már készülnek az új borítótérvek, és a másolási probléma is megoldódik a következő évfolyamnál. Végezetül megfogalmazódott az igény egy az *Együtt* bázisa

körül gyülekező csoport megalakítására, amely bizonyos időközönként véleményezné a pályakezdők írásait, tanácsokat adna, illetőleg publikálási teret biztosítana a közölhető minőségű munkáknak.

2013. december 12. A beregszászi Európa–Magyar Házban sor került *Az éltető víz* című nemzetközi vándorkiállítás megnyitójára a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. A színes tablókön gazdag fotó- és grafikai anyagot láthatnak az érdeklődők. A vándorkiállításához gyerekeknek szóló, többnyelvű játéklap, vizes kísérletekkel, ügyességi és memóriajátékkal színesített interaktív sarok is kapcsolódik. A tárlatot végigjárva elsősorban a mezőgazdaság és a víz kapcsolata hangsúlyozódik a képeken. A kiállítás összegzi a vízről szóló legfontosabb tudnivalókat, ugyanakkor gondolkodásra készteti vízpazarló mivoltunkat. A kiállítás a vízzel kapcsolatos kérdéskört humánökológiai nézőpontból, az agrárium vonatkozásait külön megvilágítva járja körül. Felnőtteknek, gyerekeknek, minden korosztálynak egyaránt szól.

2013. december 30. Az ungvári Magyar Házban a MÉKK és a KMMI vezetői, projektmenedzserei (Fuchs Andrea, Sipos Attila és mások) éwertékelő megbeszélést tartottak. Dupka György és Zubánics László elnökök elemezték és végrehajtásra elfogadták a közös cselekvési programot, összeállították a 2014. év fontosabb kulturális rendezvényeinek naptárát. Ezek között kiemelt eseménynek számít a 100 évvel ezelőtt kitört I. világháború, a holokauszt és a málenyikij robot 70. évfordulójához kötött rendezvénysorozatok.

2014

JANUÁR

2014. január 11. Az alkotómunka folyamatáról beszélgettek az *Együtt* című kárpátaljai irodalmi folyóirat szerkesztőbizottságának tagjai, fiatal kárpátaljai költők, valamint pályakezdő szerzők. Az eseményre a beregszászi Európa–Magyar Ház olvasótermében került sor. A találkozó kezdetén Zubánics László, az *Együtt* tanulmány rovatának szerkesztője kiemelte a történelmi témájú tanulmányok írásának fontosságát. Vári Fábán László, a folyóirat szerkesztőbizottsági elnöke az összejövetel céljaként a publikálás előtt álló írások megbeszélését jelölte meg. Javasolta, hogy a pályakezdők a jövőben a műhelymunka során felmerülő problémákkal bővebben foglalkozzanak. Majd azt tanácsolta, hogy a szerzők havonta egyszer gyűljenek össze a kitűzött célok megvalósításának érdekében. Ezt követően Csordás László,

az *Együtt* olvasószerkesztője vette át a szót, aki szorgalmazta, hogy minden jelenlévő mondjon véleményt a felolvasandó írásokról. Lőrincz P. Gabriella költő pozitívan értékelte a több éve tervben lévő alkotóműhely megvalósulási esélyeit. Ezt követően a pályakezdő alkotók közül Marcsák Gergely, Pák Diána, Shrek Tímea, Kovács Eleonóra olvasta fel írását. Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly a verstani kérdésekben (például szótagszám és rímelés), Vári Fábán László a fiktív frontnapló írásának témakörében adott útmutatást. Ámorth Angelika a Marcsák Gergely által felolvasott naplótöredékekkel kapcsolatos gondolatait fejtette ki. Ehhez kapcsolódva Gálfi Dezső az anyaggyűjtés problematikájáról beszélt. Élénk eszmecsere alakult ki Pák Diána versfelolvasását követően. Shrek Tímea verset és mesét osztott meg a jelenlévőkkel. Az esemény a következő találkozó időpontjának meghatározásával, valamint kötetlen beszélgetéssel zárult.

2014. január 23. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézettel (KMMI) közösen január 23-án koszorúzási ünnepséget szervezett a Beregszász központjában lévő Kölcsey-emléktáblánál. A KMMI nevében Zubánics László elnök köszöntötte az egybegyűlteket. A rendezvényen dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja és Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia tiszteletbeli elnöke tartott ünnepi beszédet. A rendezvény végén a társadalmi szervezetek képviselői (dr. Mélykúti Ferenc Magyarország Beregszászi Konzulátusának, Pomogáts Béla irodalomtörténész a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, Bendik Veronika a városi tanács végrehajtó bizottságának titkára és Sepa János képviselő Beregszász Megyei Jogú Város önkormányzata, Dupka György a MÉKK és a KMMI, Vári Fábán László a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja, Bobály István a Beregszászi Művészeti Iskola, Goncz Tibor elnök a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesülete, Csobolya József alelnök a Rákóczi Szövetség Beregszászi Városi Szervezete, Gál Adél a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet nevében) elhelyezték a tisztelet koszorúit az emléktáblánál.

2014. január 23. Az Európa–Magyar Házban *Beregszászi Értelmiségi Fórum 2014* elnevezéssel lezajlott a kárpátaljai magyar alkotók, a kultúra napszámosainak hagyományos éwertékelő összejövetele. A fórum megnyitása előtt Bakos Kiss Károly költő elszavalta Kölcsey Ferenc *Himnusz* című versét, majd Zubánics László, a rendezvény házigazdája a meghívott díszvendégek

közül külön is köszöntötte Bozsik Bélát, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulját, Pomogáts Béla irodalomtörténész, Medvigy Istvánt, a megyei tanács képviselőjét, Gajdos István parlamenti képviselő személyes megbízottját. Zubánics László beszédében kitért azokra a történelmi évfordulókra, amelyeket külön is kiemelték a KMMI 2014. évi munkatervében: a holocaust és a málenkij robot 70. évfordulója, az I. világháború kezdetének 100. évfordulója, a Dózsa-parasztháború 500. évfordulója. A magyar történelem, kultúra, irodalom jeles személyiségei közül az idén többen is jubilálnak, így Zrínyi Miklós, Madách Imre, Radnóti Miklós és Váci Mihály költő, Munkácsy Mihály festő, Ybl Miklós építész, akik az egyetemes magyar művelődés vezérlő csillagai közé tartoznak. Ezt követően *Nemzeti imádságaink üzenete* címmel Pomogáts Béla tartott vitaindító előadást, az ezzel kapcsolatos gondolataikat többek között Zubánics László, Bozsik Béla, Dupka György és mások fejtették ki. A beregszászi fórum második felében került sor számos elismerés átadására. Az *Együtt* 2013. évi kiadói politikájáról, illetve a 2014/1 lapszámról Vári Fábián László szerkesztőbizottsági elnök és Csordás László olvasószerkesztő, valamint Dupka György felelős kiadó szóltak. Az idei ünnepi rendezvény programját Bárány József, a Mezővári Művészeti Iskola igazgatója mutatta be, az általa vezetett tanintézmény pedagógusai és növendékei színvonalas előadással, köztük magyar népzenevel, néptáncsal, illetve egyéb műfajú produkciókkal zárták az értelmiségi fórumot.

2014. január 24. A Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsének magyar tagozatán a magyar kultúra előtt tisztelegve és a Munkácsy-év alkalmából került sor ünnepi műsorra, illetve író-olvasó találkozóra. A vendégeket Tyahur László igazgatóhelyettes és Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár köszöntötte. A tanintézet diákjai az író-olvasó találkozó résztvevőit irodalmi összeállítással köszöntötték. Az esemény egyik díszvendége dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármestere volt, aki ünnepi beszédet tartott a sokféleképpen értelmezhető, a magyar nemzetet abroncsként összefogó magyar kultúráról. Kocsis Csaba (Berettyóújfalu) költő, dalszerző, aki ismert fotográfus és író is, ezúttal *Kádár vitéz útja* című, nemrég második kiadásban is megjelent történelmi regényét és újabb verseskötetét ismertette. Az *Együtt* írócsapatát és a folyóirat legújabb számát Dupka György író, történész, lapkiadó mutatta be. A jó hangulatú találkozón Vári Fábián László és Bakos Kiss Károly költő, Kurmai-Ráti Szilvia meseíró, Lengyel János író és Zubánics László történész legújabb írásaikból tartottak felolvasást, és beszéltek alkotói tevékenységükről. Az *Együtt* szerzői az ünnepség befejeztével

felkeresték Munkácsy Mihály magyar festőfejedelem mellszobrát, és a talapatán elhelyezték a tisztelet koszorúit.

2014. január 24. Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán is változatos programmal készültek a magyar kultúra napjának megünneplésére. Az egybegyűlteket először dr. Spenik Sándor, a kar dékánja köszöntötte, majd dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármesterének üdvözlőbeszédét hallhatták a jelenlevők. Zubánics László dékánhelyettes, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke röviden szólt a magyar kultúra napja alkalmából szervezett rendezvényekről. Az ünnepség megnyitója a kar folyosóján zajlott, s ez nem véletlen, ugyanis ott voltak láthatók Kocsis Csaba berettyóújfalui születésű fotóművész *Szabad-e sírni* c. fotográfiai kiállításának darabjai. Ezt követően maga a művész kapott szót, aki elmesélte, milyen csodálatos élményekkel gazdagodva térhet haza Kárpátaljáról, majd megzenésített verseket adott elő. Az ünnepség a kar egyik termében folytatódott. Nagy Natália docens irányításával a magyar nyelv és irodalom szakos hallgatók színvonalas műsort adtak elő, amelyben szebbnél szebb gondolatok hangzottak el nemzeti fohászunkról, annak keletkezéséről, nyelvünkről. A programot dalok színesítették az aranytorkú Bakos Éva előadásában, Dorgay Márton gitárkíséretében. Ámorth Angelika a fellépő diákoknak átnyújtotta az *Együtt* című irodalmi folyóirat legújabb számát. Vári Fábián László József Attila-díjas költő is felszólalt, az *Együtt* indulásáról beszélt, majd Dupka György lapkiadó, a MÉKK elnöke, illetve Kurmai-Ráti Szilvia, Bakos Kiss Károly és Lengyel János, az *Együtt* szerzői körének tagjai olvastak fel műveikből, és osztották meg gondolataikat a jelenlevőkkel.

2014. január 24. A megyeszékhely néprajzi múzeumában a festőfejedelem, Munkácsy Mihály előtt tisztelegtek születésének 170. évfordulója alkalmából. A mintegy háromszáz résztvevőt Dupka György, a MÉKK elnöke, Angyal Gabriella, az Ungvári Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum igazgatója köszöntötték, külön üdvözlötték Bacskai Józsefet, Magyarország ungvári főkonzulját és Szalipszki Endre konzult, Majoros Lászlót, a megyei állami közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának főtanácsadóját, Mihail Pétert, a kárpátaljai szlovák festőművészek csoportjának vezetőjét, Sütő Miklóst, az Ungvár Galéria igazgatóját, dr. Hajdu Lajost, Berekfürdő polgármesterét, Kocsis Csaba író, a Berekfürdői Körmeny Lajos Íróklub vezetőjét és másokat. Kovács Péter, az ungvári Dayka Gábor középiskolában megrendezett XIV. Himnusz-mondó verseny győztese (a Drugeth Gimnázium 10. osztályos tanulója) elszavalta nemzeti imádságunkat, majd Filep Anita verséneklő, a kije-

vi konzervatórium hallgatója megzenésített verseket adott elő. Ezt követően Bacska József főkonzul mondott ünnepi beszédet. Köszöntötte a művészeket Soltész Péter festőművész, a Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület és alkotótábor társelnöke, Mihail Péter, Sütő Miklós. Az ünnepi beszédek elhangzása után Zubánics László, a KMMI elnöke és Dupka György Munkácsy Mihály- emléklakett, KMMI-okleveleket, AK-okleveleket nyújtottak át azoknak az értelmiségieknek, akik a *Beregszászi Értelmiségi Fórum* rendezvényen elfoglaltságuk miatt nem tudtak megjelenni. A KMMI és a MÉKK oklevelét 36 olyan képzőművész kapta meg, aki a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület tagjaként a 2013. évi kulturális rendezvényeken és az V. Carpatica Art Expo csoportos kiállításon részt vett: Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Baráté Ágnes (Mezőkaszony), Bartos József, Bartos Tatyjana (Beregszentmiklós), Beleny Mihajlo (Ókemence), Berecz Margit (Ungvár), Fényes András (Munkács), Fuchs Andrea (Ungvár), Harangozó Miklós (Salánk), Homoki Gábor (Péterfalva), Jegorova-Rogova Júlia (Ungvár), Kalitics Erika (Munkács), Klisza János, Klisza Krisztina, Kurucz Adrienn (Ungvár), Kutasi Xénia (Bene), Kovács Anton, Kohutics Tanya, Lőrincz István, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter, (Munkács), Mihovics Viktor (Ungvár), Mironova Júlia (Munkács–Ungvár), Nigriny Edit (Ungvár), Puhlik-Beleny Magda (Ókemence), Prófusz Marianna (Beregszász), Réthy János, Soltész András, Soltész Gabriella, Soltész Péter, Sütő Miklós, Szakakandij Olga (Ungvár), Szusza Mihail (Ókemence), Varga Tarziciusz (Csepe), Turák Angéla (Ungvár). Az ünnepség keretében az érdeklődők megtekinthették azt a dokumentumfilmet, amely a VII. Munkácsy Mihály Alkotótábor résztvevőinek tárlatáról készült 2013. október 19-én a Péterfalvai Képtárban. A legutóbbi tiszaháti alkotótábor érdekessége, hogy azon Soltész Péter festőművész vezetésével ukrán képzőművészek egy csoportja – Jegorova-Rogova Júlia, Kovács Anton, Kohutics Tanya, Mihovics Viktor, Mironova Júlia, Szusza Mihail – is részt vett, akik munkáikkal gazdagították a péterfalvai galéria állományát. Az V. Carpatica Art Expón 36 kárpátaljai képzőművész 93 képzőművészeti alkotását (festmények, grafikák, kerámiák, szöttek, gobelinek, bábuk, fotók és fotógrafikák kerámialapokon, pannókon) tekinthette meg a nagyerdemű. A tárlaton bemutatták a Prófusz Marianna vezette Beregi Alkotóegyesület tagjainak beregi szötteit. A rendezvényen közreműködött népi zenekarával, népdalénekeivel és táncpárosával a 2013 tavaszán alakult a Csipkés együttes, amely azzal a céllal jött létre, hogy ápolják a magyar népi kultúrát és táncmozgalmat

(tagok: Váradi Enikő – ének, tánc, Jakab István – tánc, Varga Katalin – ének, Molnár István – hegedű, ének, Jurisnec Martin – harmonika, Galgóczy Martin – hegedű, ének, Ignác Krisztián – nagybőgő, ének). A rendezvény záró programja a népi gasztronómia bemutatkozása volt. Ezúttal az Eszenyi Folklórközpont csapata Szabó Tibor elnök vezetésével eszenyi népi éledeleket, köztük háromféle töltött káposztát, disznótoros ínycsikéket, különféle tésztákat, valamint italokat (fehér és vörös borokat, gyümölcspálinkákat stb.) vonultatott fel, az ételek sokféleségével, sajátos ízével ámulatba ejtve a résztvevőket.

FEBRUÁR

2014. február 19. Az ungvári Magyar Házban Dupka György, a MÉKK elnöke és Zubánics László, a KMMI elnöke az aktivisták javaslatait figyelembe véve egyeztették és összeállították az első félévi kulturális programokat, a két szervezetnek a közeljövőben megrendezésre kerülő központi rendezvényeit.

2014. február 20. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) udvarában felavatták Munkácsy Mihály mellszobrát (alkotója a beregszászi fiatal szobrász, Szilágyi Sándor). Az ünnepség résztvevőit Zubánics László, a KMMI elnöke üdvözölte. Abbéli örömeinek adott hangot, hogy Munkácsy Beregszászra is megérkezett, s hogy a szobra az Európa–Magyar Ház udvarában létesítendő kulturális parkot gazdagítja, ahol olyan neves kulturális, történelmi, közművelődési személyiségeknek szeretnének emléket állítani, akik élete, munkássága kötődik vidékünkhez. A KMMI kiállítóterme Munkácsy Mihály nevét viseli, s most Szilágyi Sándor felajánlásának köszönhetően az európai festőfejedelem is megérkezett, szobra a parkot gazdagítja. Beszédet mondott Mányi István beregszászi konzul is. Szilágyi Sándor elmondta, hogy a mellszobor és talapzata egyetlen scaliola alapú műkőből (műmárványból) van kifaragva, a fej megformázásához Munkácsy önarcképeit vette alapul, s az egész alkotásban igyekezett egyensúlyt teremteni: a talapzat durva megmunkálása mellett az egyébként szigorú Munkácsy feje finoman van polírozva. A szobrot az alkotó, Szilágyi Sándor és Mányi István konzul leplezték le.

2014. február 22. Megtartotta soros ülését a KMMI mellett működő irodalmi műhely, amely a pályakezdő írók, költők munkáját hivatott segíteni. A megbeszélés témája a pályakezdés és a dilettantizmus közötti különbség volt. A több mint négyórás ülés munkájában részt vettek az *Együtt* című lap szerzői, szerkesztői, köztük Vári Fábán László, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának elnöke.

MÁRCIUS

2014. március 18. Kecskeméten megrendezték a magyar kultúra napszámosságainak hagyományos Kárpát-medencei fórumát, amelyen Zubánics László, a KMMI elnöke is előadást tartott.

2014. március 29. Negyedszer került sor a múlt év elején megjelent *Szárnypróba* című, pályakezdő fiatalok írásait tartalmazó antológia szerzőinek és az azóta jelentkezett alkotóknak a találkozójára Beregszászon, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetnek (KMMI) otthont adó Európa–Magyar Házban. Az irodalmi műhelybeszélgetés-sorozat mostani találkozásán a fiatal irodalmárok Weöres Sándor *A vers születése* című műve alapján folytattak diskurzust.

ÁPRILIS

2014. április 16–25. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézettel és a Kárpátaljai Magyar Zsidók Egyesületével (KMZSE) együttműködve több civil szervezettel közösen a kárpátaljai zsidóság gettóba zárása és elhurcolása 70. évfordulója kapcsán *Magyar holokauszt emlékévk Kárpátalján* címmel Beregszászon, Ungváron, Munkácson, Nagyszőlősen, Tiszabökényben, Péterfalván megemlékezéseket szervezett.

2014. április 16. Beregszászon, a városi művelődési ház (az egykori nagyszinagóga) falán elhelyezett holokauszt-emléktáblánál Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. A korabeli eseményeket Dupka György, a MÉKK elnöke, Huber Béla, a KMZSE elnöke és Bozsik Béla beregszászi konzul elevenítette fel. A szónokok emlékeztettek arra, hogy 1944 tavaszán az akkor 19 ezres Beregszászról 5800, a város környékéről pedig további 5 ezer zsidó lakost hurcoltak haláltáborokba.

Az Európa–Magyar Házban rendezett emlékkonferencia megnyitásként hat szál gyertyát gyújtottak a 6 millió elhurcolt zsidó emlékére, majd imádkoztak az áldozatok lelki üdvéért. Túlélők, hozzátartozók emlékeztek meg az odaveszettekről. Az eseményen számos előadásra került sor. A tudományos konferencián elhangzott, hogy – ukrán levéltári források szerint – a mai Kárpátalja területén 1944 tavaszán 12 gettó működött, amelyekbe 112 500 zsidót deportáltak. Az elhurcoltak közül 104 177-en meghaltak a lágerekben, és az életben maradtak közül alig 7 ezren tértek vissza szülőföldjükre.

A kárpátaljai zsidóság jelenlegi helyzetét ismertető előadásában Huber Béla elmondta, hogy a magyar ajkú zsidók száma Kárpátalján mostanra 80 fő

alá csökkent, és a közösségnek gyakorlatilag megszűnt az utánpótlása, mert a fiatalok elhagyják az országot. Úgy vélte, hogy amennyiben nem következik be pozitív változás, két-három évtized múlva nem lesz magyar zsidó az ukrajnai megyében. Zubánics László dokumentumok és visszaemlékezések alapján a zsidóság Felső-Tisza-vidéki elhurcolásáról, Sepa János, a Beregvidéki Múzeum igazgatója az intézmény anyagai alapján a beregszászi és beregvidéki zsidóság gettóba zárásáról és deportálásáról tartott tájékoztatót. Dupka György, a MÉKK elnöke a holokauszt és a szovjet zsidóüldözés kárpátaljai vonatkozásairól szólt, míg Alekszej Korszun azon zsidó fiatalok sorsáról, akik a náci üldözés elől a Szovjetunióba menekültek. A rendezvényen Marcák Gergely megzenésített verseket énekelt, Lőrincz P. Gabriella irodalmár Radnóti Miklós költeményeiből adott elő válogatást. Az emlékkonferencia résztvevői Robert Capa világhírű fotóművész munkáiból álló vándorkiállítást, valamint könyvkiállítást és filmvetítést is megtekinthettek.

2014. április 22. A Tiszaháti Tájmuzeumban locsolókedden idén is megrendezésre került a Hagyományörző Húsvéti Ünnepségek. A gazdag folklórprogramok mellett kellemes kikapcsolódást nyújtottak a múltidéző népi játékok, amelyek a húsvét köré csoportosultak. Nemcsak a tojásgurítás, de a szép hímes tojások készítése is felcsigázta az érdeklődést – elsősorban a gyerekek körében. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósult rendezvényre a legkisebbeken kívül szeretettel invitáltak minden érdeklődőt. Sor került a húsvéti hagyományok felidézésére, illetve közelebbről is meg lehetett ismerkedni a jellegzetes tiszaháti szokásokkal.

MÁJUS

2014. május 12–18. A történelmi Bereg vármegye kárpátaljai területéről is voltak résztvevői a 18. Beregi Ünnepi Hét kulturális rendezvénysorozatnak, amelyet Vásárosnaményban és Csarodán rendeztek meg. A rendezvényen részt vett és előadást tartott Zubánics László, a KMMI elnöke is. A közeli Csaroda település könyvtárában beregszászi költők – Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kis Károly mutatkoztak be.

AUGUSZTUS

2014. augusztus 20. Szent István-napi ünnepség és az új kenyér megáldása az ungvári ősi várban. MÉKK és a KMMI szervezésében megvalósult Szent István-napi megemlékezést Krón Melinda népdalénekes nyitotta

meg, aki a *Boldogasszony anyánk*... kezdetű vallásos éneket adta elő. Elsőként Dupka György, a MÉKK elnöke üdvözölte az államalapító királyunk emléke előtt tisztelgő vendégeket. A magyar kormány és Magyarország Ungvári Főkonzulátusa nevében Czíkó Anita konzul köszöntötte a résztvevőket. Ünnepi beszédet mondott Marcsák Gergely, az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola szervezőpedagógusa. Ezt követte a történelmi egyházak hagyományos ökumenikus szertartása. Héder János református lelkész, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főjegyzője tartott szívhez szóló beszédet, Pogány István atya, általános püspöki helynök, ungvári plébános pedig ünnepi misét celebrált. A várudvarban tartott ünnepség az új kenyér megáldásával és megszentelésével zárult.

SZEPTEMBER

2014. szeptember A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében az Európa–Magyar Házban megnyílt Klisza János festőművész, építész és Réti János festő, grafikus közös kiállítása 65. születésnapjuk alkalmából.

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a Tehetséggondozási Program keretében alkotói pályázatot hirdet vers, széppróza, egy vagy több kárpátaljai magyar irodalmi művet illusztráló grafika, az épített örökségről készített fotó, valamint műfordítás kategóriákban.

OKTÓBER

2014. október 17–18. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében *Szín – Tér/Tár – Könyvtár* címmel kétnapos képzést szervezett a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. A tanfolyamot Vraukóné Lukács Ilona, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár főtanácsosa vezette. A résztvevőket Zubánics László elnök köszöntötte.

NOVEMBER

2014. november 6. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében *Szín – Tér/Tár – Könyvtár* címmel záróképzést szerveztek a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. A vendégeket Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte. Közreműködött Vraukóné Lukács Ilona, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár főtanácsosa.

2014. november 12. Nyolcadik alkalommal rendeztek szavalóversenyt Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére szülőfalujukban, a Somi Általános Iskolában. Idén ötven diák és egy óvodás korú gyerek vett részt a versenyen. A rendezvény fő támogatója a KMMI és a MÉKK volt.

2014. november 21. Beregszászon, az Európa–Magyar Házban nemzetközi emlékkonferenciát rendezett a málenkij robot 70. évfordulója alkalmából a Szolyvai Emlékparkbizottság. A jelenteket Dupka György, az emlékparkbizottság felelős titkára üdvözölte. Kiss László magyarországi református lelkész imádkozott az elhurcoltak lelki üdvéért. Nagy Anikó, az Kárpátaljai Megyei Filharmónia énekesse lágerdalokat adott elő, Lőrincz P. Gabriella lágerverset mondott, Bakos Kiss Károly a témához kapcsolódó saját versét szavalta el. Bemutatták Okszana Holovcsuk dokumentumfilmjét, amely az 1944–45-ös eseményeket idézi fel. A tanácskozáson *A rehabilitálás ügye az ukrán törvényhozásban* címmel Gajdos István, a VI. összehívású ukrán parlament képviselője tartott előadást. Dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke a testület sokrétű tevékenységéről szólt, majd ismertette Dupka György doktori (PhD) értekezését, ami a hetven éve történtek tudományos feldolgozása. Alekszej Korszun kutató legújabb okmánygyűjteményét mutatta be, ami a koncepciók perekkkel, a kulákküldözéssel kapcsolatos levéltári dokumentumokat tartalmaz. Csordás László irodalomkritikus a málenkij robotnak a kárpátaljai magyar irodalomban való jelenlétéről tartott előadást, míg Matkovits-Kretz Eleonóra a Kárpát-medencei németek kálváriájáról beszélt. A rendezvényt követően a résztvevők megkoszorúzzák az elhurcoltak beregszászi emlékművét.

DECEMBER

* A hónap folyamán a KMMI támogatásával kiállításokat, eszmecseréket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

2015

JANUÁR

2015. január 17. A beregszászi Európa–Magyar Házban – ahol saját helyiséget kapott – megtartotta idei első műhelymunkáját a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT), amelyen sor került a KMMI által meghirdetett tehetséggondozó pályázatra érkezett munkák elbírálására. Három KVIT-tag

és egy vendég felolvasta írásait. A munkában részt vett Lőrincz P. Gabriella, Bakos Kiss Károly, Csordás László, Ámorth Angelika, Csornij Dávid, Gálfi Dezső, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Marcsák Gergely, Ráti Emeke, Pógyor Adrián, Shrek Tímea. A KVVIT elfogadta az idei év tartalmasnak ígérkező cselekvési programját, amely a kárpátaljai magyar kultúra fejlesztését szolgálja.

2015. január 22. Megemlékezés és koszorúzási ünnepség zajlott le a beregszászi Kölcsey-emléktáblánál a költő születésének 225. évfordulója alkalmából. Megnyitójában Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az UMDSZ elnöke arra emlékeztetett, hogy Kölcsey Ferenc *Paraenesis* című munkájában többek között arra intette a felnövekvő nemzedéket, hogy „... tiszteld s tanuld más mívelt népek nyelvét is, de soha ne feledd, miképpen idegen nyelveket tudni szép, a hazait pedig tehetségig mívelni kötelesség”. Beszédet mondott Pomogáts Béla irodalomtörténész, az Anyanyelvi Konferencia (AK) tiszteletbeli elnöke, aki kifejtette: a világ bármely sarkába szakadt magyarságot a nemzeti himnusz összeköti, a nemzeti himnusz nem agresszív, békésen „megvan” más népek himnuszai mellett, példa erre, hogy január 22-én Beregszász egyik terén közel egy időben egymás mellett hangzottak el Kölcsey Ferenc és Pavlo Csubinszkij megzenésített költeményei. Igaz más-más rendezvényen. Dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország beregszászi külképviseletének vezető konzulja ünnepi beszédében a kultúra ápolásának fontosságára hívta fel a figyelmet. Az emléktábla megkoszorúzását követően a jelenlévők elénekelték a *Himnusz*t.

2015. január 22. A beregszászi Európa–Magyar Házban a KMMI és a MÉKK szervezésében sor került a hagyományos értelmiségi fórumra, amelyen a hagyományokhoz híven Pomogáts Béla irodalomtörténész tartott gondolatébresztő előadást az anyanyelv és a kultúra ápolásának fontosságáról, nemzetépítő és -megtartó erejéről. A vendégek köszöntését követően Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke szólt azokról az évfordulós rendezvényekről, amelyek meghatározzák a 2015-ös kulturális évadot. Mikes Kelemen, Gvadányi József, Lehoczky Tivadar, Semmelweis Ignác, Kölcsey Ferenc, Reményik Sándor és Fedák Sári évfordulói valódi színpontjai lesznek az eseménynaptárnak.

Ezután a hagyományos kulturális díjak átadása következett. Az *Együtt* című irodalmi lap szerkesztőbizottsága a 2014-ben kifejtett irodalmi tevékenysége elismeréseként Együtt Nívódíjban részesítette Németi Anett író, költőt (jelenleg Németországban él). Vári Fábán László József Attila-díjas költőtől, a

szerkesztőbizottság elnökétől az oklevelet és a pénzjutalmat a díjazott nevében Pusztai-Tárczy Beatrix vette át. A KMMI IV. Tehetséggondozó Pályázatának eredményeit Zubánics László hirdette ki. A beérkezett pályamunkák elbírálására felkért Kovács Vilmos Irodalmi Társaság javaslatai alapján az alábbi eredmény született. Vers kategóriában: I. helyezett Kopriva Nikolett, II. helyezett Pliszka Tímea, III. helyezett Tóth Dominika. Grafika kategóriában a bizottság Szalontai Alexandra műveit találta a legjobbnak. A KMMI vezetősége és az *Együtt* szerkesztőbizottsága döntése értelmében a próza kategória összevont díját a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság kapta meg. Az oklevelet és a pénzjutalmakat Zubánics László adta át a díjazottaknak. Lőrincz P. Gabriella költő, a program koordinátora összefoglalójában arra biztatta az ifjú alkotókat, hogy ne csupán az asztalfiókjuknak tartogassák munkájukat, hanem merjenek a nagyvilág előtt is bemutatkozni, a további fejlődésnek pedig kiváló műhelye lehet a KVVIT, amelybe minden érdeklődőt várnak. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia az elmúlt másfél évtizedben 158 kiváló kárpátaljai közéleti személyiség munkáját ismerte el oklevelével. Ez a népes tábor további tagokkal gyarapodott – Pomogáts Béla, az AK tiszteletbeli elnöke díszoklevelet adott át a megjelent személyeknek a magyar társadalmi és kulturális élet fejlesztése érdekében kifejtett eredményes tevékenység elismeréseként.

A kitüntetések átadását követően a program második részében a jelenlévők Pomogáts Béla irodalomtörténészt méltatták 80. születésnapja alkalmából (a jeles évfordulóra a múlt év októberében került sor). Előbb Vári Fábán László költő tolmácsolta jókívánságait, majd Lőrincz P. Gabriella Kovács Vilmos egyik költeményével köszöntötte az ünnepeltet. Szalipszki Endre, Magyarország beregszászi főkonzulja az ünnepelttel kapcsolatos emlékeit osztotta meg, majd ajándékkal kedveskedett Pomogáts Bélának. S ezzel az ajándékok sora nem ért véget... Az Intermix Kiadó gondozásában a magyar kultúra napjára látott napvilágot Pomogáts Béla *A lélek térképe* című kötete, amely számos nagyszerű tanulmányt, beszédet tartalmaz. A kiadványról Dupka György kiadó és Csordás László szerkesztő beszélt, majd Csobolya József egy szép verssel kívánt az ünnepeltnek „kaukázusi” egészséget, hogy elérhesse a 100. születésnapját is. Az ünnepség a kötet dedikálásával és fogadással ért véget.

FEBRUÁR

2015. február 25. Kilencedik alkalommal rendezték meg a Kovács Vilmos Szavalóversenyt a Gáti Kovács Vilmos Középiskolában. A rendezvényt

számos vendég, kárpátaljai közéleti személyiség tisztelte meg jelenlétével, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők képviselték. A KMMI három különdíjat ajánlott fel a szavalóverseny résztvevőinek.

MÁRCIUS

* A hónap folyamán a KMMI támogatásával kiállításokat, eszmecsereket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

ÁPRILIS

2015. április 7. Költészet-napi szavalóverseny zajlott le a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete szervezésében a Beregszászi Járási Könyvtárban. A rendezvényt a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) is támogatta. Az esemény résztvevőit üdvözölte Kincs Gábor, a járási állami közigazgatási hivatal elnöke, Seder Ilona, a járási tanács elnöke, Halász László, a járási művelődési osztály vezetője, Varga Éva, a járási központosított könyvtárhálózat igazgatója.

2015. április 11. A magyar költészet napja alkalmából tárlattal egybekötött ünnepi rendezvényt tartottak Beregszászon, az Európa–Magyar Házban a KMMI szervezésében. Az ünnepségen elsőként Vári Fábián László József Attila-díjas költő szólalt fel, aki örömét fejezte ki, hogy sok fiatal tollforgató van Kárpátalján, s hogy a líra – a vélekedésekkel ellentétben – nem haldoklik, hanem nagyon is él. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke a történelem és az irodalom kapcsolatáról beszélt. Dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország beregszászi külképviseletének vezető konzulja szintén kiemelte, hogy a magyar líra nem halálozott el, csak más formát öltött: az internet világa fontos szerepet játszik akkor is, ha költészetről van szó. Végezetül a kormánytisztviselő saját versét olvasta fel. Lőrincz P. Gabriella beregszászi költő bemutatta az egy éve alakult, mára már hivatalosan is bejegyzett irodalmi társaság, a KVIT tagjait, akik közül sokan fel is olvasták írásaikat a rendezvényen. A társaság idén első alkalommal hirdetett internetes versmondó versenyt, amelynek díjkiosztóját szintén ezen az ünnepségen tartották. Shrek Tímea, a verseny ötletgazdája adta át a díjakat a győzteseknek. Marcsák Gergely József Attila és kárpátaljai költők megzenésített verseit adta elő. Az ünnepség második felében az ArtTisza művészeti egyesület *Találkozás* című tárlatát tekinthették meg a jelenlévők. Szilágyi Sándor, az ArtTisza elnöke köszöntőjében elmondta,

hogy a képzőművészet és az irodalom találkozása a mai rendezvény is, és reményét fejezte ki, hogy a jövőben is szervez majd közös programokat a művészeti egyesület és a KVIT.

MÁJUS

2015. május 9. Az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottsága, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) tagjai és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) anyaországi és vajdasági folyóiratok munkatársait, elismert írókat, költőket, újságírókat, lapszerkesztőket láttak vendégül Beregszászon. A találkozóra az Európa–Magyar Házban került sor. A vendégek közt volt Kodöböcz Gábor főszerkesztő és Szokolczay Lajos irodalomtörténész az egri *Agria* képviselőjében, Oláh András, a vásárosnaményi székhelyű *Partium* főszerkesztője, Kürti László, a *Partium* és a nyíregyházi *Vörös Postakocsi* szerkesztője, Szabó Palócz Attila, a budapesti *Napút* és a vajdasági *Sikoly* munkatársa és felesége, Mihájlovits Klára, a *Magyar Szó* vajdasági napilap budapesti tudósítója, valamint a budapesti székhelyű *Kárpátaljai Hirmondó* képviselőjében Szemere Judit főszerkesztő-helyettes és dr. Szöllősy Tibor közíró. A találkozón a folyóiratok szerkesztői, munkatársai röviden bemutatták az általuk képviselt fórumokat. Szó esett többek között a kiadványok megjelentetésének nehézségeiről, támogatottságról, a megjelenés gyakoriságáról, terjedelemeről, példányszámról, olvasottságról. A jelenlévők belelapozhattak egymás kiadványaiba. A szakmai megbeszélés moderátora Csordás László, a KVIT elnöke, az *Együtt* olvasószerkesztője volt. A vitakérdések között olyan témák merültek fel, mint a regionalitás fogalma, a nyomtatott és az on-line folyóiratok előnyei, hátrányai, a fiatal tollforgatók lehetőségei stb. A résztvevők örömmel konstatálták, hogy ma is van igény a szépirodalomra, és sok a tehetséges fiatal alkotó. A rendezvény kötetlen beszélgetéssel zárult. A jövőben szeretnének hagyományt teremteni a hasonló találkozókból.

JÚNIUS

* A hónap folyamán a KMMI támogatásával kiállításokat, eszmecsereket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

JÚLIUS

* A hónap folyamán a KMMI támogatásával kiállításokat, eszmecsereket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

AUGUSZTUS

2015. augusztus 20. A Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Községe (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében került sor Ungváron a Szent István-napi ünnepségre és az új kenyér megáldására. Az ősi várban szép számban megjelent közönséget dr. Dupka György, a MÉKK elnöke köszöntötte. Ünnepi beszédet mondott dr. Cseh Áron, Magyarország ungvári külképviseletének konzulja, dr. Tarics Zoltán, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség városi szervezetének vezetője és Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke. A kulturális programban mások mellett közreműködött ifj. Kovács Péter versmondó, az Ungvári Drugeth Gimnázium végzős tanulója, a Magyar Melódiák kamaraegyüttes Stefkó Antal vezetésével. Az ökumenikus szertartást, valamint az új kenyér megáldását történelmi egyházaink képviselőiben Héder János református lelkész, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főjegyzője, Pogány István atya, püspöki helynök, ungvári római katolikus plébános és dr. Szalánszky Ágoston görögkatolikus pap, az Ungvári Görögkatolikus Hittudományi Akadémia teológiai tanára végezték.

SZEPTEMBER

* A hónap folyamán a KMMI támogatásával kiállításokat, eszmecsereket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

OKTÓBER

2015. október 4. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Községe (MÉKK), a megyei állami közigazgatás művelődési főosztálya, nemzetiségi osztálya, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Osztálya és a Tiszapéterfalvai Községi Tanács szervezésében Tiszapéterfalván rendezték meg a XXV. Kárpátaljai Magyar Folklorfesztivált. A seregszemlén a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adtak ízelítőt a műfaj jeles kárpátaljai képviselői. A közel húsz fellépő csoport teljesítményét szakmai zsűri bírálta el, a legjobbakat értékes ajándékban részesítették. A rendezvényt népművészeti kiállítás és vásár gazdagította.

2015. október 29. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében képzést szerveztek a könyv-

tárosok, közművelődési munkatársak számára. A tanfolyamot Vraukóné Lukács Ilona főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond megyei és Városi Könyvtár) vezette.

NOVEMBER

2015. november 3–8. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Községe (MÉKK) közreműködésével megrendezte hagyományos találkozóját: a IX. Együtt Írótabort – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. A rendezvénysorozat Ungváron, Munkácsen, Beregszászon, Tiszapéterfalván, Tiszabökényben, Tivadarfaluban, Nagypaládon, Karácspalán, Nagyszőlősen, Visken, Husztan zajlott le. A szervezők tartalmas programmal fogadták az *Együtt* szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait. Ezúttal az irodalmi karavánban a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai vettek részt, köztük Csordás László (elnök), Csornyik Dávid, Marcsák Gergely, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Pák Diána, Ráti Emese, Shrek Tímea, Varga Nikolett. Rajtuk kívül Dupka György, a MÉKK elnöke, az Intermix Kiadó vezetője, Vári Fábán László, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke, Tárczy Andor, Lőrincz P. Gabriella költő, Szemere Judit lapszerkesztő is bekapcsolódott a programba.

Az első napon az Ungvidéki alkotók rendhagyó irodalomórát tartottak az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középiskolában. A megjelent költőket és írókat Keszler Stella igazgató és Marcsák Gergely szervezőtanár köszöntötte. A Drugeth Gimnáziumban Kovács Péter igazgató és Kövy Márta magyar szakos tanár fogadta és üdvözölte az irodalmárokat.

A második napon a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsének magyar tagozatán rendeztek író-olvasó találkozót Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár közreműködésével. A Latorca-parti városban felkeresték a Szent István Római Katolikus Líceumot, ahol Kristofori Olga igazgató bevezető beszéde után az íróküldöttség tagjai bemutatkoztak a diákoknak. A beregvidéki alkotók a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban hasonló irodalomórán vettek részt, őket Szabó Árpád igazgató üdvözölte. A két csapatot a Beregszászi Járási Könyvtárban Varga Éva igazgató és Halász László, a járási művelődési osztályvezetője fogadta, ahol az alkotók és az olvasók között jó hangulatú eszmecsere, felolvasó délután zajlott le. Az író-olvasó találkozóra került sor Tiszapéterfalván a községi könyvtárban is, amely kötetlen eszmecserevel zárult. A megjelent helyi irodalomkedvelőknek Pallagi Ágnes könyvtáros a kárpátaljai írók könyveiből rendezett kiállítást.

A harmadik napon az irodalmi karaván résztvevői először a Viski Kölcsey Ferenc Középiskolát keresték fel, ahol a rendhagyó irodalomóra Czébely Lajos költő, helytörténész, magyar nyelv és irodalom szakos tanár közreműködésével zajlott le. Majd a viski református temetőben Fodó Sándor, a kárpátaljai magyar közélet kiemelkedő személyisége sírjánál hajtottak fejet, a koszorúzást követően megtekintették a Fodó Sándor Emlékmúzeumot. Tartalmas és maradandó élmény fűződik Huszthoz is. Az itteni református erőd-tempomban egybegyűltek – Józán Lajos lelkipásztor köszöntő szavai után – megismerkedtek a templom múltjával, számos kiváló egyéniséghez kötődő emlékjelével. A történelmi nevezetességek megtekintése után a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum volt az aznapi felolvasó körút végállomása. Az itteni tanulóifjúság nevében a csoportot Pák Diána költő, magyar szakos tanár és Varjú Zoltán, az intézményvezetőség képviselője fogadta.

A negyedik nap délelőttjén a Tiszapéterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola (igazgató Újfalusi László) udvarán a tanárokkal és diákokkal közösen emlékeztek a település neves szülöttjére, Kiss Ferenc (Péterfalva, 1928. november 11. – Budapest, 1999. október 30.) irodalomtörténészre, megkoszorúzták emléktábláját.

Ezután rendhagyó irodalomórát tartottak a Nagypaládi Móricz Zsigmond Középiskolában, ahol Sötér Géza igazgató volt a házigazdájuk. A karaván zsúfolt irodalmi programja Nagyszőlősen, a Járási Központosított Könyvtárhálózat olvasótermében fejeződött be. Az olvasók előtt fellépő írókat, költőket a házigazdák nevében Vaskeba Katalin igazgató és Melancsuk Gabriella könyvtáros köszöntötte. Zárszót Rezes Katalin, a Perényi Zsigmond középiskola magyar szakos tanára és Dupka György, az írótábor vezetője mondott.

Az ötödik napon a Péterfalvai Református Líceumban Bohut Andrea igazgató közreműködésével tartottak rendhagyó irodalomórát. Délután Perduk Beáta igazgató vezetésével az alkotók megtekintették a Péterfalvai Képtár állandó kiállítását. Az ötnapos program a Péterfalvai Képtárban megrendezett Héttorony fesztiválon való részvétellel fejeződött be, ahol ifj. Kiss Ferenc népművész közreműködésével a jó hangulatú találkozó a péterfalvai Kokas-banda népzenei játékával zárult.

2015. november 13. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Somi Általános Iskola és a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére ebben az évben

is szavalóversenyt rendezett a két költő szülőfalujában, Somban. A megméretésen a magyar tannyelvű általános iskolák tanulói vettek részt három korcsoportban. A verseny két fordulóban zajlott. Az első fordulóban kárpátaljai szerzők tollából származó szabadon választott versek hangzottak el. A zsűri elbírálása alapján csoportonként négy tanuló juthatott tovább a második fordulóba, ahol Sütő Kálmán és Kecskés Béla verseit adták elő.

2015. november 20. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Szolyvai Emlékparkbizottság és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében a hagyományhoz híven ebben az évben is megrendezték *A sztálinizmus Kárpát-medencei magyar és német áldozatai* nemzetközi emlékonferenciát a GULÁG-GUPVI Emlékév alkalmából. A zsűfólásig megtelt teremben a megemlékezést Zubánics László, a KMMI elnöke nyitotta meg, majd köszöntötte a 95 esztendő id. Pocsai Vince túlélőt. A mécsesgyújtást követően közös imát mondott a mártírok lelki üdvéért ifj. Pocsai Vince (Beregszászvégárdó), Kiss László (Budapest–Szemeretelep) református lelkészek és Gulybán Tibor (Felsőzsolca) görögkatolikus esperes-parókus. Ezt követően Zubánics László, a KMMI elnöke megnyitotta M. Lovász Noémi kolozsvári képzőművész *Málenkij robot* című kiállítását. A jelenlévő művésznő bemutatkozása után Lőrincz P. Gabriella előadott egy lágerverset, Marcsák Gergely pedig saját megzenésítésében és gitárkíséretében egy megható lágereballadát énekelt el. Az emlékműsor után *Internálás és genocídium a Kárpát-medence régióiban* címmel konferencia zajlott le dr. Dupka György történész elnökletével. Előadók: dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke (*A Szolyvai Emlékparkbizottság tevékenysége és a rehabilitálás ügye az ukrán törvényhozásban*), dr. Latorcai Csaba, a Miniszterelnökség kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkára, dr. Murádin János Kristóf, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudomány Egyetem egyetemi adjunktusa, kari kancellárja (*A romániai németek málenkij robotra hurcolása a Szovjetunióba 1945-ben*), Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baryai Nemzetiségi Körének elnöke, a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére létrehozott emlékbizottság tagja (*Az internált magyarság és németiség emlékét megőrző rendezvények, programok a GULÁG-GUPVI Emlékév keretében 2015–2016*) tartott előadást. Az *Internálás és deportálás, szovjetellenes személyek begyűjtése, megtorlása Kárpátalján* témakörben (levezető elnök Zubánics László adjunktus, az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karának dékánhelyettese) dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság

titkára (*A Kárpátaljáról és a szomszédos megyékből internáltak, letartóztatottak, elítéltek, száműzöttek különböző útja a szovjetunióbeli GUPVI és GULAG táborokig, 1944–1955*), Mihajlo Miszjuk, a megyei levéltár igazgatója (*Az internálás, deportálás, koncepciók perének folyamata a levéltári anyagok alapján*, az ukrán nyelvű előadás kivonatát Zubánics László ismertette) előadása hangzott el. Elhangzottak a fiatal kutatók – Bimba Brigitta, Marcsák Gergely, Vass Szabina, Mádi Bianka – korreferátumai is. Végezetül sor került Fehér Tibor (Felsőzsolca) a málenkij robottal kapcsolatos zárandokútról készült könyvének és DVD-jének bemutatására. Az állófogadást követően a résztvevők koszorúkat helyeztek el a sztálinizmus áldozatainak beregszászi emlékművének.

DECEMBER

2015 decembere folyamán:

Születésének 265. évfordulója alkalmából a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Szilágyi Sándor, az ArtTisza Művészeti Egyesület elnökének aktív közreműködésével felújította Beregszászi Nagy Pál nyelvésznek a beregárdói Perényi-kastély parkjában álló kopjafáját. Beregszászi Nagy Pál méltatlanul szorult háttérbe a magyar nyelvtudományban, egyetlen „bűne” az volt, hogy megkérdőjelezte a finn–ugor nyelvrokonságot, a magyart a keleti nyelvekkel, elsősorban a török és a perzsa nyelvvel rokonította. 1828. május 18-án hunyt el Beregárdóban, a helyi református temetőben temették el, a korabeli tudósítások szerint a ’90-es évek elején még látható volt termésköböl faragott, latin nyelvű epitáfiuma. Az életének utolsó éveiben lakóhelyéül szolgáló Perényi-kastély parkjában 1990-ben avatták fel kopjafáját, amely Schmidt Sándor vásárosnaményi fafaragó mester, népi iparművész alkotása.

2016

JANUÁR

2016. január 21. Megemlékezés és koszorúzási ünnepség zajlott le a beregszászi Kölcsey-emléktáblánál a *Himnusz* megírásának 193. évfordulója alkalmából. Beszédet mondott Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia (AK) tiszteletbeli elnöke.

2016. január 22. *Beregszászi Értelmiségi Fórum 2016* a MÉKK és a KMMI szervezésében. Vitaindítót tartott Pomogáts Béla irodalomtörténész.

Átadásra kerültek a Kárpátaljai Magyar Nívódíjak, az Együtt Nívódíj és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelei. A Tehetséggondozási Program keretében az V. alkotói pályázaton helyezést elért alkotók díjátadása.

FEBRUÁR

2016. február 1–20. A beregszászi Európa–Magyar Ház Munkácsy Mihály kiállítótermében tárlatot rendeztek a korábban bemutatott festők (Harangozó Miklós, Soltész Péter, Simon M. Veronika, Magyar Ari, Réti János, Garanyi József, Fényes András, Kádas Kati, Lovász M. Noémi, Helj László) munkáiból, valamint a Bereg Alkotóegyesület népművészeinek, küztük Prófus Marianna beregi szötteseiből.

2016. február 24. Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán megrendezett ünnepség keretében sor került a Magyar Filológiai Tanszék és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet által meghirdetett *Az én anyanyelvem* című esszépályázat eredményhirdetésére. A díjakat dr. Zékány Krisztina docens, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője adta át. A végeredmény a következő lett: 1. helyezett Vaszcsko Karina másodéves filológus hallgató, 2. helyezett Ádám Dóra harmadikos filológia szakos diák, 3. helyezett Bence Norbert harmadikos fizika szakos hallgató. A zsűri különdíjban részesítette Filipenko Krisztina elsőéves filológia szakos diákot.

MÁRCIUS

* A hónap folyamán a KMMI támogatásával kiállításokat, eszmecseréket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

ÁPRILIS

2016. április 7. Az Ungvári Járási Központosított Könyvtárban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humán erőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében megtartották a *Szín – Tér/Tár – Könyvtár* című képzés második foglalkozását. A megjelenteket Dupka György, a KMMI igazgatója köszöntötte. Előadást tartottak Vraukné Lukács Ilona és Gosztönyi Enikő, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Könyvtár szakmai vezetői.

2016. április 9–12. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) négynapos rendezvényt szervezett Kár-

pátalján a magyar költészet napja alkalmából: kiállításokkal, versek közterületi kiragasztásával és különféle irodalmi programokkal, neves helyi, anyaországi, erdélyi, partiumi, vajdasági és felvidéki magyar résztvevőkkel ünnepeltek Beregszásztól Vereckén át Ungvárig. A beregszászi Európa–Magyar Ház adott otthont az ArtTisza Művészeti Egyesület születésnap kiállításának (az egyesület 5 éve jött létre ifjú alkotókból) és a határon túli magyar irodalmi műhelyek találkozójának. A kiállítást Zubánics László, a KMMI és Szilágyi Sándor, az ArtTisza Művészeti Egyesület elnöke nyitották meg, majd az irodalomé lett a főszerep. A szervezők részéről Lőrincz P. Gabriella költő mutatta be a kárpátaljai, magyarországi, vajdasági, erdélyi és felvidéki műhelyek képviselőit, majd Vári Fábián László József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke tartott előadást az irodalom lényegéről, szerepéről, a kárpátaljai magyar irodalom múltjáról, jelenéről. Ezután a határon túli irodalmi műhelyek (*Helikon*, *Napút*, *Sikoly*, *Partium*, *Irodalmi Szemle*) képviselői számoltak be munkájukról, terveikről. A tervek között fontos helyen áll a határon túli műhelyek munkájának összehangolása. Ennek első lépéseként a közelmúltban kárpátaljai szerzők alkotásaiból jelentetett meg tematikus számot a *Napút* és az *Irodalmi Szemle*, illetve vettek részt kárpátaljai szerzők a *Helikon* által szervezett kolozsvári programon. A fórum második részében az alkotók saját műveikből olvastak fel. A Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai a *Posztolj egy verset az utcára!* kezdeményezéshez csatlakozva Beregszász utcáin helyezték ki kedvenc verseiket. A KMMI bejáratán Füzesi Magda *Akác* című verse „foglalt helyet”. Másnap az irodalmi műhelyek képviselői kárpátaljai kiránduláson vettek részt. A legnagyobb versposztolás helyszíne Verecke volt, a honfoglalási emlékműnél, ahol hatalmas pannókon rakták ki a KVIT tagjai – a felvidéki és vajdasági vendégekkel közösen – Kovács Vilmos versének sorait: „... málló szirtbe temesetek, / fejem alatt korhadtnyereg, / két lábamnál lócsont sárgul – / ősi jognak bizonyosságul, / mert ez az út, kígyó bőre, / s kit nem vitt már temetőre, / s ki tudja még, kit hoz erre, / menni vele öltre, perre.”

2016. április 11. A költészet napja alkalmából rendezett programsorozat részeként Dupka György, a MÉKK elnöke, Pomogáts Béla irodalomtörténész, Lőrincz P. Gabriella költő, Shrek Tímea, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság titkára, Bolyán Sándor fotóművész, Ladányi András író, Borbélyi Ida, a Péterfalvai Tájékozódó és Képtár nyugalmazott igazgatója ellátogattak a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsébe, ahol rendhagyó irodalomórán vettek részt. Lőrincz P. Gabriella a költészet napjára meg-

jelent *Szürke* című új verseskötetéből olvasott fel. A találkozót követően a résztvevők megálltak Gáton, és megkoszorúzták Kovács Vilmos a kultúrház falán lévő emléktábláját. Az Európa–Magyar Házban már pár napja megtekinthetők voltak Bolyán Sándor fotográfái, azonban ezen a napon került sor az ünnepélyes kiállítás-megnyitóra. Zubánics László, a KMMI elnöke méltatta a fotográfus munkáit. Ladányi András író, szerkesztő Bolyán Sándor életútját elemezte. A képeken – saját látásmódját követve – Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyik legkisebb tájegysége, a beregi Tiszahát szakrális építészét mutatta be a szerző. Bolyán Sándor elmondta, hogy tervezi többek között Kárpátalja magyar lakta településeinek templomainak fotóit is albumba rendezni. A jelenlévők a rendezvény végén felköszöntötték Dupka Györgyöt születésnapja alkalmából. A délutáni órákban író-olvasó találkozó volt a Beregszászi Járási Könyvtárban. A jelenlévőket Varga Éva igazgató üdvözölte. Dupka György bemutatta a vendégeket, akik beszámoltak alkotói tevékenységükről, és többen legújabb műveiket olvasták fel, köztük Ladányi András író, Bolyán Sándor fotóművész, Pomogáts Béla, Shrek Tímea, Lőrincz P. Gabriella, Csornij Dávid, Kertész Dávid, Bakos Kiss Károly. A költészet napi rendezvénysorozat utolsó állomása a Nagyberegi Református Líceum volt, ahol az irodalmároknak Kovács András igazgató vezetésével a diákok ünnepi műsorral kedveskedtek, majd az írók itt is bemutatkoztak.

2016. április 24. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatásával az idén is megszervezték a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny döntőjét az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Tanszékén. Előzetesen válogatóversenyeket szerveztek a Técsői, Nagyszőlősi, Beregszászi, Munkácsi és Ungvári járás magyar iskoláiban. Az első és a második helyen végzett tanulók Budapesten képviselik megyénket május 28-án, a Kárpát-medencei Simonyi Zsigmond helyesírási versenyen.

MÁJUS

* Piros pünkösd napján *A jövőt tervezni kell...* címmel gyermek-, ifjúsági és családi napot tartottak Eszenyben az Ungvári Járási Könyvtár, a helyi könyvtár és a Micz-bán Hagyományőrző Társaság szervezésében.

JÚNIUS

2016. június 4. A beregszászi Európa–Magyar Házban sor került az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács alakuló ülésére. A jelenlévők a nemzeti összetartozás napjáról is megemlékeztek.

2016. június 6. A beregszászi Európa–Magyar Házban „*Világot versből?*” címmel került sor a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) által Kovács Vilmos születésének 89. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezésre, amelyen a KVIT által meghirdetett internetes versmondó verseny díjkiosztójára is sor került. Shrek Tímea, a KVIT titkára köszöntötte elsőként a jelenlévőket, majd Vári Fábián László József Attila-díjas kárpátaljai költő felolvasta Kovács Vilmos Drávai Gizellának írt, 2007-ben megtalált levelét, amelyet a jelenlévő fiatal pályakezdőknek ajánlott. Kovács Vilmos a versírás körülményeiről, motivációiról és miértjeiről szól levelében. Csordás László, a KVIT elnöke mesélt a résztvevőknek a társaság névválasztásáról és céljairól. Dupka György, a KMMI igazgatója felidézte a költővel kapcsolatos emlékeit, a Forrás Stúdió és a József Attila Alkotóközösség létrejöttének körülményeit, hangsúlyozva Kovács Vilmos öröksége ápolásának fontosságát. Felvetette az ötletet, miszerint jövőre állítsanak szobrot az író születésének 90. évfordulója alkalmából.

JÚLIUS

2016. július 9. Bátyúban Bagu Balázs-emléktáblát avattak a Beregszászért Alapítvány és a KMMI támogatásával.

AUGUSZTUS

2016. augusztus 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a történelmi egyházakkal közösen a sokéves hagyományhoz híven az ungvári vár belső udvarában méltatta államalapító szent királyunk napját. A ünnepi beszédet mondott Farkasné Böcs Judit, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Zubánics László, az UMDSZ és a KMMI elnöke, Marcsák Gergely költő. Végül Pogány István atya megáldotta az új kenyeret. Az esemény záróakkordjaként a Magyar Melódiák kamaraegyüttes az ünnephez méltó számokkal szórakoztatta a publikumot.

SZEPTEMBER

2016. szeptember 24. A makkosjánosi Barna György stadionban megtartották a XXVI. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési

Főosztálya, Nemzetiségi Főosztálya és a Jánosi Községi Tanács szervezésében. A szervezők képviselőjében Zubánics László, Dupka György és Szabó Tibor köszöntötte a jelenlévőket. Üdvözölte az egybegyűlteket dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja, Rezes József, a megyei közigazgatási hivatal nemzetiségi és vallásügyi főosztályának vezetője, Molnár Ildikó, a megyei művelődési főosztály vezetőjének helyettese. A seregszemlén a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adtak ízelítőt a műfaj jeles kárpátaljai képviselői. A közel húsz fellépő értékes jutalomban részesült.

2016. szeptember 24. Irodalmi kerekasztal a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság szervezésében.

OKTÓBER

* A hónap folyamán a KMMI támogatásával kiállításokat, eszmecseréket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

NOVEMBER

2016. november 18. Lezajlott a Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóverseny Somban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Soma Általános Iskola és a Soma Irodalmárok Emlékmúzeuma szervezésében. A rendezvényen részt vettek Kertész Dávid és Marcsák Gergely, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság alkotói is.

2016. november 18. *A Kárpát-medencéből elhurcolt magyar és német rabok nyomában Orosz földön és Kaukázus országaiban* címmel a makkosjánosi Helikon Hotelben nemzetközi emlékkonferencia zajlott le a GULÁG-GUPVI Emlékév alkalmából a Szolyvai Emlékparkbizottság és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. A rendezvény első részében a közel 150 résztvevőt, köztük a pécsi Német Kör 120 tagú küldöttségét dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke köszöntötte majd beszámolt az általa vezetett szervezet tevékenységéről és a rehabilitálás ügyéről az ukrán törvényhozásban. A magyar himnusz elhangzása után a megemlékezés mécsesgyújtással folytatódott, ezúttal v. Pocsai Vince református tiszteletes mondott imát a mártírok lelki üdvéért. Marosi István görögkatolikus áldozópap, a GörögKör vezetője megnyitotta a „*Holnap is felkel a nap...*” – Kárpátalja a 20. században egy görögkatolikus pap élettörténetén keresztül. (Az egykori Gulág-rab, Dr. Ortutay Elemér születésének 100. évfordulója alkalmá-

ból) című kiállítást. Ezt követően a jelenlévők figyelmébe ajánlotta Ortutay Elemér életét bemutató dokumentumfilm megtekintését. Végezetül lágerdalok, alkalomhoz illő versek, kispórák előadására is sor került Lőrincz P. Gabriella, Srhek Tímea, Marcsák Gergely, Vári Fábián László tolmácsolásában.

A konferencia második részében Dupka György, a Szolymai Emlékparkbizottság titkára (*A Kárpát-medencéből elhurcolt és dokumentumokkal igazolt magyar és német rabok nyomában Orosz földön és Kaukázus országai-ban*), Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére létrehozott emlékbizottság tagja (*Az internált magyarság és németiség emlékét megőrkítő rendezvények, oroszországi, kaukázusi, erdélyi, felvidéki, ukrainai történelmi emlékek. Lágerjártat – utazó vagonkiállítás Magyarországon, könyvbemutatók és más programok a GULAG-GUPVI Emlékévében*) és Alekszej Korszun történész (*Az internálás, deportálás, koncepciók perek feltárása a levéltári anyagok alapján, ezzel kapcsolatos újabb dokumentum-gyűjtemények kiadásának előkészületéről*) tartott figyelemfelkeltő előadást.

Az emlékkonferencia harmadik szakaszában – Zubánics László elnökletével – fiatal kutatók előadásai következtek. Elhangzott Csordás László, a Debreceni Egyetem abszolvált PhD-hallgatója *Elrabolt évek (A kényszermunkatáborok világa női nézőpontból két kárpátaljai emlékirat alapján)*, Marcsák Gergely, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója *A sztálini elhurcolások témája Vári Fábián László műveiben*, Bimba Brigitta, az Ungvári Nemzeti Egyetem (UNE) Magyar Kara történelem szakos hallgatója *A mártírok vére magvetés. Emlékezés id. Pocsai Vincére*, Mádi Bianka, az UNE Magyar Kara történelem szakos hallgatója *Deportálás és internálás az ugcso-vidéki Verbőc, Feketepatak, Salánk és vonzáskörzetében* című dolgozata. Az előadókhoz intézett kérdések, hozzászólások után Zubánics László zárszava következett. Az állófogadás után megemlékezésre és koszorúzásra került sor a beregszászi emlékműnél.

Végezetül a jelenlévők felkeresték a beregszászi Európa–Magyar Házat, ahol a Veritás Gulág-kiállítását és Matl Péter Ötösével című egyéni tárlatát tekintették meg Zubánics László, a KMMI elnökének kalauzolásával.

DECEMBER

2016. december 7. Ungváron, Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeumban az egykori Gulág-rab, Dr. Ortutay Elemér görögkatolikus

pap, teológus születésének 100. évfordulója alkalmából kiállítás nyílt a Szolymai Emlékparkbizottság, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a GörögKör szervezésében. A kiállítás keretében a résztvevők emlékeztek a 70 éve kivégzett, elítélt, Gulágra hurcolt görögkatolikus főpapokra, a magyar országgyűlés képviselőire. Ugyanitt nyílt meg a *Magyarok a Szovjetunió táborai-ban 1944–1956* című kiállítás a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Beszédet mondott dr. Zubánics László, dr. Dupka György, Marosi István, Alekszej Korszun, Filep Lajos, Angyal Gabriella, Vaszil Kocan. Közreműködött a Romzsa Tódor nevét viselő papi szeminárium kórusa.

2017

JANUÁR

2017. január 20. A magyar kultúra napja rendezvénysorozat keretében a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében megemlékezést és koszorúzási ünnepséget rendeztek a beregszászi Kölcsey-emléktáblánál a *Himnusz* megírásának 193. évfordulója alkalmából. Beszédet mondott dr. Zubánics László, az UMSZ és a KMMI elnöke. A rendezvényen jelen volt és koszorúzott Szalipszki Endre beregszászi magyar főkonzul, Babják Zoltán, Beregszász polgármestere, Dupka György, a MÉKK elnöke és mások.

2017. január 20. A Beregszásziért Alapítvány (elnök: Dalmay Árpád) szervezésében felavatták Bellyei László (1910–1995) irodalomtörténész, Regőczy Győző (1864–1945) költő, publicista és Reichard Pirocska (1884–1943) költő, műfordító, Beregszász szülöttjei emléktábláját a Beregszászi Járási Könyvtár épületének homlokzatán.

2017. január 20. A beregszászi Európa–Magyar Házban került sor a *Beregszászi Értelmiségi Fórum 2017* rendezvénysorozatra, amely Zubánics László elnök nyitóbeszédével vette kezdetét. A magyar kultúra napja alkalmából szervezett eseményen átadták az *Együtt* című irodalmi lap Nívódíját, ezúttal a 2016-ban publikált színvonalas írásai elismeréseként a szerkesztőbizottság Marcsák Gergely irodalmárnak ítélte oda. A díjazott laudációját Csordás László olvasószerkesztő ismertette, a díjat Dupka György, a folyóirat felelős kiadója nyújtotta át.

Lőrincz P. Gabriella kárpátaljai mentor és Farkas Wellman Endre oktató bemutatta az *ENUMERÁCIÓ* című kiadványt, amely egy jelentős válogatás

az Előretolt Helyőrség Íróakadémia tagjainak alkotásaiból. A gyűjtemény Lőrincz P. Gabriella és Kopriva Nikolett verseit is tartalmazza.

Átadták a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia és a KMMI elismerő okleveleit, amelyeket a magyar kultúra szolgálatában kiemelkedő személyiségek kaptak. Szemere Judit szerkesztő bemutatta a fiatal kárpátaljai alkotók *Különjárat* című antológiáját (a pályakezdő szerzők írásai az *Együtt* című folyóiratban jelentek meg az elmúlt esztendőben), majd Dupka György a *Magyar irodalmi élet és írásbeliség Kárpátalján* című legújabb, hamarosan megjelenő könyvéről tartott beszámolót. Az ünnepséget zenés irodalmi összeállítás színesítette és zárta, amely során közreműködtek a Beregszászi Kodály Zoltán Művészeti Iskola tanárai és diákjai, illetve a tiszabökényi Tisza Csillag kórus tagjai.

FEBRUÁR

2017. február 10. Ungváron, a Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban a MÉKK szervezésében megrendezték a VIII. Carpatica Art Expót, amelyen bemutatták a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület festőtáborainak és más műhelytagok legújabb munkáit. Kiállítók: Balogh Sándor, Badó Attila, Fuchs Andrea, Habda Vladisláv (Ungvár), Homoki Gábor (Péterfalva), Kalitics Erika (Munkács), Klisza János, Klisza Krisztina, Klisza Ilona, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter (Munkács), Nigriny Edit (Ungvár), Pauk Andrea (Ungvár), Puhlik-Beleny Magda (Ókemence), Réti János, Sütő Miklós, Soltész Márton, Soltész Gabriella, Soltész Péter (Ungvár), Turák Angéla (Ungvár). A rendezvényen mások mellett ünnepi beszédet mondott Vida László, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának első beosztott konzulja, Borisz Kuzma, az Ukrán Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai tagozatának elnöke, Zubánics László, a KMMI elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke. KMMI-oklevélben részesült Kövy Márta, az Ungvári Drugeth Gimnázium magyar nyelv és irodalom tanára és a palágykomoróci Nefelejcs kórus (művészeti vezető: Illár Viktória). Az utóbbi asszonykórus magyar népdalokat adott elő. Az Ung-vidéki gasztronómiából ezúttal is az eszenyi Szabó Tibor és a Ritmus csapata adott ízelítőt.

ÁPRILIS

2017. április 3–5. Költészet napi rendezvénysorozat zajlott le a beregszászi Európa–Magyar Házban a KMMI és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság szervezésében. A programban magyarországi és erdélyi résztvevők kereték fel Vereckét, az útvonal mentén és az emlékműnél verseket posztoltak.

A beregszászi Európa–Magyar Házban megrendezett irodalmi délután keretében Kárpát-medencei irodalmi fórumra került sor. Az eszmecserében és bemutatkozásban többek között Pomogáts Béla irodalomtörténész, Dupka György író, szerkesztő, Móricz László, az Anyanyelvi Konferencia elnökségi tagja, Csordás László, a KVIT elnöke, szerkesztő, Lőrincz P. Gabriella, Farkas Wellmann Endre és Varga Melinda költők, Szekáry Zsuzsa festő és mások vettek részt. Az idei költészet napja alkalmat adott arra, hogy emlékezzenek a 200 éve született Arany Jánosra is, aki nélkül nincs modern magyar nyelv és nincs nagyratörő magyar költészet. A program keretében az érdeklődők megtekintették az ArtTisza Művészeti Egyesület és Szekáry Zsuzsanna kiállítását.

2017. április 20. Tizenöt éves az *Együtt* című irodalmi-művészeti kulturális folyóirat. Ebből az alkalomból a Beregszászi Járasi Könyvtárban irodalmi rendezvényre került sor, amelyet Dupka György a folyóirat felelős kiadója nyitott meg. Közreműködtek a folyóirat szerzői: Vári Fábián László, Csordás László, Lőrincz P. Gabriella, Shrek Tímea, Kovács Eleonóra, Csornij Dávid és Bartha Gusztáv.

JÚNIUS

2017. június 6. A MÉKK és a KMMI szervezésében a Beregszászi Járasi Könyvtárban a *Magyar Könyvhét – 2017* című program keretében bemutatták az Intermix Kiadó, a MÉKK, a Szolyvai Emlékparkbizottság gondozásában megjelent kárpátaljai magyar kiadványokat és az *Együtt* című lap legújabb számát. Közreműködött Csordás László, Dupka György, Marcás Gergely, Shrek Tímea, Szemere Judit.

2017. június 16. A Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) emléknapot szervezett Kovács Vilmos születésének 90. évfordulója alkalmából, amelynek a beregszászi Európa–Magyar Ház adott otthont. A rendezvény elején Shrek Tímea, a KVIT tagja köszöntötte a vendégeket. Ezután Marcás Gergely KVIT-tag megzenésített verset adott elő. A megemlékezés elején Gara Katalin, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulja köszöntötte a jelenlévőket, és osztotta meg gondolatait az egybegyűltekkal. Beszédében kiemelte, hogy fontosak az ilyen megemlékezések, és maga is szívesen vesz részt azokon a rendezvényeken, ahol a kultúra, irodalom jelen van. Ezt követően Csordás László, a KVIT elnöke szólt a jelenlévőkhöz. Beszédében kitért a társaság munkájára, illetve beszélt Kovács Vilmos irodalmi szerepéről, az író életéről. Shrek Tímea részletesen ismertette Kovács Vilmos életútját, irodalmi munkásságát.

Dupka György, a KMMI igazgatója Kovács Vilmosmal kapcsolatos személyes emlékeit idézte fel.

JÚLIUS

2017. július 11–13. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet népes küldöttséggel vett részt a *Kultivál 2017* Dunaszerdahelyen megrendezett fesztiválon, amelynek szervezője a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal, illetve a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet volt

AUGUSZTUS

2017. augusztus 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a történelmi egyházakkal közösen a sokéves hagyományhoz híven az ungvári vár konferenciatermében méltatta államalapító szent királyunk napját. A szervezők nevében dr. Dupka György, a MÉKK elnöke köszöntötte a szép számban érkezett vendégeket, illetve Magyarország Ungvári Főkonzulátusának munkatársait. Ünnepi beszédet mondott dr. Zubánics László, az UMDSZ elnöke. Nagy Anikó, a Kárpátaljai Megyei Filharmónia Magyar Melódiák együttesének szólóéneke az eseményhez kapcsolódó, a hazáról, a nemzetről és nyelvünk megtartásának fontosságáról szóló dalsokrot adott elő, majd Shrek Tímea, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság titkára mondott ünnepi köszöntőt. Marcsák Gergely költő gitárkísérettel adott elő az alkalomhoz illő verseket, majd Buhajla József, Magyarország ungvári főkonzulja tartott ünnepi beszédet. Ezután került sor az állami kitüntetések átadására. Áder János köztársasági elnök megbízásából Buhajla József főkonzul a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetést adta át dr. Dupka Györgynek sokrétű kulturális és közéleti tevékenysége elismerésül. Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést vehetett át Alekszej Korszun történész a szovjet rendszer bűnei feltárásában végzett kutatói tevékenysége elismerésül. Az ökumenikus egyházi szertartás keretében Pogány István általános püspöki helynök, ungvári plébános és Ambrus József görögkatolikus áldozópap imát mondtak Szent István király emlékére, majd megáldották az új kenyeret. Az ünnepség a *Szózat* elnéklésével ért véget, majd a jelenlévők koszorút helyeztek el a várudvaron lévő Turul-emlékműnél.

SZEPTEMBER

2017. szeptember 10. A lovagkirályra emlékeztek a mezőkaszonnyi középiskola épülete előtt Szent László király kárpátaljai tisztelői, ahol a múlt évben

felavatták a király emléktábláját abból az alkalomból, hogy a község határában mért vereséget az országba betörő besenyő hadakra, s Szent Katalin tiszteletére kápolnát építtetett. Az ünnepségen Bakancsos László, az UMDSZ általános alelnöke köszöntötte a jelenlévőket. Dr. Zubánics László történelmi emlékeztetőjében elmondta: a Szent László-év a szent király uralkodásának állít emléket. Az ünnepségen a helyi iskolások műsorral léptek fel. Ezt követően a jelenlévők – akik között ott voltak Tóth Miklós megyei képviselő, az UMDSZ alelnöke, az iskola és a helyi önkormányzat képviselői – elhelyezték a tisztelet koszorúit az emléktáblánál. A nap folyamán a mezőkaszonnyi focipályán zajlott a II. Szent László Kupa kárpátaljai labdarúgó-bajnokság, amelyre öt csapat regisztrált Ungvártól Técsőig. Az ünnepélyes megnyitón az UMDSZ jelenlévő vezetői – dr. Zubánics László, Bakancsos László, Tóth Miklós – sportszerű játékot, jó szórakozást kívántak minden résztvevőnek. A labdarúgótorna győztese a mezőkaszonnyi csapat lett, ők vihették haza a kupát, a dobogó második fokára a técsői, a harmadikra pedig a beregi tiszaháti csapat léphetett fel.

2017. szeptember 15–17. Eszenyben a Micz-bán Hagyományörző Társaság és a Ritmus néptáncegyüttes szervezésében megrendezték a Micz-bán Napokat. A program keretében megnyitották Farkas József *Páva pulyák* (a *Fölszállott a Páva* műsoráról) című fotókiállítását, a Csabai Színistúdió előadásában megtekintették a *Senki sem tökéletes* című újrahasznosított musical comedyt. Végezetül szüreti bállal egybekötött néptáncgála zárta a műsort, amelyben felléptek az erdélyi, magyarországi és kárpátaljai együttesek. Az előadás az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében valósult meg.

OKTÓBER

2017. október 6. Ungváron a város magyarsága a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében Zubánics László történész, az UMDSZ, illetve a KMMI elnöke és Dupka György történész, a szervezet elnöke emlékezett és koszorúzott az aradi vértanúk emléknapja alkalmából a Kálvária temetőben Szegelethy János honvédhadnagy sírjánál.

2017. október 7. A tiszapéterfalvai kultúrházban lezajlott a XXVII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a megyei állami közigazgatási hivatal művelődési főosztálya, nemzetiségi és vallásügyi főosztálya,

a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal és a Péterfalvai Községi Tanács szervezésében. A rendezvényt Zubánics László, az UMDSZ elnöke nyitotta meg. A fellépőket Dupka György, a MÉKK elnöke, Molnár Ildikó, a megyei művelődési főosztály helyettes vezetője, Szabó Tibor, az UMDSZ művelődési szakbizottságának elnöke és mások üdvözölték. A seregszemle mintegy 400 résztvevője a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adott ízelítőt, a legjobbak értékes jutalomban részesültek.

NOVEMBER

2017. november 7–11. Ung-, Bereg- és Ugocsa-vidéken megrendezték a XI. *Együtt* írótabort, ezen belül a kárpátaljai magyar irodalmi napokat a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezésében. A rendezvénysorozat Ungvár, Munkács, Gát, Beregszász, Nagybereg, Nagyszőlős, Karácspfalva, Péterfalva, Tiszabökény, Tivadarfalva, Nagypalád tanintézményeiben, könyvtáraiban zajlott le. A szervezők tartalmas programmal várták az *Együtt* szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait. A felkért alkotók közül az egyes napi programokban részt vett: Pomogáts Béla (Budapest), Móricz László (Stockholm), Vári Fábián László (Mezővári), Dupka György (Ungvár), Kocsis Csaba (Berettyóújfalu), Oláh András (Mátészalka), Lengyel János (Beregszász–Budapest), Bakos Kiss Károly (Beregújfalu), Csordás László (Eszény), Kertész Dávid (Beregszász), Marcsák Gergely (Kincseshomok), Shrek Tímea, Nagy Tamás (Beregszász), Weinrauch Katalin (Beregszász), Szemere Judit (Beregszász) és mások.

A hagyományos előadókörúton a résztvevők rendhagyó irodalomórát tartottak az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási Tudományos Intézetében (házigazda: dr. Zubánics László docens, igazgatóhelyettes), az ungvári Dayka Gábor középiskolában (házigazda: Kulin Judit igazgatóhelyettes, Csizmadia Dianna szervezőtanár) és a Drugeth Gimnáziumban (házigazda: Kovács Péter igazgató és Kövy Márta magyar nyelv és irodalom szakos tanár), továbbá a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsének magyar tagozatán (házigazda: Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár), a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban (házigazda: Szabó Árpád igazgató), a Gáti Kovács Vilmos Középiskolában (házigazda: Román Erika igazgató). A költő szülőfalujában a tantestület és a művelődési intézmények képviselőivel (házigazda: Mihalko Mária, a helyi közkönyvtár vezetője) megkoszorúzták Kovács Vilmos a műve-

lődedi ház falán lévő emléktábláját. Az irodalmi karaván résztvevői író-olvasó találkozón vettek részt a Beregszászi Járási Könyvtárban (házigazda: Varga Éva igazgató) és a Nagyberegi Református Líceumban (házigazda: Kovács András igazgató, Gálfy Dezső magyar nyelv és irodalom szakos tanár).

Az irodalmárok Nagyszőlősen a Perényi Zsigmond középiskolában (házigazda: Mibilicsi Mónika magyar nyelv és irodalom szakos tanár), a Karácspfalvai Sztojka Sándor Görög Katolikus Líceumban (házigazda: Vargu Zoltán tanár), valamint a Tiszabökényi Általános Iskolában (házigazda: Szuszik Szergej igazgató) is találkoztak a diákokkal. A tiszabökényi Árpád-házi Szent Erzsébet templomban megtekintették az *Egyházüldözés Kárpátalján 1944–1991* című tematikus kiállítást, amelyet a Gulágra elhurcolt és ott elpusztult római katolikus, görögkatolikus papok, református lelkipásztorok és más felekezetek vezetőinek emlékének szenteltek (tárlatvezető: Dupka György, az állandó kiállítás összeállítója).

A pénteki zárónapon felkeresték a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskolát, ahol a település neves fiára, Kiss Ferenc irodalomtörténészre (Péterfalva, 1928. november 11. – Budapest, 1999. október 30.) emlékeztek, majd megkoszorúzták a tanintézmény falán lévő emléktáblát (házigazda: Újvári Irén igazgató). Végezetül rendhagyó irodalomórán vettek részt a Péterfalvai Református Líceumban (házigazda: Bohut Andrea igazgató) és a Nagypaládi Móricz Zsigmond Középiskolában, ahol megkoszorúzták Móricz Zsigmond emléktábláját és megtekintették az iskolamúzeum gazdag gyűjteményt felvonultató néprajzi tárlatát (házigazda: Sötér Géza igazgató).

2017. november 17. *Nevük élni fog nemzedékről nemzedékre – Multidézés a Kárpát-medencében: szovjet katonai megtorlás, GULÁG és GUPVI táborok, áldozatok, emlékhelyek...* témakörben nemzetközi emlékkonferenciára került sor Beregszászon, az Európa–Magyar Házban. A rendezvényt dr. Zubánics László, a KMMI elnöke és dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. A mécsesgyűjtást követően v. Pocsai Vince és Nagy László református lelkészek közös imát mondtak a mártírok lelki üdvéért. Hajduk Márta rendező bemutatta a *Kárpátaljai tragédia* című dokumentumfilmet. A Gulág-Gupvi-kutatók nemzetközi fórumán előadást tartott Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére létrehozott emlékbizottság tagja (*A pécsi Német Kör emléktája a magyar rabok nyomában Kaukázus /Örményország/, Euro-Ázsia /Kazahsztán, Üzbegisztán/ országaiban*), dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság

titkára (*Adalékok a 4. Ukrán Front egységei által területszerzési szándékkal megszállt Csonka-Beregből, a szlovákiai Ung-vidék településeiről 1944–1945-ben Szolyvára és más gyűjtőlágerekbe elhurcoltak tragikus történetéhez, az áldozatok emlékének megörökítéséhez*), Kovács Sándor (*A szovjet terror kárpátaljai emléktérképéről*), Alekszej Korszun történész (*Erőszakos politikai represszió a kárpátaljai lakosok ellen a szovjetizálás befejező szakaszában 1947–1953 között. A levéltári dokumentumok, anyagok gyűjteményéről*), Bimba Brigitta, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója (*Az otthon maradt nők sorsa az 1944-es őszi elhurcolás időszakában*), Marcsák Gergely, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója (*Tollas Tibor, a füveskeri költő, Kárpátalja tragédiájának szemtanúja*), Csordás László, a Debreceni Egyetem abszolvált PhD-hallgatója (*Emlékirás és emlékolvasás. Kárpátaljai magyar férfiak a sztálini lágerekben*), Kosztyó Gyula, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem abszolvált PhD-hallgatója, az United States Holocaust Memorial Museum levéltári kutatója (*A kolhozrendszer kiépülése a szovjet terror légkörében*), Mádi Bianka, az UNE Magyar Kara történelem szakos hallgatója (*Az internálás idején otthon maradtak mindennapjai*).

A délutáni program keretében – a pécsi Német Kör tagjaival, a Budapest XVIII. kerületi szemeretlepi református gyülekezet és Csonka-Bereg képviselőivel közösen – emlékeztünk, koszorúztunk a sztálini megtorlás beregszászi emlékművénél.

DECEMBER

2017. december 1. Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére tízedik alkalommal szerveztek szavalóversenyt a két költő szülőfalujában, Somban. A versenyzőket és a vendégeket Molnár-Dzsanda Adriána igazgatóhelyettes, dr. Erdei Péter, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulja, Tóth Győző, a járási oktatási osztály helyettes vezetője, Bakancsos László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség általános alelnöke, Halász László, a járási művelődési osztály vezetője, Marcsák Gergely, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság alelnöke köszöntötték, akik jó versenyzést kívántak a gyerekeknek. A versenyzők a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet díjait, illetve okleveleit vehették át. A somi könyvtár jóvoltából mindenki emléktárgyakkal is gazdagodott, illetve a jubileumi rendezvény hatalmas tortájából is részesült. Az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség a résztvevőket és kísérő tanáraikat vendégül látta ebédre, és útiköltség-térítést biztosított számukra. A rendezvény szervezője a Somi Általános

Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma, támogatója a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség volt.

2018

JANUÁR

2018. január 18. A magyar kultúra napja alkalmából a beregszászi Európa–Magyar Házban került sor a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében a hagyományos értelmiségi fórumra. A vendégek köszöntését követően Szabó Tibor, a KMMI közművelődési részlegének vezetője szólt azokról az évfordulós rendezvényekről, amelyek meghatározzák a 2018-as kulturális évadot. 2017 decemberében a Nemzetpolitikai Államtitkárság 2018-at Mátyás király-emlékévé nyilvánította, ebből az alkalomból a KMMI számos programot kíván megvalósítani Kárpátalja-szerte. Szamovolszky Ödön nagybereznai szobrász, a tiszapéterfalvi Kiss Ferenc irodalomtörténész és akadémikus, Mátyás király évfordulója valódi színpontjai lesznek az eseménynaptárnak. Pocsai Vince református lelkész közös imára hívta a megjelenteket. Köszöntötte a résztvevőket Dupka György, a KMMI igazgatója, a MÉKK elnöke, valamint Beke Mihály András, Magyarország beregszászi külképviseletének első beosztott konzulja is. Az utóbbi – erdélyi származású lévén – fontosnak tartja a *Himnusz* születésének ünnepét, hiszen voltak olyan idők, – amikor ez tiltva volt. Ezután Mórítz László tartott gondolatébresztő előadást az anyanyelv és a kultúra ápolásának fontosságáról, nemzetépítő és -megtartó erejéről. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia (AK) alelnöke felolvasta Pomogáts Béla, az AK tiszteletbeli elnöke levélüzenetét. Ezután a hagyományos kulturális díjak átadása következett. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelét Mórítz László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet okleveleit Dupka György igazgató, az *Együtt* folyóirat Nívódíját Vári Fábán László és Csordás László adták át. Ezt követően a Bátyúti Művészeti Iskola zenés összeállítását tekinthették meg a jelenlévők, majd a Kaszonyi Művészeti Iskola diákjainak előadásában hagyományos népzenei összeállítást is megcsodálhattak. Lőrincz P. Gabriella költő felkérte Erős Kingát, a Magyar Írószövetség elnökségi tagját, valamint Pánczél Andrást, a Guttenberg Pál Népfőiskola elnökét, hogy mutassák be munkásságukat, illetve az általuk ve-

zetett intézményeket, akik örömmel tettek eleget a felkérésnek. A Beregszászi Kodály Zoltán Művészeti Iskola összeállítását követően Dupka György és Marcsák Gergely mutatták be új kiadványokat. A *Különjárat* című műben 13 kárpátaljai költő és 13 képzőművész mutatkozik be. A „Mert kezdet nincs, csak folytatás van” című gyűjtemény a KVVIT tagjainak munkáit közli. Záróakkordként Deák Alexandra tolmácsolásában hallhattuk Kovács Vilmos *A munkácsi várban* című versét. Az ünnepség a könyvek dedikálásával és fogadással ért véget.

2018. január 19. A Hunyadi Mátyás-émlékév nyitórendezvénye keretében koszorúzást rendeztek a munkácsi várban Mátyás király emléktáblájánál az UMDSZ és a KMMI szervezésében. Deák Alexandra előadásában elhangzott Kovács Vilmos *A munkácsi várban* című verse. Ünnepi beszédet mondott Dupka György, a MÉKK elnöke, Mórítz László, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia alelnöke, akik a megjelent szervezetek képviselőivel közösen megkoszorúzták Mátyás király emléktábláját.

2018. január 26. Népes közönsége volt a IX. Carpatica Art Expo nyitóünnepségének Ungváron, a Kárpátaljai Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban. Az eseményen több mint száz magyar, ukrán, ruszin, szlovák és orosz alkotó értelmiségi vett részt. Elsőként a házigazda, Vaszil Kocan, a múzeum igazgatója köszöntötte megjelenteket, majd a szervezők nevében Fuchs Andrea, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) alelnöke tájékoztatta a közönséget a Carpatica Art Expo indulásáról, az elért eredményekről. Ezt követően Kovács Emília, a 19. Himnusz-mondó verseny győztese szavalt el Kölcsey Ferenc örökbecsű költeményét (az Ungvári Drugeth Gimnázium diákja immár harmadik alkalommal léphetett fel a verseny képzletbeli dobogójának legmagasabb fokára), majd Dupka György, a MÉKK elnöke, Rezes József, a megyei közigazgatási hivatal nemzetiségi és vallásügyi főosztályának vezetője, Borisz Kuzma, az Ukrán Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai szervezetének elnöke, Zubánics László, a KMMI elnöke, Fülöp Andrea, az ungvári magyar külképviselet konzulja és mások tartottak ünnepi beszédet, méltatták és értékelték a képzőművészek bemutatott munkáit. Dupka György a magyar kultúra napja alkalmából átadta a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia okleveleit azon közéleti személyiségeknek, akik az elmúlt években sokat tettek a közösség szolgálatában. Ezúttal Ignác Mária, a téglási művelődési ház igazgatója, a községi tanács képviselője, Szikora Csilla, a téglási művelődési ház Rózsa

népdaegyüttesének művészeti vezetője vette át az oklevelet. Elhangzott, hogy a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület festőtáborai és más műhelyek képviseletében 21 művész mintegy 60 alkotása került bemutatóra. Kiállítók: Balogh Sándor (Ungvár), Beleny Mihajlo (Ókemenec), Homoki Gábor (Péterfalva), Bodó Attila, Canyko Sándor, ifj. Habda Vladiszlav, Klisza János, Klisza Krisztina, Kurucz Adriána, Nigriny Edit, Pauk Andrea, Réti János, Soltész Gabriella, Soltész Martin, Soltész Péter (Ungvár), Sütő Miklós, Turák Angéla, Vaskovics Beáta (Ungvár), Matl Péter (Munkács), Puhlik-Beleny Magda (Ókemenec).

A rendezvényen felléptek a téglási kultúrház hagyományörző csoportjai: a Rózsa népdaegyüttes, a Csalogány asszonykórus, az Orchidea táncscsoport, a Pergettyű citerazenekar (vezetők: Szikora Csilla, Ignác Mária, Váradi Emese, Gerber Andzselika). Zenei kíséretet biztosított Szabó Júlia gitáron és Szabó Eszter fuvolán.

Az Ung-vidéket képviselő eszenyi hagyományörzők (vezető: Szabó Tibor) jóvoltából a vendégek ízelítőt kaptak a magyaros vendégszeretetből, és megköszönhették a népi gasztronómia finomságait, remekeit.

FEBRUÁR

2018. február 14. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének könyvtárában méltatták a magyar széppróza napját. Íróvendégek: Vári Fábán László, Nagy Zoltán Mihály, Varga Nikolett, Shrek Tímea, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Marcsák Gergely, Szabó P. Dóra, Nagy Tamás. Moderátor: Csordás László irodalomtörténész, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság elnöke.

MÁRCIUS

2018. március 2. Az idén második alkalommal került megrendezésre az Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézet (UMOTI) Magyar Filológiai Tanszékének szervezésében az Arany János nevét viselő balladamondó verseny a KMMI támogatásával. Üdvözlő beszédet mondott Zubánics László, az UMOTI igazgatóhelyettese, a KMMI elnöke, Lizanec Péter professzor, Fülöp Andrea konzul (aki a főkonzulátus nevében könyvjutalomban részesítette a versenyzőket), Bence Norbert, a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiaik Kutatók Szövetségének (KMDFKSZ) elnöke (a különdíjasokat jutalmazta egy-egy ajándécsomaggal). A zsűri döntése értelmében a 7–9. osztályos korcsoportban első helyezett lett Lőrincz Emese (Nagyszőlősi Perényi

Zsigmond Középiskola), második Marton Petra (Csongori Általános Iskola), harmadik helyezést ért el Nagy Gábor (Sziurtei Középiskola). A 10–11. osztályosok közül első lett Kádas Krisztián (Nagydobronyi Református Líceum), a második helyet Poják Anita (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézete), míg a harmadikat Nickulics Sztella (Ungvári Magyar Tannyelvű Drugeth Gimnázium) érte el. A felsősök között két különdíjat is kiosztottak, a kitüntetettek Héder Balázs (Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola) és Jávorszky Dániel (Kisgejőci Egry Ferenc Oktatási-Nevelési Komplexum). Zárszót Zékány Krisztina, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője mondott. A támogatóknak köszönhetően a nyertesek az ajándécsomagokon túl pénzjutalomban is részesültek. A rendezvényen jelen volt Rezes József, a megyei nemzetiségi és vallásügyi főosztály vezetője, Mocsárkó György, a Kárpátaljai Magyar Ifúságért Jótékonyági Szervezet elnöke.

ÁPRILIS

2018. április 10–11. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében *Innovatív módszerek a könyvtárakban* címmel kétnapos képzést szervezett a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. Tanfolyamvezető: Vraukóné Lukács Ilona főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár). Társzervezők: a Nagyszőlősi Járasi Központosított Könyvtárhálózat, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár.

2018. április 11. Az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerzői az erdélyi írókkal rendhagyó módon ünnepelték a magyar költészet napját a makosjánosi Helikon Hotel konferenciatermében a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Az ünnepélyes megnyitó után költészet napi felolvasóest keretében jó hangulatú beszélgetésre került sor a kárpátaljai és az erdélyi irodalmi életéről és szereplőiről az *Együtt* szerzőinek és az Erdélyi Magyar Írók Ligája küldöttségének közreműködésével. A rendezvény résztvevői: Csornij Dávid (Beregszász, költő, doktorandusz, KVIT-tag), Csordás László (Eszeny, irodalomtörténész, kritikus, doktorandusz, KVIT-elnök, az *Együtt* olvasószerkesztője, moderátor), Fuchs Andrea (Ungvár, grafikus, az *Együtt* ügyintézője), Gál Hunor (Kolozsvar, költő), Shrek Tímea (Beregszász, prózaíró, szervezőpedagógus, KVIT-tag), Lőrincz P. Gabriella (Beregszász, költő, a KMMI munkatársa, az Előretolt Helyőrség Íróakadémia oktatója),

Dupka György (Tiszaököny, szerkesztő, történész, az *Együtt* felelős kiadója, a KMMI igazgatója), Kertész Dávid (Csap, prózaíró, KVIT-tag), Papp Attila Zsolt (Kolozsvar, költő, a *Helikon* szerkesztője), Serestély Zalán (Kolozsvar, költő, prózaíró, esszéíró). Rendezvényünket megtisztelte jelenlétével Beke Mihály András, a beregszászi magyar külképviselet első beosztott konzulja, aki szintén erdélyi származású magyar író, újságíró, műfordító és kultúrdiplomata.

2018. április 11–14. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet által szervezett irodalmi karaván programjában ezúttal az erdélyi íróküldöttség tagjai vettek részt: Papp Attila Zsolt, Serestély Zalán, Gál Hunor. A moderátor Dupka György volt. Az író-olvasó találkozók helyszínei:

- a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsének magyar tagozata, házigazda: Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár;
- a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium, házigazda: Szabó Árpád igazgató, Kocsis Mariana magyar nyelv és irodalom szakos tanár;
- a Nagyberegi Református Líceum, házigazda: Gálfi Dezső magyar nyelv és irodalom szakos tanár. A találkozón Füzesi Magda (Nagybereg–Kolozsvar) költő, az MMA tagja is részt vett.

A rendezvénysorozat zárónapján az ősi munkácsi várban és Beregvidéken barangoltak a vendégek. A program az Emberi Erőforrások Minisztériuma meghívásos pályázata keretében valósul meg.

2018. április 13. Költészet napi rendezvény zajlott le a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében a beregszászi Európa–Magyar Házban. A program résztvevői a Kárpát-medencei Tehetséggondozó Nonprofit Kft. (KMTG) oktatója: Lőrincz P. Gabriella és juniorjai: Shrek Tímea, Kopriva Nikolett, Tóth Dominika, Kertész Dávid, Csornij Dávid, Marcsák Gergely voltak. A rendezvény keretében bemutatásra került a KMTG kárpátaljai tagjainak írásait tartalmazó *A tökéletes zártság egyetlen pillanata* című antológia (szerkesztő: Falusi Márton, előszó Vári Fábán László, Füzesi Magda) és Lőrincz P. Gabriella Átszállás előtt című kötete (KMTG Kiadó). A szerzők felolvastak a műveikből.

2018. április 14. A Simonyi Zsigmond helyesírási verseny megyei döntőjének az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar–Ukrán Oktatási-Tudományos Intézet Bercsényi Miklós Könyvtára adott helyet. A versenyt az ELTE Bölcsészettudományi Karán 1997 óta rendezik meg, Kárpátalján 2000-től vannak elődöntők. A megjelenteket Lizanec Péter professzor, Dr. Zékány Krisztina tanszékvezető Ádám Kinga, a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal

Kutatók Szövetségének elnökségi tagja üdvözölte. A köszöntőket követően dr. Nagy Natália docens, a verseny kárpátaljai fordulójának főszervezője ismertette a verseny történetét, értékelte a felkészítő tanárok eddigi munkáját, akik Arany vagy Gyémánt Oklevélben részesültek. Az 5–8. osztályosok körében megrendezett vetélkedősorozat végső állomása a Kárpát-medencei megmérettetés. Az első és a második helyen végzett versenyzők Budapesten képviselik Kárpátalját május 26-án a XXI. Kárpát-medencei döntőn. A verseny fő támogatója a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet volt.

2018. április 16–19. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet irodalmi karavánt szervezett a Vajdaságban. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Csornij Dávid (Beregszász) költő, Kertész Dávid (Tiszasalamon) novellista, Marcsák Gergely (Kincsehomok) költő, novellista, Shrek Tímea (Beregszász) novellista képviselték Topolyán, Temerinben és Zentán.

2018. április 18. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében *Innovatív módszerek a könyvtárakban* címmel kétnapos képzést tartottak a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára Tégláson, az Ungvári Járási Könyvtárban. Tanfolyamvezető: Vraukóné Lukács Ilona főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár). Társ szervezők: az Ungvári Járási Központosított Könyvtárhálózat, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár.

2018. április 18–21. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében lebonyolított irodalmi karaván résztvevői felvidéki irodalmárok voltak. A küldöttség tagjai: Hodossy Gyula (Dunaszerdahely) költő, író, szerkesztő, intézményszervező, könyvkiadó, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnöke, Hízsnay Zoltán (Rimaszombat) József Attila-díjas költő, esszéíró, szerkesztő, Szabados Sonia (Dunaszerdahely) műfordító. A nyitórendezvényre a makkosjányosi Helikon Hotelben került sor, a vendégeket Dupka György, a KMMI igazgatója és Vári Fábián László, az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke üdvözölte. Ezt követően beszélgetés zajlott le irodalmi intézményeinkről az *Együtt* szerzőinek (Csordás László, Lőrincz P. Gabriella, Nagy Zoltán Mihály) és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat szerkesztőinek, ügyintézőinek (Szemere Judit, Fuchs Andrea) közreműködésével. Másnap a felvidéki írók a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán (házigazda: Kótun Jolán magyar szakos tanár), a Karáczfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceumban (Bírók Ferenc, Molnár Melinda nevelőtanár) és a Nagyberegi

Református Líceum (Kovács András igazgató, magyar szakos tanár) tartottak felolvasást, és meséltek a felvidéki magyarok mindennapi életéről Dupka György irodalmár moderálásában. Jutott idő arra is, hogy megismerkedjenek a vidék épített örökségével, valamint a Beregvidék borászatával a Sass családi pincészet jóvoltából Sass Károly borász kalauzolásában. A program az Emberi Erőforrások Minisztériuma meghívásos pályázata keretében valósult meg.

MÁJUS

2018. május 9–11. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet képviseletében a kárpátaljai irodalmi karaván tagjai – Csordás László, Dupka György, Nagy Zoltán Mihály, Vári Fábián László – előadókörúton vettek részt a felvidéki Dunaszerdahelyen, Rimaszombaton és Kassán. Az első napon Hodossy Gyula, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnökének kalauzolásában a Cuvée borbár teraszán tartottak irodalmi eszmecsérét Zirig Árpád költő, író és Tóth László irodalomtörténész, költő közreműködésével. A második napon író-olvasó találkozón vettek részt a dunaszerdahelyi magyar tanítási nyelvű magángimnáziumban. Útjuk következő állomása Felsőszeli volt, ahol Oros László több ezer könyvből álló magánkönyvtárát tekintették meg. Mintegy 300 km-t megtéve érkeztek Rimaszombat Csillagházába, ahol Hajdú István író, a Fundament Polgári Társulás elnöke moderálásában került sor az irodalmi estre, amelyen bemutakoztak a rimaszombati magyarság jeles képviselői előtt. A harmadik napon rendhagyó irodalomórát tartottak a Kassai Ipari Iskola könyvtárában, ahol házigazdájuk Fülöp Éva könyvtáros volt.

2018. május 18–19. *Múzeumok éjjel-nappal Ungváron* – a Lehoczky Tivadar Kárpátaljai Megyei Honismereti Múzeum a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség támogatásával kétnapos rendezvénysorozattal tisztelgett a múzeumok nemzetközi napja előtt.

2018. május 23–25. Az Erdélyi Magyar Írók Ligája szervezésében megrendezett irodalmi karavánon a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet képviseletében három fiatal kárpátaljai szerző – Csornij Dávid, Lőrincz P. Gabriella és Nagy Tamás – lépett fel Nagybányán, a helyi Németh László Gimnáziumban és a Podul Viilor 9 klubban. A második napon Hosszúmezőn, a polgármesteri hivatal tanácstermében, a harmadik napon a kolozsvári Rhédey Kávéházban olvasták fel írásaikat és tartottak eszmecsérét.

JÚNIUS

2018. június 5. Lendván (Szlovénia), a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet szervezésében (Kepe Lili igazgató irányításával) a Kárpát-medencei magyar irodalmi karaván a Bánffy Központot is felkereste, ahol a határon túli magyar írók tartottak eszmecsere a Mura-vidéki Bence Lajos író, költő moderálásában. A vajdasági írók ötfős küldöttségét Bíró Tímea újságíró, költő, Benedek Miklós Sinkó Ervin-díjas költő, Kocsis Árpád író, a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Irodalomelméleti Doktori Iskolájának hallgatója, Patócs László, a *Híd* irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat főszerkesztője, Virág Gábor (írói álneven Aaron Blumm) Sinkó Ervin- és Sziveri János-díjas író, az újvidéki Fórum Könyvkiadó Intézet igazgató-főszerkesztője képviselte. Meghívott vendég volt Kárpátaljáról: Dupka György író, történész. A három régió képviselői az irodalmi életéről, az írók közösségi elkötelezettségéről, a folyóirat- és könyvkiadásról, az olvasókkal való kapcsolattartásról és az egyetemese magyar irodalmi élethez való kapcsolódásokról fejtették ki véleményüket, és a *hogyan tovább?* kérdésre fogalmaztak meg különböző túlélési technikákat. Az eszmecsere után megtekintették a város történelmi nevezetességeit és a Marc Chagall kiállítást a lendvai várban.

JÚLIUS

2018. július 6. Sor került a felújított tiszapéterfalvai kultúrház avatására és a XXIII. Kárpátaljai Népzenei, Néptánc és Kézműves Tábor nyitó koncertjére. Az ünnepségen Tóth Izabella köszöntötte a vendégeket. Az eseményt többek között megtisztelte jelenlétével Ötvös Sándor, a nemzetpolitikáért felelős államtitkárság főosztályvezetője, Szilágyi Mátyás, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, dr. Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke, valamint Tóth Bálint, Tiszapéterfalva polgármestere. Szilágyi Mátyás főkonzul arról biztosította a megjelenteket, hogy Magyarország kormánya továbbra is kiemelt figyelmet szentel a nemzetpolitikai érdekérvényesítésnek mind gazdasági, mind kulturális, mind diplomáciai téren.

AUGUSZTUS

2018. augusztus 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a történel-

mi egyházakkal közösen a sokéves hagyományhoz híven az ungvári vár belső udvarában méltatta államalapító szent királyunk napját. A szervezőbizottság hívására közel kétszázan jelentek meg, hitet téve a szülőföldön való magyar megmaradás mellett. A *Himnusz* eléneklése után a MÉKK nevében Dupka György elnök üdvözölte a közönséget és a díszvendégeket. Ünnepi beszédet mondott Kuti László, Magyarország ungvári külképviseletének ideiglenes ügyvezetője. Ezután Horváth Sándor író, a *Kárpáti Igaz Szó* főszerkesztő-helyettese és Lőrinc Ingrid, a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiait Kutatók Szövetségének (KMDFKSZ) elnökségi tagja mondta el gondolatait a Szent István-i intelmek alapján a helyi magyarság túlélésére vonatkozóan. A történelmi egyházak nevében Héder János ungvári református lelkész, a Kárpátaljai református Egyházkerület (KRE) főjegyzője, Pogány István atya, általános püspöki helynök, főesperes, ungvári római katolikus plébános, dr. Szóllánszky Ágoston, a ráti görögkatolikus egyház parochusa igehirdetéssel és az evangéliumi írásokból idézve emlékeztek Szent Istvánra, majd a szertartás az új kenyér megáldásával fejeződött be. A rendezvény kulturális részében a kisszelmenci Szentháromság templom kórusa lépett fel Illár Viktória felkonferálásában, az *Augusztus 20.* című verset Kovács Endre kisszelmenci tanuló szavalta el. Végezetül a *Szózat* eléneklése előtt a főkonzulátus és a szervezőbizottság képviselői koszorút helyeztek el a vár udvarán álló turul-emlékműnél.

SZEPTEMBER

2018. szeptember 8. Az eszényi Micz Bán Hagyományörző Társaság és a szerző szervezésében sor került Kovács Sándor *Eszény – egy falu a kanyargó Tisza mentén* című könyvének bemutatójára a helyi középiskolában. A honismereti író legújabb könyvéről Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke és Csordás László irodalmár, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) elnöke fejtette ki gondolatait. Beszélgetőtársuk Kovács Sándor, a kötet szerzője volt. A kiadványra közel másfélszáz érdeklődő volt kíváncsi.

2018. szeptember 29. A palágykomoróci kultúrházban lezajlott a XXVIII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a megyei állami közigazgatási hivatal művelődési főosztálya, nemzetiségi és vallásügyi osztálya, az Ungvári Járási Állami Közigazgatási Hivatal, az Ungvári Járási Tanács és a Palágykomoróci Községi Tanács szervezésében. A rendezvényt

Illár József polgármester nyitotta meg, aki üdvözölte a vendégeket, köztük dr. Kórós Attilát, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulját, Dupka Györgyöt, a MÉKK elnökét, Zubánics Lászlót, az UMDSZ elnökét, Molnár Ildikót, a megyei művelődési főosztály helyettes vezetőjét, Rezes Józsefet, a megyei nemzetiségi és vallásiügyi főosztályának vezetőjét, Mackó Istvánt, az Ungvári Járási Tanács alelnökét, Kotljár Máriát, az ungvári járási művelődési főosztály vezetőjét, Szabó Tibort, az UMDSZ művelődési szakkbizottságának elnökét és másokat. A seregszemle mintegy 100 résztvevője a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adott ízelítőt, a legjobbak értékes jutalomban részesültek. A XXVIII. folklórfesztiválon többek közt fellépett a Rózsa népdalegyüttes, az Orchidea táncsoport és a Csalogány asszonykórus (Téglás), a Ritmus néptáncegyüttes (Eszeny), a viski vokálegyüttes, a Szederinda táncsoport és a Búzavirág hagyományörző együttes (Kígyós), a Kistücsök gyerekcsoporthoz (Palágykomoróc), a Nasa Fajta gyerekcsoporthoz (Ördarma), a nagydobronyi táncegyüttes, a Piros pántlika táncsoport (Tiszacsoma). A fesztivál a félelem nélküli együvé tartozás felemelő ünnepe volt, a fellépések sokasága igazolta: voltunk, vagyunk, leszünk, értékeinket nem adjuk fel, „ajkunkon tovább lobog az ősi dal...”. A rendezvényt a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) támogatta.

OKTÓBER

2018. október 8–13. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezésében lezajlott a *XII. Együtt Író tábor – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok* az Ung-, Bereg- és Ugocsa-vidéken. Támogatója a 25 éves Nemzeti Kulturális Alap volt. A rendezvénysorozat keretében az *Együtt* aktív szerzői és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai (Bakos Kiss Károly, Czébely Lajos, Csordás László, Csornij Dávid, Dupka György, Finta Éva, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Vári Fábán László és Szemere Judit) tartottak élő irodalomórát és író-olvasó találkozókat Ungvár, Nagydobrony, Munkács, Gát, Beregszász, Nagyszőlős, Visk, Karácspálva, Péterfalva, Tiszabökény, Tivadarfalva tanintézményeiben, könyvtáraiban. Bemutatták az év folyamán megjelent új kiadványokat is.

2018. október 8. Ungváron, a Dayka Gábor középiskolában Kulin Judit igazgatóhelyettes köszöntötte az írócsoporthoz tartozókat, akik anyanyelvünk, kultúránk megőrzése érdekében rendhagyó irodalomórát tartottak. Az Ungvári Drugeth Gimnáziumban hasonló rendezvényre került sor, amelyet Kovács

Péter igazgató és Kövy Márta magyar nyelv és irodalom szakos tanár nyitott meg. A két programban résztvevő irodalmárok: Csordás László, Dupka György, Kovács Eleonóra, Marcsák Gergely, Shrek Tímea.

2018. október 9. A Beregszászi Járási Könyvtárban író-olvasó találkozóra került sor, ahol Kövér György *Szibérián át az alpolgármesteri székig* című kötetét mutatták be. A könyv szerzőjével Lengyel János író beszélgetett. A résztvevők egy ízig-vérig kárpátaljai magyar lokálpatrióta életébe kaptak betekintést, aki ugyan Magyarországon született, de Kárpátalján élte le élete nagy részét.

2018. október 9. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete egyik előadótermében az író-olvasó találkozó résztvevőit dr. Zubánics László docens, igazgatóhelyettes és dr. Zékány Krisztina nyelvész, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője üdvözölte. Kiselőadással egybekötött felolvasást tartott Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Kovács Eleonóra, Dupka György. Beszéltek arról is, hogy mit jelent ma felelősen gondolkodó, nyelvét, kultúráját, vallását megtartó magyarnak lenni Kárpátalján, ahol ezredéve együtt élünk a régió különböző nemzetiségű népcsoportjaival a kölcsönös tisztelet jegyében. Hangsúlyozták, hogy nem kell felülni a szélsőséges gondolkodásúak provokációinak, nem kell bepánikolni a Kijevből a magyarságra zúduló vegzálásokról, az idő helyre rak mindent. Alkotmányos jogainkért bátran kiállunk, mert mellettünk áll az anyaország és kormánya, az Európai Unió kisebbségeket védő intézményei. Ezután rendhagyó irodalomóra következett a Nagydobronyi Református Líceum új épületében, ahol több mint 170 diák tanul. Az írócsoporthoz Gál Erika igazgató és Borovszky István történelem- és földrajztanár, kollégiumi igazgató fogadta. A találkozó programjában Dupka György, Kertész Dávid, Marcsák Gergely, Shrek Tímea vett részt.

2018. október 10. Megtartották a magyar irodalom napját az 1914 februárjában alapított Munkácsi Tanítóképzőben (ma: a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse), amelynek hol bővülő, hol szűkülő magyar tagozata van. Jelenleg több mint ötvenen tanulnak ott magyar nemzetiségűek. Az irodalmárokat – Dupka Györgyöt, Kertész Dávidot, Marcsák Gergelyt, Shrek Tímeát – Tyahur László igazgató és Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár fogadta.

Kovács Vilmos-kultusz tovább éltetése jegyében, szellemi öröksége folytatóiként rendhagyó irodalomórát tartottak a község neves szülöttéről elnevezett gáti középiskolában. A megjelent írókat Román Erika igazgató fogadta.

Az 1927-ben itt született Kovács Vilmos írónak, költőnek, magyar polgárjogi harcosnak két emléktáblája van a községben – az egyik az iskola, a másik a művelődési ház falán –, az írókaraván tagjai mindkét helyszínen koszorúztak, az előbbi helyen Román Erika igazgató, a másik helyen Mihalko Mária könyvtárvezető társaságában. Gát híres emberei közé tartozik Cipola Gizella operaénekesnő is. A programban résztvevő irodalmárok: Dupka György, Kertész Dávid, Marcsák Gergely, Shrek Tímea.

Rendhagyó irodalomóra zajlott le a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban, ahol Szabó Árpád igazgató, Kocsis Marianna magyar nyelv és irodalom szakos tanár köszöntötte a programban résztvevő irodalmárokat: Finta Éva és Lőrincz P. Gabriella költőket. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Szilágyi Mátyás, Magyarország beregszászi külképviseletének főkonzulja.

Kárpátalja legmagyarabb városában a Beregvidék, Ung-vidék, Ugocsa és más tájegység alkotói a járási könyvtárban sereglettek össze. A vendégeket Varga Éva igazgató üdvözölte. Az író-olvasó találkozón részt vett Beke Mihály András, Magyarország beregszászi külképviseletének első beosztott konzulja, aki a szakmai körökben szintén elismert irodalmár. A programban résztvevő irodalmárok: Bakos Kiss Károly, Dupka György, Finta Éva, Kertész Dávid, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Szemere Judit, akik a résztvevőkkel elbeszélgettek a kárpátaljai magyarság helyzetéről és a problémák (új oktatási törvény, nyelvtörvénytervezet, kettős állampolgárság, a Kijevből indított sajtóhadjárat stb.) megoldására irányuló kezdeményezésekről.

2018. október 11. A nagyszőlősi Perényi Zsigmond középiskolában abban a teremben volt az író-olvasó találkozó, ahol 1892-ben először lépett fel saját szerzeményével Bartók Béla (akkor vármegyeháza volt). Az épület előtt áll Perényi Zsigmond 1906-ban a főtéren felavatott, majd 1991-ben ide helyreállított szobra. Ebben a városban született Révész Imre festő és Nagy Endre író, neves színgazgató is. Itt érettségizett mások mellett Vári Fábián László József Attila-díjas, babérkoszús költő, az MMA tagja, az *Együtt* folyóirat főszerkesztője, aki ezen a napon csatlakozott az irodalmi karavánhoz. A Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokon résztvevő irodalmárokat a tanintézet pedagógusainak nevében Hodván Natália igazgatóhelyettes köszöntötte. Dupka György, Kertész Dávid, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Vári Fábián László felolvasták legújabb műveiket, majd elbeszélgettek a tanári kar képviselőivel a magyar tannyelvű oktatási intézet helyzetéről,

jövőjéről. Kiderült, sok ukrán szülő járhatja ide csemetéjét, hogy megtanulják a magyar nyelvet is.

Visken, a Kölcsey Ferenc középiskolában az írócsoportot Darvai Csilla igazgató és Takács Zsuzsa pedagógus köszöntötte. Találkozóra került sor a viski tájházban (házigazda: Ötvös Ida, a helyi falusi turizmus egyesület elnöke) is. A viski református temetőben az írók megkoszorúzták Fodó Sándor (Visk, 1940. február 26. – Ungvár, 2005. május 11.) sírját. Fodó Sándor kárpátaljai magyar nyelvész, irodalmár, egyetemi tanár, politikus, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) alapító elnöke. A programban résztvevő irodalmárok: Czébely Lajos, Dupka György, Kertész Dávid, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Vári Fábián László.

Karácsháza, az impozáns, jól felszerelt Sztojka Sándor nevét viselő görögkatolikus líceumban is rendhagyó irodalomórát tartottak az irodalmárok, akiket a tanintézet vezetősége nevében Molnár Szabina nevelőtanár fogadott és üdvözölt. A jó hangulatú találkozó résztvevői, előadói Dupka György, Kertész Dávid, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely voltak.

2018. október 12. Az öt tiszaháti magyar községet (Tiszabökény, Farkasfalva, Péterfalva, Tivadarfalva, Forgolány) tömörítő önkormányzat (összlakossága 5600 fő körül van) központjában, a Péterfalvi Kölcsey Ferenc Középiskola udvarán megjelent íródelegációt Újvári Irén igazgató fogadta és köszöntötte. A szabad ég alatt megtartott rendhagyó irodalomóra keretében a jelenlévők a község neves szülöttére, Kiss Ferenc (1928–1987) Magyarországon elhunyt irodalomtörténészre, kritikusra, az MTA Irodalomtörténeti Intézetének tudományos munkatársára emlékeztek, és koszorút helyeztek el az falán lévő emléktáblánál.

A Péterfalvai Református Líceumban Bohut Andrea igazgató fogadta a XII. Együtt Író tábor résztvevőit, majd Tóth Emőke magyar nyelv és irodalom szakos tanár vezetésével a líceum dísztermében megtartották a rendhagyó irodalomórát. A diákok tucatnyi kérdésére válaszolva tartalmas irodalmi eszmecsere alakult ki. A programban résztvevő irodalmárok: Csornij Dávid, Dupka György, Kertész Dávid, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, akik ezt követően felkeresték a dél-ugocsa térség alig ezerlelkes Batár községében működő Tüzes Biofarmergazdaság termékeinek kóstolótermét, lekvár-, natúr gyümölcs- és pálinkamúzeumát, amely nem csupán az ukrain, de a nyugat-európai vásárlók körében is népszerűségnek örvend. Délután az öt község kulturális és tanintézeteinek képviselőivel ta-

lálkoztak a péterfalvi művelődési ház könyvtárában. Pallagi Ágnes könyvtárigazgató ünnepi műsorral lepte meg csoportot: a hatodikos tanulók egy mesejátékot adtak elő.

Az írókaraván tagjai vendégekként részt vettek az *I. Énekes Népi Gyermekjáték Fesztiválon*. Ott voltak az ünnepi gálakoncerten, a 8 éves Napsugár agyományörző gyermekcsoport bemutató-előadásán is. A Kokas-banda közreműködésével, illetve Kokas Erzsébet népdalénekes, tehetséggondozó szakmai konferálásában megismerkedtek a környező falvak óvodásaival és kisiskolásaival, akik szebbnél szebb énekes-zenes játékfüzéreket, néptáncokat, népdalokat adtak elő. A programban résztvevő irodalmárok: Csordás László, Csornyi Dávid, Dupka György, Kertész Dávid, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Shrek Tímea.

2018. október 13. A Tiszabökenyi Alkotóházban egy hétre otthonra lelt irodalmárok felkeresték a helyi Árpád-házi Szent Erzsébet római katolikus templomot, ahol többek között megtekintették a Gulágra elhurcolt és megtorlásban részesült kárpátaljai római katolikus és görögkatolikus papok, református lelkipásztorok és más felekezetek vezetőinek emlékére létrehozott állandó kiállítást, hogy hitet, erőt merítsenek a magyarság körében kifejtett szellemi értékvédő, -teremtő és -terjesztő tevékenységükhöz.

2018. október 10. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánforrás-fejlesztési Osztály szervezésében *Digitális gyűjtemények használata a könyvtárakban* címmel szakmai képzést szervezett könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. Tanfolyamvezetők: Vraukóné Lukács Ilona főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár) és Már földi István. Társ szervezők: a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat (igazgató: Varga Éva), a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár.

NOVEMBER

2018. november 16. Már hagyomány, hogy a Szolyvai Emlékparkban tartott megemlékezést megelőző napon a Szolyvai Emlékparkbizottság szervezésében, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), valamint a pécsi Német Kör társszervezésében megtartják a GULÁG-GUPVI-kutatók nemzetközi fórumát. Az emlékkonferenciát idén a makkosjánosi Helikon Hotel konferenciatermében tartották. A *Himnusz* eléneklése és a mécsesgyújtás után a v. Pocsai Vince református lelkész kérte Isten áldását

az emlékezőkre. A fórumot dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. A tiszabökenyi Tisza Csillag kórus (művészeti vezető: Kovály Csilla) katonadalokat énekelt. Ezután a résztvevők megtekinthették az 1944-45-ös vajdasági megtorlásokról szóló *Nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek* című filmet, amelynek megalkotásáról Rozsnyai Ilona szerkesztő-rendező, a pécsi Német Kör programmenedzsere számolt be. A szakmai konferencián előadást tartott Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke (*A pécsi Német Kör GULÁG-GUPVI emlékezetpolitikája – könyvek, dokumentumfilmek, kiállítások, emléktutak, konferenciák tükrében*), dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára (*A GULÁG-GUPVI kutatás helyzetképe az intézményesülési törekvések útján. Készülődés a málenkij robot 75. évfordulójával kapcsolatos emlékévre*), Molnár D. Erzsébet történész, GULÁG-GUPVI kutató, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola docense (*Kitárni az országot és a világot előtt az igazságot. A kárpátaljai magyarok 1944-es elhurcolása: tények, adatok, összefüggések*), Balahó Zoltán (Budapest), a Magyar Nemzeti Múzeum muzeológus-történésze (*A Ferencvárosi Málenkij Robot Emlékhely bemutatása*), Dragan Traian (Temesvár–Budapest), a Magyar Nemzeti Múzeum muzeológus-történésze (*A máramarosszigeti börtönmúzeum, a kommunista Románia egyik legrettegettebb politikai börtöne*), Kállay Karolina (Szatmárnémeti) történelemtanár, helytörténész (*A Szovjetunióba elhurcolt és haza nem tért magyar, sváb áldozatok feliratos emlékjelei a Szatmár megyei, illetve az egykori Ugocsához tartozott Halmi járás településein*), Nagyné Pintér Jolán (Budapest), a GULAG-okban Elpusztultak Emlékének Megörökítésére Alapítvány elnöke (*Emberkereszt – egy emlékmű emlékezte*), Bimba Brigitta (Bátyú), a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója (*Élelem és kérelem – női közbenjárás a Kárpátaljáról málenkij robotra hurcolt férfiak ügyében*), Marcsák Gergely (Kincseshomok), a Debreceni Egyetem abszolvált PhD-hallgatója (*A málenkij robot megjelenítése Vári Fábián László önéletrajzi regényében*), Mádi Bianka (Verbőc), az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete történelem szakos hallgatója (*Ugocsa-vidéki népcsoportok internálásának folyamata*), Nick Ferenc (Aranysapát–Budapest), a Falvak Kultúrájáért Alapítvány elnöke (*Ismeretlen nemzetmentő: Kecskési Tollas Tibor*), Makra Mónika (Budapest) történész, a Gulágkutatók Nemzetközi Társasága (GKNT) tagja (*A Gulágkutatók Nemzetközi Társasága korábbi és aktuális programjai*), Meskó János (Ungvár) helytörténész, a sztálini terror áldozatai kárpátaljai emlékmúzeumának meg-

bízott vezetője (*A Kárpátontúli Ukrajna átmeneti államalakulat 15 hónapos történetéből, erőszakos szovjetizálási politikája 1944 októbere – 1946 januárja között*), Kosztyó Gyula (Beregdeda), a Clio Intézet főmunkatársa (*A megfélemlítés mint módszer a kárpátaljai magyar közösségek kolhozosításában – 1949*). Zárszávában Dupka György többek között néhány fontos bejelentést tett. Az elhangzott előadások szerkesztett szövegei könyv alakban is kiadásra kerülnek, a gyűjtemény tartalmazni fogja azon kutatók munkáit is, akik egyéb elfoglaltságaik miatt nem tudtak megjelenni a nemzetközi fórumon.

A Szolyvai Emlékparkbizottság és a pécsi Német Kör kérelemmel fordult a magyar kormányhoz, hogy az 2019. évet nyilvánítsák GULÁG-GUPVI emlékévvé, az elhurcolások 75. évfordulója alkalmából állítsák fel újra az Emlékbizottságot, hogy az folytassa a 2015-ben megkezdett koordinációs tevékenységét, az újabb GULÁG-GUPVI tematikájú pályázatok kiírását. Kárpát-medencei szintű fontos magyar ügynek tekintik a GULÁG-GUPVI Dokumentációs, Kutató- és Emlékközpont (GGDKE) 2019 novemberében történő beindítását Budapesten a magyar kormány támogatásával. Halaszthatatlannak tartják, hogy a Nemzeti Alaptanterv (NAV) anyagába bekerüljön a GULÁG-GUPVI és a málenkij robot témakör is.

2018. november 16. A nagy király születésének 575., uralkodása kezdetének 560. évfordulója alkalmából Hunyadi Mátyás-emléktáblát avattak a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet udvarán a Beregszászért Alapítvány szervezésében. Mátyás király életét és munkásságát Dalmay Árpád, a Beregszászért Alapítvány kuratóriumi elnöke méltatta.

2018. november 29. A Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai, valamint erdélyi és magyarországi vendégeik a *II. Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok* program keretében író-olvasó találkozókat tartottak a II. RF KMF Felsőfokú Szakképzési Intézetében, a Beregszászi 7. Sz. Általános Iskolában és az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetében. Az Ungvári Nemzeti Egyetemen Kovács Eleonóra és Csordás László moderálásával felolvasás, továbbá szervezet- és folyóirat-bemutató zajlott. A találkozó vendégei Oberczán Géza, Nagy Zsuka, Demeter Zsuzsa, Papp Attila Zsolt voltak. Beregszászon a Rákóczi-főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetében Tallián Mariann és Lázár Balázs színészházaspár beszélt irodalomról és színházról Shrek Tímea moderálásával. A Beregszászi 7. Számú Általános Iskolában szervezet- és folyóirat-bemutatóra került sor, ahol Nagy Tamás beszélgetett Szöllősi Mátyás és Juhász Tibor irodalomárokkal.

Délután Magyarország Beregszászi Konzulátusának Gulácsy termében folytatódott az *Irodalmi kilátó* programja. Csordás László, a KVVIT elnöke ezúttal Dupka György íróval, történezzsel beszélgetett irodalmi és kutatói, közéleti és kiadói tevékenységéről. A házigazdák nevében Beke Mihály András első beosztott konzul köszöntötte a megjelent vendégeket. Ezt követően a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban *Ember az embertelenségben – Csak egy éjszakára* címmel versszínházi előadást rendeztek Tallián Mariann és Lázár Balázs színművészek előadásában.

A *II. Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok* társszervezői: Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, ArtTisza Művészeti Egyesület, Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet, Magyarország Beregszászi Konzulátusa.

2018. november 30. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Somi Általános Iskola és a Somi Községi Könyvtár keretein belül működő Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére tizenegyedik alkalommal rendezett szaválóversenyt a két költő szülőfalujában, Somban.

DECEMBER

2018. december 1. Püspöki szent liturgia keretében szentelték fel Tiszaabökényben a felújított, Mihály arkangyal tiszteletére elnevezett görögkatolikus fatemplomot, amelyet 2016 és 2018 között állították vissza eredeti állapotába. Az eredetileg már az 1750-es évek elején is álló nádfedeles templom helyén 1770–1775. között épült a ma is álló fatemplom. A szovjet időkben elvették a görögkatolikus egyháztól, majd 1982-től 1990-ig az ortodoxok, a Szovjetunió megszűnése után pedig mintegy másfél évtizedig az ortodox és a görögkatolikus hívek közösen használták. A templom 2005-ben került vissza véglegesen a görögkatolikus hitközség tulajdonába. A restaurálást a Rómer Flóris Terv támogatásával a Teleki László Alapítvány végezte el. A munkálatokat Káldi Gyula budapesti építész tervei alapján és felügyelete mellett hajtotta végre Stark István viski vállalkozó csapata. Az épület farestaurátora Szabó József volt. A templom felszentelését Milan Šašik, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye püspöke végezte el a Beregszászi Görögkatolikus Esperesi Kerület papsága, valamint a helyi és környékbeli hívek, vendégek részvételével. Az ünnepi alkalmat megtisztelte jelenlétével dr. Földváry Gábor örökségvédelmi ügyekért felelős miniszteri biztos; Szilágyi Mátyás, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja; Zubánics

László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség és a KMMI elnöke; Dánics Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettese, Tóth Bálint helyi polgármester, dr. Diószegi László, a Teleki László Alapítvány igazgatója, Káldi Gyula építész és Szabó József fafaragó. A templomszentelést és a szent liturgiát követően a tiszabökényi hittanosok és a Tisza Csillag asszony- és leánykórus műsora tette még emlékezetesebbé az eseményt.

Az adatgyűjtés lezárva: 2019. január 7.

Összeállította: Dupka György és Zubánics László

KMMI-DÍJAK, ELISMERÉSEK

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet oklevelében részesült:

2018

Bakancsos László, az UMDSZ általános alelnöke, **Molnár-Dzsanda Adriána**, a Somi általános iskola igazgatóhelyettese, **Marosi Anita**, a *Kárpátalja.ma* hírportál újságírója, **Tarpai Viktória**, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház művésznője, **Barta Miklós**, a Pulzus Rádió ügyvezető igazgatója, **Bíró Tibor**, a jánosi Helikon Hotel tulajdonosa, **Cserniga Gyula**, a Bereg Alkotóegyesület elnöke.

2017

A Tiszabökényi Tisza Csillag kórus (*művészeti vezető: Kovály Csilla*), a palágykomoróci kultúrház Nefejelcs leány- és asszonykórusa (vezető **Illár Viktória**), **Vraukóné Lukács Ilona**, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár főtanácsosa, **Rezes Katalin**, a Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola magyar szakos tanára, **Kövy Márta**, az Ungvári Drugeth Gimnázium magyar szakos tanára.

2016

A Mezővári Művészeti Iskola (igazgató: **Bárány József**), **Szoboszlai István** újságíró, a KárpátInfo hetilap főszerkesztője, **Tóth Bálint**, Tiszapéterfalva polgármestere, **Varjú Zoltán** pedagógus, a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum kollégiumának igazgatója.

2014

Ohár Katalin népművész, **Ortutay Zsuzsa** keramikus, **Földessy Péter** festőművész, **Balogh Irén** újságíró, **Hidi Endre** fazekas, **Derceni Viola** szövő, **Kótyuk István** nyelvész, **Darabán János** festő.

2013

Kovács Sándor, a BorzsaVári zenekar alapítója, **Varga Éva**, a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat igazgatója, **Tuba Gizella**, a Bagu Balázs Irodalmi Társaság aktivistája, **Deme Ibolya**, a Somi Irodalmárok Emlékmúzeumának vezetője, **Kacsó Irén**, a gáti községi könyvtár vezetője, **Ködöböc Attila**, a Somi Általános Iskola igazgatója, **Szabó Árpád**, a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium igazgatója, **Király Katalin**, a Gáti Kovács Vilmos Középiskola magyartanára, **Szuhán András**, Bene község polgármestere, **Fényes András** munkácsi festőművész, **Szilágyi Sándor**, az ArtTisza Művészeti Egyesület elnöke, **Hegedűs Csilla** újságíró, **Szemere Judit** újságíró, **Molnár Bertalan** újságíró, **Kovács Elemér** újságíró, **Kovácsné Marton Erzsébet** újságíró, valamint a *KárpátInfo* szerkesztősége.

A KMMI *Munkácsy Mihály Emléklakettjét* kapták:

2014

Finta Éva költő, **Tárczy Andor** költő, **Weinrauch Katalin** gyermekíró, **Turák Angéla** képzőművész.

2011

Nigriny Edit festőművész.

2010

Soltész Péter ungvári festőművész, **Matl Péter** szobrászművész, **Pomogáts Béla** irodalomtörténész.

A *tehetséggondozási pályázatok díjazottjai*:

2012

A *vers* kategóriában **Némethy Anett** (Ungvár) végzett az élen. **Lőrincz Sándor** (Dercen) harmadik lett. Oklevélben **Váradi Enikő** (Visk) részesült.

A *próza* kategóriában az ítések döntése értelmében **Hájas Csilla** szerzte meg az első helyet.

A *műfordítás* kategória második helyezettje **Szlobogyán Csilla**, harmadik helyezettje **Koszttyó Anikó** és **Csuha Attila** lett.

A *fotó* kategóriában **Kiss Erika** (Asztély) harmadik helyezést ért el.

2011

A *vers* kategóriában **Lengyel Vanda** végzett az élen **Pák Diána** és **Fodor-Nagy Gergely** előtt. Különdíjban **Dobai István** részesült.

A *próza* kategóriában **Héder Ingrid** szerezte meg az első helyet, második **Kovács Eleonóra**, a harmadik **Hájas Csilla** lett.

A *műfordítás* kategóriát **Tárczy Andor** nyerte meg **Fedák Anita** és **Pliszka Mihály** előtt.

A *fotó* kategóriában **Kárpáti P. Zoltán** lett az első, öt **Sztecenkó Andrea** és **Almási Irén** követte.

A *grafika* kategória legjobbjá **Imre Ádám** lett, második helyen **Sárközi Kitti**, a harmadikon **Ferenci Mária** végzett.

2010

Vers kategória: I. hely – **Kurmai-Ráti Szilvia**, II. hely – **Bojcsuk Zsannett**, III. hely – **Délcegh Nikolett**, különdíjban **Gazdag Vilmos**, **Mónus Dóra** és **Kósa Tímea** részesült.

Próza kategória: I. hely – **Pusztai Beatrix**, II. hely – **Kurmai-Ráti Szilvia**, III. hely – **Marofejeva Nelli**.

Műfordítás kategória: I. hely – **Kurmai-Ráti Szilvia**, II. hely – **Pliszka Mihály**.

Fotó kategória: I. hely – **Kárpáti P. Zoltán**, II. hely – **Lizák Alex**.

Grafika kategória: I. hely – **Imre Ádám**, II. hely – **Kárpáti P. Zoltán**, III. hely – **Pugner Gergely**, különdíjban **Deme Mária**, **Komáromi Mónika** és **Lizák Alex** részesült.

**A KMMI KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL LEBONYOLÍTOTT
KÁRPÁTALJAI MAGYAR FOLKLÓRFESTIVÁLOK
HELYSZÍNEI (2008–2018)**

XIX.	Munkács	2008. szeptember 27.
XX.	Ungvár	2009. szeptember 27.
XXI.	Péterfalva	2010. október 17.
XXII.	Mezővári	2011. október 2.
XXIII.	Eszeny	2012. szeptember 29.
XXIV.	Dercen	2013. szeptember 21.
<i>2014-ben elmaradt</i>		
XXV.	Péterfalva	2015. október 4.
XXVI.	Jánosi	2016. szeptember 4.
XXVII.	Péterfalva	2017. október 7.
XXVIII.	Palágykomoróc	2018. szeptember 29.

MEGJELENT KMMI-FÜZETEK

1. **Boros László, Kosztyó Gyula.** *Az Országos Lehoczky-Múzeum régészeti tevékenysége a források tükrében.* Tanulmány. KMMI-füzetek I., Ungvár – 2009.
2. *Az utánozhatatlan Zsazsa. Fedák Sári születésének 130. évfordulójára.* Szerkesztő: **Zubánics László.** KMMI-füzetek II., Ungvár – 2009.
3. **Dupka György, Kőszeghy Elemér.** *Jelentés a magyar nemzeti közösség helyzetéről Ukrajnában.* Tanulmány. KMMI-füzetek III., Ungvár – 2009.
4. **Zubánics László.** „Túl a Tiszán van egy város, Beregszász...”. KMMI-füzetek IV., Ungvár – 2009.
5. **Tóth Gábor.** „Az eltávolítás haladéktalanul végrehajtandó”. *Deportálások Kárpátalján a második világháború idején.* Tanulmány. KMMI-füzetek V., Ungvár – 2009.
6. **Dupka György.** „Népünk temetője: Szolyva”. *A szolyvai gyűjtőtábor történetéből 1944–1945.* Tanulmány. KMMI-füzetek VI., Ungvár – 2009.
7. **Singer Zsuzsa.** *Nyomok a lelkekben. A sztálini munkatáborok kényszerű öröksége.* Tanulmány. KMMI-füzetek VII., Ungvár – 2010.
8. „A való világ varázsainak mérnöke...” *Hatvan éves Fodor Géza.* Szemelvények, versek. Összeállította: **Dupka György.** KMMI-füzetek VIII., Ungvár – 2010.
9. **Nagy András.** „... Dobszóra elsöpört a fűvös zivatar” *a sztálini munkatáborokba.* Emlékfoszlányok. KMMI-füzetek IX., Ungvár – 2010.
10. „Véred tinta / lelkedben oldalak...” Válogatás **Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella** verseiből. Összeállította: **Csordás László.** KMMI – füzetek X. Ungvár – 2011.
11. *A „bajvivó vonulat örököse...” Vári Fábán László 60 éves.* Szemelvények, versek. Összeállította: **Csordás László és Dupka György.** KMMI-füzetek XI., Ungvár – 2011.
12. „Kettős pálya bolygó vándora”. *Sütő Kálmán (1910–1997) emlékére.* Összeállította: **Nagy Zoltán Mihály.** KMMI-füzetek XII., Ungvár – 2011.

13. „*Hogy ti is ragyogjatok*”. *Kecskés Béla (1941–1997) emlékére*. Összeállította: **Nagy Zoltán Mihály**. KMMI-füzetek XIII., Ungvár – 2011.

14. **Kurmai-Ráti Szilvia**. *Málenyikij robot a túlélők visszaemlékezéseinek tükrében*. Mélyinterjúk Id. Pocsai Vince és Nagy András túlélőkkel. KMMI-füzetek XIV., Ungvár – 2011.

15. **Dupka György**. *Szilaj lettem*. Versek, szemelvények. (Válogatás Dupka György műveiből születésének 60. évfordulója alkalmából.) KMMI-füzetek XV., Ungvár – 2012.

16. **Füzesi Magda**. *A mutatványos monológja*. Versek, szemelvények. (Válogatás Füzesi Magda műveiből születésének 60. évfordulója alkalmából.) KMMI-füzetek XVI., Ungvár – 2012.

17. **Suslik Ádám**. *A honvédség szerveződése a mai Kárpátalja területén 1868-1914 között*. KMMI-füzetek XVII., Ungvár – 2012.

18. **Kosztjó Gyula**. *Iskolán kívüli népművelés Kárpátalján 1940–1944 között*. KMMI-füzetek XVIII., Ungvár – 2014.

19. *A Micz bán-legendáról*. Összeállította: **Zubánics László**. KMMI-füzetek XIX., Ungvár – 2015.

20. *Emlékkonferencia Beregszász alapításának 950., visszatérésének 75. évfordulója alkalmából*. KMMI-füzetek XX., Ungvár – 2015.

21. **Kosztju Katalin**. *Rontás és ígézet a XXI. században*. KMMI-füzetek XXI. – Ungvár, 2015.

22. *Mátyás király emlékkönyv Hunyadi Mátyás születésének 575., magyar királlyá választásának 560. évfordulója alkalmából*. Összeállította: **Zubánics László**. KMMI-füzetek XXII. Ungvár – 2018.

Elektronikus változatuk

a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapján olvasható:

www.kmmi.org.ua

PARTNEREINK

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztalról

A határon túli magyar közösségek közművelődési tevékenységének mára kialakult az intézményes háttere. A Kárpát-medencei régiókban létrejöttek a kisebbségi magyar művelődési intézetek, együttműködésükből előbb egy intézeti hálózat jött létre, majd 2008 őszén a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal. Az intézetek és az együttműködést formalizáló kerekasztal hosszú távon képesek megjeleníteni és szakmailag támogatni az egyes régiókban zajló közművelődési munkát, illetve képviselni a magyar közösségi művelődés egyetemes szempontjait mint módszertani, kulturális szolgáltató központok, képzőhelyek, információfogadó és -terjesztő, valamint pályázati bázisok. Azonos szemléletű és indíttatású szereplői a nemzeti kultúrát közvetítő intézményrendszernek.

A kerekasztal tevékenységét magyarországi intézmények és szervezetek koordinálják, illetve erősítik, így az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Művelődési Intézet (Nemzeti Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. (<http://nminkft.hu>), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia.

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai

Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület – Közép-erdélyi Magyar Művelődési Intézet, Kolozsvár

Honlap: <http://www.emke.ro>

Az ernyőszervezet intézete – magyarház-hálózata közvetítésével – elsősorban a szóránymagyarság közművelődési tevékenységét támogatja, és együttműködik a tömbben élő magyarság közművelődési intézményeivel, többek között a Kovászna és a Hargita megyei művelődési központokkal. Fő célja: a magyar nyelv és nemzeti öntudat erősítése, kulturális intézmények létesítése, működtetése.

Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva

Honlap: <http://www.mnmi-zkmn.si>

Az intézet a Szlovéniában élő magyar közösség közszolgálati szakintézménye. Feladat körébe tartozik a műkedvelő csoportok szakmai segítése, a muravidéki magyar irodalmi élet felkarolása és szervezése, a Szlovéniában megvalósuló magyar könyvkiadás jelentős részének vállalása, különböző rendezvények szervezése nemzeti évfordulók és egyéb események alkalmából stb. A tevékenység fontos részét képezi a magyar nyelv ápolásának és terjesztésének minden formája.

Szlovákiai Magyar Közművelődési és Társadalmi Szövetség – Cse-madok Művelődési Intézete, Dunaszerdahely

Honlap: <http://www.csemdok.sk/intezet>

Az intézet célja a szlovákiai magyarság kultúrájának széles körű felkarolása, közvetítése, szakmai segítése; a nemzeti öntudatának megőrzésére irányuló tudományos és egyéb kutatómunka vállalása.

Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zenta

Honlap: <http://www.vmmi.org.rs>

Az intézet célja a vajdasági nemzeti közösség kulturális szerveződéseivel és ernyőszervezeteivel közösen a kulturális és tudományos tevékenységek irányítása minden olyan területen, ahol nincs esély kizárólag magyar érdekelt-ségű intézmények létrehozására (könyvtárak, múzeumok, levéltárak, műemlékvédelem), illetve az egész Délvidékre kiterjedő közművelődési tanácsadás és szolgáltatásrendszer működtetése.

RÓLUNK

STRUKTÚRA, INFRASTRUKTÚRA, CÉLFELADATOK

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet alapítói: Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége, Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség.

Működési formája: jótékonyági alapítvány
Székhelye: Beregszász, Európa–Magyar Ház
(Beregszász, Széchenyi u. 59B)
Szakterülete: közművelődési, közgyűjteményi és tudományos

Vezetői testülete:

Elnök:	Zubánics László
Ügyvezető igazgató:	Dupka György
Irodavezető:	Sipos Attila
Közművelődési és közgyűjteményi részleg:	Szabó Tibor
Tudományos kisebbségkutatási részleg:	Vári Fábián László
Informatikai és médiarészleg:	Szemere Judit
Kapcsolattartó, pénzügyi referens:	Fuchs Andrea

A Kárpátaljai Magyar Művelődés Intézet elérhetőségei:

Levelezési cím: 90202 Ukrajna, Beregszász, Széchenyi u. 59B

Magyarországi postacím: 4933 Beregsurány, Pf.: 8.

E-mail: kmmintezet@gmail.com

Tel./fax: +380 (3141) 4-28-15

Mobil: +380 66 475 19 00

Zubánics László, a KMMI elnöke

90202 Ukrajna, Beregszász, Széchenyi u. 59B

E-mail: kmoalap@gmail.com

Tel./fax: +380 (3141) 4-28-15

Dupka György, a KMMI igazgatója

88000 Ungvár, Babuskin tér 5A

E-mail: dupkagyorgy@gmail.com

Tel.: +380 (3126) 4-37-37

A KMMI munkarendje:

Hétfő – csütörtök: 8.30–16.00 óra

Péntek: 8.30–14.00 óra (közép-európai idő)

A kiállítások megtekintése előzetes telefonos bejelentkezés alapján történik.